This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

PRESENTED BY
THE SOCIETY

BS
2554
B9
1913

Bible. N. T. Gospels. Bulu. 1913.

MBAMBA FOÉ MATÉUS, MARKUS, LUKAS BA YÔHANES BE ÑGA TILI,

TRANSLATED BY
THE REV. A. C. GOOD, PH.D.,

AND REVISED BY
THE REV. MELVIN FRASER AND THE REV. CHARLES W. McCLEARY;

FURTHER REVISED BY
THE REV. W. M. DAGER, THE REV. W. C. JOHNSTON, AND THE REV. MELVIN FRASER;

A

MAM MINLÔMAN MI ÑGA BO,

TRANSLATED BY
THE REV. MELVIN FRASER AND THE REV. CHARLES W. McCLEARY,

AND REVISED BY
THE REV. W. M. DAGER, THE REV. W. C. JOHNSTON, AND THE REV. MELVIN FRASER.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1913.

[*Bulu*, 800.]

MBAMBA FOÉ MATÉUS A ÑGA TILI.

1 KALATE môé me bôt be ñga biaé Yésus Kristus, mone David, mon Abraham.

2 Abraham a ñga biaé Isak; Isak a ñga biaé Yakôb; Yakôb a ñga biaé Yuda a bobenyañe bé; 3 Yuda ba miñga wé Tamar, be ñga biaé Pérets a Séra; Pérets a ñga biaé Hétsron; Hétsron a ñga biaé Ram; 4 Ram a ñga biaé Aminadab; Aminadab a ñga biaé Nahésôn; Nahésôn a ñga biaé Salma; 5 Salma a miñga wé Rahab, be ñga biaé Bôas; Bôas ba miñga wé Rut, be ñga biaé Ôbéd; Ôbéd a ñga biaé Isai; 6 Isai a ñga biaé ñkukume David.

David ba miñga a ñga taté lu'u Uria, be ñga biaé Salômô; 7 Salômô a ñga biaé Réhabéam; Réhabéam a ñga biaé Abia; Abia a ñga biaé Asa; 8 Asa a ñga biaé Yôsafat; Yôsafat a ñga biaé Yôram; Yôram a ñga biaé Usia; 9 Usia a ñga biaé Yôtam; Yôtam a ñga biaé Ahas; Ahas a ñga biaé Hiskia; 10 Hiskia a ñga biaé Manasé; Manasé a ñga biaé Amôn; Amôn a ñga biaé Yôsia; 11 Yôsia a ñga biaé Yékanya a bobenyañe b' éyoñ bôt be ñga ke be miñkôm Babilôn.

12 Ñkeane miñkôm ya Babilôn ô maneya, Yékanya a ñga biaé Séaltiél; Séaltiél a ñga biaé Sérubabél; 13 Sérubabél a ñga biaé Abiud; Abiud a ñga biaé Éliakim; Éliakim a ñga biaé Asôr; 14 Asôr a ñga biaé Tsadôk; Tsadôk a ñga biaé Akim; Akim a ñga biaé Éliud; 15 Éliud a ñga biaé Éliasar; Éliasar a ñga biaé Matan; Matan a ñga biaé Yakôb; 16 Yakôb a ñga biaé Yôsef, nnôme Maria, nny' a ñga biaé Yésus, b' aloene nye na Kristus.

17 Nalé miaé mise mi ñga taté Abraham azukui David mi mbe miaé awôm a minyin; atatê David azukui éyoñ bôt be ñga ke be miñkôm Babilôn, miaé mi mbe awôm a minyin; atat' éyoñ bôt be ñga ke be miñkôm Babilôn azukui Kristus, miaé mi mbe awôm a minyin.

18 Abialé Yésus Kristus e mb' avale di: éyoñ nyia wé Maria, ba Yôsef be ñga tiñeti na b' aye lu'an, be ñgenane te jô'ôbô, ane be ñga yene ny' a nto abum Mbamba Nsisim a ñga ve nye. 19 Amu Yôsef, nnôme wé, a mbe môte ya zôsô, a nji kômbô ve ny' ôson mise me bôt, a ñga ye va ny' asoé. 20 V' éyoñ a ñga simesane mejô mete, ateme na a ñga yeme biyiyem éñgele Tat' a za'a jô na, A Yôsef, mone David, te ko woñ ya nyoñe Maria nyo ñga: amu mon a ne ny' abum, Mbamba Nsisim a ñga ve nye. 21 A ye biaé mona fam; wo aye yôlé nye jôé na YÉSUS; amu nny' a ne môt a ye nyi bôte bé mfa'a ya mbia be mam map. 22 Mam mete mese me ñga bo nalé, amu mejô me ñga yiane bo ane Tat' a ñga jô ñkulu mejô na,

23 Tama yenan, ñgon é ñgenan ba
fam te bômbô a ye nyoñ abum a
biaé mona fam,
B' aye yôlé nye jôé na Imanuél;

ajô t' e ne na Zamb' a ne be bia. 24 Ane Yôsef a ñga ve ôyo a kôlô si, a bo an' éñgele Tat' a ñga jô nye, a nyoñ ñga; 25 a ñga bo te fulane ny' énoñ, v' éyoñe t' a biaéya mona fam: an' a ñga yôlé nye jôé na YÉSUS.

2 Éyoñ Yésus a ñga bialé Bétléhém, nlame ya Yuda, melu mete Herôdes a mbe njô bôt, beyeme mam be ñga so mfa'a jôp d' atô a ke Yérusalem, 2 a jô na, Môt a ñga bialé Kénigh Beyude, a ne vé? amu bi ñga yen ôteté vié mfa'a jôp d' atô, bi zuya kañe nye. 3 Éyoñ Herôdes, njô bôt, a ñga wô' ajô te, a ñga ko woñ, émien a bôte bese ya Yérusalem. 4 An' a ñga sulane bemie

271859

beprister bes' a betili bekalate ya Beyude, a sili be vôm Kristus a ye bialé.
5 Ane be ñga jô nye na, Bétléhém, nlame ya Yuda: amu nalé at' e ne ntilane kalate ñkulu mejô na,
6 A Bétléhém, nlame ya Yuda,
Ô nji tu'a dañe minlam mife ya Yuda tyôtyoé:
Amu njô bôt a ye so be wo,
A ye bo mba'ale bôte bam, Israél.
7 Ane Herôdes a ñga loene beyeme mam bete asoé, a tu'a yemelan éyoñ ôteté ô ñga té. 8 An' a ñga lôme be Bétléhém a jô na, Kelan, mi ke tu'a yemelan ajô ñkeñelé mone te; éyoñ mi aye yene wô, mi zu kate me foé, me fe m' aye ke kañe wô. 9 Éyoñ be ñga wô'ô njô bôt a kobô'o, be ñga ke mfa'a be ñga ke; ateme na ôteté be ñga yen mfa'a jôp d' atô ô ñga ke b' ôsu, ve ke tebe yôp vôm ñkeñelé mon ô ñga to. 10 Éyoñ be ñga yen ôteté, be ñga dañe vak. 11 Ane be ñga nyi nda a yen ñkeñelé mon, ba Maria nyia wé; ane be ñga kute meboñe si, a kañe wô; be ñga kuli mba be biôm be ñga so bie, gôld a meyemete m' élé me ne mbamba menyum a miren. 12 Zamb' a ñga kate be biyiyeme na b' aye bo te bulane Herôdes, ane be ñga kôlô a yale zene fe, a ke si jap.
13 Éyoñ be ñga kôlô, ateme na Yôsef a ñga yeme biyiyem éñgele Tat' a za'a jô na, Kôlô'ô si, a nyoñ ñkeñelé mon ba nyia wé, ô mat' a ke Égipten ; ô tabe wôé akekui éyoñ m' aye kate wo: amu Herôdes a ye jeñ ñkeñelé mon a wôé wô. 14 An' a ñga kôlô si alu, a nyoñ ñkeñelé mon ba nyia wé, a kôlô a ke Égipten; 15 a ñga tabe wôé akekui éyoñ Herôdes a ñga wu: e ñga bo nalé amu mejô me ñga yiane bo ane Tat' a ñga jô ñkulu mejô na, Me ñga loene mone wom a so Égipten.
16 Éyoñ Herôdes a ñga yene na beyeme mam bete be ñga biasé nye, a ñga ya beta ñyaan, a lôme bôt be ke wôé miñkeñelé mi bo befam mise ya Bétléhém afôla te se, mi mi mbe mimbu mibaé, a mi mi za bo mimbu mibaé, abime melu a ñga tu'a fase be beyeme mam. 17 Éyoñe te jam e ñga bo, nde Yérémia ñkulu mejô a ñga jô na,
18 Bôt be ñga wô'ô nyône Rama,
Miñyôn a du abui,
Rahél a ñga yi bone bé;
A ñga bene bôt be volô'ô nye nlem,
amu be mbe momo.
19 A ñga bo na, éyoñ Herôdes a ñga wu, Yôsef a to Égipten a ñga yeme biyiyem éñgele Tat' a za'a jô na, 20 Kôlô'ô si, ô nyoñ ñkeñelé mon ba nyia wé, ô ke si ya Israél: amu ba be ñga kômbô wôé ñkeñelé mon be wuya. 21 An' a ñga kôlô si, a nyoñ ñkeñelé mon ba nyia, a bulane si ya Israél. 22 Éyoñ a ñga wô'ô na Arkélaus a nto éjian ésa wé, a jô bôte ya Yudéa, a ñga ko woñ ya ke wôé; amu Zamb' a ñga tu'a lebe nye biyiyem, a ñga kôlô a k' afôla ya Galiléa, 23 a ke tabe nlam ô mbe jôé na Natsaret: e ñga bo nalé amu mejô me ñga yiane bo ane bekulu mejô be ñga jô na a ye loene nye na môte ya Natsaret.

3 Melu mete Yôhanes a ñga zu, a kate mejô me Zambe fé ya Yudéa, 2 a jô na, Kôñela'ane minlem; amu ayoñ ya yôp e nto bebé. 3 Amu nyin' a ne môt ñkulu mejô Yésaya a ñga kobô ajô dé a jô na,
Môt a kobô tyiñ yôp fé été, a jô na,
Kômane zene Tate,
Sô'ane mezene mé zôsô.
4 Yôhanes émien a ñga be'e ñgômesan mevule me kamél, asese dé e mbe ékôpe tit; a bidi bié bi mbe bitandak a wôé ya fé. 5 Éyoñe te bôte ya Yérusalem be ñga ke be ny' a bôte bese ya Yudéa a bôte bese be ñga to afôla ya Yôrdan; 6 ane be ñga baptizôban ôsôé ô mbe jôé na Yôrdan, be ve mem mbia be mam map. 7 V' éyoñ a ñga yene Befariséer a Besadutséer abui be za'a, be yi na a baptizô be, a ñga jô be na, A bone mekpwe, z' a ñga kate mia mi mat' aya Zambe d' aye zu? 8 Ajô te wuma'ane bibum' ane môt a kôñelaneya nlem a yiane wum: 9 te simesane minlem mienane na Abraham a n' ésa woñgan: amu m' ajô mia na Zamb' a ne ñgule ya bo meko'o ma bone b' Abraham. 10 Akôsa bo éyoñe ji, ôvôn ô bô tine bilé si: élé ése j' abo te wum bibuma bi ne mvaé, j' aye ba'aban a wuaban nduan. 11 Ma m' abaptizô fo'o mia a mendim mfa'a ya ñkôñelane minlem: ve nyô a zu me mvus a dañe me ñgu, me nji bo môt a yiane be'e nye bikôndé: émien a ye baptizô mia

a Mbamba Nsisim a nduan: 12 éfeba'a j' é ne nye wo, a ye tu'a kôme vôm a ye va bikôla'a bidi bié; a ye kôane minsoé a nane mie nda bidi, v' a ye di'i bikôla'a nduan é vo'o dim.

13 Melu mete Yésus a ñga so Galiléa, a k' ôsôé ô mbe jôé na Yôrdan be Yôhanes, a ñga kômbô na a baptizô nye. 14 Ve Yôhanes a ñga ye kame ny' a jô na, ke wo wo yiane baptizô ma, ye wo wo zu be ma? 15 Ane Yésus a ñga yalan a jô nye na, Tame jibi'i bo éyoñe ji: amu nalé bi ayiane bo mam mese me ne zôsô. An' a ñga jibi bo. 16 Éyoñ Yésus a ñga mane baptizôban, a ñga ji'a kôlô ôsôé: atemeteme na yôp e ñga kandan, an' a ñga yen Nsisime Zambe ô sisek aval' ane zum, ô za'a be nye; 17 ane tyiñ é ñga so yôp a jô na, Nyin' a ne mone wom m' anye'e, me lô nye mvaé.

4 Melu mete Nsisim ô ñga ke Yésus fé, amu Satan a ye ve'ele nye. 2 Éyoñ a ñga bômbô zaé môse mewôm menyin a melu mewôm menyin, an' a ñga wô'ô zaé. 3 Ane mve'ele bôt a ñga zu a jô nye na, Ñg' ô ne Mone Zambe, jô'ô meko'o ma me veñesa'ane fembé. 4 An' a ñga yalan a jô na, E ne ntilane na, Môt *a* ye nyiñ a femb' étam, ve mejô mese m' aso anyu Zambe. 5 Ane Satan a ñga ke nye mbamba nlam; a ñga ke nye mone vôm tempele yôp, 6 a jô nye na, Ñg' ô ne Mone Zambe, kpwa'a si: amu e ne ntilane na,

A ye jô b'éñgele bé be ba'ale wo:
B' aye bete wo a mo map,
Abo dôé e za kômôtô akok.

7 Yésus a ñga jô nye na, E ne fe ntilane na, Te ve'ele Éso Zambe wôé. 8 Satan a ñga beta ke nye ñkôle wo adañ ôyape yôp, a liti nye meyoñe mese ya si nyô, a duma meyoñe mete, 9 an' a ñga jô nye na, M' aye ve wo mam ma mese, ñge wo aye kutu meboñe si a kañe ma. 10 Ane Yésus a ñga jô nye na, A Satan, kôlô'ô: amu e ne ntilane na, Kañ Éso Zambe wôé; ô bo nye bisaé étam. 11 Ane Satan a ñga kôlô vôm a ñga to; ane b'éñgele be ñga zu volô nye.

12 Éyoñ a ñga wô'ô na be keya Yôhanes nda mimbôk, a ñga kôlô a ke si ya Galiléa; 13 akôlô a ñga ke tabe Kapernaum, nlame t' ô ne bebé ato'o mfa'a ya minné ya Sébulôn a Naftali: 14 e ñga bo nalé amu mejô me ñga yiane bo ane Yésaya ñkulu mejô a ñga jô na,

15 Si ya Sébulôn a si ya Naftali,
Mfa'a y' atok, Yôrdan yat,
Galiléa ya meyoñ me ne te yeme Zambe,
16 Bôt be ñga to dibi
Be ñga yene beta éfufup,
A bôt be ñga to vôme y' awu a dibi se,
Éfufup é ñga taté faé be.

17 Melu mete Yésus a ñga taté kate mejô me Zambe, a jô na, Kôñela'ane minlem; amu ayoñ ya yôp e nto bebé.

18 Éyoñ a ñga wulu mfôm ato'o ya Galiléa, a ñga yene bôte bebaé be mbe bobenyañ, Simôn b' aloene nye na Pétrus, b' Andréas monyañ, be ya avot atok; amu be mbe bewôé be kos. 19 An' a ñga jô be na, Tôñane ma, m' aye bo mia bedutu bôt. 20 Ane be ñga ji'a li'i mevot, a tôñe nye. 21 An' a ñga beta k' ôsu, a yene bôte befe bebaé be mbe bobenyañ, Yakôbus mone Tsébédéus, ba Yôhanes monyañ, ba be Tsébédéus ésa wop be to éfuñga, be loé mevote map; an' a ñga loene be. 22 Ane be ñga ji'a li'i éfuñg' a ésa wop, a tôñe nye.

23 Ane Yésus a ñga ke si se ya Galiléa, a ye'ele bôt menda me Zambe map, a kate mbamba foé y' ayoñe Zambe, a saé akon mevale mese a bôte bese be ñga ya'a. 24 Ane duma dé e ñga ke si se ya Siria: ane be ñga ke bôte bese be ñga ya'a vôm a ñga to, ba be ñga kon akon mevale meva a wô'ô mintaé abui, a ba be mbe mimbia minsisim, a bôt be ñga ku ésesé, a ba be mbe neyemeleyemele; an' a ñga saé be. 25 An' étua abui bôt é ñga tôñe nye.

5 Éyoñ a ñga yene jama bôt ate, an' a ñga ke ñkô: éyoñ a ñga to si, beyé'é bé be ñga ke vôm a ñga to: 2 an' a ñga taté kobô a ye'ele b' a jô na,

3 Ébotan a bôt be ne minlem évôvoé: amu ayoñ ya yôp e n' éndap.

4 Ébotan a bôt b' awô' ôlun: amu b' aye volôbane minlem.

5 Ébotan a bôt be ne minlem nemieñ: amu b' aye nyoñe si nyô.

6 Ébotan a bôt b' awô'ô mame ya zôsô zaé a évé: amu b' aye jaé.

7 Ébotan a bôt b' awô'ô bôte befe éñgôñgo: amu b' aye fe wô'ô b' éñgôñgo.
8 Ébotan a bôt be ne mfubane minlem: amu b' aye yene Zambe.
9 Ébotan a bôt b' adutu bôt be lat ñbwa: amu b' aye lobane na bone be Zambe.
10 Ébotan a ba b' akpwe'ele amu mame ya zôsô: amu ayoñ ya yôp e n' éndap. 11 Ébotan a mia, éyoñ bôt b' aye biasé mia, a kpwe'ele mia, a kobô mia mam abé mese me ne minal, amu ma. 12 Va'an, mi dañ yen mvaé: amu mvaé mi aye yen j' aye bo anene yôp: amu nalé be ñga kpwe'ele bekulu mejô be mbe mia ôsu.
13 Mi ne ñku ya si nyô: ñge ñku ô sameya zam, jé j' aye beta ve wô zam? ô nji beta bo mvaé, bôt ve kute wô fé, a tibi wô a mebo. 14 Mi n' éfufupe ya si nyô. Nlam ô ne nlôñan ñkôle yôp ô nji bo ñgule ya sobô. 15 Nalé fe bôt éyoñ b' abo'é lampe be nji solé ny' éwolo si, ve telé nye tawôlô yôp; a ve bôte bese be ne nda ét' éfufup. 16 Nalé fe mia, fa'an éfufupe jenan vôm bôt be to, ajô te b' aye yen mba be mam mi abo, a ve Éso wônan a ne yôp duma.
17 Te si'a kona me zuya tyame metiñe me Zambe ñge mejô bekulu mejô: me nji zu tyame me, ve bo me. 18 Amu m' abel' ane m' ajô mia na, Akekui éyoñ yôp a si nyô b' aye lôt, metiñe me Zamb' ékañga j' adañe tyôtyoé ñge ôfufus ékañga b' aye vas, v' éyoñ mejô mese m' aye bo. 19 Ajô te, bôte bese môt a tyam ôyômô mon atiñe vie ya metiñe me Zambe, a ye'ele bôt nalé, b' aye yene nye tyôtyoé ayoñ ya yôp: ve môt a bo me a ye'ele me bôt, b' aye yene ny' anen ayoñ ya yôp. 20 Amu m' ajô mia na ñge zôsô wônan te dañe zôsô betili bekalate a Befarisér, mi aye bo te k' ayoñ ya yôp.
21 Mi wô'ôya ane be ñga jô bôte betôle na, Te wôé môt; a za bo na ñge môt a wôé môt, a kele be betyi'i mejô: 22 ve ma m' ajô mia na ñge môt a ya monyañ, a ne ñgule ya ke be betyi'i mejô; ñge môt a jô monyañe na, Ô ne ndimi, a ne ñgule ya ke be benya betyi'i mejô; ñge môt a jô na, Ô ne ôkukut, a ne ñgule ya ke nduane mekua. 23 Ajô te, ñge wo ave Zambe jôm ô ye'e bôé j' altar, a simesane wôé na monyoñ a bili wo ajô, 24 li'i jôme jôé wôé fefel' altar, ô ke taté late monyoñ ñbwa, wôna ô zu ve jôm wo ye ve. 25 Bo' avôle ya late môt mi nye mi n' ajô ñbwa, éyoñ mi ñgenane zen; môt at' a za ke wo mba'ale mimbôk, nny' a ye ke wo nda mimbôk. 26 M' ajô fo'o wo na wo aye kôlô valé, te tame ya'an akume te se, te li'i pfenigh jia.
27 Mi wô'ôya ane be ñga jô na, Te bo mejian: 28 ve ma m' ajô mia na, Ñge môt a lôbô miñga amu a kômbô nye, wôn' a jiya nye nlem. 29 Ñge dise dôé ya mbo nnôm d' adutu wo ô kolô ôbak, va'a de, ô wua de fé: amu e ne wo mvaé na jôme ya nyôle jôé jia j' ajañ, sa na b' aye wua wo nyôl ése hel' été. 30 Ñge mbo nnôme wôé wo adutu wo ô kolô ôbak, tyi'i wô, ô wua wô fé: amu e ne wo mvaé na jôme ya nyôle jôé jia j' ajañ, sa na nyôle jôé ése j' ake hel' été. 31 Be ñga jô fe na, Bôte bese môt a ye va miñga wé, a va'a nye kalate ya va nye: 32 ve ma m' ajô mia na bôte bese môt a va miñga wé, te yen a za jian, a bo ny' ane miñga a jianeya: a môt a lu'u miñga éyoñ nnôm a vaya nye, a jiya miñga ate.
33 Mi wô'ôya f' ane be ñga jô bôte betôle na, Te la minsos éyoñ wo akalane miñka, ve bo Zamb' an' ô ñga jô na wo aye bo: 34 ve ma m' ajô mia na, Te kalane miñka, te kalane yôp, amu yôp e n' éto Zambe; 35 te kalane si, amu si é ne jôm a telé mebo mé; te kalane Yérusalem, amu e ne nlame ya beta njô bôt. 36 Te kalane fe nlô wôé, amu ô nji bo ñgule ya bo koñ ésile jia éfumulu ñg' évindi. 37 Minlañ mienan mi bo'o ve ya, ya; ñge mejô mefe m' abebe mejô ma yôp, mme m' aso be mbia môt.
38 Mi wô'ôya ane be ñga jô na, Dis d' atañe dis, asôñ d' atañ asôñ: 39 ve ma m' ajô mia na, Jiba'an abé môt a bo wo: bôte bese môt a bibi wo amañ ya mbo nnôm, vesa'ane nye da vok. 40 Ñge môt a ye ke wo be ntyi'i mejô, a nyoñe wo éwoman, jôké'é fe ny' alôkô dôé. 41 Ñge môt a bi wo na ô ke telé nye zen maéle jia, kele telé nye maél' ébaé. 42 Va'a môt a ja'é wo, ñge môt a ye kôlé wo jôm, te tyili.
43 Mi wô'ôya ane be ñga jô na, Nyeke'e môt a ne wo mvôé, a vini nyô

a siñe wo: 44 ve ma m' ajô mia na Nyeka'ane bôt b' asiñe mia, mi ye'elane Zamb' ajô bôte b' akpwe'ele mia; 45 nalé mi aye bo bone y' Éso wônan a ne yôp: amu a teléya jôpe dé d' atô bôt be n' abé, a ba be ne mvaé; nalé f' a lôme bôt be ne zôsô a ba be ne bikotekot mveñ. 46 Amu ñge mi anye'e bôte b' anye'e mia, za mvaé mi aye yen? akôsa bo bôt be nyoñe biôm y' ékaña'a, ke b' abo avale te? 47 Ñge mia abatane ve bobenyoñe benan étam, mi adañe bôte befe za jôm? akôsa bo meyoñ me ne te yeme Zambe, ke b' abo avale te? 48 Ajô te nde mi aye bo zôsô aval' an' Éso wônan a ne yôp a ne zôsô.

6 Taba'an ntye, te boane zôsô mi abo, vôm bôt be to, be yene mia: mi za bo te nyoñe jôm b' Éso wônan a ne yôp.

2 Ajô te, éyoñ wo ave minzôzoé biôm, te loñe toñ ane bôt be ne medu'an b' abo menda me Zamb' étê a minseñ, b' ayi na bôt be wumu be. M' ajô fo'o mia na be yeneya mvaé b' aye yen. 3 Éyoñ wo ave minzôzoé biôm, te me'ete na mbo ñgale wo yem ane mbo nnôm wo abo: 4 nalé mvaé wo abo minzôzoé wo aye bo j' asoé: Éso wôé, a yene mam bôte b' abo asoé, a ye ve wo mam m' ayian.

5 Éyoñ mi aye'elane Zambe, te boan ane bôt be ne medu'an b' abo: amu b' anye'e be teb' a ye'elane Zambe menda me Zamb' a ma'ane minseñ, bôt be yene be. M' ajô fo'o mia na be yeneya mvaé b' aye yen. 6 Ve wo, éyoñ wo aye'elane Zambe, nyi'i nda ya ôbema, ô dib mbé a ye'elan Éso wôé a n' asoé, Éso wôé a yene mam bôte b' abo asoé, a ye ve wo mam m' ayian. 7 Éyoñ wo aye'elane Zambe, te kobô ékobôkobô ane meyoñ me ne te yeme Zambe b' abo: amu b'afuna kona b' aye wô'ô b' amu b' ajaé kobô. 8 Ajô te, te boan ane b' abo: amu Éso wônan a yeme mam m' ayiane mia, éyoñe te mi ñgenane te ja'é nye. 9 Ajô te, ye'ela'ane Zamb' ana: A Tate woñgan a ne yôp, jôé dôé e bo'o étyi. 10 Ayoñe dôé e za'ak. Mam wo anye'e me bo'o si nyô, aval' ane m' abo yôp. 11 Va'a bia bidi bi ayiane bia môse ya den. 12 Jamé'é bia mbia be mam bi ñga bo, ane bi jaméya bôt be ñga bo bia abé. 13 Te me'ete meve'ele me zu be bia, ve va bia be mbia môt. 14 Amu ñge mi ajamé bôt mbia be mam b' abo mia, wôn' Éso wônan a ne yôp a ye jamé mia. 15 Ve ñge mi abo te jamé bôt mbia be mam b' abo, nalé f' Éso wônan a ye bo te jamé mia mbia be mam mi abo.

16 Nalé fe, éyoñ mi abômbô zaé ya kañe Zambe, te boane mimbote mesu ane bôt be ne medu'an b' abo: amu b' andamane mesu map a kômbô na bôt be yene b' ane b' abômbô zaé ya kañe Zambe. M' ajô fo'o mia na be yeneya mvaé b' aye yen. 17 Ve wo, éyoñ wo abômbô zaé ya kañe Zambe, woko'o mbon nlô wôé, a tu'u asu dôé; 18 nde bôt te yen ane wo abômbô zaé ya kañe Zambe, v' Éso wôé a n' asoé a ye yen: an' Éso wôé, nny' a yene mam me n' asoé, a ye ve wo mam m' ayian.

19 Te kôan akume si nyô vôm bibiam a miefigele b' adi, a miñwuwup mi atupe menda, a wup: 20 ve mi kôan akum nlame ya yôp vôm bibiam a miefigele be ne te di, a miñwuwup te tupe menda a wup: 21 amu vôm a ne wo akum, vôm ate fe nleme wôé ô né. 22 Dis e ne lampe ya nyô: ñge dise dôé e ne mvo'é, wôna nyôle jôé ése é n' éfufup. 23 Ñge dise dôé e n' abé, wôna nyôle jôé és' é ne dibi. Ajô te ñg' éfufup é ne wo nlem, j' abo dibi, dibi t' e ne fo'o abui! 24 Te ke môt a ne ñgule ya wô'ô b'ésa bebaé: amu a ye vini wua a nye'e nyô mbok; ñge sa nalé, wôn' a ye wô'ô wua a biasé nyô mbok. Mi nji bo ñgule ya tôñe Zambe b' akum. 25 Ajô te m' ajô mia na, Te tyelane minlem yôp ajô ényiñe jenan, mfa'a ya jôm mi aye di, a jôm mi aye nyu; nalé fe mfa'a ya menyôle menan, biôm mi aye jaé. K' ényiñ j' adañe bidi,a nyôle j' adañ ñgômesan? 26 Tameka yenan anone ya yôp, ane d' abo te bé bidi, te kôane bie, te nane bie menda; Éso wônan a ne yôp a ve de bidi. Ke mi adañe de beta ndañan? 27 Mi z' a né, ñg' a tyelé nleme wé yôp, a ne ñgule ya limeti ényiñe jé nta ényi'a wo? 28 Nalé fe mi atyelé minlem yôp amu ñgômesan a jé? Tame simesane sam ayañ ya fé, ane j' ayaé; é ne te bo ésaé, te tiñe bindelé: 29 ve ma m' ajô mia na akôsa bo Salômô a étôto'o j' és'

a nji bo abeñ ñgômesan ane sam ayañ. 30 Ñge Zamb' a jalé bilo'o ya fé ñgômesane nalé, bilo'o bite bi ne ve den, b' awua bie nduan akiti, k' a ye dañe jalé mia, a bôte ya ôyôm mbunan? 31 Ajô te, te tyelane minlem yôp a jô na, Bi aye di jé? Bi aye nyu jé? Za ñgômesan bi aye jaé? 32 Amu meyoñ me ne te yeme Zambe b' ajeñe biôm bite bise; amu Éso wônan a ne yôp a yeme na mi ayiane nyoñe biôm bite bise. 33 Tata'a jeñan ayoñe dé, a zôsô wé; wôna biôm bite bise bi aye kô'ôlane mia. 34 Ajô te, te tyelane minlem yôp ajô mam m' aye bo akiti: amu mam ya mi atyelé minlem yôp akiti, m' aye boban akiti. Mam abé ya môse wua m' ayiane môse te.

7 Te veane bôte mekua, mi za nyoñe mekua. 2 Amu mekua mi ave bôt, mekua mete mi aye nyoñ: abim mi ave, abime te fe b' aye ve mia. 3 Wo aviane yen ôyôme jôm ô ne monyoñe dis amu jé, te simesan ñko' ô ne dise dôé? 4 Jé wo aviane jô monyoñe na, Za'a me va wo jôm é ne wo dis, ô ne ñko'o dise dôé? 5 A môte ya medu'an, tame taté va ñko' ô ne dise dôé; nalé wo aye tu'a yen a va mone jôm a ne monyoñe dis.

6 Te veane bemvu biôm bi n' étyi, nalé fe te veane beñgôé señe jenan é n' édima, be za tibi j' a mebo, a kôñelan a lôbe mia.

7 Jaka'an, wôna mi aye nyoñ; jeñan, wôna mi aye yen; kutan mbé, ndemben a ye di mia wô: 8 amu môt as' a ja'é, a ye nyoñ; môt a jeñ, a ye yen; a nyô a kut mbé, b' aye di nye wô. 9 Mia bôt mi to va, za môt a ne na ñge mona fame wé a ja'e nye bidi, a ye viane ve ny' akok? 10 Ñg' a ja'é nye kos, y' a ye viane ve nye nsañelete? 11 Ñge mia bôt, mi n' abé, mi ayeme ve bone benan biôm bi ne mvaé, k' Éso wônan a ne dañe ve bôt b' aja'é nye biôm bi ne mvaé? 12 Ajô te, mam mese mi anye'e bôte be bo'o mia, bo'ane fe b' avale te: amu metiñe me Zamb' a mejô bekulu mejô, mme le.

13 Nyi'an mbé ô ne tyôtyoé: amu mbé ô n' anen, a zen é ne ndam, j' ake vôm bôte b' ajañ, bôte b' ake wôé abui. 14 Amu mbé ô ne tyôtyoé, a zen é ne zôsô, j' ake vôm bôte b' anyiñ, a bôte b'ayene je be ne tyôtyoé.

15 Taba'ane bekulu mejô be ne medu'an ntye, b' aye zu vôm mi to, be be'e meñgômesan ane mintômba, ve minlem mi n' ane beze. 16 Mi aye yemelane b' a bibuma biap. Ye bôte b' afaté tome bôñgô, ñge faté ôsa ndôé? 17 Nal' élé ése é ne mvaé j' awum bibuma bi ne mvaé; v' él' é n' abé j' awum bibuma bi n' abé. 18 Él' é ne mvaé é nji bo ñgule ya wum bibuma bi n' abé, nalé f' él' é n' ab' é nji bo ñgule ya wum bibuma bi ne mvaé. 19 Élé ése j' abo te wum bibuma bi ne mvaé, b' aye ba'é je, ve wua je nduan. 20 Ajô te mi aye yemelane b' a bibuma biap. 21 Sa môt as' a jô me na, A Tat, A Tat, a ye k' ayoñ ya yôp; ve nyô a bo ane Tat' a ne yôp a nye'e. 22 Môse te, bôt abui b' aye jô me na, A Tat, A Tat, ke bi ñga kulu mejô a jôé dôé, a va mimbia minsisim a jôé dôé, a bo beta be mam abui a jôé dôé? 23 Éyoñe te m' aye jô be na, Me nji yeme mia: kôla'ane vôm me to, mia bôt mi abo mbia be mam.

24 Ajô te, môt as' a wô'ô mejô m' akobô ma, a bo me, a ye funan ane môt a ne fek, a ñga lôñe nda jé ako'o yôp. 25 Ane mveñ é ñga noñ, an' évuñulu é ñga vuñ, ve jimbi nda éte; é nji ku: amu é mbe nlôñan ako'o yôp. 26 Ve môt as' a wô'ô mejô m' akobô ma, te bo me, a ye funan an' akute môt, a ñga lôñe nda jé nselek: 27 ane mveñ é ñga noñ, ane ndôn é ñga kui, an' évuñulu é ñga vuñ a jimbi nda éte; je ve ku beta ñkuan.

28 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane jô mejô mete, jama bôt at' ase be ñga semé ñye'elane wé: 29 amu a ñga ye'ele b' aval' an' émien a ne njô, sa ane betili bekalate bap.

8 Éyoñ a ñga siliki nkô, étua abui bôt é ñga tôñe nye. 2 A ñga bo na nzezam ô ñga zu be nye, a kute meboñe si, a jô na, A Tat, ñge wo ame'ete, ô ne ñgule ya bo me mvo'é. 3 An' a ñga same wo, a nambe nye, a jô na, Me me'eteya; bo'o mvo'é. Ane zam é ñga ji'a mane nye nyô. 4 Yésus a ñga jô nye na, Tuka'a bo te kate môt; ve ke liti prister nyôle jôé, ô ve biôm ane Môze a nga jô, ajô te nde bôte b' aye yeme d' ajô dôé.

5 Éyoñ a ñga kui Kapernaum, évete bezimbi ntete wua a ñga zu be nye, a ye'elane nye, 6 a jô na, A Tat, mbo ésaé wom a bô nda, a ne ñyemelan, a dañe wô'ô mintaé. 7 An' a ñga jô nye na, M' aye zu saé nye. 8 Ane évete bezimbi ntete wua a ñga yalan a jô na, A Tat, me nji bo môt wo yiane nyi nda: jô'ô v' ajô, wôna mbo ésaé wom a ye bo mvo'é. 9 Amu me fe me ne môt bôte befe b' ajo ma, me ne fe bezimbi m' ajô be: m' ajô nyina na, Kelek, nye ve ke; nyô mbo'o na, Za'ak, nye ve zu; a mbo ésaé wome na, Bo'o jame di, nye ve bo. 10 Éyoñ Yésus a ñga wô' ajô te, a ñga semé, a jô bôt be ñga tôñe nye na, M' ajô fo'o mia na, Me nji yen aka'a mbunane di, akôsa bo Israél. 11 M' ajô mia na bôt abui b' aye so mfa'a jôp d' atô a mfa'a jôp d' adim, a tabe si ayoñ ya yôp, ba be Abraham, a Isak, a Yakôb: 12 b' aye wua bone y' ayoñ dibi e n' atan: vôm ate b' aye yi a late mesôñ. 13 Ane Yésus a ñga jô évete bezimbi ntete wua na, Kele wo ake, ane wo ate buni avale te d' aye bo wo. Ane mbo ésaé at' a ñga bo mvo'é awolo te.

14 Éyoñ Yésus a ñga nyi nda Pétrus, a ñga yene nyia ñga Simôn a kone tit beta ñkonan. 15 An' a ñga nambe nye wo, ôkon ve mane nye nyô; ane miñga at' a ñga kôlô si a bo ny' ésaé. 16 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, be ñga zu bôt abui be mbe mimbia minsisim be nye: an' a ñga va mimbia minsisim mit' a ñkobô y' anyu, a saé bôte bese be ñga kon: 17 e ñga bo nalé amu mejô me ñga yiane bo ane ñkulu mejô Yésaya a ñga jô na, Émien a ñga wô'ô mintaé miañgan, a nyoñ akone dañgan.

18 Éyoñ Yésus a ñga yene bôt abui be bôma'ane nye, a ñga jô na, Ñkeane kindi'i yat. 19 Ane ntili bekalate a ñga zu a jô nye na, A Ñye'ele, m' aye tôñe wo vôm ase wo ke. 20 Yésus a ñga jô nye na, Miñkemvak mi ne mefu, a anone ya ñyem e ne mumba'a; ve mone môt a se vôm ya bô nlô wé. 21 Ane ñyé'é mbok a ñga jô nye na, A Tat, jôké'é ma, me tame taté ke jame tate soñ. 22 Ve Yésus a ñga jô nye na, Tôñe ma, ô li'i mimbim mi jame mimbim miape soñ.

23 Éyoñ a ñga k' éfuñga été, beyé'é bé be ñga tôñe nye. 24 Ateme na ôkôs ônen ô ñga vuñi atok, ane mintyôa mi ñga yandan éfuñga yôp: v' émien a ñga bô ôyo. 25 Ane be ñga ke vele nye, a jô na, A Tat, nyi'i bia: bi ñga ye jañ. 26 An' a ñga jô be na, A bôt mi abuni tyôtyoé, mi ako woñ amu jé? An' a ñga kôlô si a bam évuñulu a mintyôa; ato'o ve bo nemieñ. 27 Ane bôte bete be ñga semé a jô na, Z' aka'a môte di? akôsa bo évuñulu ba mintyôa ve wô'ô nye.

28 Éyoñ a ñga kui kindi'i yat si ya bôte ya Gadara, bôte bebaé be ñga tôbane nye, be mbe mimbia minsisim, be ñga so mesoñ, be mbe mimvôvô, nde te ke môt a ñga bo ñgule ya lôte zen éte. 29 Atemeteme na be ñga bete metyiñ a jô na, A mone Zambe, bia wo, bi ne z' ajô? y' ô zuya kpwe'ele bia, te yene melu me za kpwa'an? 30 Mbam beñgôé abui ô ñga di wôé, ô mbe ôyap. 31 Ane mimbia minsisim mite mi ñga ye'elane ny' a jô na, Ñge wo ava bia, lôme bia bi ke nyi mbam beñgôé. 32 An' a ñga jô mie na, Kelan. Ane mi ñga kôlô be bôt a ke nyine beñgôé: ateme na mbam beñgôé ôs' ô ñga siliki mbi nlumbu ñkô, ve su'ulan atok a wu mendim été. 33 Ane bôt be ñga ba'ale beñgôé be ñga mate, a ke nlam, a kate bôt mam mese a jam e ñga bo bôt be mbe mimbia minsisim. 34 Ane bôte bese ya nlam be ñga zu tôbane Yésus: éyoñ be ñga yene nye, be ñga ye'elane nye na a kôlô si jap.

9 An' a ñga k' éfuñga été, a k' ato'o yat, a ke nla wé. 2 Ane be ñga zu nye môt a mbe ñyemelan, a ñga bô énoñ: éyoñ Yésus a ñga yen ane be ñga buni, a ñga jô môt a mbe ñyemelane na, A mon, volô'ô nlem; amu mbia be mam môé me nto njaman. 3 Ane betili bekalate bevo'o be ñga jô minlem miape na, Môte nyô a biasé Zambe. 4 Yésus a ñga yeme mejô be ñga simesan minlem miap, a jô na, Mi asimesan mbia be mam minlem mienan a jé? 5 Ye jô na, Mbia be mam môé me nto njaman; ye jô na, Kôlô'ô si, ô wulu, j' é ne tyi'ibi? 6 Amu m' akômbô mi aye yeme na Mone môt a ne ñgule ya jamé mbia be mam si nyô (an' a ñga jô môt a mbe ñyemelane na), Kôlô'ô si, ô to'é énoñe jôé, ô ke nda

jôé. 7 An' a ñga kôlô si, a ke nda jé. 8 Éyoñe jama bôt a ñga yen ajô te, be ñga ko woñ a kañe Zambe, nny' a ñga ve bôt ñgu avale te.

9 Éyoñ Yésus a ñga kôlô vôm at' a ke, a ñga yene môt a mbe jôé na, Matéus, a ñga to vôm bôt be ñga bo be va'a akume y' ékaña'a: an' a ñga jô nye na, Tôñe ma. An' a ñga kôlô si, ve tôñe nye.

10 A ñga bo na, éyoñ a ñga to nda a di, ane bôt be ñga bo be nyoñe biôme y' ékaña'a, a ba be mb' abé, abui be ñga zu tabe si vôm Yésus ba beyé'é be ñga to. 11 Éyoñ Befarisér be ñga yen ajô te, be ñga jô beyé'é bé na, Ñye'ele wônan, ba be bôt be bo be nyoñ akum y' ékaña' a bôt be n' abé b'adi vôme wua amu jé? 12 V' éyoñ a ñga wô' ajô te, a ñga jô na, Bôt be ne mvo'é be nji yiane nyoñ ñgeñgañ, ve ba b' akon. 13 Kelan, mi ke yé'é an' ajô di e ne na, M' anye' éñgôñgo, sa biôm bôte b' ave ma: amu me nji zu loene bôt be ne zôsô, ve ba be n' abé.

14 Éyoñ te beyé'é be Yôhanes be ñga zu vôm a ñga to a jô na, Bi Befarisér bi wô'ô bo bi bômbô'ô zaé ya kañe Zambe mebômbô abui amu jé, ve beyé'é bôé be ne te bômbô zaé ya kañe Zambe? 15 Ane Yésus a ñga jô be na, Ye bemvôé be môt a lu'u miñga be ne ñgule ya wô' ôlun éyoñ môt a lu'u miñga a ñgenan a to? ve melu m' aye kpwan éyoñ b' aye va môt a lu'u miñga vôm be to, éyoñe te b' aye bômbô zaé y' ôlun. 16 Amu môt a nji bet abaka éndelé é ne te ñwutan ntu'u ñgômesan, amu abaka d' ayiane dibi nyaban ñgômesan d' aye viane limeti ntu'u ñgômesan, ve nyaé, abé ve bo anen. 17 Nalé fe bôt te loé mfefé vaén minnôm mende'e bikôp: mende'e me za tui, vaén ve sôé si, mende'e bikôp ve wu ntuk: ve bôte b' aloé mfefé vaén mimfefé mende'e bikôp, wôna bi aye bo mvaé biba.

18 A ñgenan a kobô'ô be mejô mete, an' evete ya nda Zamb' a ñga zu, a kute meboñe si, a jô na, Mone wom a ne mona miñga a ndôme wu: za'a beté nye wo, wôn' a ye nyiñ. 19 Ane Yésus a ñga kôlô, a tôñe nye, a beyé'é bé. 20 A ñga bo na miñga, metyi me ñga kui nye nyô mimbu awôm a mibaé, a ñga zu nye mvus, a nambe nye ñwôndé ñgômesan: 21 amu a ñga jô nleme wé na, Ñge m' anambe nye, akôsa bo ve ñgômesan, m' aye bo mvo'é. 22 Ane Yésus a ñga kôñelan a yene nye, a jô na, A mone wom, volô'ô nlem; mbunan wo ate buni ma ô boya wo mvo'é. Ane miñga a ñga bo mvo'é awolo te. 23 Éyoñ Yésus a ñga nyin nda évete te, a ñga yene bôt be loñe mindiñ, a ékôane bôt é bo'o zô'é. 24 An' a ñga jô na, Kôla'an: amu mona miñga a nji wu, a n' ôyo. Ane be ñga dañe woé nye. 25 V' éyoñ be ñga va bôt, a ñga nyi nda a bi nye wo; ane mona miñga a ñga kôlô si. 26 Ane foé y' ajô t' é ñga yiane si ét' ése.

27 Éyoñ Yésus a ñga kôlô vôm at' a ke, mindindim mibaé mi ñga tôñe nye, a bete metyiñ yôp a jô na, A mone David, ko bi' éñgôñgo. 28 Éyoñ a ñga nyi nda, ane mindindim mite mi ñga zu vôm a ñga to: ane Yésus a ñga jô be na, Ye mi abuni na me ne ñgule ya bo jame di? Be na, Ya, A Tat. 29 An' a ñga nambe be mis a jô na, E bo'o mi' ane mi abuni. 30 Ane mise map me ñga kuban. Ane Yésus a ñga tu'a jô be na, Tuka'a bo te katane môt. 31 Ve be ñga kôlô, a kat ajô dé si ét' ése.

32 Éyoñ be ñga ke, bôt be ñga zu mvumvu'u be nye, ô mbe mbia nsisim. 33 Éyoñ mbia nsisim ô ñga vas, mvumvu' ô ñga kobô: ane jama bôt at' a ñga semé a jô na, Môt a nji yen aka'a jame di, Israél. 34 Ve Befarisér be ñga jô na, A va mimbia minsisim a ñgule njô mimbia minsisim.

35 Ane Yésus a ñga ke minlam mise a male mese, a ye'ele bôt menda me Zambe map, a kate foé y' ayoñe Zambe, an' a ñga bo bôt be ñga wô'ô mintaé a akon mevale mese mvo'é. 36 V' éyoñ a ñga yen étua jama bôt, a ñga wô'ô b' éñgôñgo, amu be ñga wô'ô njuk, a bo nemialemialan ane mintômba mi nji bo môt a ba'ale mie. 37 Éyoñe t' a ñga jô beyé'é na, Bidi abui bi nto bitôtôlô, ve bebo bisaé be ne tyôtyoé. 38 Ajô te ye'ela'ane mie bidi na a lôme beva bidi afube dé.

10 An' a ñga loene beyé'é bé awôm a bebaé, a ve be ñgule ya va mimbia minsisim, a saé bôt akon a mintaé mevale mese.

2 Môé minlôman awôm a mibaé ma: wu y' ôsu na Simôn, b' aloene nye na Pétrus, a Andréas monyañ; Yakôbus mone Tsébédéus, a Yôhanes monyañ; 3 Filipus a Bartôlôméus; Tômas a Matéus a ñga bo nyoñe biôme y' ékaña'a; Yakôbus mon Alféus, a Lebéus; 4 Simôn môte ya Kana, a Yudas Ishariôt, nny' a ñga koñe nye.

5 Yésus a ñga lôme bôte ba awôm a bebaé, a lebe be, a jô ña, Te keane mezen ya meyoñ me ne te yeme Zambe, te keane fe nlame wua ya Samaria: 6 ve keane be mintômba ya nda Israél mi dimiya. 7 Éyoñ mi ake, katane mejô me Zambe, a jô na, Ayoñ ya yôp e nto bebé. 8 Saéane bôte b' aya'a, wômôla'ane mimbim, bo'ane minzezam mvo'é, va'ane mimbia minsisim: mi nyoñeya te kus, va'ane te kuan. 9 Te futane gôld, ñge silber, ñge mvot bikpwaé bienan; 10 te keane fe mfek éyoñ mi ake, te ke biwomane bibaé, ñge bikondé bife, te ke ntum: amu mbo ésaé a yiane nyoñe bidi. 11 Minlam mise a male mese mi akui, jeñane môt a ye bo mia mvam; mi tabe'e be ny' akekui éyoñ mi aye kôlô. 12 Éyoñ mi anyi nda, bata'ane bôte y' été. 13 Ñge bôte ya nda éte b' aye mvamane mia, wôna mvo'é jenan j' aye tab' été: ñge bôte ya nda éte te mvamane mia, wôna mvo'é jenan j' aye bulane be mia. 14 Bôte bese môt a ye bo te nyoñe mia, te wô'ô mejô menan, éyoñ mi akôlô nda éte ñge nlame te, sasan mbulu'u mebo menan. 15 M' ajô fo'o mia na, A si ya Sôdôm a Gômôra, a nlame te, si ya Sôdôm a Gômôra j' aye dañe yen mvaé môs Zamb' a ye tyi'i bôte mejô.

16 Mi lô, m' alôme mia mi k' ane mintômba mi ne vôm beze be né: ajô te, bo'ane mefe' ane benyo, a minlem évôvoé ane bezum. 17 Ve taba'ane bôt ntye: amu b' aye ke mia be betyi'i mejô, b' aye bibi mia miñkasa menda me Zambe map; 18 ajô fe di, b' aye ke mia be bejô bôt be ne tyôtyoé a ba be n' anen, amu ajô dam, nalé mi aye liti bôte bete a meyoñ me ne te yeme Zamb' ane mi abuni. 19 Éyoñ b' aye ti mia, te tyelane minleme yôp a jô na, Bi aye kobô aya, za mejô bi aye jô? amu éyoñe te mi aye nyoñe mejô mi aye kobô. 20 Amu sa mia mi akobô, ve Nsisim Éso wônan ñwô wo akobô mia minlem été. 21 Môt a ye ti monyañ, bôte be wôé nye, nalé f' ésa a ye bo mon: bon b' aye siñe bebiaé bap, a ke be bôte be wôé be. 22 Bôte bese b' aye siñe mia amu jôé dam: ve môt a jibi akekui asu'ulan, nny' a ye yen ényiñ ya melu mese. 23 Éyoñ b' akpwe'ele mia nlame wu, mata'an, mi ke wu ô n' ôsu: M' ajô fo'o mia na, Mi aye bo te mane lôte minlame ya Israél, Mone môt ve tame so.

24 Môt a yé'é, te dañe môt a ye'ele nye; mbo ésaé te dañe môt a ne nye. 25 D' ayiane na môt a yé'é a bo ane môt a ye'ele nye, nalé fe na mbo ésaé a bo ane môt a ne nye. Ñge b' aloeneya mie nda na Bééltsebub, nalé b' aye dañe loene bôte ya nda jé. 26 Ajô te, te koane be woñ: amu ajô de nji bo nsolan, d' aye bo te kui atan; ajô de nji bo asoé, b' aye bo te yeme de. 27 Mejô m' ajô mia dibi, koba'ane m' éfufup: a mejô mi awô' ôfôfoé, katane me menda yôp. 28 Te koane bôte b' awôé nyôle woñ, ve be se ñgule ya wôé nsisim: ve koane môte woñ a ne ñgule ya wôé nyôl a nsisim beba hel' été. 29 Ke b' akuane bemvokuma bebaé a pfenigh jia? te ke wua a ku si Éso wônan te yene nye: 30 koñ ésil és' é ne mia nlô é ne nlañan. 31 Ajô te, te koane woñ; mi adañe bemvokuma abui. 32 Nde môt as' a ye meme me vôme bôte be to, me fe m' aye meme nye b' Ésa wom a ne yôp. 33 Ve bôte bese môt a kate me vôm bôte be to, me fe m' aye kate nye b' Ésa wom a ne yôp.

34 Te si'a kona me zuya ve mvo'é si nyô: me nji zu ve mvo'é, ve ñkpwaté mekôn. 35 Amu me ñga zu bo môt ba ésa wé be kandan, a mbom ba ntyi be kandan: 36 bôte b' asiñe môt b' aye bo bôte ya nda jé. 37 Môt a nye' ésa ñge nyia a dañ abim a nye'e ma, a nji bo aka'a môte d' ayiane bo môte wom; nalé fe môt a nye'e mona fame wé ñge mona miñga wé a dañ abim a nye'e ma, a nji bo aka'a môte d' ayiane bo môte wom. 38 Môt a bo te be'e kroitse jé, a tôñe ma, a nji bo aka'a môte d' ayiane bo môte wom. 39 Môt a ba'al' ényiñe jé, a ye dimeli je, a nyô a dimeli ényiñe jé amu me, nny' a ye yene je.

40 Môt a nyône mia, a nyoñe fe ma, a môt a nyoñe ma, a nyoñe fe môt a ñga lôme ma. 41 Môt a nyoñ ñkulu mejô a jôé ñkulu mejô, a ye yen mvaé ñkulu mejô a ye yen; môt a nyoñe môte ya zôsô a jôé môte ya zôsô, a ye yen mvaé môte ya zôsô a ye yen. 42 Bôte bese môt a ve môte wua ya boñgô ba akôsa bo élaé mendim me n' avoé amu jôé ñyé'é, m' ajô fo'o mia na *a* vo'o dimeli mvaé jé.

11 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane jô beyé'é bé awôm a bebaé, a ñga kôlô vôm at' a ke ye'ele bôt, a kate be mejô me Zambe minlam miap.

2 Éyoñ Yôhanes a mbe nda mimbôk, a ñga wô'ô mam Kristus a ñga bo, an' a ñga lôme beyé'é bé, 3 a jô nye na, Y' ô ne môt bi abuni na a ye zu, ye bi ayañge môt mfe? 4 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Kelane mi ke, mi kate Yôhanes mam mi awôk a yen: 5 mindindim mi ayen, biyem bi awulu, minzezam mi abo mvo'é, mindendo'o mi awôk, mimbim mi awômô, a minzôzoé mi awô'ô mbamba foé. 6 Ebotan a môt a yene ma te jôme j' akolé ny' ôbak.

7 Éyoñ bôte bete be ñga kôlô, Yésus a ñga taté jô ésulane bôt ajô Yôhanes na, Jé mi ñga ke yene fé? ye ñkaé wo afô'ôsan a évuñulu? 8 mi ñga ke yene jé? ye môt a be' ébubut ñgômesan? bôt be be' ébubut ñgômesan be to menda bejô bôt. 9 Mi ñga k' a jé? ye yen ñkulu mejô? Ya, me kañeseya, a dañe fe ñkulu mejô. 10 Nyin' a ne nyô e ne ntilan ajô dé na,

Ô lô m' alôme Môte wom nlôman ôsu viôé,
Nny' a ye kôme wo zen ôsu.

11 M' ajô fo'o mia na, Bôt biñga be ñga biaé, môt a dañ Yôhanes a nji bialé: v' ayoñ ya yôp, nyô a ne moñgô a dañe nye. 12 Ataté melu Yôhanes azukui éyoñe ji, bôt be ñga bo ñgu amu b' aye k' ayoñ ya yôp, ane bôt be ñga bo bivet be ñga nyoñe d' a ñgu. 13 Amu bekulu mejô bes' a bôt be ñga tili metiñe me Zambe be ñga kulu mejô akekui éyoñ Yôhanes a ñga to. 14 Ñge mi aye nyoñe nye, nyin' a ne Élias, e ne ntilane na a ye zu. 15 Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk. 16 Za jôm m' aye funane je bôte ya miaé wu? B' afunan ane boñgô be to si vôm bôte b' abo be sula'an b' aloene ba bevok, a jô na, 17 Bi maneya loñe mendiñ, mi te jem; bi maneya yi du, mi te yi. 18 Amu Yôhanes a ñga zu, te di, te nyu, b' ajô na, A ne mbia nsisim. 19 Mone môt a ñga zu, ve di, ve nyu, nde b' ajô na, Tameka yenane môt a ne mbia ndian, a dañe nyu vaén, a ne mvôé bôt be wô'ô bo be nyoñ akume y' ékaña'a, a bôt be n' abé. Bi ayeme na fek é ne nya jômô amu mam bôt be ne fe'e b' abo.

20 Éyoñe t' a ñga taté ve bôte bijô minlam a ñga dañe bo beta be mam abui, amu be nji kôñelane minlem. 21 Ñgo'o bôte ya Kôratsin! ñgo'o bôte ya Bétsaéda! amu beta be mam me ñga bo mia, ñge me ñga bobane Tirus a Sidôn, wôna bôte ya minlam mite be ñga ye ji'a kôñelane minlem, a jaé miñkuta, a tab' asup été. 22 Ve m' ajô mia na, a bôte ya Tirus a Sidôn, a bôte ya minlam mi, bôte ya Tirus a Sidôn b' aye dañe yen mvaé môs Zamb' a ye tyi'i bôte mejô. 23 A mia, bôte ya Kapernaum, ye mi aye betebane yôp? mi aye sise si, a ke hel' été: amu beta be mam me maneya bobane be mia, ñge me ñga bobane Sôdôm, ve nlame te ô ñga ye tab' akui môse wu. 24 Ve m' ajô mia na a bôte ya Sôdôm a mia, bôte ya Sôdôm b' aye dañe yen mvaé môs Zamb' a ye tyi'i bôte mejô.

25 Éyoñe te Yésus a ñga kobô a jô na, A Tat, Njô ya yôp a si, m' ave wo akéva amu ô ñga solé beyeme mam a bôt be ne mefe'e mejô ma, a kate me miñkeñelé mi bon: 26 ya, A Tat, amu ô ñga yene jame te mvaé nalé. 27 Ésa wom a ñga ve me mam mese: môt a nji yeme mon, v' Ésa; nalé fe môt a nji yem Ésa, ve Mon, a bôt Mon a ye liti be nye. 28 Za'ane be ma, mia bese mi awô'ô njuk, a kate mimbe'e, me m' aye ve mi' awo'an. 29 Beka'an mbe'e wom, a yé'é be ma; amu me n' évôvoé, a nlem nemieñ: wôna minlem mienan mi aye wo'an. 30 Amu ésaé jam é ne tyi'ibi, a mbe'e wom ô n' éveves.

12 Éyoñe te Yésus a ñga lôte mefup môse sondô; ane beyé'é bé be ñga wô'ô zaé, a di bidi. 2 V' éyoñ Befarisér be ñga yene jame te, be ñga jô nye na, Tame yen, beyé'é bôé b' abo jam d'

atyam atiñ ya môse sondô. 3 An' a ñga jô be na, Ye mi nji lañ ane David a ñga bo éyoñ a ñga wô'ô zaé, émien a bôt ba be be be mbe nsamba; 4 an' a ñga nyi nda Zamb' a di bidi bi ya nda Zambe, bi mbe ny' étyi ya di a bôt be mbe nsamba wé, ve beprister étam? 5 Ye mi nji lañe kalate metiñe me Zamb' ane beprister b' andamane môse sondô tempel été, ve tabe te bijô? 6 Ve ma m' ajô mia na môt a dañe tempel a ne va. 7 Ve ñge mi ñga yem an' ajô di d' asu'ulan, ane Zamb' a ñga jô de. na, M'anye' éñgôñgo, sa biôm b' ave ma, ve mi ate bo te ve bôt be ne te bijô mekua. 8 Amu Mone môt a ne njô ya môse sondô.

9 An' a ñga kôlô vôm at' a ke nda Zambe jap. 10 An' a ñga yene môt a mb' éyeme wo. Be ñga sili nye na, Y' a ne mvaé a saé môt môse sondô? nalé be ñga jeñ ajô ya bo nye jam. 11 An' a ñga jô be na, Mi to va, z' a né, ñg' a ne ntômba wua, ñge wo ku ébé môse sondô, k' a ye bi wô a va wô? 12 Ajô te, ke môt a dañ ntômba beta ndañan! Nd' a ne mvaé ñge môt a bo ésaé éñgôñgo môse sondô. 13 An' a ñga jô môt ate na, Same wo. An' a ñga same wô; an' ô ñga bo mvo'é ane wu mbok. 14 Ane Befarisér be ñga kôlô a k' émo' ajô dé, ane b' aye wôé nye. 15 Éyoñ Yésus a ñga yem ajô te, a ñga kôlô vôm ate: ane bôt abui be ñga tôñe nye; an' a ñga saé be bese, 16 a tu'a jô be na be bo te kate bôte foé ajô dé: 17 e ñga bo nalé, amu mejô me ñga yiane bo ane Yésaya ñkulu mejô a ñga jô na,

18 Mi lô, mbo ésaé wom me ñga top;
Nnye m' anye'e, nleme wom wo yene nye mvaé:
M' aye ve nye Nsisime wom,
Nny' a ye kate bôt be ne te yeme Zambe mejô me ne zôsô.
19 A ye bo te bo ntañete, te bam;
Nalé fe te ke môt a ye wô'ô tyiñe jé minseñ.
20 Ñkaé ô ne ntusan, a ye bo te té wô,
Nsañ ô ñgenan ôtita, a ye bo te dime wô,
Akekui éyoñe mam ya si nyô m' aye yiane si se.
21 A bôt be ne te yeme Zambe b' aye buni jôé dé.

22 Éyoñe te be ñga zu nye môt a mbe mbia nsisim, a mbe ndindim a mvumvuk: an' a ñga saé nye, nde mvumvu' ô ñga kobô a yen. 23 Ane bôte bese be ñga to ésulan be ñga semé, a jô na, Ye nyin' a ne mone David? 24 Éyoñ Befarisér be ñga wô' ajô te, be ñga jô na, Môte nyô a nji va mimbia minsisim a ñgule jé ve ñgule Bééltsebub, njô mimbia minsisim. 25 Yésus a ñga yeme mejô be ñga simesan, an' a ñga jô be na, Ayoñ ese d' akandane zañ a siñ ébien, d' aye jañ; nlam ôs' a nda ése, ñge b' akandane zañ a siñe bebien, b' *a*ye tabe: 26 nalé ate ñge Satan a va Satan, a salé zañ a siñ émien, wôn' ayoñe dé d' aye tab' aya? 27 Ñge m' ava mimbia minsisim a ñgule ya Bééltsebub, benyo bon b' ava mie a ñgule za? mmbe b' aye tyi'i mi' ajô te. 28 Ve ñge m' ava mimbia minsisim a ñgule Nsisime Zambe, wôn' ayoñe Zamb' e zuya be mia. 29 Môt a ne ñgule ya nyi nda ñguñgu a wôlé nye biôm bié aya? te taté ka'a ñguñgu, wôn' a ye sa nda jé. 30 Môt a bo te kame ma, a siñe ma; a nyô a bo te volô kôane ma, nny' a tyam. 31 Ajô te m' ajô mia na abé es' a ébiasé ése bi aye jamban; ve ébiasé môt a biasé Mbamba Nsisim, j' *a*ye jambane nye. 32 Bôte bese môt a kobô Mone môt abé, ajô te d' aye jambane nye; ve môt a kobô Mbamba Nsisim abé, ajô te d' *a*ye jambane nye, te ke'e si nyô, te ke' awu yat. 33 E ne na ñg' élé é ne mvaé, bibuma bi ne mvaé; e ne fe na ñg' él' é n' abé, bibuma bi n' abé: amu bi ayem élé amu bibuma bié. 34 A bone mekpwe, mi ne ñgule ya kobô mam me ne mvaé éyoñ mi n' abé aya? amu môt a kobô abui mejô e ne nye nlem. 35 Mba môt a bo mbamba be mam m' aso nye mba nlem: a mbia môt a bo mbia be mam m' aso nye mbia nlem. 36 M' ajô mia na bikobôkobô bise bôt b' aye kobô, b' aye yalane bise môs Zamb' a ye tyi'i mejô. 37 Amu wo aye kabe a mejô môé, wo aye fe ku a mejô môé.

38 Éyoñe te betili bekalate a Befarisér bevo'o be ñga beta jô na, A Ñye'ele bôt, bi akômbô yen ndem wo aye bo. 39 V' a ñga yalan a jô be na, Bôte ya miaé wu be n' abé a bijabô b' ajeñ ndem; m' *a*ye ve be ndem, ve ndeme Yôna ñkulu mejô: 40 amu aval' ane

Yôna a ñga to môse mila, melu fe mela abume beta kos, nalé fe Mone môt a ye tabe môse mila a melu fe mela soñe si. 41 Bôte ya Ninivé ba be bôte ya miaé wu b' aye teb' éyoñe Zamb' a ye tyi'i mejô, b' aye ve be mekua: amu be ñga kôñelan éyoñ Yôna a ñga kate be mejô me Zambe: mi lô, môt a ne va a dañ Yôna. 42 Miñga a mbe njô bôt mfa'a ya sid, ba be bôte ya miaé wu b' aye teb' a ve be mekua: amu a ñga so susu'a si a wô'ô benya mejô me Salômô: mi lô, môt a ne va a dañe Salômô. 43 Éyoñ mbia nsisim a kôlôya môt nlem, wôn' a ke lôte vôm a ne te mendim, a jeñ awo'an, te yene de. 44 Wôn' a jô na, M' aye bulan a ke nda jam vôm me ñga so; éyoñ a soya, a yene je te ke jôm été, é nto mvosan a ñkôman. 45 Wôn' a ke nyoñe minsisim mife zañbwa mi adañe ny' abé, mi ve nyin été a tabe wôé: éto môt a ate su'ulane tabe j' adañ éto a ñga taté tabe, abé. Nalé at' a ye bo mbia be bôte ya miaé wu.

46 A ñgenan a kobô'ô ésulane bôt, ane nyia wé a bobenyañ be ñga to atan, be kômbô kobô nye. 47 Ane môt a ñga jô nye na, Ô lô, nyua a bobenyoñ be tel' atan, b' akômbô kobô wo. 48 An' a ñga yalan a jô môt a ñga kate nye foé na, Z' a ne nyia wom, beza be ne bobejañe bam? 49 An' a ñga same wo mfa'a ya beyé'é bé, a jô na, Mi lô, nyia wom a bobejañ. 50 Amu bôte bese môt a bo an' Ésa wom a ne yôp a nye'e, nny' a ne me monyañ, a ka, a nyia wom.

13 Môse te Yésus a ñga kôlô nda, a ke tabe si mfôm atok. 2 An' ésulane bôt és' é ñga tebe, nd' a ñga k' éfuñga a tabe si; ésulane bôte bese é ñga tele mfôm atok. 3 An' a ñga kobô be mejô abui miñkana, a jô na, Tama yenan, môt a ñga ke miase fes; 4 éyoñ a ñga miase fes, fese fok é ñga ku zene yôp, an' anon e ñga zu di je: 5 fese fok é ñga ku vôm a mbe mekok, te mete' abui: an' é ñga ji'a fa, amu mete'e me mbe tyôtyoé; 6 éyoñe jôp e ñga tô, é ñga viele, an' é ñga kôt amu é mbe te miñkañ. 7 Fese fok é ñga ku minsini' été, ane minsini'i mi ñga yaé a yametane je: 8 fese fok é ñga ku mbamba si, a wum bibuma, fes éziñ ntet, nyô fo'o mewôm mesaman, nyô fo'o mewôm mela. 9 Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk.

10 Ane beyé'é be ñga zu a jô nye na, Wo akane be miñkana a jé? 11 An' a ñga yalan a jô be na, Zamb' a ñga ve mia ñgule ya yeme mam ya yôp me n' asoé, v' a nji ve be ñgul éte. 12 Amu bôte bese môt a bili, nnye b' aye beta ve, wôn' a ye bi abui: ve môt a ne momo, b' aye va nye jôm a bili. 13 Ajô te m' akane be miñkana; amu b' ayen, te tu'a yen, b' awôk, te tu'a wôk, nalé be ne te tu'a yem. 14 Nde mejô me boya b' ane ñkulu mejô, Yésaya, a ñga jô na,

Awô'ô mi aye wôk, ve mi aye bo te yem;
Ayen mi aye yen, ve mi aye bo te yemelan:
15 Amu minlem mi bôte ba mi n' ayaé ya buni,
A melo map me ne te tu'a wôk;
Be ñga dibe mise map,
Be za yen a mise map,
A wô' a melo map,
A yem a minlem miap,
Be za beta kôñelan,
Ane m' aye saé be.
16 V' ébotan a mise menan amu mi ayen; ébotan a melo menan amu mi awôk. 17 Amu m' ajô fo'o mia na bekulu mejô abui a bôte ya zôsô be ñga kômbô yene mam mi ayen, te yene me; be ñga kômbô wô'ô mejô mi awôk, te wô'ô me. 18 Ajô te, vô'ôla'an ñkana ya môt a ñga miase fes. 19 Éyoñ môt a wô' ajo y' ayoñ ya yôp, te tu'a yeme de nlem, wôna mbia môt a zu a wôlé mejô me ne nye mmiasane nlem. Nyin' é ne fes é ñga miasebane zene yôp. 20 A nyô é ñga miasebane meko'o yôp, nyin' a ne môt a wô'ô mejô a ji'a nyoñe m' a vak; 21 v' émien a nji bo miñkañ, ve jibi ôbe nté; v' éyoñ nju' a ékpwe'ele bi azu amu mejô me Zambe, a ji'a kolé ôbak. 22 Nyô é ñga miasebane minsini' été, nyin' a ne môt a wô'ô mejô, a mam ya si nyô m' atyelé môt nleme yôp, a medu'ane y' akum m' ayametane mejô, nny' a ne te wum bibuma. 23 Nyô é ñga miaseban mbamba si, a ne môt a wô'ô mejô a tu'a yeme me, a wume fo'o bibuma, nnye f' a wum bibuma, mbo' éziñ ntet, mbo'

éziñ mewôm mesaman, mbo' éziñ mewôm mela.

24 A ñga beta kane be ñkana mfe, a jô na, Ayoñ ya yôp d' afunan ane môt a ñga mias nya fese afupe dé. 25 Éyoñ bôt be ñga k' ôyo, môt a ñga siñe ny' a ñga zu miase fe fes mbia élo'o bidi été, an' a ñga kôlô. 26 V' éyoñ bidi bi ñga fa a wum, mbia élo' a ñga yené fe été. 27 Ane bebo bisaé be mie nda be ñga zu a jô nye na, A tat, k' ô ñga mias nya fese afupe dôé, nne mbia élo' a so vé? 28 An' a ñga jô be na, Môt a siñe ma, a ñga bo nalé. Ane bebo bisaé be ñga jô nye na, Ajô te ye wo ayi na bi ke kôan mbia élo' a n' été? 29 V' a ñga jô na, Momo, a za bo na éyoñ mi ava mbia élok, mi za té ba be bidi até da. 30 Jôka'ane bie bi yaé bibane, akekui melu b' aye va bidi: éyoñ b' ava bidi, m' aye jô bôt b' ava bidi na, Tata'a kôan mbia élok, a dutu je mimbom, a di'i je nduan: ve kôane bidi nda bidi jam.

31 A ñga beta kane be ñkana mfe, a jô na, Ayoñ ya yôp d' afunan ane fes été jia, nje môt a ñga nyoñ, a bé j' afupe dé: 32 Nyina fo'o j' adañe fes ése tyôtyoé; éyoñ é maneya yaé, j' adañe bilo' anen a bo élé, nalé anone ya yôp d' azu tabe je mintya.

33 A ñga beta kane be ñkana mfe na, Ayoñ ya yôp d' afunan ane jôm j' avusu fembé, nje miñga a ñga nyoñ a futi je bikanda bi avute fembé bila, akekui éyoñ avut es' e ñga vus.

34 Yésus a ñga kobô abui bôt e ñga to ésulan, a nji kobô b' ajô, te kan ñkana, 35 e ñga bo nalé, amu mejô me ñga yiane bo ane ñkulu mejô a ñga jô na,

M' aye kobô a miñkana;
M' aye kate mam me mbe nsolan ane si é ñga taté bo.

36 Éyoñe t' a ñga kôlô vôm jama bôt a ñga to, a ke nda été: ane beyé'é bé be ñga ke be nye, a jô na, Kate bia ñkana mbia élo'o y' afup. 37 An' a ñga yalan a jô na, Môt a mias nya fese a ne Mone môt; 38 afup e ne si nyô; nya fese nny' a ne bone y' ayoñe Zambe; mbia élo' a ne bone be mbia môt; 39 môt a ñga siñe ny' a mias mbia élo' ate, nny' a ne Satan: melu ya va bidi me n' éyoñ si nyô j' aye su'ulan; bôte b' ava bidi be ne b'éñgel. 40 Ajô te aval' ane b' akôan mbia élo' a di'i nye; nalé f' a ye bo asu'ulane si nyô. 41 Mone môt a ye lôme b'éñgele bé, b' aye va mam mese m' akolé bôt ôba' ayoñe dé a bôte b' abo mbia be mam, 42 ve wua be nda nduan: vôm ate b' aye bo ve yi a late mesôñ. 43 Éyoñe te bôt be ne zôsô b' aye faé ayoñ Ésa wop ane jôp. Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk.

44 Ayoñ ya yôp d' afunan ane jôm é n' édima é solô afup; nje môt a ñga yen, an' a ñga solé je; amu a ñga wô' avak, ajô t' a ñga kuan akume dé se, ve kus afupe te.

45 Ayoñ ya yôp d' abeta funan ane môt a kuan abom, a ke jeñe señ é n' édima: 46 an' a ñga yene señe jia tañ anen, an' a ñga ke kuane biôm bié bise, a kuse je.

47 Ayoñ ya yôp d' abeta funan ane avot be ñga ya ôsôé, a dutu mevale me kose mese: 48 éyoñ e ñga jaé nelut, be ñga dutu de kindik; ane be ñga tabe si, a tope kos é mbe mvaé, a futi je bikanda, ve be ñga wua nyô é mb' abé, fé. 49 Nalé a ye bo asu'ulane ya si nyô: b'éñgele b' aye zu va bôt be n' abé vôm bôt be ne mvaé be to, 50 a wua be nda nduan: vôm ate b' aye bo ve yi a late mesôñ.

51 Ye mi tu'aya wô'ô mejô mane mese? Be na, Ya. 52 An' a ñga jô be na, Ajô te ntili bekalate as' a boya ñyé'é y' ayoñ ya yôp, a funan ane mie nda a kuli mimfefé mi biôm a minnôm mi biôm nda akume jé.

53 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane kane miñkana mite, a ñga kôlô vôm ate.

54 An' a ñga ke si j' émien, a ye'ele be nda Zambe jap, ajô te nde be ñga semé a jô na, Môte nyô, a koé aka'a fe'e dina vé, a bitua bi mam a bo? 55 Ke nyin' a ne Mone môt a ne ntyetyeñ? ke nyia wé a ne jôé na Maria? bobenyañe fe na Yakôb, a Yôsés, a Simôn, a Yudas? 56 A bekale bé, ke bi be be bese bi to? Ajô te môte nyô a ko mam mane mese vé? 57 Ane be ñga kolé ajô dé ôbak. Ane Yésus a ñga jô be na, Ñkulu mejô a ne te wume si jé a nda jé, ve minlam mife. 58 An' a ñga bo te bo bitua bi mam abui, amu be ñga bo te buni.

14 Melu mete Herôdes, njô bôt, a ñga wô'ôtan ajô Yésus, 2 a jô bôte bé na, Nyin' a ne Yôhanes Baptistés, a wômôya soñ; ajô t' a bo mam me ne ñgule ma. 3 Amu Herôdes a ñga bi Yôhanes a ka'a nye, a ke nye nda mimbôk amu Herôdias, ñga monyañ a mbe jôé na Filipus. 4 Amu Yôhanes a ñga jô nye na, Ô tyameya metiñe me Zamb' amu ô lu'uya nye. 5 Éyoñ a ñga ye wôé Yôhanes, an' a ñga ko jama bôte woñ, amu be ñga yene nye ñkulu mejô. 6 V' éyoñ môs Herôdes a ñga bialé ô ñga kpwan, ñgone Herôdias é ñga jem abô'ô bôte zañ, ane Herôdes a ñga yene de mvaé. 7 Ajô t' a ñga kan ñgana na biôm bise jôm a ye ja'é, a ye ve nye. 8 Ñgon éte, éyoñ nyia wé a ñga lebe nye, a ñga jô na, Va'a me nlô Yôhanes Baptistés be'e été. 9 Ane njô bôt a ñga wô' abé, v' amu ñgana a ñga kan, amu fe bôt ba be be be ñga to be ja'ak, a ñga jô bôte na, Va'ane nye wô; 10 an' a ñga lôme bôt be ke tyi'i Yôhanes nlô, nda mimbôk. 11 Ane be ñga zu nlô wé be' été, a ve wô ñgon: an' é ñga ke wô nyia wé. 12 Ane beyé'é bé be ñga ke nyoñ mbim, a jame wô soñ; ane be ñga ke kate Yésus foé.

13 Éyoñ Yésus a ñga wô'ô foé éte, a ñga k' éfuñga été a kôlô vôm ate, a ke fe vôm bôt be mbe momo: éyoñ jama bôt a ñga wô' ajô te, be ñga so minlam minlam a ke kindi'i kindik, a tôñe nye. 14 An' a ñga suan a yene bôt abui be ñga sulan, a ko b' éñgôñgo, a saé miñkôkone miap. 15 Éyoñ môs ô ñga ndeñ, beyé'é be ñga zu vôm a ñga to a jô na, Van' a ne fé, môs ô ñga ndeñ; lôme bôte ba be ke minlam minlam, a kuse bidi b' aye di. 16 Ve Yésus a ñga jô be na, Be nji yiane ke, mibebien, va'ane be bidi b' aye di. 17 Ane be ñga jô nye na, Bi ne va ve mimamane mi fembé mitan, a kos ébaé. 18 An' a ñga jô na, Za'ane bie me ne ne. 19 An' a ñga jô abui bôt be ñga to ésulane na, Taba'ane si ékañga; an' a ñga nyoñe mimamane mi fembé a kos ébaé, a lôbô yôp, a ye'elane Zambe, an' a ñga be'e fembé, a ve beyé'é, ane beyé'é be ñga ve ésulane bôt. 20 Be ñga di bese, ve jaé: ane be ñga kuan afufuse bidi e ñga li'i, miñkoé awôm a mibaé. 21 Bôt be ñga di be ñga ye bo betam betoyini betan, te lañe biñga a bofigô.

22 An' a ñga ji'a tindi beyé'é be ke éfuñga été, a ke ny' ôsu kindi'i yat; an' a ñga li'i a jô bôt be ñga to ésulane na, Kelan. 23 Éyoñ a ñga jô ésulane bôte na, Kôla'an, an' a ñga ke ñkôle yôp étam, a ye'elane Zambe: éyoñ ñgô'é é ñga bo, a mbe wôé étam. 24 Éyoñe te, éfuñga é mbe ato'o zañ, mintyôa mi ñga ndeñele je; amu évuñulu é ñga so mfa'a be ñga ye ke. 25 Éyoñ dibi tyé é ñga bo, a ñga ke vôm be ñga to éfuñga, a wulu ôsôé yôp. 26 Éyoñ beyé'é be ñga yene ny' a wulu' ôsôé yôp, be ñga to fe'e nevema, a jô na, A ne kôn, ane be ñga yôn amu woñ. 27 Ane Yésus a ñga ji'a kobô b' a jô na, Taba'an mvo'é, me le; te koane woñ. 28 Ane Pétrus a ñga yalan a jô na, A Tat, ñg' a ne wo, jô'ô ma me zu vôm ô tele le, me wulu mendime yôp. 29 Nye na, Za'ak. Ane Pétrus a ñga kôlô éfuñga a wulu mendime yôp, a ye'e ke vôm Yésus a ñga tele. 30 V' éyoñ a ñga yen an' évuñulu j' avuñ, a ñga ko woñ; a taté nyoñ ôsôé si, an' a ñga yôn, a jô na, A Tat, nyi'i ma. 31 Ane Yésus a ñga bo avôle ya same wo, a bi nye, a jô nye na, A môt wo abuni tyôtyoé, wo ate sôan amu jé? 32 Éyoñ be ñga k' éfuñga été, évuñulu é ñga man. 33 Bôt be ñga to éfuñga été be ñga kañe nye, a jô na, Ô ne fo'o Mone Zambe.

34 Be maneya dañ atok, ane be ñga kui kindi'i si ya Génétsaret. 35 Éyoñ bôt ya vôm ate be ñga yeme nye, be ñga lôme bôt afôla te se, be zu be nye bôte bese be ñga kon; 36 ane be ñga ye'elane nye na be nambe ny' akôsa bo ñwôndé ñgômesan: abime bôt e ñga nambe ny' e ñga bo mvo'é.

15 Éyoñe te Befarisér ba betili bekalate be ñga ke be Yésus be so'o Yérusalem, a jô na, 2 Beyé'é bôé b' abiasé biyem bi bôte betôl a jé? amu b' abo te sôpe mo map éyoñ b' adi. 3 An' a ñga yalan a jô be na, Mi abiasé fe metiñe me Zamb' amu biyem bi bôte betôl amu jé? 4 Amu Zamb' a ñga jô na, Tuka'a wô' éso ba nyua: a ñga jô fe na, Môt a kobô ésa ñge nyia abé, a ye fo'o wu. 5 Ve mia mi ajô na bôte

bese môt a jô ésa ñge nyia na, Jôm ô ñga ye yen mvaé ñge me ñga ye ve wo je, me veya je Zambe; 6 nny' a ye bo te wô' ésa wé. Ajô te mi veya atiñe Zambe momo, amu biyem bienane ya bôte betô. 7 A bôt mi ne medu'an, ñkulu mejô, Yésaya, a ñga bele éyoñ a ñga jô ajô denane na,

8 Bôte ba b' awumu me biyaé,
Ve minlem miap mi ne m' ôyap.
9 B' akañe ma momo ñkañan,
Amu b' aye'ele bôte mejô me ne mejô me bôt.

10 An' a ñga loene bôt be ñga to ésulan, a jô be na, Vô'ôla'an a wôk: 11 Sa jôm j' ake môt anyu j' andamane nye, ve jam d' aso môt anyu, nde d' andamane môt. 12 Éyoñe te beyé'é be ñga zu a jô nye na, Ye wo ayeme na Befarisér b' ate ya éyoñ b' ate wô'ô njôane te? 13 A ñga yalan a jô na, Mvoñ ése Tat' a ne yôp a nji bé j' aye tébane si. 14 Jôka'ane be: be ne mindindim b' aliti bôte zen. Ñge ndindim w' awulu ndindim mbok, b' aye ku ébé bebane. 15 Ane Pétrus a ñga yalan a jô nye na, Kate bia ñkana te. 16 An' a ñga jô na, Ye mi ñgenane te tu'a yeme mejô? 17 Ye mi nji yeme na jôm ése j' ak' anyu j' alôt a k' abum a ke fé? 18 Ve mam m' akui anyu m' aso nlem; mme m' andamane môt. 19 Amu mam m' aso bôte minlem mme ma: mbia be mam bôt b' asimesan, ñwôane bôt, mejian, bibon, wup, bibôta, a bibiasé; 20 mme me ne mam m' andamane bôt: v' ajô ya di, te taté sôpe mo, nd' e ne te ndamane bôt.

21 Ane Yésus a ñga kôlô vôm ate, a ke mefôla ya Tirus a Sidôn. 22 A ñga bo na, miñga ya Kana a ñga so mfa'a te, a bete tyiñ a jô na, A Tat, mone David, ko m' éñgôñgo: ñgo jame j' adañe yen abé amu mbia nsisim. 23 V' a nji yalane ny' ajô. Ane beyé'é bé be ñga zu ye'elane ny' a jô na, Jô'ô ny' a ke; amu a bo ve zu a loene bia mvus. 24 V' a ñga yalan a jô na, Me nji zu nlôman mfe v' amu mintômba ya nda ya Israél mi dimiya. 25 An' a ñga zu kute meboñe si, a ye'elane nye na, A Tat, volô'ô ma. 26 An' a ñga yalan a jô na, A nji bo mvaé a nyoñe bidi bi bon, a wua bie bemvu. 27 An' a ñga jô na, Ya, A Tat, akôsa bo bemvu b' adi afufus d' aku tawôlô môt a ne be. 28 Ane Yésus a ñga yalan a jô nye na, A miñga, mbunane wôé ô dañeya: e bo'o wo ane wo anye'e. Ane ñgo j' é ñga bo mvo'é awolo te.

29 Ane Yésus a ñga kôlô vôm ate, a ke bebé ato'o ya Galiléa; an' a ñga ke ñkôle yôp, a tabe si wôé. 30 An' abui bôt e ñga zu mimbôbôk, a mindindim, a mimvumvuk, a biyem, a bôte befe abui, a bôé nye be bebé; an' a ñga saé be: 31 Nde bôt be ñga to ésulan be ñga semé éyoñ be ñga yene mimvumvu'u mi kobô'ô, miñyeyem mi bo'o mvo'é, mimbôbô'ô mi wulu'u, a mindindim mi yenek: ane be ñga kañe Zambe ya Israél.

32 Ane Yésus a ñga loene beyé'é bé a jô na, M' ako jama bôte nyin' éñgôñgo, amu éyoñe ji bi be be bi nto môse mila, bi nji bo jôm ya di: m' aye lôme be be ke zaé, be za ku some zen. 33 Beyé'é be ñga jô nye na, Bi aye koé abime mimamane mi fembé d' aye yi-ane jama bôte nyina fé été vana, vé? 34 Ane Yésus a ñga jô be na, Mi bili mimamane miañembé? Be na, Zañbwa, a ayôme kose tyôtyoé. 35 An' a ñga jô ésulane bôte na, Taba'ane si; 36 an' a ñga nyoñe mimamane mite zañbwa, a kos, a ve Zamb' akéva, a be'e, a ve beyé'é, ane beyé'é be ñga ke b' ake bôt be ñga to ésulan. 37 Ane be ñga di bese, ve jaé: ane be ñga kôan afufuse bidi e nga li'i, miñkoé zañbwa. 38 Bôt be ñga di be mbe befam betoyini benyin, te lañe biñga a boñgô. 39 An' a ñga jô bôt be ñga to ésulane na, Kelan, an' a ñga k' éfuñga été, a ke mfa'a ya Magdala.

16 Ane Befarisér a Besadutsér be ñga zu a ve'ele nye, a sili ny' a liti be ndeme j' aso yôp. 2 V' a ñga yalan a jô be na, Éyoñ mam ñgô'é me né, mi ajô na, Vian vi aye faé, amu yôp e n' évele. 3 A mame tyé na, Môse ya den w' aye fo'o bo abé, amu yôp e n' évele a évindi; ve mi ne te yeme mendeme ya mimbu mi. 4 Miaé bôte wu ô ne mbia be mam a bijabô w' ajeñ ndem; b' aye yen ndem; ve ndeme Yôna; an' a ñga li'i b' a ke.

5 Ane beyé'é be ñga ke kindi'i yat, a vuane nyoñe fembé. 6 Ane Yésus a ñga jô be na, Fomba'an, a tabe mame

ya Befarisér a Besadutsér m' afunan ane jôm j' avusu fembé, ntye. 7 Ane bebien be ñga kobô a jô na, Bi nji nyoñe fembé. 8 Éyoñ Yésus a ñga yem ajô te, a ñga jô na, A bôt mi abuni tyôtyoé, mibebien mi akobô amu mi nji nyoñe femb' a jé? 9 Ye mi ñgenane te yem, nalé fe te simesane mimamane mi fembé mitan, a bôt betoyini betan, a tañe miñkoé mi ñga kôan? 10 Nalé fe te simesane fe mimamane mi fembé zañbwa, a bôt betoyini benyin, a tañe miñkoé mi ñga kôan? 11 A nto aya, mi abo te yeme na me nji kobô mia ajô fembé, ve m' ate jô na, Taba'ane mame ya Befarisér a Besadutsér m' afunan ane jôm j' avusu fembé, ntye. 12 Éyoñe te be ñga yem an' a ñga jô be be tabe ntye sa mfa'a ya jôm j' avusu fembé, ve mfa'a ya mam Befarisér a Besadutsér be ye'ele bôt.

13 Éyoñ Yésus a ñga k' afôla ya Tsésaréa Filipi, a ñga sili beyé'é bé na, Bôte b' ajô na Mone môt a ne za? 14 Ane be ñga jô na, Bevo'o na, A ne Yôhanes Baptistés; bevo'o na, Élias: a bevo'o na, Yérémia, ñge môte wua ya bekulu mejô. 15 A ñga jô be na, Ve mia mi ajô na me ne za? 16 Ane Simôn Pétrus a ñga yalan a jô na, Ô ne Kristus, Mone Zambe, nny' a ve. 17 Ane Yésus a ñga yalan a jô na, Ébotan a wo, Simôn mone Yôna: amu minsôn a metyi bi nji liti wo ajô te, v' Ésa woma ne yôp. 18 M' ajô fe wo na, Ô ne Pétrus, m' aye lôñe kirke jam ako'o dina yôp; mame y' étôtôlan m' *a*ye dañe je ñgu. 19 M' aye ve wo adiba'a y' ayoñ ya yôp: mam mese jam wo aye tiñeti si nyô, nde d' aye bo ntiñetane yôp: a jam wo aye kulu si nyô, nde d' aye kulane yôp. 20 An' a ñga tu'a jô beyé'é na, Te katane môte na me ne Kristus.

21 Éyoñe te Yésus a ñga taté kate beyé'é bé an' a yiane ke Yérusalem, a jibi mam abui bivete ya menda me Zambe ba bemie beprister a betili bekalate b' aye bo nye, a yiane fe wu, a wômô soñ môse lale. 22 Ane Pétrus a ñga nyoñe nye, a taté lebe nye, a jô na, A Tat, jame te te ke'e bebé wo, d' *a*ye bo wo. 23 An' a ñga kôñelan a jô Pétrus na, A Satan, kele me mfa'a ya mvus, ô ne jôm j' akolé m' ôbak: amu ô ne te simesane mam me Zambe, ve mame ya bôt. 24 Ane Yésus a ñga jô beyé'é bé na, Ñge môt a ye tôñe ma, wôn' a ye bo te simesan émien, a be'e kroitse jé, a bo ane m' abo. 25 Amu bôte bese môt a ye ba'al' ényiñe jé a ye dimeli je, a môt a ye dimeli ényiñe jé amu ajô dam, nny' a ye yene je. 26 Za mvaé môt a ye yen ñg' a ye nyoñe si nyô ése, a dimeli ényiñe jé? a za jôm môt a ye folan a ényiñe jé? 27 Amu Mone môt a ye zu étôto' Ésa wé a b'éñgele bé; éyoñe t' a ye ve bôte bese abime d' ayiane mam be ñga bo. 28 M' ajô mia na bôt be tele va bevo'o b' aye bo te wu, ve tame yene Mone môt a za' ayoñe dé.

17 Melu mete me lôteya, ane Yésus a ñga nyoñe Pétrus a Yakôbus a monyañ wé Yôhanes, a ke beta ñkôle yôp bebien étam. 2 Ane nyôle j' é ñga veñesane vôm be ñga to: asu dé e ñga faé ane jôp, ñgômesane j' é ñga bo éfumulu an' éfufup. 3 Atemeteme na Élias ba Môze be ñga kui vôm be ñga to, ba be be be ñga kobô. 4 Ane Pétrus a ñga kobô a jô Yésus na, A Tat, a ne mvaé ñge bi atabe va: ñge wo anye'e, m' aye lôñe va bibem bila, wo jia, Môze jia, Élias jia. 5 A ñgenan a kobô'ô, atemeteme na éfumulu ñkut é ñga zu dibe be yôp: ane tyiñ é ñga so ñkut été, a jô na, Nyin' a ne Mone wom m' anye'e, m' ayene nye mvaé; vô'ôla'ane nye. 6 Éyoñ beyé'é be ñga wô' ajô te, be ñga buti mesu si, a dañe ko woñ. 7 Ane Yésus a ñga ke nambe b' a jô na, Kôla'ane si, te koane woñ. 8 Éyoñ be ñga kui mis, be nji yene môt mfe, ve Yésus étam.

9 Éyoñ be ñga siliki ñkô, Yésus a ñga jô be nya njôane na, Te katane môt jam mi ate yen, v' éyoñ Mone môt a ye wômô soñ. 10 Ane beyé'é bé be ñga sili nye na, Ajô te betili bekalate b' ajô na Élias a ye taté zu, amu jé? 11 An' a ñga yalan a jô na, Élias a ye fo'o zu, a beta kôme mam mese. 12 Ve ma m' ajô mia na, Élias a soya, be nji yeme nye, ve bo nye mam mese be ñga kômbô bo. Nalé fe Mone môt a ye jibi mam b' aye bo. 13 Ane beyé'é be ñga yeme na a ñga kobô b' ajô Yôhanes Baptistés.

14 Éyoñ be ñga kui vôm ésulane bôt é ñga to, môt a ñga zu be nye, a kute meboñe si, a jô na, 15 A Tat, ko mona fame wom éñgôñgo, amu a wô'ô ku ésesé, a yen abé abui: amu a ku nduan été a mendim meku abui. 16 Me ñga zu nye be beyé'é bôé, be te ñgule ya saé nye. 17 Ane Yésus a ñga yalan a jô na, A miaé bôt ô ne te buni, a bo melo, m' aye tabe be mia nta vé? m' aye jibi mia nta vé? za'ane me nye ne. 18 Ane Yésus a ñga bame nye, ane mbia nsisim a ñga kôlô be nye; ane moñgô a ñga bo mvo'é éyoñe te.

19 Yésus a ñga to étam, ane beyé'é be ñga ke be nye, a jô na, Bi ñga bo te ñgule ya va wô amu jé? 20 An' a ñga jô be na, Amu mi abuni tyôtyoé: amu m' ajô fo'o mia na ñge mi abuni mbunan abime fes été, wôna mi aye jô ñkôle wuna na, Kôlô'ô va, ô ke tebe valé; wô ve kôlô; te ke jam mi aye bo te ñgule ya bo.

22 Be ñgenane be to Galiléa, ane Yésus a ñga jô be na, B' aye ti Mone môt a ve nye mo me bôt; 23 ane b' aye wôé nye, môse lale a ye wômô. Ane be ñga dañe wô' abé.

24 Éyoñ be ñga kui Kapernaum, bôt be ñga bo be nyoñe mark be ñga bo be va'a tempel be ñga zu be Pétrus a jô na, Ye Ñye'ele wônan a bo te ve mark? 25 Nye na, A ve. Éyoñ a ñga nyin nda, Yésus a ñga taté kobô nye, a jô na, A Simôn, wo asimesan aya? bejô bôte ya si nyô b' anyoñ akume y' ékaña'a mfa'a mbé, ye bone bap ye bôte befe? 26 Éyoñ a ñga jô na, Bôte befe, Yésus a ñga jô nye na, Ajô te bon be ne beti. 27 Akôsa bo nalé, bi za kolé b' ôbak, kel' atok, ô wua nnop été, a nyoñe kos wo ataté wôé, éyoñ wo aye kui j' anyu wo aye yene mark ébaé: ô nyoñe je, ô ve be je mfa'a wom a mfa'a wôé.

18 Éyoñe te beyé'é be ñga zu be Yésus a jô na, Z' a dañ, ayoñ ya yôp? 2 An' a ñga loen étume mon, a telé be je zañ, a jô na, 3 M' ajô fo'o mia na ñge mi abo te kôñelane minlem a bo ane bitum bi bon, mi *a*ye k' ayoñ ya yôp. 4 Bôte bese môt a je'ebe nleme si an' étume mone ji, nny' a dañ, ayoñ ya yôp. 5 Bôte bese môt a nyoñ aval' étume mone di, a jôé dam, nny' a nyoñe ma: 6 bôte bese môt a ye bo mone wua y' aka'a bone di b' abuni ma jam d' akolé ny' ôbak, jame fe d' aye dañe bo nye mvaé, nd' e ne na ñge b' aye tiñeti ny' ako' anen b' ako'o de bidi, tyiñ, a dupe nye mañ.

7 Ñgo'o bôte ya si nyô amu mam b' akolé bôt ôbak! amu mam mete m' aye fo'o bo, ve ñgo'o môt a bo mam m' akolé bôt ôbak. 8 Ñge wo wôé ñge abo dôé jia j' akolé wo ôbak, tyi'i j' a wua je fé: e ne wo mvaé na wo ake tab' ényiñ a bo éyeme wo ñge abo, sa na wo atabe mo mebaé ñge mebo mebaé, be wua wo nduane ya nnôm éto. 9 Ñge dise dôé d' akolé wo ôbak, va'a de, wua de fé: e ne wo mvaé na wo ake tabe ényiñ a dise da, sa na wo atabe mise mebaé be wua wo nduane y' étôtôian. 10 Taba'an ntye, te biasane mone wua y' aka'a bone di; amu m' ajô mia na nnôm éto b'éñgele bap be ne nlame ya yôp be lô asu Ésa wom a ne yôp. 12 Mi asimesan aya? Ñge môt a ne mintômba ntet, wua ô dimiya fé, k' a li'i mewôm ébu a ébu, a ke miñkôl a jeñe wu ô dimiya? 13 Ñg' a yeneya wô, m' ajô fo'o mia na a dañe va' amu ntômba te, sa amu mewôm ébu a ébu mi ñga bo te dimi. 14 Nalé f' Éso wônan a ne yôp a nji nye'e na mone wua y' avale bone di a ye jañ.

15 Ñge monyoñ a bo wo abé, kele liti nye vôm a kop, mia nye bebaé: ñg' a wô'ô wo, wôna mia monyôn mi lateya ñbwa. 16 Ve ñg' a bo te wô'ô wo, loene môte wua ñge bôte bebaé, nalé bôte bebaé ñge bela b' aye tiñeti mejô mese ane b' akobô. 17 Ñg' a bene wô'ô be, kate bôte be Zamb' ajô te, ñg' a bene fe wô'ô bôte be Zambe, wôn' a ye tabe mfa'a wôé ane môt a ne te yeme Zamb' a môt a wô'ô nyoñ akume y' ékaña'a. 18 M' ajô fo'o mia na, Mam mese jam mi aye tiñeti si nyô, nde d' aye bo ntiñetane yôp: a jam mi aye kuli si nyô nde d' aye kulane yôp. 19 M' abeta jô mia na mia ñge bôte bebaé b' aye fulane nleme wua si nyô jam b' aye ja'é Tat' a ne yôp, a ye ve be de. 20 Amu vôm bôte bebaé ñge bela b' asulan a jôé dam, me ne be zañ vôm ate.

21 Éyoñe te Pétrus a ñga zu a jô nye na, A Tat, mojañ a ye bo m' abé mebo mañembé me jamé'é nye? ye mebo

zañbwa? 22 Yésus a ñga jô nye na, M' ajô wo na mebo zañbwa, ve zañbwale mewôme zañbwa. 23 Ajô t' ayoñ ya yôp d' afunan ane ñkukum éziñ, a ñga ye sili bebo bisaé bé tañ akum. 24 Éyoñ a ñga taté sili, bôt be ñga zu be nye mbo ésaé wua a ñga bili nye betalantone betoyini awôm. 25 Amu a nji bo akume ya ya'an, ésa wé a ñga jô na be ku'ane ny' a miñga wé, a bone bé a biôm bis' a ñga bili, a nyoñe ma'an. 26 Nde mbo ésaé a ñga ku si a ye'elane ny' a jô na, A Tat, tame jibi ma, m' aye ya'ane wo tañ ése. 27 Ane mbo ésaé at' a ñga ko ny' éñgôñgo, a jô'é ny' a ke, a jamé fe ny' akum a ñga bili. 28 V' ésa mbo ésaé at' a ñga kui atan a yene môt ba nye be ñga to bebo bisaé, môt at' a ñga bili nye ntete mark: an' a ñga bi ny' a miate nye tyiñ a jô na, Ke'e m' akume dam ô bili. 29 Ane mbo ésaé ate, ba nye be ñga to, a ñga ku si a ye'elane ny' a jô na, Tame jibi ma, m' aye ya'ane wo. 30 A nji kañese, ve ke nye nda mimbôk, a ye tabe wôé akekui éyoñ a ye ya'an ny' akum a bili nye. 31 Nal' éyoñ ba be be be ñga to bebo bisaé be ñga yene jam e ñga bo, be ñga dañe wô' ôlun a ke kat ésa wop mam mese me ñga bo. 32 An' ésa wé a ñga loen mbo ésaé at' a jô nye na, A mbia mbo ésaé, me jô'éya wo akume se ô ñga bili amu ô ñga ye'elane ma: 33 k' ô ñga yiane wô'ô môt mia nye mi ñga to bebo bisaé, éñgôñgo, ane me ñga ko wo éñgôñgo? 34 An' ésa wé a ñga ya, a ke nye bôt be wô'ô kpwe'ele bôt, akekui éyoñ a ye ya'ane nye tañ és' a ñga bili. 35 Nalé fe Tate wom a ne yôp a ye bo mia, ñge mia môt as' a bo te jamé monyañ nleme wé.

19 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane jô mejô mete, a ñga kôlô Galiléa, a k' afôla ya Yudéa Yôrdan yat; 2 ane bôt abui be ñga tôñe nye; an' a ñga saé be wôé.

3 Ane Befarisér be ñga ke be nye, a ve'ele nye, a jô na, Y' e ne zôsô metiñ ñge môt a su miñga wé ajô éziñ? 4 An' a ñga yalan a jô na ye mi nji lañe na môt a ñga té bôt éyoñ a ñga té si nyô, a ñga té be nnôm ba ñga, 5 a jô na, Amu ajô te, môt a ye li'i ésa ba nyia, b' aye tabe nlatan; b' aye bo nsône wua, bebane. 6 Nalé b' aye fe bo bôte bebaé, ve nsône wua. Ajô te, jôm Zamb' a maneya lat, môt a vo'o kandé je. 7 An' a ñga jô nye na, Amu jé, Môze a ñga tiñeti na môt a ye ve ñga kalate ya su nye? 8 An' a ñga jô be na, Môze a ñga jibi mia mi su benyo beya, amu minlem mienan mi n' ayet: ve de nji bo nalé aso atata'a. 9 M' ajô mia na môt a ye su ñga te yen a za ji'an, a boya mejian: môt a lu'u miñga at' éyoñ nnôm a suya nye, a boya mejian. 10 Ane beyé'é be ñga jô nye na, Ñg' ajô ñgale ba nnôm e ne nalé, a ne mvaé ñge befam ba be biñga b' abo te lu'an. 11 An' a ñga jô be na, Bôte bese be se ñgule ya nyoñ ajô di, ve ba Zamb' a ve de. 12 Amu bôte bevo'o be ne miak be ñga bialé nalé mebume benyia: bevo'o be ne miak mmbe bôt be ñga tup: ba bevo'o be ne miak, be ñga bo bebiene miak, amu ayoñ ya yôp. Môt a ne ñgule ya nyoñ ajô di, a nyoñe de.

13 Ane bôt be ñga zu ayôme boñgô be nye, be ñga kômbô na a beté de mo mé, a ye'elane Zambe: ane beyé'é be ñga kame be. 14 Ve Yésus a ñga jô na, Me'eta'an ayôme boñgô e zu be ma: amu ayoñ ya yôp e n' aka'a bôte di. 15 An' a ñga beté de mo, a kôlô vôm ate.

16 Ane môt a ñga zu be nye, a jô na, A Mba Ñye'ele, za jam mvaé m' aye bo m' aye tab' ényiñ ya melu mese? 17 An' a ñga jô nye na, Wo asili me jam e ne mvaé a jé? môte wua a ne mvaé; ñge wo akômbô tab' ényiñ ya melu mese, ba'ale'e metiñe me Zambe. 18 Nye na, Metiñe me vé? Ane Yésus a ñga jô na, Te wôé môt, Te jian, Te wup, Te bôte môt ajô. 19 Tuka'a wô' éso ba nyua: nalé fe, Nyeke'e bôte bef' ane wo anye'e womien? 20 Ane ndôman ét' é ñga jô nye na, Me ñga ba'ale mam mete mese. Za jame fe m' aye beta bo? 21 Yésus a ñga jô nye na, Ñge wo akômbô fo'o bo mvo'é, kele kuane biôm ô bili, ô ve minzôzoé, nalé wo aye bo akum nlam ya yôp: wôna ô zu tôñe ma. 22 V' éyoñ ndôman ét' é ñga wô' ajô te, a ñga kôlô a wô' ôlun: amu a ñga bili akum abui.

23 Ane Yésus a ñga jô beyé'é bé na, M' ajô fo'o mia na, E n' ayaé na môt a n' akum abui a k' ayoñ ya yôp. 24 M' abeta jô mia na, A ne tyi'ibi

kamél a lôt abé ndôndo, sa na môt a n' akum abui a k' ayoñe Zambe. 25 Éyoñ beyé'é be ñga wô' ajô te, be ñga dañe semé, a jô na, Ajô te, z' a ne ñgule ya tab' ényiñ ya melu mese? 26 Ane Yésus a ñga lôbô b' a jô be na, Bôt be nji bo ñgule ya bo jame di, ve Zamb' a ne ñgule ya bo mam mese. 27 Éyoñe te Pétrus a ñga yalan a jô nye na, Tame yen, bi li'iya biôm bise, ve tôñe wo; ajô te bi aye nyoñe jé? 28 Ane Yésus a ñga jô be na, M' ajô fo'o mia na, Éyoñ mam m' aye bo mimfefé, a Mone môt a ye tab' étôto'o jé, mi bôt mi ñga tôñe ma fe, mi aye tabe si bito awôm a bibaé, a tyi'i mejô meyoñ ya Israél awôm a mebaé. 29 Bôte bese môt a ñga li'i menda, ñge bobenyañ, ñge beka, ñg' ésa, ñge nyia, ñge bon, ñge si a bili, amu jôé dam, nny' a ye nyoñe biôm bite jôme jia ntet, a tab' ényiñ ya melu mese. 30 Ve bôt abui be n' ôsu b' aye tebe mvus, a ba be ne mvus b' aye teb' ôsu.

20 Amu ayoñ ya yôp d' afunan ane môt a ne mie nda, a ñga ke ésala tyé, a loene bôt be zu bo ésaé afupe dé. 2 Éyoñ a ñga tiñeti bebo bisaé na a ye ve môte wua marke jia môse wua, a ñga lôme b' afupe dé. 3 Mewolo mela me ñga ye lôt, an' a ñga ke yene bôte befe be tele nseñ, te bo ésaé; 4 an' a ñga jô be na, Mi ke kelan afupe dam, m' aye ya'ane tañe j' ayian. Ane be ñga ke. 5 An' a ñga beta ke bo avale t' éyoñ mewolo mesaman me ñga ye lôt, nalé f' éyoñ mewolo ébu me ñga ye lôt. 6 Mewolo awôm a da me ñga ye lôt, an' a ñga ke yene bôte befe be tele; an' a ñga jô be na, Mi atabe va ñgume môs, te bo ésaé amu jé? 7 Be ñga jô nye na, Amu môt a nji loene bia ésaé. An' a ñga jô be na, Mi ke kelan afup. 8 Éyoñ ñgô'é é ñga vin, mie afup a ñga jô môt a ñga bo a ba'ale nye biôme na, Loene bebo bisaé, ô ya'ane be tañe jap, ô taté ya'ane môt a ate su'ulane zu, a su'ulane ya'ane môt a ate taté zu. 9 Éyoñ bôt be ñga su'ulane zu bebé mewolo awôm a da be ñga zu ya'an, be ñga nyoñe môte wua marke jia. 10 Éyoñ bôt be ñga taté bo ésaé be ñga zu, be ñga si'a kona b' aye dañe nyoñe tañ; mmbe fe be ñga nyoñe môte wua marke jia. 11 Éyoñ be ñga nyoñe je, be ñga kobô mie nda abé, a jô na, 12 Bôte ba b' ate su'ulane zu b' ate bo ésaé v' awolo da, wo ate bo be aval' ane wo ate bo bia, bi ate wô'ô nju'u ñgume môs a vian ôse. 13 An' a ñga yalan a jô môte wua y' été na, A mô, me nji bo wo abé: ke bia wo bi ate li'i atiñe na wo aye nyoñe marke jia? 14 Toké'é jôme jôé, ô ke wo ake, m' anye'e me va'a môte nyô a ate su'ulane zu abime m' ave wo. 15 K' a ne zôsô m' abo biôm biam ane m' anye'e me bo'ok. Y' ô lô abé amu me ne mvaé? 16 Nalé bôt be ne mvus b' aye teb' ôsu, a ba be n' ôsu b' aye tebe mvus.

17 Éyoñ Yésus a ñga ke Yérusalem, a ñga ke beyé'é awôm a bebaé vôm étam, a jô be éyoñ be ñga ke zene na, 18 Tama yenen, bi ake Yérusalem; b' aye ti Mone môt a ve nye bemie beprister a betili bekalate, mmbe b' aye ve nye mekua ya wôé nye, 19 a ve nye bôt be ne te yeme Zambe be kpwe'ele ny' a bibi nye ñkasa, a tyelé nye kroitse yôp: môse lale Zamb' a ye wômôlô nye.

20 Éyoñe te nyia bone be Tsébédéus a ñga zu be nye, a bone bé, a kute meboñe si, a ja'é ny' ajô éziñ. 21 Yésus a ñga jô nye na, Wo akômbô jé? Nye na, Jô'ô na bone bam ba bebaé be tabe' ayoñe dôé, wua mbo nnôm, nyô mbo'o mbo ñga. 22 Ve Yésus a ñga yalan a jô na, Mi nji yeme jam mi aja'é. Ye mi ne ñgule ya nyu élaé m' aye nyu? Be na, Bi ne ñgu. 23 An' a ñga jô be na, Mi aye fo'o nyu élaé jam: ve tabe me mbo nnôm a mbo ñga, sa ma m' aye bo ajô te, ve bôt Ésa wom a ñga kôme be de, mmbe b' aye nyoñe de. 24 Éyoñ beyé'é awôm be ñga wô' ajô te, be ñga wô' abé amu ajô bobenyañe bete bebaé be ñga bo. 25 Ane Yésus a ñga loene b' a jô na, Mi ayeme na bejô bôte ya meyoñ me ne te yeme Zambe b' akpwe'ele be, a beta bejô bôte bap b' ajô b' a ñgu. 26 Ve mi *a*ye bo nalé. Ve mia, môt a ye bo mia éwôlô môt, a ye bo mia bisaé. 27 Bôte bese môt a kômbô tebe mia ôsu, a ye bo mia mbo ésaé. 28 Avale te Mone môt a ñga zu, sa amu na bôt be bo nye bisaé, v' amu a bo bôte bisaé, a ve ényiñe jé ntañe bôt abui.

29 Éyoñ be ñga kôlô Yerikô, bôt abui

be ñga tôñe nye. 30 A ñga bo na mindindim mibaé mi ñga to fefele zen, éyoñ be ñga wô'ô na Yésus a lôt, be ñga bete metyiñ a jô na, A Tat, mone David, ko bi' éñgôñgo. 31 An' abui bôte t' e ñga bame be na, Taba'ane bivô: ane be ñga dañe bete metyiñ yôp a jô na, A Tat Mone David, ko bi' éñgôñgo. 32 Ane Yésus a ñga tebe, a loene b' a jô na, Mi ayi na me bo mia jé? 33 Be na, A Tat, bi ayi na mise mañgan me kuban. 34 Ane Yésus a ñga ko b' éñgôñgo, a nambe be mis: be ve ji'a yen, a tôñe nye.

21 Éyoñ be ñga kui bebé Yérusalem akekui Bétfage bebé ñkole ya Ôlivé Yésus a ñga lôme beyé'é bebaé, 2 a jô be na, Kelan nlam ô ne mia ôsu, mi aye ji'a koé éjakas ntiñetan, ba mon, ti'ane be, mi zulu me be ne. 3 Ñge môt a ye jô mia ajô, mi jô'ô nye na, Tat' a kômbô nyoñe be; wôn' a ye ji'a lôme be. 4 E ñga bo nalé, amu mejô me ñga yiane bo ane ñkulu mejô a ñga jô na,

5 Katan ñgone ya Siôn na,
Tame yen, Njô bôte wôé a zu be wo,
A ne nemieñ, a to éjakase yôp,
Mon éjakase yôp.

6 Ane beyé'é be ñga ke bo ane Yésus a ñga jô be, 7 be ñga zu éjakas ba mon, a beté be meñgômesane map; ane Yésus a ñga tabe je yôp. 8 Bôte bevo' abui ya nsamba be ñga ta mengômesane map zene yôp; ba bevo'o be ñga tyi'i mebui bilé, a bôé me zene yôp. 9 Abui bôt be ñga tel' ôsu, a ba bevo'o be ñga tele nye mvus, be ñga bete metyiñ yôp, a jô na, Ébotan a mone David: Ébotan a nyô a zu jôé Tate; Ébotan é kui yôp été! 10 Éyoñ a ñga kui Yérusalem, bôte bese ya nlame te be ñga semé, a jô na, Nyin' a ne za? 11 Ane nsamba bôt ô ñga jô na, Nyin' a ne ñkulu mejô, Yésus, a so Natsaret, nlame ya Galiléa.

12 Ane Yésus a ñga nyi tempele ya Zambe, a titane bôt be ñga kuan a kuse biôm tempel été, a sô'ôlô betawôlô be bôt be ñga bo be fola'ane gôld, a bito bi bôt be ñga kuane bezum; 13 an' a ñga jô be na, E ne ntilane na, B' aye loene nda jame na, Nda ya b' aye'elane Zambe, ve mia mi abo je nda mimvômvô. 14 Ane mindindim a miñyeyem mi ñga zu be nye tempel été: an' a ñga saé be. 15 V' éyoñ bemie beprister a betili bekalate be ñga yene bitua bi mam a ñga bo, a boñgô be bete'e metyiñ tempel été a jô na, Ébotan a mone David, ane be ñga ya, 16 a jô nye na, Ye wo awô' ane bana b' ajô? Ane Yésus a ñga jô be na, Ya: ye mi nji lañe na, Boñgô a bon b' anyañe mebé b' aye dañe kañe wo? 17 An' a ñga li'i be, a kôlô nlame te, a ke Bétanien a bômbô wôé.

18 Tyé kpwa, éyoñ a ñga bulan nlame te, a ñga wô'ô zaé. 19 An' a ñga yen élé ya faége fefele zen, a ke kui je si, te yene bibuma été, ve mekaé mekaé; an' a ñga jô je na, Wo *a*ye fe wum bibuma melu mese. An' élé ya faége é ñga ji'a viele. 20 Éyoñ beyé'é be ñga yene jame te, be ñga semé a jô na, Élé ya faége j' ate ji'a viele amu jé? 21 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, M' ajô fo'o mia na, Ñge mi abuni, te sôane bisô, mi aye bo sa jam me ñga bo élé ya faége étam, v' akôsa bo ñge mi aye jô ñkôle wuna na, Kôlô'ô va, ô ke ku mañ, jame te d' aye boban. 22 A mam mese mi aye ja'é Zambe, éyoñ mi aye'elane nye, ñge mi abuni, mi aye nyoñe me.

23 Éyoñ a ñga nyi tempel, bemie beprister a bivete ya menda me Zambe be ñga zu be ny' éyoñ a ñga ye'ele bôt, a jô nye na, Ñgule fé w' abo je mam ma? z' a ñga ve wo ñgul éte? 24 Yésus a ñga yalen, a jô be na, Me fe m' aye sili mia nsili wua, ñge mi yalane me wô, wôna me ke m' aye kate mia ñgule m' abo je mam ma. 25 Mbaptizô Yôhanes a baptizô bôt, ye yôp ye bôt, ô ñga so yé? Ane bebien be ñga kobô a jô na, Ñge bi ajô na, Ô ñga so yôp, k' aye jô bia na, Wôna mi ñga bo te buni ny' amu jé? 26 Ñge bi ajô na, Ô ñga so bôt, bi ako ésulane bôte woñ: amu bôte bese b' abuni na Yôhanes a mbe ñkulu mejô. 27 Ane be ñga yalane Yésus a jô na, Bi te yem. Ñnye f' a ñga jô be na, Ñalé fe ma m' *a*ye kate mia ñgule m' abo je mam ma. 28 Mi asimesan aya? Môt a mbe bo befam bebaé: an' a ñga ke jô wua na, A mone wom, kele bo ésaé afupe den. 29 A ñga yalan a jô na, M' *a*ye ke. Ôb' aboñ ô lôteya, an' a ñga kôñelan nlem

a ke. 30 An' a ñga ke be mon mbok, a jô ny' avale te. An' a ñga yalan a jô na, A Tat, m' ake: v' a nji ke. 31 Bone ba bebaé mbé a ñga bo an' ésa a ñga nye'e? Be na, Môte y' ôsu. Yésus a ñga jô be na, M' ajô fo'o mia na bôt be wô'ô nyoñ akume y' ékaña'a, a biñga be ne bijabô b' ake mia ayoñe Zamb' ôsu. 32 Amu Yôhanes a ñga zu zene ya zôsô be mia, ve mi nji buni nye, ve bôt be wô'ô nyoñ akume y' ékaña'a, a biñga be ne bijabô be ñga buni nye: ve mia, éyoñ mi ñga yen ajô te, mi nji kôñelane minlem a buni nye.

33 Vô'ôla'an ñkana mfe: A mbe mie nda éziñ, an' a ñga bé afup, a lôñe d' akak, a fa' ébé b' aye miate traubé, a lôñ nda b' aye nonô afup, an' a ñga li'i de bebo bisaé, a ke si fe. 34 Éyoñ melu ya be ñga va bibuma me ñga kpwan, a ñga lôme bebo bisaé bé be ke beba'al' afup, be nyoñe nye bibuma. 35 Ane beba'al' afup be ñga bi bebo bisaé bé a bôme wua, a wôé nyô mbok, a lume nyô mbo'o mekok. 36 A ñga beta lôme bebo bisaé befe, be ñga dañe ba be ñga taté k' abui: ane be ñga bo fe b' avale te. 37 Wôn' a ñga su'ulane lôme be mone wé, a jô na, B' aye fo'o semé mone wom. 38 Ve beba'al' afup, éyoñ be ñga yene mon, bebien be ñga kobô a jô na, Môte nyô a ye bo éjian ésa: Ñkelan, bi ke wôane nye, bi nyoñ afupe dé. 39 Ane be ñga bi nye, a va ny' afup, a wôé nye. 40 Ajô te, éyoñ mie afup a ye zu, a ye bo beba'ale bet' aya? 41 Be ñga jô nye na, A ye wôé mbia be bôte bete mbia ñwôan, a ye ke bôte bef' afup, mmbe b' aye ve nye bibuma éyoñ bibuma bi aye tôlôbô. 42 Yésus a ñga jô be na, Ye mi nji lañe kalate Zambe na,

Ako'o belôñ be ñga ben,
Nde Zamb' a ñga bôé mbamelane si:
Jame di e ñga so be Tate,
Nde bi lô e ne jame ya semé?

43 Ajô te m' ajô mia na, Zamb' a ye va mi' ayoñe dé, a ve de bôt b' aye wume de bibuma. 44 Môt a ku ako'o di yôp a ye bu'i bitun, ve môt ako'o di d' aye ku nye yôp, d' aye fiti ny' ane ndup. 45 Éyoñ bemie beprister a Befariséer be ñga wô'ô miñkana mié, be ñga yeme na a kobô ajô dap. 46 Éyoñ be ñga ye bi nye be ñga ko bôt be ñga to ésulane woñ, amu be ñga yene nye ñkulu mejô.

22 Ane Yésus a ñga kobô, a beta kane be miñkana, a jô na, 2 Ayoñ ya yôp d' afunan ane njô bôt éziñ a ñga kuli bidi éyoñ mone wé a ñga luk, 3 an' a ñga lôm bebo bisaé bé be ke loene bôt a ñga bañete, be zu di bidi a ñga yam amu mon a ñga luk: ane be ñga bene zu. 4 An' a ñga beta lôme bebo bisaé befe, a jô be na, Katane bôt me ñga bañete na, Tama yenan, me maneya kôme bidi; me maneya wôé benyate bam a betit be n' avoñ: biôm bise bi nto ñkôman: zaka diane bidi ya luk. 5 Ve be ñga biasé ajô t' a ke be ñga ke, wua a k' afupe dé, nyô mbo' a ke kuan abom: 6 bevo'o be ñga bi bebo bisaé bé, a dañe kpwe'ele be, a wôé be. 7 Ane njô bôt a ñga ya; a lôm bezimbi bé be ke wôé bewôé bôte bete, a di'i nlame wop. 8 An' a ñga jô bebo bisaé bé na, Biôme y' aluk bi nto ñkôman, ve bôt me ñga bañete be nji bo bôt b' ayiane zu. 9 Ajô te, kelane ma'ane mezen, abime bôt mi aye yen, loene be be zu di bidi y' aluk. 10 Ane bebo bisaé bete be ñga ke mezene mezen, a kôane bôte bese abime be ñga yen, bôt be n' abé a ba be ne mvaé: nalé nda be ñga luk é ñga jaé beyeñ. 11 Éyoñ njô bôt a ñga nyi nda, a fombô beyeñ, a ñga yene môte wôé, te yen a be'e ñgômesane y' aluk: 12 an' a ñga jô nye na, A mô, wo ate zu ne te ñgômesane y' aluk amu jé? An' a ñga ku évô. 13 Ane njô bôt a ñga jô bebo bisaé na, Ka'ane nye mo a mebo, a wua nye dibi e n' atan; vôm at' a ye bo ve yi, a late mesôñ. 14 Amu abui bôt e ne nloen, ve ba be ne ntoban, be ne tyôtyoé.

15 Éyoñe te Befariséer be ñga ke bôndé fe' ane b' aye bi ny' amu mejô a ye kobô. 16 Ane be ñga lôme beyé'é bap a bôt be mbe ñgame Herôdes be ke vôm a ñga to, a jô na, A Tat, bi ayeme na ô ne zôsô, wo aye'ele bôt zene Zambe zôsô, nalé f' ô ne te ko môte woñ; amu ô ne te semé ñgume môt. 17 Ajô te, kate bia wo asimesan aya? Y' a ne mvaé, ñge môt a ve Kaéser akume y' ékaña'a, ye momo? 18 Ane Yésus a ñga yem abé dap, a jô

na, A bôt mi ne medu'an, mi ave'ele m' a jé? 19 Lita'ane me mark y' ékaña'a. Ane be ñga ke nye marke jia. 20 An' a ñga jô be na, Z' a n' éve'ela'a ji a ntilane wu? 21 Ane be ñga jô nye na, Kaéser. An' a ñga jô be na, Ajô te, va'ane Kaéser biôm bi Kaéser, a Zambe biôm bi Zambe. 22 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga semé, a li'i nye, a ke be ñga ke.

23 Môse te Besadutsér, mmbe be wô'ô jô na bôt b' aye wômô mesoñ, be ñga zu be nye, 24 a sili nye na, A ñye'ele, Môze a ñga jô na, Ñge môt a wôé, te li'i bon, monyañ a ye lu'u miñga wé, a biaé monyañe bon. 25 Bobenyañe zañbwa bi be be bi ñga to: nyô a mbe ntô a ñga lu'u miñga, ve wu, te ke mon, ane monyañ a ñga lu'u miñga a ñga lik: 26 môt a ñga betane ntô a ñga bo avale te, nalé fe môte lale, akekui be mbe zañbwa. 27 Bese be ñga taté mane wu, ane miñga a ñga su'ulane wu. 28 Ajô te, éyoñ bôt b' aye wômô mesoñ, bôte bete zañbwa z' a ye nyoñe miñga ate? amu bese be ñga lu'u nye. 29 Ve Yésus a ñga yalan a jô be na, mi akop, amu mi ne te yeme mejô me ne kalate Zambe, te yeme fe ñgule Zambe. 30 Amu éyoñ bôt b' aye wômô mesoñ, b' aye bo te lu'an, te ke biñga meluk, ve tab' ane b'éñgele ya yôp. 31 Ajô ya bôt b' aye wômô mesoñ, ye mi nji lañe mejô Zamb' a ñga kobô mia, a jô na, 32 me ne Zambe y' Abraham, Zambe ya Isak, a Zambe ya Yakôb? A nji bo Zambe ya bôt be ne miñwuan, ve ba be ve. 33 Éyoñ bôt be ñga to ésulan be ñga wô' ajô te, be ñga semé ñye'elane wé.

34 V' éyoñ Befarisér be ñga wô'ô na Yésus a kpwéya Besadutsér bivô, be ñga sulane vôme wua. 35 Môte wua y' été, a mbe ñye'ele metiñ, a ñga sili nye nsili, a ve'ele nye, a jô na, 36 A ñye'ele, metiñe me Zambe, atiñ avé d' adañ? 37 An' a ñga jô nye na, Nyeke'e Éso Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, a nlô wôé ôse. 38 Dina nde d' adañ e tele metiñe mese ôsu. 39 Di ba di e n' avale te, Nyeke'e bôte bef' ane wo anye'e womien. 40 Metiñe mes' a mejô bekulu mejô me ne metiñe mete mebaé été.

41 Éyoñe te Befarisér be ñgenane be to vôm ate, ane Yésus a ñga sili be nsili na, 42 Mi asimesan ajô Kristus aya? a ne mone za? Ane be ñga jô nye na, A ne mone David. 43 An' a ñga jô be na, Ñge nalé, Nsisim ô ñga liti David na a loene nye Tat' aya, éyoñ a ñga jô na,

44 Tat' a ñga jô Tate wome na,
Tabe'e si mbo nnôme wom,
Akekui éyoñ m' aye bôé bôt b' asiñe wo mebo môé si?

45 Ñge David a loene nye na Tate, wôn' a ne mone wé aya? 46 Te ke môt a ñga bo ñgule ya yalane ny' ajô; nalé atatê môse te, te ke môt a ñga jibi sili nye minsili mife.

23 Éyoñe te Yésus a ñga kobô bôt be ñga to ésulan a beyé'é bé, 2 a jô na, Betili bekalate a Befarisér be to éto Môze: 3 ajô te mejô mese b' ajô mia, bo'ane m' a ba'alane me: ve mam b' abo, te boane me: amu b' ajô mejô te bo me. 4 B' aka'a fo'o mimbe'e mi n' adit a nju'u ya be'e, a ke mie bitule bi bôt: ve bebien b' abo te nambe mie a anyu dap. 5 Ve mam mese b' abo b' akômbô na bôt be yene be: amu b' abo bedeñktsétele bap ndam, a bo fe miñwôndé meñgômesan anen, 6 b' anye'e be to ôsu vôm b' ayame bôte bidi, b' anye'e fe benya bito menda me Zamb' été, 7 b' anye'e fe na bôt be batane be vôm bôt be wô'ô bo be sula'an, a loene be na Rabi. 8 Ve te yebane na be loene mia na Rabi: amu môte wua a ne ñye'ele wônan, a mia bese mi ne bobenyañ. 9 Te loene môte ya si nyine na éso wônan: amu môte wua a ne mia Éso, a ne yôp. 10 Nalé fe te yebane na be loene mia na beye'ele: amu môte wua a ne ñye'ele wônan, nny' a ne Kristus. 11 Ve mia, môt a ye dañ, nny' a ye bo mia mbo ésaé. 12 Bôte bese môt a ye bet émiene yôp, a ye subane si: a môt a ye su émiene si, a ye betebane yôp.

13 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi adibe bôte zene y' ayoñ ya yôp: amu mibebien mi ne te nyin, nalé fe mi ne te me'ete na bôt be ñga ye nyin be nyin.

15 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu

mi ajeñe mañ a kindik, mi aye dutu môte wua a buni mejô mi aye'ele, éyoñ a buniya mi viane bo nye môte y' étôtôlan, a dañe mibebien medañe mebaé.

16 Ñgo'o mia mindindim, mi aliti bôte zen! mi ajô na, Bôte bese môt a kalane tempel, jam e nji bo été; ve môt a kalane gôld ya tempel, nny' a n' ajô. 17 A bôt, mi ne mekut a mindindim: ye gôld, ye tempel a bo gôld jôme ya Zambe, jé j' adañ? 18 Bôte bese môt a ye kalan altar, jam e nji bo été; ve môt a kalane jôm be bôéya altar yôp, nny' a n' ajô. 19 A bôt mi ne mindindim; ye jôm bôt b' ave, y' altar a bo jôme te jôme ya Zambe, jé j' adañ? 20 Ajô te môt a kalan altar a kalane fo' altar a biôm bise bi bô altar yôp. 21 Môt a kalane tempel a kalane fo'o tempel a môt a to été. 22 Môt a kalane yôp, a kalan éto Zamb' a môt a to je yôp.

23 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mfa'a ya ézima a ôndôndô a ôsim, mekap awôm mi ave Zamb' akape da, ve mame ya metiñ m' adañ, mme ma, mame ya zôsô, a éñgôñgo, a mbunan bôt b' abuni Zambe, mi te bo: ayôme mam mete mi ñga yiane bo, ve te li'i benya mam. 24 A mindindim mi aliti bôte zen, mi ava afi, ve mine kamél.

25 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi asôp élaé a be'e mfa'a y' atan, ve mfa'a y' été bi ne mame ya mvô a mam abé nelut. 26 A ndindime môte ya Farisér, taté'é sôp élaé a be'e mfa'a y' été, wôna bi aye bo fe mfuban atan.

27 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi afunan ane mesoñe meko'o me ne nduban éfumulu, bôt b' ayene m' abeñ mfa'a y' atan, ve mfa'a y' été me ne bivese bi bôt, a mvin ése nelut. 28 Nalé fe bôt b' ayene mia zôsô mfa'a y' atan, ve mi ne medu'an a ékotekot mfa'a y' été nelut.

29 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi alôñe bekulu mejô mesoñe mekok, a kôm mesoñe me bôt be ne zôsô mvaé, 30 a jô na, Ñge bi ñga to melu bimvam biañgan bi ñga to, bi ñga ye bo te fulan ñgame jap éyoñ be ñga wôé bekulu mejô. 31 Ajô te miabebien mi ameme na mi ne bone be bôt be ñga wôé bekulu mejô. 32 Nde tameka jalane mam bimvam bienan bi ñga taté bo. 33 A benyo, a mvoñe mekpwe, mi aye sa'ale mekua me y' étôtôlan aya? 34 Ajô te, mi lô, m' alôme mia bekulu mejô a beyem mam a betili bekalate: mmbe bevo'o mi aye wôé, a tyelé be kroitse yôp: mmbe bevo'o mi aye bibi be ñkasa menda me Zambe menan, a kpwe'ele be minlam minlam: 35 ajô te mi aye nyoñe mekua mese ya bôt be ñga wôé bôt be mbe zôsô, ataté metyi m' Abel, a mbe môte ya zôsô, akekui metyi me Tsakarias, mone Barakias, nnye mi ñga wôé zañe tempel ba altar. 36 M' ajô fo'o mia na mam mete mese m' aye kui bôte ya miaé wu.

37 A bôte ya Yérusalem, a bôte ya Yérusalem, mi wô'ô wôé bekulu mejô, a lume bôt b' azu mia minlômane mekok, me ñga yi kôane bone benan mekôan abui ane nyia kup a kôane bone bé mefape si, mi ve ben. 38 Tama yenan, nda jenan é li'iya momo, te ke môt. 39 Amu m' ajô mia na, Mi *a*ye fe yene ma, v' éyoñ mi aye jô na, Ébotan a môt a zu jôé Tate.

24 Ane Yésus a ñga kôlô tempel, a ke mfa' a ñga ke; ane beyé'é bé be ñga zu be nye, a liti nye nlôñane tempel. 2 An' a ñga jô be na, Ke mi yeneya biôm bi bise? m' ajô fo'o mia na, Ako'ô d' *a*ye li'i e bet ako'o fe yôp, te ku si.

3 Éyoñ a ñga to si ñkôle ya Ôlivé, beyé'é be ñga ke vôm a ñga to bebien étam a jô ña, Kate bia éyoñ mam mete m' aye bo. Za ndem j' aye taté bo éyoñ wo aye beta zu, a asu'ulane ya si nyô? 4 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Taba'an ntye, môt a za yale mia zene fe. 5 Amu bôt abui b' aye zu jôé dam a jô na, Ma me ne Kristus; a yale bôt abui zene fe. 6 Mi aye wô'ô mefoé m' ôban a befe'e: te koane woñ; amu mam mete m' ayiane taté bo; v' asu'ulan e ñgenane te bo. 7 Amu ayoñ d' aye wosan ayoñ afe: a njô bôt a ye wosan njô bôt mfe: befumbane ya zaé a mimfô'ôsane mi si mi aye bo mimfa'a abui. 8 Mam mete mese me n' atata'

abé. 9 Éyoñe te b' aye ve mia bôt b' aye kpwe'ele mia, ve wôé mia: a meyoñe mese m' aye vini mia amu jôé dam. 10 Éyoñe te bôt abui b' aye kolé ôtak, a koñe bebien a siñe bebien. 11 Abui bekulu mejô be ne minsos b' aye zu a yale bôt abui mezene mefe. 12 Amu mbia be mam m' aye bo abui, nye'ane bôt abui b' anye'e ma wo aye bo momo. 13 Ve môt a ye jibi akekui asu'ulan, nny' a ye yen ényiñ ya melu mese. 14 Mbamba foé nyô y' ayoñe Zamb' a ye katebane si se, a ye bo meyoñe mese ndem; wôna asu'ulan d' aye bo.

15 Ajô t' éyoñ mi ayen mbia jam a jiane bôt, Daniél ñkulu mejô a ñga kobô de, a to mbamba vôm (môt a lañ ajô di, a wô'ô de), 16 bôt be ne si ya Yudéa, be kele mimbile miñkô: 17 môt a ne nda jé yôp, *a* ye sise si a va biôm bi ne nye nda: 18 môt a n' afup, *a* ye bulan a nyoñ éwomane jé. 19 Ñgo'o biñga be ne mebum éyoñe te, a ba b' anyia bone mebé! 20 Ye'ela'ane Zambe na mi bo te mat' éyoñ ôyôn ô né, nalé fe môse sondô: 21 Amu éyoñe t' abé abui d' aye bo, abé e nji bo avale t' ane si nyô é ñga téé, d' *a*ye fe beta bo melu ôsu. 22 Ñge melu mete me ñga ye bo te ji'a man, te ke môte wua a ñga ye nyiñ: v' amu bôt Zamb' a ñga top, melu mete m' aye ji'a man. 23 Éyoñe te ñge môt a ye jô mia na, Tama yenan, Kristus a ne va, a ne li, mi te bunan. 24 Amu bekristus be ne medu'an a bekulu mejô be ne medu'an b' aye zu a liti bôt beta mendem a bitua bi mam; b' aye yale bôt Zamb' a ñga top zene fe, ñge jame t' e ne ñgule ya bo. 25 Tama yenan, me jôya mia ajô te, te yen e za bo'ok. 26 Ajô te ñge b' ajô mia na, A ne fé été, te keane wôé: ñge b' ajô na, A ne menda y' ôbema, te bunan. 27 Ane feleves j' aso mfa'a jôp d' atô, a yené akekui jôp d' adim, avale te Mone môt a ye zu. 28 Vôm mbim ô jô'ô, vôm ate bendôé b' aye sulan.

29 Abé ya melu met' e maneya, wôna jôp d' aye ji'a dim, ñgon j' aye bo te fe faé mie, atetó d' aye ku aso yôp, a beta be biôme ya yôp bi aye fô'ôsan. 30 Éyoñe te ndeme ya Mone môt j' aye yené yôp été: éyoñe te meyoñ mese ya si nyô m' aye yi du, a yene Mone môt a za'a miñkute yôp a ñgu a étôto' énen. 31 A ye lôme b'éñgele bé a beta ñkobô toñ, b' aye kôane bôt Zamb' a ñga top b' aso mimfa'a minyine ya si nyô, a taté mfa'a wua a kui mfa'a mbo'o ya yôp.

32 Yéka'an ñkana élé ya faége: éyoñ j' abo mintya bitetek, a kui mekaé, mi ayeme na ésep é nto bebé; 33 nalé fe mia, éyoñ mi ayene mam ma mese, yemane na a nto bebé, akôsa bo mimbé yôp. 34 M' ajô fo'o mia na, Bôte ya miaé wu b' aye bo te tame wu, ve mam ma mese m' aye taté bo. 35 Yôp a si b' aye lôt, ve mejô mam te lôt. 36 V' alu t' a awolo te, te ke môt a yem, akôsa bo b'eñgele ya yôp, a mon, v' Ésa étam. 37 Aval' ane mam me ñga bo melu Nôa a ñga to, avale te fe nde m' aye bo éyoñ Mone môt a ye so. 38 Avale be ñga bo melu mete, éyoñe te ndôn é za kuiek, be ñga bo ve di, ve nyu, ve lu'u biñga, a ke biñga meluk akekui môs Nôa a ñga ke arke été, 39 be nji yem v' éyoñ ndôn é ñga kui, a jiane be bese; avale te fe nde d' aye bo éyoñ Mone môt a ye so. 40 Éyoñe te befam bebaé b' aye tab' afup; môte wua a ye nyoñeban, nyô mbo' a ye li'i: 41 biñga bebaé b' aye ko'o bidi ako'o da; wua a ye nyoñeban, nyô mbo' a ye li'i. 42 Ajô te, momba'an amu mi te yem alu Éso wônan a ye so de. 43 Yeman ajô dina na ñge mie nda a ñga yem éyoñ ñwuwup ô ñga zu, v' a ñga mombô, te me'ete môt a tupe nye nda. 44 Ajô te, mia fe taba'an ñkôman, amu Mone môt a ye so awolo mi ne te simesane na a ye zu.

45 Z' a ne mbo ésaé a ne mewôk, a yeme mam, ésa wé a ye telé ny' a ba'ale nda jé, a ve bôte bidi éyoñ a yiane ve. 46 Ébotan mbo ésaé ate, nny' ésa wé, éyoñ a ye so, a ye koé ny' a bo'o nalé. 47 M' ajô fo'o mia na, A ye telé ny' a ba'ale biôm bise a bili. 48 Ñge mbia mbo ésaé at' a ye jô nleme wé na, Tate wom te ji'a so, 49 ve taté bôme bebo bisaé befe ba be be be to, ba be bôt b' awu bilam ve di, a nyu; 50 ésa mbo ésaé at' a ye so alu a ne te simesan, a awolo a ne te yeme na a ye zu, 51 a ye tyi'i nye zañ, a ve nye ma'ane mé mfa'a ya bôt be ne medu'an, vôm ate b' aye bo ve yi a late mesôñ.

25 Éyoñe t' ayoñ ya yôp d' aye funan ane beñgon awôm, be ñga nyoñe belampe bap, a ke tôbane môt a ñga zu lu'u miñga. 2 Ane betan be ñga bo mekut, betane bevo'o be ñga bo fek. 3 Amu ba be mbe mekut, éyoñ be ñga nyoñe belampe, be nji nyoñ mbon: 4 ve ba be ñga bo fek be ñga nyoñe mende'e me mbone map, a belampe bap. 5 Éyoñ môt a ñga zu lu'u miñga a ñga bem, bese be ñga ndeñ ôyo a ke f' ôyo. 6 Ve zañ alu be ñga wô'ô nloene na, Môt a zu lu'u miñga a soya! Zaka ke tôbane nye. 7 Wôna beñgone bese be ñga kôlô si, a kôme belampe bap. 8 Ane ba be mbe mekut be ñga jô ba be mbe fe'e na, Va'ane bia mbone wônan, amu belampe bañgan be ñga ye dim. 9 Ane ba be mbe fe'e be ñga yalan a jô na, Ndô'ôtô wo *a*ye yiane bia be mia, kelane vôm bôte b' akuan, mi kus. 10 Be ñgenane be ñga ke kus, ane môt a ñga zu lu'u miñga a ñga so. Ane ba be mbe ñkôman, ba be be be ñga ke vôm be ñga di bidi y' aluk: ane be ñga dib mbé. 11 Éyoñ ôb' aboñ ô ñga lôt, wôna beñgone bevo'o be su'ulane zu a jô na, A Tat, A Tat, di'i bia mbé. 12 V' a ñga yalan a jô na, M' ajô fo'o mia na m' *a*yeme mia. 13 Ajô te momba'an, amu mi te yem alu ñg' awolo.

14 Amu a n' aval' ane môt a ñga ye ke si fe, a ñga loene bebo bisaé bé, a ve b' akume dé. 15 An' a ñga ve môte wua betalanton betan, nyô mbo'o bebaé, nyô mbo'o wua; a ñga ve môt as' abime d' ayiane ñgule jé; an' a ñga ke mfa' a ñga ke. 16 Ane môt a ñga nyoñe betalanton betan a ñga ji'a ke kuan abom, a yene betalanton befe betan. 17 Nalé fe môt a ñga nyoñe betalanton bebaé, a ñga yene betalanton befe bebaé. 18 Ve môt a ñga nyoñe talanton wua a ñga kôlô a fa'a si, a solé geld ésa wé si. 19 Melu abui me ñga lôt, an' ésa bebo bisaé bet' a ñga zu sili be tañ. 20 Ane môt a ñga nyoñe betalanton betan a ñga zu betalanton befe betan a jô na, A Tat, ô ñga ve me betalanton betan: ô lô, me yeneya betalanton befe betan. 21 Ésa wé a ñga jô nye na, Ô boya mvaé, ô ne mbamba mbo ésaé, wo abo mewôk: ô ñga ba'ale biôme tyôtyoé mvaé, m' aye telé wo ô ba'ale biôm abui: za'a ke tabe mbamba éto éso wôé a ve wo. 22 Nalé fe môt a ñga nyoñe betalanton bebaé a ñga zu a jô na, A Tat, ô ñga ve me betalanton bebaé: ô lô, me yeneya betalanton befe bebaé. 23 Ésa wé a ñga jô nye na, Ô boya mvaé, ô ne mbamba mbo ésaé, wo abo mewôk: ô ñga ba'ale biôme tyôtyoé mvaé, m' aye telé wo ô ba'ale biôm abui: za'a ke tabe mbamba éto éso wôé a ve wo. 24 Nalé fe môt a ñga nyoñe talanton wua, a ñga zu, a jô na, A Tat, me ñga yeme wo na ô n' ayete môt, wo ava bidi vôm ô ñga bo te bé, a kôane vôm ô ñga bo te mias: 25 ane me ñga ko woñ, a ke solé talanton wôé si été: tame yen, ô bili jôme jôé. 26 Ésa wé a ñga yalan a jô nye na, Ô ne mbia éles mbo ésaé, ô ñga yeme na m' ava bidi vôm me ñga bo te bé, a kôane vôm me ñga bo te mias; 27 ajô te, ô ñga yiane ke geld wom be bôt be wô'ô folane geld, éyoñ me ñga so, me ñga ye nyoñe geld wom a nseñge. 28 Ajô te, nyoñane talanton a bili, mi ke nye môt a ne betalanton awôm. 29 Amu môt as' a bili, nnye b' aye beta ve, wôn' a ye bi abui: ve môt a ne momo, b' aye fo'o va nye jôm a bili. 30 Wua'an mbo ésaé a ne te bo ésaé dibi e n' atan: vôm ate b' abo ve yi a late mesôñ.

31 Éyoñ Mone môt a ye zu étôto'o jé, ba be b'éñgele bese, wôn' a ye tabe si étôto' éto jé: 32 a meyoñ mese m' aye sulan asu dé, a ye kandé bôt aval' ane mba'al' a kandé mintômb' a bikela: 33 a ye telé mintômba mbo nnôme wé, ve bikela mbo ñga. 34 Éyoñe te Kénigh a ye jô ba be ne nye mbo nnôme na, A bôt Ésa wom a ñga botan, za'an, mi k' ayoñ Zamb' a ñga kôme mia d' atat' éyoñ si nyô é ñga téé: 35 amu me ñga wô'ô zaé, mi ñga ve me bidi: me ñga wô' évé, mi ñga nyu me mendim; me mbe nneñ, mi ñga ve me nda: 36 me mbe soé, mi ñga jalé me ñgômesan: me mb' ôkon, mi ñga zu yene ma: me mbe nda mimbôk, mi ñga zu jome ma. 37 Wôna bôte ya zôsô b' aye yalane nye, a jô na, A Tat, éyoñe vé bi ñga yene wo ô wô'ô zaé, a ve wo bidi: ñg' évé, a nyu wo mendim? 38 Éyoñe vé bi ñga yene wo nneñ, a ve

wo nda? ñge soé, a jalé wo ñgômesan? 39 Éyoñe vé bi ñga yene wo ôkon, ñge nda mimbôk, a zu yene wo? 40 Wôna Kénigh a ye yalan a jô be na, M' ajô fo'o mia na, Vôm mi ñga bo bobejañe bame ba wua nalé, akôsa bo be ñga dañe tyôtyoé, vôm ate mi ñga bo ma. 41 Wôn' a ye jô fe bôt be ne nye mbo ñgale na, A bôt be ne biyo'é, kôla'ane vôm me to, kelan nduane ya melu mese, Zamb' a ñga kôme je satan a b'éñgele bé: 42 amu me ñga wô'ô zaé, mi te ve me bidi; me ñga wô' évé, mi te nyu me mendim: 43 me mbe nneñ, mi te ve me nda; me mbe soé, mi te jalé me ñgômesan; me mb' ôkon, a nda mimbô' été, mi te zu yene ma. 44 Mmbe fe b' aye yalan a jô na, A Tat, éyoñe vé bi ñga yene wo ô wô'ô zaé, ñg' évé, ñge nneñ, ñge soé, ñg' ôkon, ñge nda mimbô' été, bi te bo wo mvam? 45 Wôn' a ye yalane b' a jô na, M' ajô fo'o mia na, Vôm mi ñga bo te bo bôte ba wua a dañe tyôtyoé nalé, vôm ate mi nji bo ma. 46 Bôte ba b' aye kôlô a ke yen nlebane ya melu mese, ve bôt be ne zôsô b' aye k' ényiñ ya melu mese.

26 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane kobô mejô mete mese, a ñga jô beyé'é bé na, 2 Mi ayeme na paska é li'iya melu mebaé, Mone môt a ye tiban a tyelebane kroitse yôp. 3 Éyoñe te bemie beprister a bivete ya menda me Zambe, be ñga sulane nda njô beprister a mbe jôé na Kaéfas; 4 ane be ñga bôndé fe' ane b' aye bi Yésus a medu'an, a wôé nye. 5 Ve be ñga jô na, Sa éyoñ fest j' abo, bôt be za bo ézezam.

6 Éyoñ Yésus a mbe Bétanien nda Simôn, môt a mbe nzezam, 7 miñga a ñga zu be ny'a bili nde'e mbon ô mbe tañ anen, an' a ñga sôé nye wô nlô, éyoñ a ñga to tawôlô a ja'ak. 8 Éyoñ beyé'é be ñga yen ajô te, be ñga wô' abé a jô na, B' abo aka' éndamane di amu jé? 9 Amu mbone wu ô ñga ye kuane beta tañ, a ve je minzôzoé. 10 Ane Yésus a ñga yem ajô te, a jô be na, Mi andeñele miñga at' amu jé? amu a ate bo me jam e ne mvaé. 11 Amu mia be minzôzoé mi to melu mese, ve bi be mia bi *a*ye tabe melu mese. 12 Amu a ate sôé me mbone wu nyôle jam, ajô t' a ate kôme ma me ke jambane soñ. 13 M' ajô fo'o mia na, Vôm ase mbamba foé nyô a ye katebane si se, jam miñga nyô a ate bo di b' aye kate de bôt a simesane nye.

14 Éyoñe te beyé'é awôm a bebaé môte wua a mbe jôé na Yudas Ishariôt, a ñga ke be bemie beprister, 15 a jô na, Mi aye ve me jé me koñe mia nye? Ane be ñga ve'e bifase bi silber mewôm melale kop, a ve nye. 16 Éyoñe t' a ñga taté jeñ an' a ye koñe nye.

17 Môse bôt be ñga bo be taté'é di femb' é ne te vus, beyé'é be ñga zu be Yésus, a jô na, Za vôm wo akômbô na bi ke kôme feste ya paska wo aye di? 18 An' a ñga jô na, Kelan nlam, mi aye koé môt, mi jô'ô nye na, Tat' a jô na, Éyoñe jam é nto bebé; m' aye di paska nda jôé, a beyé'é bam. 19 Ane beyé'é be ñga bo ane Yésus a ñga jô be; ane be ñga ke kôme feste ya paska.

20 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, ba be beyé'é awôm a bebaé be ñga to si tawôlô be ja'ak; 21 éyoñ be ñga di, a ñga jô na, M' ajô fo'o mia na, Mi to va, môte wua a ye koñe ma. 22 Ane be ñga dañe wô' ôlun, a taté jô nye môt ase na, A Tat, ye ma? 23 An' a ñga yalan a jô na, Môt bia nye bi ate ke mo be' été, nny' a ye koñe ma. 24 Mone môt a ye kôlô aval' an' e ne ntilan ajô dé: ve ñgo'o môt a koñe Mone môt! mvaé ñge môt at' a nji bialé. 25 Yudas, nyô a ñga koñe nye, a ñga yalan a jô na, A Rabi, ye ma? Nye na, Ane wo ajô.

26 Éyoñ be ñga di, Yésus a ñga to'é fembé, a ye'elane Zambe, a be'e je; an' a ñga ve beyé'é, a jô na, Nyoñan, mi di, nyôle jame nyô. 27 An' a ñga to'é élaé, a ve Zamb' akéva, a ke be je, a jô na, Mia bese, nya'ane je. 28 Metyi mam ma me n' élat, mme m' aye kui amu ajô ya va bôt abui mbia be mam map. 29 M' ajô mia na, M' *a*ye fe beta nyu mendime bibuma ma akekui môs bi be mia bi aye nyu me mfefé nyuan ayoñ y' Ésa wom.

30 Éyoñ be ñga mane yia jia, be ñga kôlô, a ke ñkôle ya Ôlivé.

31 Éyoñe te, Yésus a ñga jô be na, Mia bese mi aye kolé ôbak alu di ajô dam; amu e ne ntilane na, M' aye bibi mba'ale, a nsamba mintômba wo aye

tyaman. 32 Éyoñ Zamb' a ye wômôlô me soñ, m' aye ke mia ôsu mfa'a ya Galiléa. 33 Ane Pétrus a ñga yalan, a jô nye na, Ñge bôte bese b' aye kolé ôbak amu ajô dôé, ve ma m' *a*ye kolé ôbak. 34 Yésus a ñga jô nye na, M' ajô fo'o wo na, Alu di nnôme kup a ñgenane te loñ, wo aye tame kate me mekate mela. 35 Pétrus a ñga jô nye na, Akôsa bo m' aye wu amu ajô dôé, ve ma m' *a*ye kate wo. Nalé fe beyé'é bese be ñga jô.

36 Éyoñe te ba be Yésus be ñga kui vôm a mbe jôé na Gétsémané, an' a ñga jô beyé'é bé na, Taba'ane si va, me tame ke ye'elane Zambe valé. 37 An' a ñga loene Pétrus a bone be Tsébédéus bebaé a ke, an' a ñga taté wô' ôluñ, a dañe yen abé. 38 An' a ñga jô be na, M' adañe wô' ôlun nleme wom, abim awu: taba'ane va, bi be mia bi mombô'ô. 39 An' a ñga k' ôsu ôbe nté, a buti asu si, a ye'elane Zambe, a jô na, A Tate wom, ñg' e ne ñgule ya bo, va'a m' élaé ji: akôsa bo nalé sa ane m' anye'e, v' ane wo anye'e. 40 An' a ñga zu, a koé beyé'é be nto ôyo, an' a ñga jô Pétrus na, Aya, ye bi be mia bi se ñgule ya mombô awolo da? 41 Momba'an, a ye'elane Zambe, ndemben meve'ele m' aye bo te zu be mia: nsisim wo ame'ete, ve minsôn mi n' atek. 42 An' a ñga beta k' ake ba, a ye'elane Zambe, a jô na, A Tate wom, ñg' élaé ji é nji bo ñgule ya vas, ve ma m' anyu je, jam wo anye'e e bo'ok. 43 An' a ñga beta timan, a koé b' ôyo, amu ôyo ô mbe be mis. 44 An' a ñga beta li'i be, a ke ye'elane Zamb' aye'elane lale, a beta jô mejô a ñga taté jô. 45 An' a ñga zu vôm beyé'é be ñga to, a jô be na, Kelan ôyo éyoñe ji, mi wo'an: mi lô, awolo e kpwaneya, Mone môt a ne ñkoñiane mo me bôt be n' abé. 46 Kôla'ane si, bi ke: mi lô, môt a koñe m' a soya.

47 A ñgenan a kobô'ô, ane Yudas a mbe môte wua ya beyé'é awôm a bebaé, a ñga zu nsamba bôt be bili miñkpwaté mekôn a mimbeñ, be ñga so be bemie beprister a bivete ya menda me Zambe. 48 Môt a ñga koñe ny' a ñga ve be ndem, a jô na, Môt m' aye latane ny' anyu, nnye le: biane nye. 49 An' a ñga ji'a ke vôm Yésus a ñga tele, a jô na, Mbôlô Rabi, ve latane ny' anyu. 50 Ve Yésus a ñga jô nye na, A mô, bo'o jam wo ate zu bo. Ane be ñga bi Yésus a ke nye. 51 Môte wua ya bôt be mbe nsamba Yésus a ñga same wo, a té ñkpwaté mekône wé, a ba'é mbo ésaé ya njô beprister, a tyi'i ny' alo. 52 Ane Yésus a ñga jô nye na, Somô ñkpwaté mekône wôé abam: amu bôte bese b' abi ñkpwaté mekôn b' aye wu a ñkpwaté mekôn. 53 Ye wo asimesane na me nji bo ñgule ya ye'elan Ésa wom, nnye ve lôme m' éyoñe ji b'éñgele b' adañe bizuk awôm a bebaé? 54 Nge nalé, wôna mejô me ya kalate Zambe m' aye bo aya, amu e ne ntilane na d' aye bo ana? 55 Awolo te Yésus a ñga jô bôt be ñga to nsamba na, Ye mi azu bi m' a miñkpwaté mekôn a mimbeñ ane bôt b' ake bi mvômvô? Melu mese me ñga to tempel été a ye'ele bôt, mi nji bi ma. 56 Ve mam ma mese m' abo ana, amu mejô me ya bekulu mejô m' ayiane bo. Ane beyé'é bese bo ñga li'i nye, ve mate.

57 Bôt be ñga bi Yésus be ñga ke nye nda Kaéfas njô beprister, vôm betili bekalate a bivete ya menda me Zambe be ñga to ésulan. 58 Ane Pétrus a ñga zu ny' ôyap mvus, akekui nda njô beprister a nyin été, ba be bebo bisaé be ñga tabe si, a ñga kômbô yen an' ajô te d' aye su'ulan. 59 Ane bemie beprister a betyi'i mejô bese be ñga jeñ ajô ya bôte Yésus ane b' aye wôé nye; 60 be nji yene d' akôsa bo bôt abui be ñga zu bôte nye mejô. Ve bôte bebaé be ñga su'ulane zu, 61 a jô na, Môte nyô a ñga jô na, Me ne ñgule ya tyame tempele ya Zambe, a beta lôñe nye melu mela. 62 Ane njô beprister a ñga tebe tetele, a jô nye na, Ye wo te yalan ajô da? z' ajô bôte ba b' abo'olô wo? 63 Ve Yésus a ñga to évô. Ane njô beprister a ñga jô nye na, M' ajô wo asu Zamb' a ve na kate bia ñg' ô ne Kristus, Mône Zambe. 64 Yésus a ñga jô nye na, a n' ane wo ajô: akôsa bo nalé m' ajô mia na melu ôsu mi aye yene Mone môt a to si mbo nnôm ô ne ñgu a za'a miñkute yôp. 65 Ane njô beprister a ñga nyap ñgômesane jé, a jô na, A ate biaé Zambe: jé bi abeta jeñe bebo'olô? éyoñe ji mi wô'ôya an'

a biasé Zambe: 66 mi asimesan aya? Ane be ñga yalan a jô na, A yiane wu. 67 Ane be ñga tui nye menden asu, a bibi nye bikuta: bevo'o be ñga bibi nye mebaé, 68 a jô na, A Kristus, kulu'u bia ajô: z' ate bibi wo?

69 Éyoñ Pétrus a ñga to nda, ane miñga a ñga zu vôm a ñga to, a jô na, Ô ñga to nsamba Yésus môte ya Galiléa. 70 An' a ñga kat, bôte bese be to, a jô na, M' *a*yem ane wo ajô. 71 Éyoñ a ñga k' atan a tabe mbala'a si, miñga mf' a ñga yene nye, a jô bôt be ñga to wôé na, Môte nyin' a ñga to fe nsamba Yésus môte ya Natsaret. 72 An' a ñga beta kat, a kan ñgana, a jô na, M' *a*yeme môt ate. 73 Ôb' abofi ô lôteya, ane bôt be ñga to bebé be ñga zu, a jô Pétrus na, Ô ne fo'o môte wua ya bôte bete: bi ayem amu ñkobô wo akobô. 74 An' a ñga taté kobô abé, a kan ñgana, a jô na, M' *a*yeme môt ate. Ane nnôme kup a ñga ji'a loñ. 75 Ane Pétrus a ñga simesan ajô Yésus a ñga jô na, Nnôme kup te loñ, wo aye tame kate me mekate mela. An' a ñga k' atan a dañ yi.

27 Éyoñ tyé é ñga lendé, bemie beprister a bivete ya menda me Zambe bese be ñga bôndé fé' ajô Yésus, ane b' aye wôé nye: 2 ane be ñga ka'a nye, a ke ve nye Pilatus njô bôt.

3 Yudas, môt a ñga koñe nye, éyoñ a ñga yen ane be ñga ve Yésus mekua, a ñga kôñelan nlem, a bulane bemie beprister a bivete ya menda me Zambe bifase bi silber mewôm mela, 4 a jô na, Me ñga bo abé amu me ñga koñe metyi môt a ne te bijô. Be ñga jô na, Bi ne z' ajô mfa'a te? ajô dôé le. 5 An' a ñga wua bifase bi silber tempel été, a kôlô; an' a ñga ke timba ñko. 6 Ane bemie beprister be ñga nyoñe bifase bi silber, a jô na, A nji bo mvaé bi afuti bie éwolo akum é ne nda Zambe, amu bi ne tañe metyi. 7 Ane be ñga bôndé fek, a kuse bie si mmé meviek, vôm b' aye bo be jame bejine mesoñ. 8 Ajô te be ñga loene vôm ate na, Si ya metyi, azukui môse wu. 9 Nalé mejô me ñga bo ane Yérémia ñkulu mejô a ñga jô na, Be ñga nyoñe bifase bi silber mewôm mela, tañe môt be ñga tupe tañ, bôte ya Israél bevo'o be ñga tupe nye tañ; 10 Ane be ñga ve bie tañe si mmé meviek, ane Tat' a ñga tiñeti me.

11 Ane Yésus a ñga tel' asu njô bôt: ane njô bôt a ñga sili nye na, Y' ô ne Kénigh Beyude? Yésus a ñga jô nye na, Ane wo ajô. 12 Éyoñ bemie beprister a bivète ya menda me Zambe be ñga bo'olô nye, a ñga bo te yalan. 13 Ane Pilatus a ñga jô nye na, Ye wo te wô' abui mejô b' abo'olô wo? 14 A ñga bo te yalane nye, akôsa bo ajô da. Ajô te njô bôt a ñga semé beta nseman. 15 Éyoñ fest é ñga bo é bo'ok, njô bôt a ñga bo a su'u mbôk a ve wô bôt be ñga sulan, wu b' akômbô na a su'u. 16 Éyoñe te be ñga bili mbô' ô mbe duma, ô mbe jôé na Barabas. 17 Ajô t' éyoñ be ñga sulane vôme wua, Pilatus a ñga jô be na, Mi akômbô na me su mia za? ye Barabas ye Yésus a ne jôé afe na Kristus? 18 Amu a ñga yeme na be ñga ti ny' amu mesefigan. 19 Éyoñ a ñga to éto ya tyi'i mejô, ane ñga a ñga lôme nye na, Te bo môt ate jôm, a ne zôsô: amu m' ate yem mbia be mam abui biyiyem den amu nye. 20 Ane bemie beprister a bivete ya menda me Zambe be ñga tindi bôt be ñga to ésulane na be ja'é Pilatus a ve be Barabas, a wôé Yésus. 21 Ane njô bôt a ñga yalan a jô be na, Be ne bebaé, me su mia za? Be na, Barabas. 22 Pilatus a ñga jô be na, M' aye bo Yésus a ne jôé afe na Kristus, aya? Bese na, Tyelé'é nye kroitse yôp. 23 Nye na, Amu jé? za jam abé a ñga bo? Be ñga dañe bete metyiñ yôp a jô na, Tyelé'é nye kroitse yôp. 24 Éyoñ Pilatus a ñga yene na a nji bo ñgule ya bo jam, ve bôt be ñga ye tyaman, a ñga nyoñe mendim, a sôpe mo vôm ésulane bôt é ñga to, a jô na, Metyi me môte ya zôsô nyô, me nji bo bijô: ajô denane le. 25 Ane bôte bese be ñga yalan a jô na, Metyi mé me tabe'e be bia, akui bon bi aye biaé. 26 An' a ñga su Barabas, a bibi Yésus ñkasa a ke nye bôt be tyelé nye kroitse yôp.

27 Ane bezimbi be njô bôt be ñga ke Yésus nda b' atyi'i mejô, a sulan ñgum nsamba wop. 28 Ane be ñga va nye meñgômesane mé, a jalé ny' évele ñgômesan. 29 Ane be ñga lôñe krône biyo, a jalé nye je nlô, a ke ny' ôlé wo ya mbo nnôm, ane be ñga kute meboñe

si, a kpwe'ele nye, a jô na, Mbôlô, Kénigh Beyude! 30 Ane be ñga tui nye menden, a nyoñ ôlé te, a bibi nye vie nlô. 31 Éyoñ be ñga mane kpwe'-ele nye, be ñga va nye ñgômesan éte, a jalé nye meñgômesane mé, a ke tyelé nye kroitse yôp.

32 Éyoñ be ñga kui atan, be ñga yene môte ya Kiréne a mbe jôé na Simôn: ane be ñga tindi ny' a k' a be'e nye kroits.

33 Éyoñ be ñga kui vôm a mbe jôé na Gôlgata, ajô t' e ne na Vôme y' ékôkoé nlô, 34 be ñga nyu nye vaén mfulan a zôñ: éyoñ a ñga tye'e je, a ñga bene nyu. 35 Éyoñ be ñga mane tyelé nye kroitse yôp, be ñga kabane meñgômesane mé, ane be ñga do me abia: 36 ane be ñga tabe si wôé, a mombô nye. 37 Ane be ñga tyelé jôm nlô wé yôp é mbe ntilane mejô be ñga bo'olô nye na, NYIN' A NE YÉSUS, KÉNIGH BEYUDE. 38 Éyoñe te ba be mimvômvô mibaé be mbe ntyeleban, wua mbo nnôm, nyô mbo'o mbo ñga. 39 Ane bôt be ñga lôt be ñga kpwe'ele nye, a fô'ô minlô miap, a jô na, 40 A môt, wo atyame tempel a lôñe fe nye melu mela, nyi'i womien: ñg' ô ne Mone Zambe, so'o kroitse yôp, ô sise si. 41 Avale te fe bemie beprister be ñga kpwe'ele nye, a betili bekalate a bivete ya menda me Zambe, a jô na, 42 A ñga nyi bôte befe; a nji bo ñgule ya nyi émien. A ne Kénigh ya Israél; éyoñe ji a tame so kroitse yôp, wôna bi aye buni nye. 43 Nny' a buni Zambe; Zamb' a tame nyi ny' éyoñe ji, ñg' a nye'e nye: amu a ñga jô na, Ma me ne Mone Zambe. 44 Mimvômvô mite, ba be be be ñga tyele kroitse yôp, be ñga kpwe'ele ny' avale te.

45 Dibi e ñga bo si se ataté mewolo mesaman akui mewolo ébu. 46 Mewolo ébu me ñga ye bo, ane Yésus a ñga bete tyiñ yôp a jô na, Eli, Eli, lama sabakthani, e ne na, Zambe wom, Zambe wom, ô li'iya m' a jé? 47 Bôte bevo'o be ñga tele wôé, éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga jô na, Môte nyô a loen Élias. 48 Ane môte wua a ñga ji'a ke mbi, a nyoñe shwam, a dupe je vaén é mbe sañ, a ñga some j' ôlé, a nyu nye je. 49 Bevo'o be ñga jô na. Jôka'an: bi tame yen ñg' Élias a ye zu nyi nye. 50 Ane Yésus a ñga beta yôn beta nyônan, a jô'é mvebe. 51 Atemeteme na éndelé é ñga tyele tempel été é ñga nyaé zañ, ataté yôp a kui si; a si é ñga fô'ôsan; a meko'o me ñga salé; 52 a mesoñ me ñga kuban; a bôte ya Zamb' abui be ñga wu, be ñga wômô mesoñ; 53 éyoñ Yésus a ñga mane wômô, ane be ñga kôlô mesoñ, a ke mbamba nlam, bôt abui be ñga yene be. 54 An' évete bezimbi ntete wua a ba ba be be be ñga mombô Yésus, éyoñ be ñga yene si é fô'ôsan, a mam me ñga bo, be ñga dañe ko woñ, a jô na, Nyin' a mbe fo'o Mone Zambe. 55 Biñga abui be ñga to wôé be ñga yene ny' ôyap, mmbe be ñga tôñe Yésus, be so'o Galiléa, be ñga bo nye bisaé. 56 Be ñga to nsamba wop Maria Magdaléna, a Maria nyia Yakôb ba Yôsés, a nyia bone be Tsébédéus.

57 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, môte ya Arimatia a mb' akum abui, a mbe jôé na Yôsef, nny' f' a mbe fiyé'é Yésus, a ñga zu. 58 Môt at' a ñga ke be Pilatus, a ja'é nye mbime Yésus. Ane Pilatus a ñga jô bôt be ve nye wô. 59 Ane Yôsef a ñga nyoñ mbim, a vute wô mfefé ndombo éndelé été, 60 a bôé wô mfefé soñe wé émien, a ñga fa'a j' ako' été: an' a ñga feneke beta akok, a dibe de mbé soñ, an' a ñga ke. 61 Maria Magdaléna a ñga to wôé, a Maria mbok be ñga to si fefele soñ.

62 Môse be ñga kôme biôm ô lôteya, tyé kpwa ane bemie beprister a Befariséer be ñga sulan be Pilatus, 63 a jô na, A Tat, bi asimesane na ndu'u bôte nyô, éyoñ a ñga ve, a ñga jô na, Môse mila mi lôteya, wôna m' aye wômô soñ. 64 Ajô te, jô'ô bôte na be tuka'a ba'ale soñ melu mela, beyé'é bé be za zu wupe nye, a jô bôte na, A wômôya: medu'an m' asu'ulan me za dañe medu'an me ñga taté bo, abé. 65 Pilatus a ñga jô be na, Nyoñane bezimbi: kelane mi ke mi tuka'a ba'ale j' ane mi ne ñgule ya bo. 66 Ane ba be bezimbi be ñga ke tu'a dibe soñ, a ve ako'o ndem.

28 Môse sondô ô mbeme man, ane tyé é ñga taté lendé môse y' ôsu, éyoñ sondô mf' a ñga taté bo, Maria Magdaléna a ñga zu, a Maria mbok, a

yene soñ. 2 Atemeteme na si é ñga dañe fô'ôsan; amu éñgele Tat' a ñga so yôp, a zu fenek' akok, a tabe de yôp. 3 A ñga yené aval' ane feleves, ngômesane jé é mb' éfumulu ane sut: 4 ane beba'ale soñ be ñga fô'ôban amu woñ, a tab' ane mimbim. 5 An' éñgel a ñga kobô a jô biñga na, Te koane woñ: amu m' ayeme na mi ajeñe Yésus, nnye be ñga tyelé kroitse yôp. 6 A se va: a wômôya an' a ñga jô. Za'a yenane vôm Tat' a bô. 7 Kelan avô, mi kate beyé'é bé na, A wômôya; a ye ke mia ôsu, a ke Galiléa: nne mi aye yene nye wôé: me maneya kate mia. 8 Ane be ñga bo avôle ya kôlô soñ a ke, a ko woñ, a dañe wô' avak; ane be ñga ke mimbi, a kate beyé'é bé foé. 9 Atemeteme na Yésus a ñga tôbane be, a jô na, Mbôlané. Ane be ñga bi nye mebo, a kañe nye. 10 Ane Yésus a ñga jô be na, Te koane woñ: kele katane bobejañe na be kôlô be ke Galiléa, nne b' aye yene me wôé.

11 Be ñgenane be kelek, ane beba'ale soñ bevo'o be ñga ke nlam a kate bemie bepristers mam mese me ñga bo. 12 Éyoñ ba be bivete ya menda me Zambe be ñga sulan a bôndé fek, be ñga ve bezimbi akum abui, 13 a jô be na, Jô'ane na, Beyé'é bé b' ate zu wupe ny' alu, bi to ôyo. 14 Ñge njô bôt a ye wô' ajô te, bi aye tuni nye, a kame mia. 15 Ane be ñga nyoñ akume te, a bo ane be ñga ye'ele be: ajô t' e ñga mialane Beyude, azukui môse wu.

16 Beyé'é awôm a wua be ñga ke Galiléa, a kui ñkô vôm Yésus a ñga tiñeti be. 17 Éyoñ be ñga yene nye, be ñga kute meboñe si a kañe nye: ve bevo'o be nji tu'a buni. 18 Ane Yésus a ñga zu kobô be, a jô na, Me maneya nyoñ ñgul ése ya yôp a si. 19 Ajô te kelan, mi bo meyoñe mese beyé'é, a baptizô be jôé Ésa, a Mon, a Mbamba Nsisim: 20 a ye'ele be be ba'ale mejô mese me ñga jô mia: m' aye tabe be mia melu mese, akekui asu'ulane si nyô.

MBAMBA FOÉ MARKUS A ÑGA TILI.

1 ATATÉ mbamba foé ya Yésus Kristus, Mone Zambe.
2 An' e ne ntilane kalate Yésaya, ñkulu mejô na,
Ô lô, m' alôme môte wom ôsu viôé,
A ke kôme wo zen;
3 Môt a kobô tyiñ yôp fé été,
Kômane zene Tate,
Sô'ane mezene mé zôsô;
4 Yôhanes a ñga zu, a baptizô bôte fé été, a kate bôt mbaptizô ya kôñelane minlem a yen njamane mbia be mam.
5 Ane bôte bese ya si ya Yudéa be ñga ke be nye, a bôte bese ya Yérusalem; an' a ñga baptizô b' ôsôé ô mbe jôé na Yôrdan, be ve mem mbia be mam map.
6 Yôhanes a ñga be'e ñgômesan mevule me kamél, asese dé e mb' ékôpe tit, a ñga di bitandak, a wôé ya fé.
7 An' a ñga kate bôt mbamba foé a jô na, Môt a ye zu me mvus a dañe me ñgu, me nji bo môte ya kumbu si a kuli nye miñkole bikôndé.
8 Ma m' abaptizô mia a mendim; ve ny' a ye baptizô mia a Mbamba Nsisim.
9 A ñga bo na melu mete Yésus a ñga so Natsaret, nlame ya Galiléa, Yôhanes a ñga baptizô ny' ôsôé ô mbe jôé na Yôrdan.
10 Éyôñ a ñga kôlô mendim, a ñga yene yôp e kanda'an, a Nsisim wo asise be ny' aval' ane zum:
11 ane tyiñ é ñga so yôpe na, Ô ne Mone wom m' anye'e, m' alô wo mvaé.
12 Ane Nsisim ô ñga ji'a tindi ny' a ke fé.
13 A ñga to fé melu mewôm menyin, Satan ve ve'ele nye; ba be betite ya fé be ñga to; ane b'éñgel be ñga zu ba'ale nye.
14 Be maneya ke Yôhanes nda mimbôk, ane Yésus a ñga ke Galiléa, a kate bôt mbamba foé Zambe,
15 a jô na, Melu me kpwaneya, ayoñe Zamb' e nto bebé; kôñela'ane minlem, mi buni'i mbamba foé.
16 Éyoñ a ñga wulu mfôm ato'o ya Galiléa, a ñga yene Simôn a Andréas, monyañe Simôn, be ya avot atok: amu be mbe bewôé be kos.
17 Ane Yésus a ñga jô be na, Tôñane ma, m' aye bo mia bedutu bôt.
18 Ane be ñga ji'a li'i mevot, ve tôñe nye.
19 An' a ñga beta k' ôsu ôbe nté, a yene Yakôbus, mone Tsébédéus, a monyañe wé Yôhanes, mmbe fe be ñga to éfuñga été, be loé mevot.
20 An' a ñga ji'a loene be: ane be ñga li'i ésa wop, Tsébédéus, ba be bôt be ñga bo ésaé, éfuñga été, a tôñe nye.
21 Ane be ñga ke Kapernaum; môse sondô a ñga ji'a ke nda Zambe, a ye'ele bôt.
22 Ane be ñga semé nye'elane wé: amu a ñga ye'ele b' aval' an' émien a ne njô, sa ane betili bekalate.
23 Môt a mbe nda Zambe jap a mbe mbia nsisim; an' a ñga bete tyiñ yôp,
24 a jô na, A Yésus ya Natsaret, bia wo, bi ne z' ajô? ye ô zuya jiane bia? M' ayeme wo, ô ne Mbamba Môte ya Zambe.
25 Ane Yésus a ñga bame wô, a jô na, Tab' évô, ô kôlô be nye.
26 Ane mbia nsisim a ñga fô'ô nye nyô, a yôn beta nyônan, a kôlô be nye.
27 Ane bôte bese be ñga semé, ajô te be ñga sili bebiene na, Z' ajô di? mfefé nye'elan! a jô a njôane wé ja'ane mimbia minsisim, mi ve wô'ô nye.
28 Ane foé j' é ñga bo avôle ya ke, ve yian afôla se si ya Galiléa.
29 Éyoñ be ñga kôlô nda Zambe, ane ba be Yakôbus a Yôhanes be ñga ji'a ke nda Simôn ba Andréas.
30 Ane nyia ñga Simôn a ñga kone tit beta ñkonan; be ñga ji'a kate nye foé ajô dé.
31 An' a ñga zu bi nye wo, a bete nye si; an' ayôñ e ñga mane nye nyô, an' a ñga ba'ale be.
32 Mam ñgô'é, éyoñe jôp e ñga dim, be ñga zu minkôkone mise be nye, a

bôt be mbe mimbia minsisim. 33 Ane bôte bese ya nlam be ñga sulan mbé yôp. 34 An' a ñga saé bôt abui be ñga kon mevale m' akon, a va mimbia minsisim abui; a nji me'ete mimbia minsisim mi akobô, amu be ñga yeme nye.

35 Dibi tyé a ñga kôlô si a kui atan, a ke fé été, a ye'elane Zambe wôé. 36 Ane Simôn a bôt ba be be be ñga to, be ñga tôñe nye; 37 ane be ñga koé nye, a jô nye na, Bôte bese b' ajeñe wo. 38 An' a ñga jô be na, Ñkelane minlam mife mi n' ôsu, amu m' aye fe kate foé wôé; ajô te nde me ñga zu. 39 An' a ñga ke si se ya Galiléa a nyi menda me Zambe map, a kate bôt mejô me Zambe, a va mimbia minsisim.

40 Ane nzezam ô ñga zu vôm a ñga to, a kute meboñe si a ye'elane nye, a jô nye na, Ñge wo ame'ete, ô ne ñgule ya saé ma. 41 An' a ñga koé ny' éñgôñgo, a same wo, a nambe nye, a jô nye na, Me kañeseya; bo'o mvô'é. 42 Ane zam é ñga ji'a mane nye nyô, nye ve bo mvo'é. 43 An' a ñga tu'a lebe nye, a jô nye na, Kelek, 44 tuka'a bo te kate môt ajô da: ve kôlô, ô ke liti prister nyôle jôé, ô ve biôm amu ntunane ya nyôle jôé ane Môze a ñga tiñeti, ajô te nde bôt b' aye yeme de ajô dôé. 45 An' a ñga kui atan, a taté kate de foé abui, a ke kañete ajô te minlam minlam, ajô te Yésus a ñga bo te ñgule ya ke nlam bôte be lô, an' a ñga tabe fefé: be ñga so mimfa'a mise be nye.

2 Éyoñ melu mevo'o me ñga lôt, a ñga beta ke Kapernaum, ane be ñga wô'ô foé na a nto nda été. 2 Ane be ñga sulan abui, te fe vôme ya tabe, akôsa bo mbé yôp: an' a ñga kate be mejô me Zambe. 3 Ane be ñga zu nye môt a mbe ñyemelan, be ñga be'e nye bôte benyin. 4 Éyoñ be ñga bo te ñgule ya zu nye bebé, amu ésulane bôt abui, be ñga tup andi vôm a ñga to: éyoñ be ñga mane tyame de, be ñga su énoñe si, môt a mbe ñyemelan a ñga bô été. 5 Yésus a ñga yen mbunan be ñga buni nye, an' a ñga jô môt a mbe ñyemelane na, A mon, mam abé môé me nto njaman. 6 Betili bekalate bevo'o be ñga to si wôé, be ñga jô minlem été na, 7 Môte nyô a kobô nalé amu jé? a biasé Zambe: Z' a ne ñgule jamé mam abé, ve môte wua, ve Zambe? 8 Ane Yésus a ñga ji'a yem nlem été na be ñga jô nalé minlem miap, an' a ñga jô be na, Mi asimesane mejô mete minlem mienan amu jé? 9 Ye jô môt a mbe ñyemelane na, Mam abé môé me nto njaman; ye jô na, Kôlô'ô si, ô to'é ôkala viôé, a wulu, j' é ne tyi'ibi? 10 Amu m' akômbô mi yeme na Mone môt a ne ñgule ya jamé mam abé si nyô, (a ñga jô môt a mbe ñyemelane na,) 11 M' ajô wo na, Kôlô'ô si, ô to'é ôkala viôé, ô ke nda jôé. 12 An' a ñga kôlô si, a ji'a to'é ôkala, a kôlô, bôte bese be lô; ajô te be ñga semé bese, a kañe Zambe, a jô na, bi nji yen aka' ajô di.

13 An' a ñga beta kôlô a ke mfôm atok; ane bôte bese y' ésulan be ñga ke be nye, an' a ñga ye'ele be. 14 Éyoñ a ñga lôt, a ñga yene Lévi mon Alféus, a to si vôm bôt be ñga bo be va' akume y' ékaña'a, a jô nye na, Tôñe ma. An' a ñga kôlô si a tôñe nye.

15 A ñga bo na, éyoñ a ñga to si a di nda jé, bôt be ñga bo be nyoñ akum y' ékaña' abui a bôt be mbe abé, be ñga to si vôm Yésus a beyé'é bé be ñga to: amu bôte bete be ñga tôñe nye be mb' abui. 16 Ane betili bekalate ya Befarisér, éyoñ be ñga yene nye, ba be bôt be mb' abé a bôt be ñga bo be nyoñ akume y' ékaña'a be ja'ak, be ñga jô beyé'é bé na, K' a di a nyu a bôt b' abo be nyoñ akume y' ékaña'a, a bôt be n' abé. 17 Éyoñ Yésus a ñga wô' ajô te, a ñga jô be na, Bôt be ne mvo'é be nji yiane nyoñ ñgeñgañ, ve ba be n' abé.

18 Beyé'é be Yôhanes a Befarisér be ñga bômbô zaé ya kañe Zambe: ane be ñga zu a jô nye na, Beyé'é be Yôhanes a beyé'é Befarisér be wô'ô bômbô zaé ya kañe Zambe, ve beyé'é bôé te bômbô zaé ya kañe Zamb' amu jé? 19 Ane Yésus a ñga jô be na, Bemvôé be môt a lu'u miñga, ye be ne ñgule ya bômbô zaé y' ôlun éyoñ môt a lu'u miñga a ñgenan a to? éyoñ môt a lu'u miñga a ñgenan a to, be se ñgule ya bômbô zaé y' ôlun. 20 Ve melu m' aye kpwan, éyoñ b' aye va môt a lu'u miñga vôm be to, éyoñe te b' aye bômbô zaé y' ôlun. 21 Môt a nji loé éndelé é ne te ñwutan ntu'u ñgômesan:

amu abaka d' ayiane dibi nyaban ñgômesan, d' aye viane limiti ntu'u ñgômesan, mfefé ve nyoñ mfa'a ya ntu'u ñgômesan, ve nyaé, abé ve bo anen. 22 Môt a nji ve mfefé vaén minnôm mende'e bikôp: ñg' a bo nalé, vaén a za la'a minnôm mende'e bikôp, vaén ba mende'e bikôp ve wu ntuk: v' a loé mfefé vaén mimfefé mende'e bikôp.

23 A ñga bo na, éyoñ a ñga lôte mefup môse sondô, ane beyé'é bé be ñga taté nyoñe bidi éyoñ be ñga wulu. 24 Ane Befarisér be ñga jô nye na, Tame yen, b' abo jam e ne te yiane bo môse sondô amu jé? 25 An' a ñga jô be na, Ye mi nji lañ ane David a ñga bo, éyoñ a ñga yi bidi, an' a ñga wô'ô zaé, émien a bôt be mbe nsamba wé? 26 An' a ñga nyi nda Zambe, éyoñe te Abiatar a mbe njô beprister, a di bidi bi ya nda Zambe, mmbie bi ne môt mf' étyi ya di, ve beprister étam, an' a ñga ve fe bôt be mbe nsamba wé? 27 An' a ñga jô be na, Zamb' a nji bo bôt amu môse sondô, v' a ñga bo môse sondô amu bôt: 28 nalé Mone môt a ne njô ya môse sondô.

3 An' a ñga beta nyi nda Zambe; a koé môt a mb' éyeme wo a to. 2 Ane be ñga fombô, ñg' a ye saé nye môse sondô, amu be ñga jeñ ajô ya bo'olô nye. 3 An' a ñga jô môt a mb' éyeme wo na, Za'a tebe va. 4 An' a ñga jô be na, Jé j' ayiane bo môse sondô, ye mvaé y' abé? ye nyi môt, ye wôé môt? Ane be ñga ku bivô. 5 Éyoñ a ñga lôbô bôte bese, ve ya, a wô'ô abé amu minlem miap mi mb' ayaé ya buni, a ñga jô môt ate na, Same wo. An' a ñga same wô: wo ve bo nye mvo'é. 6 Ane Befarisér be ñga kui atan, ba be bôte ya ñgame Herôdes, be ñga ji'a bôndé fek ane b' aye wôé nye.

7 Ane Yésus ba be beyé'é bé be ñga kôlô a k' atok: ane beta nsamba bôt be ñga tôñe nye be so'o Galiléa, a Yudéa, 8 a Yérusalem, a Iduméa a Yôrdan yat, a mfa'a ya Tirus a Sidôn, beta nsamba be ñga wô'ô beta be mam a ñga bo, ane be ñga zu be nye. 9 An' a jô beyé'é bé na, Za'ane mon éfuñga, a yañge ma, amu ésulane bôt é za bametane ma; 10 amu a ñga mane saé abui bôt; ajô te nde bôte bese be ñga bili mbia b' akon be ñga bametane nye, amu be ñga kômbô nambe nye. 11 A bôt be mbe mimbia minsisim, éyoñe se be ñga yene nye, be ñga bo be kpwa'a si asu dé, a bete metyiñ yôp a jô na, Ô ne Mone Zambe. 12 An' a ñga jaé jô be na be bo te kate bôt ajô dé.

13 An' a ñga ke ñkôle yôp a loene ba a ñga kômbô: ane be ñga ke be nye. 14 An' a ñga tope bôt awôm a bebaé, ba be be b' aye tabe, émien a ye lôme be be kate bôte mejô me Zambe, 15 a bo ñgule ya va mimbia minsisim: 16 Simôn a ñga yôlé nye jôé fe na Pétrus; a Yakôbus, mone Tsébédéus, 17 a Yôhanes monyañ Yakôbus; mmbe a ñga yôlé jôé fe na, Buéhargém, e ne na Bone ya ndum mveñ: 18 Andréas, a Filipus, a Bartôlôméus, a Matéus, a Tômas, a Yakôbus mon Alféus, a Tadéus, a Simôn, môte ya Kana, 19 a Yudas Ishariôt, nyô a ñga koñe nye.

An' a ñga nyi nda été. 20 Ane bôt be ñga beta sulan abui, ajô te be ñga bo te yen adi ya di bidi. 21 Éyoñ bemvôé bé be ñga wô' ajô te, be ñga kômbô ke nyoñe nye: amu be ñga jô na, A n' ane nyô a so' étyi. 22 Ane betili bekalate be ñga so Yérusalem be ñga jô na, Béeltsebub a ne nye nlem, be ñga jô fe na, A va mimbia minsisim amu a ne njô mimbia minsisim. 23 An' a ñga loene b' a kane be miñkana na, Satan a ne ñgule ya va Satan aya? 24 Ng' ayoñ d' akandane zañ a siñ ebien, ayoñe t' e se ñgule ya tabe. 25 A bôte ya nda jia ñge b' akandane zañ a siñe bebien, be se ñgule ya tabe. 26 A Satan, ñg' a kôlô si a salé zañ a siñ émien, a se ñgule ya tabe, ve man. 27 Môt a se ñgule ya nyi nda ñguñgu, a wôlé akume dé, ve tame ka'a ñguñgu; wôn' a ye sa nda jé. 28 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mam abé mese bôte b' abo, a ébiasé ése b' abiasé Zambe, bi aye jamban: 29 ve môt a ye biasé Mbamba Nsisim, a se ñgule ya jamban, akôsa bo akui asu'ulan, ve abé dé e to nnôm éto: 30 amu be ñga jô na, A ne mbia nsisim.

31 Nyia a bobenyañ be ñga zu; ane be ñga teb' atan, a lôme bôt be loene nye. 32 An' ésulane bôt é ñga to si vôm a ñga to; an' é ñga jô nye na, Ô

lô, nyua a bobenyoñ be n' atan, b' ajeñe wo. 33 An' a ñga yalane b' a jô na, Nyia wom a bobejañe bam, be ne beza? 34 An' a ñga lôbô bôt be ñga to nye bebé, a jô na, Mi lô, nyia wom a bobejañ! 35 Amu bôte bese môt a bo ane Zamb' a nye'e, nny' a ne me mojañ, a ka, a nyia wom.

4 An' a ñga beta taté ye'ele bôt mfôm atok. Ane bôt abui be ñga sulane wôé, ajô t' a ñga ke mon éfuñga été, a tabe si ato'o yôp; an' ésulane bôt és' é ñga tabe mfôm ôsôé. 2 A ñga ye'ele be mam abui a nye'elane wé, a kane be miñkana na, 3 Vô'ôla'an: A ñga bo na môt a ñga ke miase fes: 4 éyoñ a ñga miase fes, fese fok é ñga ku zene yôp, an' anon e ñga zu di je. 5 Fese fok é ñga ku vôm a mbe mekok, te mete' abui; an' é ñga ji'a fa amu mete'e me mbe tyôtyoé: 6 éyoñ jôp e ñga tô, an' é ñga viele; é ñga kôt, amu é mbe te miñkañ. 7 Fese fok é ñga kui minsini' été, ane minsini'i mi ñga yaé, a yametane je, an' é ñga bo te wum bibuma. 8 Fese fok é ñga ku mbamba si, a wum bibuma, ve yaé, a bo abui; an' é ñga wum bibuma, fes éziñ mewôm mela, fo' éziñ mewôm mesaman, fo' éziñ ntet. 9 An' a ñga jô na, Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk.

10 Éyoñ a ñga li'i étam, bôt awôm a bebaé a bôte befe ba be be be ñga to, be ñga sili nye miñkana mite. 11 An' a ñga jô be na, Zamb' a litiya mia mam me n' asoé ayoñe dé: ve bôt be ne te tu'a buni, a ye'ele be mam mes' a miñkana: 12 ayen b' aye yen a mis, ve b' aye bo te yem; awôk b' aye wô' a melo, ve b' aye bo te yemelan; be za beta kôñelan, ajô te d' aye jambane be. 13 An' a ñga jô be na, Ye mi te yem ñkana wu? mi aye yeme miñkana mis' aya? 14 Môt a miase fes, a miase mejô me Zambe. 15 Vôm mejô me Zambe me ne mmiasan, éyoñ be maneya wôk, Satan ve ji'a zu, a va mejô me ne mmiasane minlem miap; bana be ne bôte ya zene yôp. 16 Avale te fe fes é ne mmiasane vôm a ne meko' abui, bana be ne bôt éyoñ be maneya wô'ô mejô b' aji'a nyoñe m' a avak; 17 ve bebien be ne te miñkañ, b' atab' ôbe nté; wôna, éyoñ bôte b' akpwe'ele b' a bé b' amu mejô me Zambe, be ve ji'a kolé ôbak. 18 Nyô fok é ne fes é ne mmiasane minsini' été; bana be ne bôt be ñga wô'ô mejô me Zambe, 19 a mame ya si nyô a medu'ane m' akum, a mam mefe b' akômbô, ve kui a yametane mejô, mmbe b' abo te wum bibuma. 20 Nyô é ne fes é ne mmiasan mbamba si; bana be ne bôt b' awô'ô mejô me Zamb' a nyoñe me, a wum bibuma, môte wua mewôm mela, nyô mbo'o mewôm mesaman, nyô mbo'o ntet.

21 An' a ñga jô be na, Éyoñ bôte b' azu lampe, ye b' asolé ny' éwolo si, ng' énoñe si, te telé nye tawôlô yôp? 22 Amu te k' ajô e ne nsolan, d' aye bo te kui atan; nalé fe te ke jam e n' asoé, d' aye bo te yené. 23 Ñge môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk. 24 An' a ñga jô be na, Mi tuka'a simesan ane mi awôk: abim mi ave, abime te nde b' aye beta ve mia: abim ate d' aye dañ abim mi ñga ve. 25 Amu môt a bili, nnye b' aye beta ve: ve môt a ne momo, b' aye va nye jôm a bili.

26 An' a ñga jô na, Ayoñe Zambe d' afunan ane môt a miase fese si; 27 a k' ôyo, a ve, a kôlô si alu ba môs, fese j' afa a yaé, nye te yem ane j' abo. 28 Si ébien j' awum bibuma; a taté bo kaé, wôn' abam, wôn' ébuma ébien. 29 Éyoñ bibuma bi maneya tôlôbô a ye ji'a va bie, amu éyoñ b' ava bibuma é kpwaneya.

30 A ñga jô fe na, Bi aye funan ayoñe Zamb' a jé? bi aye kana de za ñkana? 31 D' afunan ane fes été jia, éyoñ b' abé je si, akôsa bo j' adañ fes ése ya si nyô tyôtyoé, 32 éyoñ be maneya bé je, je ve yaé, a bo anen a dañe bilo'o bise, a bo beta mintya; nalé anone ya yôp e ne ñgule ya bebe j' amu é n' éjijin.

33 An' a ñga kobô mejô me Zamb' a miñkana abui avale te, ane be mbe ñgule ya yem: 34 a nji kobô b' ajô da, te ñkana: v' a ñga tu'a kate beyé'é bé, be to étam.

35 Môse te, éyoñ ñgô'é é ñga bo, a ñga jô be na, Ñkelan mfa'a ya ato'o yat. 36 Ane be ñga li'i ésulane bôt, a nyoñe ny' éfuñga été, a ji'a kôlô, te beta kômesan. Ba be bifuñga bife be ñga ke. 37 Ane beta ôkôs a ñga vuñ, a mintyôa mi ñga bemban éfuñga été, ajô t' éfuñga é ñga ye jaé mendim.

38 V' émien a ñga to ébôn éfuñga a bô ôyo énoñ: ane be ñga vele nye, a jô nye na, A Tat, ye ô nji simesane bia, bi ñga ye jañ? 39 An' a ñga ve, a bam évuñulu, a jô ato'o na, Tabe'e mvo'é a bo nemieñí. An' évuñulu é ñga man, ato'o ve bo nemieñí. 40 An' a ñga jô be na, Mi ako woñ amu jé? ye mi ñgenane te buni? 41 Ane be ñga dañe ko woñ, a jô bebiene na, Nyin' a ne za? akôsa bo évuñulu a ôsôé ve wô'ô nye.

5 Ane be ñga kui kindi' ato'o yat, si bôte ya Gérgésener. 2 Éyoñ a ñga kôlô éfuñga, ane môt a mbe mbia nsisim a ñga ji'a so vôme ya mesoñ, ba nye be ñga tôban, 3 a ñga bo a tabe'e mesoñ été: môt a nji beta bo ñgule ya ka'a nye, momo akôsa bo ñgôkop; 4 amu be ñga ka'a nye ñgata' a ñgôkop melu abui, an' a ñga bu'i ñgôkop a té fe ñgata'a: te ke môt a ñga bo ñgule ya toé nye mvo'é. 5 Melu mese, alu ba môs, a ñga bo a tabe'e mesoñ été a miñkôle yôp, ve yôn, a ten nyôle jé a mekok. 6 Éyoñ a ñga yene Yésus a ñgenan ôyap, a ñga ke mbi, a kute meboñe si vôm a ñga tele; 7 a beta tyiñ yôp a jô na, A Yésus, Mone Zambe A dañe bôte bese Yôp, bi wo bi ne z' ajô? M' ajô wo, Zamb' a lô, na te kpwe'ele ma. 8 Amu a ñga jô nye na, A mbia nsisim, kôlô'ô be môte nyô. 9 An' a ñga sili nye na, Ô ne jôé ne za? Nye na, Jôé dam e ne na Ézuk: amu bi n' abui. 10 An' a ñga dañe ye'elane ny' a jô na, te titane bia afôla di. 11 Beta mbame beñgôé a ñga di, abum ñkôle wôé. 12 Ane mi ñga ye'elane ny' a jô na, Lôme bia bi ke nyin mbame beñgôé. 13 An' a ñga me'ete. Ane mimbia minsisim mi ñga kôlô, a ke nyine beñgôé: ane mbame beñgôé ô ñga ke mimbi nlumbu ñkô, a ke su'ulan atok, be ñga ye bo betoyini bebaé; ane be ñga wu ôsôé. 14 Ane bôt be ñga ba'ale beñgôé be ñga mate, a ke kate foé nlam a afôla te se. Ane bôt be ñga zu yene jam e ñga bo. 15 Ane be ñga zu vôme Yésus a ñga to, a yene môt a mbe mimbia minsisim a to si, a be'e ñgômesan, a to mvo'é, nyô a ñga bili ézuk: ane be ñga ko woñ. 16 Ane bôt be ñga yene jame te, be ñga kate be foé, ane jam e ñga bo môt a mbe mimbia minsisim, nalé f' ajô beñgôé. 17 Ane be ñga taté ye'elane ny' a kôlô si jap. 18 Éyoñ a ñga taté k' éfuñga été, môt mimbia minsisim mi ñga kôlô be ny' a ñga ye'elane nye na, M' aye tabe be wo. 19 A nji me'ete, v' a ñga jô nye na, Kele nda jôé be bôte bôé, ô kate be beta be mam Tat' a ate bo wo, ô kate fe b' an' a ate ko wo éñgôñgo. 20 An' a ñga k' a taté kate bôte ya Dékapôlis beta be mam Yésus a ñga bo nye: ane bôte bese be ñga semé.

21 Éyoñ Yésus a ñga beta k' éfuñga été a kui kindi'i yat, bôt abui be ñga sulane be nye: an' a ñga tabe mfôm atok. 22 Bivete ya menda me Zambe, jia é ñga zu, é mbe jôé na Yairus; éyoñ a ñga yene nye, an' a ñga ku si mebo mé, 23 a ñga dañe ye'elane nye, a jô na, Mone wom a ne mona miñga a ye wu: m' aye'elane wo na za'a beté nye mo môé, wôn' a ye nyiñ a bo mvo'é. 24 Ane ba be be be ñga ke; ane beta nsamba bôt a ñga tôñe nye, a bametane nye.

25 Miñga, metyi me ñga kui ne nyô mimbu awôm a mebaé, 26 a ñga mane jibi mam abui miñgeñgañ mi ñga bo nye, a v' akume dé se, te yet, ôkon ve nenenen, 27 éyoñ t' a maneya wô'ô-tane mame ya Yésus, an' a ñga zu nsamba bôt be ñga tôñe nye, a nambe nye ñgômesan. 28 Amu a ñga jô na, Ñge m' anambe ny' akôsa bo ve ñgomesan, m' aye bo mvo'é. 29 Ane metyi me ñga ji'a len; an' a ñga yem nyôl été na ôkon ô maneya. 30 Ane Yésus a ñga yem nlem été na ñgul éte j' ate kôlô be nye, a ñga tele zañe bôt an' a ñga kôñelan mfa'a vôm bôt be ñga to a jô na, Z' ate nambe ma? 31 Ane beyé'é bé be ñga jô nye na, Ô lô, nsamba bôt wo abametane wo, jé wo ajô na, Z' ate nambe ma? 32 An' a ñga lôbô bôte bete bes' a kômbô yene môt a ate bo jame te. 33 Ve miñga at' a ñga ko woñ a fô'ôban, amu a ñga yeme jam d' ate bo nye, an' a ñga zu a ku si mebo mé, a kate nye mam mese m' ate bo. 34 An' a ñga jô nye na, A mon, mbunan w' ate buni ma ô boya wo mvo'é; Ébubua ôkone jôé é maneya.

35 A ñgenan a kobô'ô, ane be ñga so be évete ya nda Zambe, a jô na, Mone wôé a wuya, wo abeta ndeñele Tat'

amu jé? 36 Ve Yésus a nji vô'ôlô, an' a ñga jô évete ya nda Zambe na, Te ko woñ, ve buni. 37 A nji me'ete môt mf' a tôñe nye, ve Pétrus, a Yakôbus, a Yôhanes, monyañ Yakôbus. 38 Ane be ñga kui nda évete ya nda Zambe; an' a ñga yene bôt be bo'o zô'é, abui ve yi a dañe yôn. 39 Éyoñ ñga nyi nda, a ñga jô be na, Mi abo abui zô'é a yi amu jé? mon a nji wu, a n' ôyo. 40 Ane be ñga dañe woé nye. An' a ñga va bôte bese be k' atan, a nyoñe v' ésa mon ba nyia, a bôt ba be be be ñga so, a nyi vôm mon a ñga bô. 41 An' a ñga bi mone wo, a jô nye na, Talitha Kumi; ajô t' e ne na, Mona miñga, m' ajô wo na, Kôlô'ô si. 42 Ane mona miñga a ñga ji'a kôlô si, ve wulu; amu a ñga to mimbu awôm a mibaé. Ane be ñga semé beta nseman. 43 An' a ñga tu'a jô be na, Te katane môt ajô di: an' a ñga jô be na, Va'ane nye jôme ya di.

6 An' a ñga kôlô vôm ate; a kui si j' émien; ane beyé'é bé be ñga tôñe nye. 2 Éyoñ môse sondô ô ñga kpwan, a ñga taté ye'ele bôt nda Zambe: bôt abui be ñga wô'ô nye, ane be ñga semé, a jô na, Môte nyô a ñga koé mam mana vé? Z' aka'a ñyeman môte nyô a yeme mam, Z' aka'a beta be mam a bo di? 3 Ke nyin' a ne ntyetyeñ, mone Maria, a monyañ Yakôbus, a Yôsés, a Yudas, a Simôn? Ke bi be bekale bé bi to va? Ane be ñga kolé ajô dé ôbak. 4 Ane Yésus a ñga jô be na, Ñkulu mejô a nji wum si jé a bôte bé a nda jé, ve minlam mife. 5 An' a ñga bo te ñgule ya bo beta be mam wôé, v' a ñga beté mo mé miñkôkone mivok a saé mie. 6 An' a ñga semé amu be ñga bo te buni.

An' a ñga ke minlam minlam a ye'ele bôt.

7 An' a ñga loene beyé'é awôm a bebaé, a k' a ba'atane be bebaé bebaé, a lôme be be ke, a ve be ñgule ya jô mimbia minsisim; 8 an' a ñga tu'a jô be be bo te nyoñe jôm éyoñ b' ake; te fembé, te ñkuta, te geld mfe' été, ve mintum mintum: 9 mi beke bikôndé: te jaéane biwomane bibaé. 10 An' a ñga jô be na, Vôm ase mi anyi nda, taba'ane wôé akekui éyoñ mi akôlô. 11 Vôm ase b' abo te nyoñe mia, te wô'ô mejô menan, éyoñ mi akôlô vôm ate, sasane mbulu' ô ne mia mebo si, ajô te nde mi aye liti be ndem. 12 Ane be ñga kôlô a ke, b' akate bôte na, Kôñela'ane minlem. 13 Ane be ñga va mimbia minsisim abui, a wo'o abui miñkôkon mbon, a saé mie.

14 Ane njô bôt Herôdes a ñga wô' ajô te; amu bôt be ñga bo be yeme jôé dé: an' a ñga jô na, Yôhanes Baptistés a wômôya soñ, ajô te nd' a bo de mam me ne ñgule ma. 15 Bôte bevo'o be ñga jô na, A n' Élias. Ba bevo'o na, A ne ñkulu mejô, aval' ane môte wua ya bekulu mejô. 16 V' éyoñ Herôdes a ñga wô' ajô te, a ñga jô na, Yôhanes, môte me ñga tyi'i nlô, a wômôya. 17 Amu Herôdes émien a ñga lôme bôt be ke bi Yôhanes, a ka'a nye nda mimbôk amu Herôdias, ñga monyañ a mbe jôé na Filipus: amu a ñga lu'u nye. 18 Amu Yôhanes a ñga jô Herôdes na, Ô tyameya metiñe me Zambe, amu ô lu'uya ñga monyoñ. 19 Ane Herôdias a ñga siñe nye, a kômbô wôé nye; v' a ñga bo te ñgu; 20 amu Herôdes a ñga ko Yôhanes woñ, amu a ñga yeme na a ne mbamba môte ya zôsô, an' a ñga ba'ale nye. Éyoñ a ñga wô'ô mejô mé, a ñga bo fe'e nevema; an' a ñga wô'ô mejô a ñga kobô mvaé. 21 Éyoñ mba môse ya bo jam at' a ñga kpwan, môse te Herôdes a ñga kañe môs a ñga bialé, a ñga yame benya bôtô bé a bemie bejô bezimbi a biwôlô bi bôte ya Galiléa bidi abui; 22 éyoñ ñgon Herôdias é ñga nyi nda a jem, Herôdes a bôt ba be be ñga to si, be ja'ak, be ñga nye'e an' a ñga jem; ane njô bôt at' a ñga jô ñgon éte na, Jaké'é me jôm wo anye'e, me ve wo je. 23 An' a ñga kane ñgana, a jô nye na, Biôm bise jôm wo aye ja'é ma, m' aye ve wo je, to'ane m' akandé si jam m' ajô je zañ, a ve wo éfase jia. 24 An' a ñga kui atan, a jô nyia wé na, Za jôm m' aye ja'é? Nnye na, Nlô Yôhanes Baptistés. 25 An' a ñga bo avôle ya ke be njô bôt a at' ja'é nye, a jô na, M' ayi na ô ji'a ve me nlô Yôhanes Baptistés be' été. 26 Ane njô bôt at' a ñga dañe wô' abé; v' amu meñgana a ñga kan, amu fe bôt ba be be be ñga to si be ja'ak, a ñji nyume nye wô. 27 Ane njô bôt at' a ñga ji'a lôme môte wua ya bezimbi be

ñga ba'ale nye, a jô nye na, Za'a nlô wé: an' a ñga ke tyi'i nye nlô nda mimbôk, 28 a zu nlô be' été, a ke wô ñgon éte; ane ñgon é ñga ke wô nyia wé. 29 Éyoñ beyé'é bé be ñga wô' ajô te, be ñga zu nyoñ mbim, a jame wô soñ.

30 Ane minlôman mi ñga sulane be Yésus; ane be ñga kate nye mam mese be ñga bo, a mejô mese be ñga ye'ele bôt. 31 An' a ñga jô be na, Biabebien, ñkeane vôm bôt be ne momo, bi wo'an ôbe nté. Amu bôt abui be ñga bo ve zu ve ke, be ñga bo te yen adi ya di bidi. 32 Ane be ñga kôlô a k' éfuñga été, a ke vôm bôt be mbe momo. 33 Ane bôt be ñga yene be be kelek, abui be ñga yeme be, ane be ñga so minlam mise, a ke mimbile kindi'i kindik, a taté kui vôm ate. 34 An' a ñga su'an a yen ésulane bôt abui, an' a ñga ko b' éñgôñgo, amu be mb' ane mintômba mi ne te mba'ale: an' a ñga taté ye'ele be mejô abui. 35 Éyoñ môs ô ñga ndeñ, beyé'é bé be ñga zu vôm a ñga to, a jô na, Vôme nyô a ne fé été, a môs ô ñga ndeñ: 36 jô'ô bôte na be ke vôm bôt be n' afôla di, a minlam, bebien be kuse biôme ya di. 37 An' a ñga yalan a jô be na, Miabebien, va'ane be bidi. Ane be ñga jô nye na, Ye bi aye ke kuse fembé tañe marke mintete mibaé, a ve be be di? 38 An' a ñga jô be na, Mi ne mimamane mi fembé miañembé? keñga joman. Éyoñ be ñga yem, be ñga jô na, Mimamane mitan a kos ébaé. 39 An' a ñga jô be na bôte bese be tabe'e si ékañga minnoñ minnoñ. 40 Ane be ñga tabe si minnoñ, nnoñ éziñ ntet, nnoñ éziñ mewôm metan. 41 An' a ñga nyoñe mimamane mi fembé mitan a kos ébaé, a lôbô yôp, a ye'elane Zambe; an' a ñga be'e mimamane mi fembé, a ke beyé'é, be ve bôt; an' a ñga kape kos ébaé, a ve je bôte bese. 42 Ane be ñga di bese, ve jaé. 43 Ane be ñga kôan afufuse femb' a afufuse kose miñkoé awôm a mibaé. 44 Bôt be ñga di mimamane be mbe befam betoyini betan.

45 An' a ñga ji'a tindi beyé'é bé be k' éfuñga été, a ke ny' ôsu kindi'i yat mfa'a ya Bétsaéda, an' émien a ñga jô ésulane bôte na, Tyama'an. 46 Éyoñ ba be be be ñga mane ya'an, an' a ñga kôlô, a ke ñkô, a ye'elane Zambe. 47 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, éfuñga é nto ato'o zañ, v' émien étam a ñga to kindik. 48 Éyoñ a ñga yene be be wô'ô nju'u ya ful éfuñga amu évuñulu é ñga so mfa'a be ñga ke, éyoñe t' é mbe dibi tyé, an' a ñga wulu mendime yôp a ke vôm éfuñga é ñga to: a ñga bo an' a ye lôte be: 49 éyoñ be ñga yen a wulu'u mendime yôp, be ñga si'a kona a ne kôn, ane be ñga yôn: 50 amu be ñga yene nye bese, a ko woñ. An' a ñga ji'a kobô be, a jô na, Taba'an mvo'é: me le; te koane woñ. 51 An' a ñga ke be ñga to éfuñga été; an' évuñulu é ñga man, ane be ñga semé beta nsemman; 52 amu be ñga bo te tu'a yem ajô mimamane mi fembé, amu minlem miap mi mb' ayaé ya buni.

53 Éyoñ be ñga mane dañ atok, be ñga kui si ya Génétsaret, a tiñeti éfuñga kindik. 54 Éyoñ be ñga kôlô éfunga, bôt be ñga ji'a yeme nye, 55 ane be ñga ke mimbi mefôla mete mese, a be'e miñkôkon binoñe biap vôm ase be ñga wô'ôtane na a ne wôé. 56 Vôm as' a ñga ke minlam mi ne tyôtyoé a mi mi n' anen a afôla si te, be ñga bôé miñkôkon vôm bôt be ñga bo be sula'an, a ye'elane nye na mi nambe nye, ja'ane ñwôndé ñgômesan: ane bôte bese be ñga nambe nye be ñga bo mvo'é.

7 Ane Befarisér a betili bekalate bevo'o be ñga sulane be nye, be ñga so Yérusalem, 2 ane be ñga yene beyé'é bé bevo'o be bo be ja'a bidi a mvine mo, e ne na te tame sôpe mo. 3 Amu Befarisér a Beyude bese be ñga bo te di, ve taté sôpe mo map, be ñga ba'ale biyem bi bôte betô: 4 nalé f' éyoñ b' aso vôm bôt be bo be sula'an b'aye taté di, ve tame wobane mendim: Mam mefe be ñga nyoñ a ba'ale me ne na b' asôpe bilaé a bemiñkeñ a bebe'e be mvot. 5 Ane Befarisér a betili bekalate be ñga sili nye na, Beyé'é bôé be ne te bo biyem bi bôte betô amu jé, ve di femb' a mvine mo? 6 An' a ñga jô be na, Yésaya a ñga kulu mejô mvaé ajô denan, mia bôt mi abo medu'an, éyoñ a ñga tili na,

7 Bôte ba b' awumu me biyaé,
Ve minlem miap mi ne m' ôyap.
B' akañe me momo ñkañan,

Amu b' aye'ele bôte mejô me ne mejô me bôt.
8 Mi ali'i metiñe me Zamb' a ba'ale biyem bi bôte betô. 9 An' a ñga jô be na, Mi abene metiñe me Zamb' amu mi akômbô ba'ale biyem bi bôte betô. 10 Amu Môze a ñga jô na, Tuka'a wô' éso ba nyua; a ñga jô fe na, Môt a kobô ésa ñge nyia mbia ajô, a ye fo'o wu: 11 ve mi ajô na, Ñge môt a jô ésa ñge nyia na, Jôm ô ñga ye yen mvaé ñge me ñga ye ve wo je, é ne Kôrban, ajô t' e ne na, Me veya je Zambe; 12 nalé mi ne te kañese na a bo ésa ñge nyia jam e ne mvaé; 13 mi ave mejô me Zambe momo amu biyem bienane ya bôte betô mmbie mi maneya ye'ele bôt: mi abo mam mef' abui avale te. 14 An' a ñga beta loen ésulane bôt a jô be na, Mia bese, vô'ôla'ane ma, mi tuka'a yeme mejô: 15 sa jôme y' atan j' anyi môt anyu été é ne ñgule ya ndamane nye: mejô m' aso môt nlem été, mme m' andamane môt. 17 Éyoñ a ñga nyi nda été a li'i ésulane bôt, beyé'é bé be ñga sili nye ñkana te. 18 An' a ñga jô be na, Ye mia fe mi ne te yeme mam? ye mi ne te yeme na biôm bise y' atan sa jôm j' anyi môt anyu été é ne ñgule ya ndamane nye; 19 amu j' abo te nyin nlem été, v' abum, ve lôt a ke fé? A ñga bo nalé a lô bidi bise mvaé. 20 A ñga jô fe na, Mejô m' aso môt nlem été, mme m' andamane môt. 21 Mejô m' aso bôte minlem été, mme ma, mam abé bôt b' asimesan, bibon, 22 wup, ñwôane bôt, mejian, miñyamete, mbia be mam, medu'an, bisôk, meseñgan, ékpwe'ele, mebun, ézezam: 23 mbia be mam mete mese m'aso môt nlem été, mme m' andamane môt.

24 An' a ñga kôlô vôm at' a ke mefôla ya Tirus a Sidôn. An' a ñga nyi nda été, a nji nye'e môt a yem ajô te: an' a ñga bo te ñgule ya sobô. 25 Ane miñga, mone wé a mbe mona miñga a mbe mbia nsisim, éyoñ a ñga wô'ôtane nye, an' a ñga ji'a zu a ku si mebo mé. 26 Miñga at' a mbe miñga y' ayoñ e ne te yeme Zambe, ñgone ya Sirôfénitsien. An' a ñga ye'elane nye na a va mone wé mbia nsisim. 27 An' a ñga jô nye na, Boñgô be tame jaé di: amu a nji bo mvaé a nyoñe boñgô bidi, a ve bie bemvu. 28 V' a ñga yalan a jô nye na, Ya, A Tat; akôsa bo bemvu be ne tawôlô si b' adi afufus boñgô b' alik. 29 An' a ñga jô nye na, Amu njôane wu, kele wo ke, mbia nsisim a kôlôya nyo mon. 30 An' a ñga kôlô a ke nda jé, a koé mon a bô énoñ, mbia nsisim a kôlôya.

31 A ñga beta kôlô afôla ya Tirus a ke lôte Sidôn, a ke lôte fe mfa'a ya Dékapôlis akekui ato'o ya Galiléa. 32 Ane be ñga zu nye môt a mbe ndendok, a to te kobô mvaé; ane be ñga ye'elane nye na a beté nye mo mé. 33 An' a ñga va ny' ésulane bôt été, a ke nye vôm étam, a futi ny' anyu melo été, a tui menden, a nambe ny' ôyem; 34 an' a ñga lobô yôp, a vebe ñgu, a jô nye na, Héfata, e ne na, Bo'o mvo'é. 35 Ane melo mé me ñga bo mvo'é, ñkañ y' ôyeme vié ô ñga nyokan, an' a ñga kobô nesañesañ. 36 An' a ñga tu'a jô be na, Te katane môte foé: v' éyoñ a ñga dañe jô be nalé, be ñga viane ke kate bôt abui foé y' ajô te. 37 Ane be ñga semé beta nseman, a jô na, A maneya bo mam mese mvaé: a bo mindendo'o mi awôk, a mimvumvu'u mi akobô.

8 Melu met' éyoñ bôt abui be ñga sulan vôm a ñga to, be ñga to te jôme ya di, a ñga loene beyé'é bé a jô be na, 2 M' awô' ésulane bôt éñgôñgo, amu bi be be bi nto melu mela, be nji bo bidi; 3 ñge m' alôme be be ke zaé male map, b' aye ku some zen; amu bevo'o be ñga so ôyap. 4 Ane beyé'é bé be ñga yalane nye na, Môt a ye koé abime fembé d' aye yiane bôte bana fé été vana, vé? 5 An' a ñga sili be na, Mi bili mimamane mi fembé miañembé? Be na, Zañbwa. 6 An' a ñga jô ésulane bôte na, Taba'ane si: an' a ñga nyoñe mimamane mi fembé zañbwa, a ve Zamb' akéva, a be'e je, a ve beyé'é na be ke bôt; ane be ñga ke b' ak' ésulane bôt. 7 Be ñga bili f' ayôme kose tyôtyoé: éyoñ a ñga mane ye'elane Zambe, an' a ñga jô be na, Ke'ane fe be kos. 8 Ane be ñga di, ve jaé: ane be ñga kôan afufus e ñga li'i, miñkoé zañbwa. 9 Bôte bete be ñga ye bo betoyini benyin: an' a ñga jô be na, Kelan. 10 Ane ba be beyé'é bé be ñga ji'a k' éfuñga été, ane be ñga ke kui mfa'a ya Dalmanutas.

11 Ane Befarisér be ñga zu a taté sili

nye minsili, be ñga kômbô na a ye liti be ndeme j' aso yôp, be ñga ve'ele nye. 12 An' a ñga vebe ñgu abuk, a jô na, Bôte ya miaé wu b' ajeñ ndem amu jé? M'ajô fo'o mia na, Bôte ya miaé wu b'*a*ye yen ndem. 13 An' a ñga li'i b' a beta k' éfuñga été, a kôlô a ke kindi'i yat.

14 Ane be ñga vuane nyoñe fembé: fembé be ñga bili éfuñga été é ñga to ve mamane wua. 15 An' a ñga tu'a lebe b' a jô na, Taba'ane mame ya Befarisér a Herôdes m' afunane jôm j' avusu fembé, ntye. 16 Ane bebien be ñga kobô a jô na, Bi nji bo fembé. 17 Ane Yésus a ñga yem ajô te, a jô be na, Mibebien mi akobô amu mi se femb' amu jé? ye mi ñgenane te bi mejô, nalé fe te tu'a yem? ye minlem mienan mi n' ayaé ya yeme mam? 18 Mi ne mis, ye mi ne te yen? mi ne melo, ye mi ne te wôk? ye mi ne te simesane mam? 19 Éyoñ me ñga be'e mimamane mitan, a ve bôt betoyini betan, mi ñga kôan afufuse miñkoé miañembé? Ane be ñga jô nye na, Awôm a mibaé. 20 Éyoñ me ñga be'e mimamane zañbwa, a ve bôt betoyini betan, mi ñga kôan afufuse miñkoé miañembé? Ane be ñga jô nye na, Zañbwa. 21 An' a ñga jô be na, Ye mi ñgenane te tu'a yem?

22 Ane be ñga kui Bétsaéda, ane be ñga zu nye ndindim a ye'elane nye na a nambe nye. 23 An' a ñga bi ndindime wo, a va nye ja; éyoñ a ñga tui nye mendene mis, a beté nye mo, an' a ñga sili nye na, Ye wo ayene jôm? 24 An' a ñga lôbô yôp a jô na, M' ayene bôt; amu m' ayene b' ane bilé bi awulu. 25 An' a ñga beta nambe nye mo mis; an' a ñga bo mbane ya lôbô, ve bo mvo'é, an' a ñga tu'a lôbô biôm bise. 26 An' a ñga jô nye na, Te ke nlam, kele ve nda jôé.

27 Ane Yésus ba beyé'é bé be ñga kôlô, a ke minlame ya Tsésaréa Filipi: éyoñ be ñga ke zen, an' a ñga sili beyé'é bé na, Bôt b' ajô na me ne za? 28 Be ñga yalane nye na, Ba bevo'o na, Yôhanes Baptistés; bevo'o na, Élias; bevo'o na, Wua ya bekulu mejô. 29 An' a ñga sili be na, Ve mia mi ajô na me ne za? Ane Pétrus a ñga yalan a jô nye na, Ô ne Kristus. 30 An' a ñga lebe be na be bo te kañete môt ajô dé.

31 An' a ñga taté ye'ele be na, Mone môt a yiane jibi mam abui, bivete ya menda me Zambe a bemie beprister a betili bekalate b' aye vini nye, a wôé nye, môse mila a ye wômô. 32 A ñga tu'a kobô b' ajô te, be wôk. Ane Pétrus a ñga nyoñe nye, a taté lebe nye. 33 An' a ñga kôñelan, a lôbô beyé'é bé, a lebe Pétrus a jô na, A Satan, kele me mvus: amu ô ne te simesane mam ya Zambe, ve mam me bôt. 34 An' a ñga loen ésulane bôt a beyé'é bé, a jô be na, Ñge môt a ye tôñe ma, wôn' a ye bo te simesan émien, a be'e kroitse jé, a bo ane m' abo. 35 Amu bôte bese môt a ye ba'ale ényiñe jé, a ye dimeli je; ve môt a ye dimeli ényiñe j' amu ajô dam a ajô mbamba foé, nny' a ye ba'ale je. 36 Mvaé jé môt a ye yen ñg' a nyoñe si nyô ése, a dimeli ényiñe jé? 37 Za jômô môt a ne ñgule ya folane j' a ényiñe jé? 38 Amu bôte bese môt a wô'ô m' ôson a mejô mam vôm bôte ya miaé wu be ne bijabô a mam abé be to, Mone môt a ye wô'ô ny' ôson éyoñ a ye zu étôto'o ya Ésa wé a mbamba b'éñgel.

9 An' a ñga jô be na, M' ajô fo'o mia na, Bôt be tele va, bevo'o b' aye bo te wu, ve tame yen ayoñe Zamb' e za' a ñgu.

2 Melu mesaman me ñga lôt, ane Yésus a ñga loene Pétrus a Yakôbus a Yôhanes, a ke be beta ñkôle yôp vôm étam; an' a ñga veñesan nyôle jé vôm be ñga to: 3 ñgômesane j' é ñga faé a dañ éfumulu; te ke môte ya si nyô a ne ñgule ya bo j' éfumulu avale te. 4 An' Élias ba Môze be ñga kui vôm be ñga to: ane be ñga kobô Yésus. 5 Ane Pétrus a ñga kobô a jô Yésus na, A Tat, a ne mvaé ñge bi atabe va: ntama lôñane bibem bila; wo jia, Môze jia, a Élias jia. 6 Amu a nji yem an' a ye jô; amu be ñga dañe ko woñ. 7 Ane ñkut ô ñga zu dibe be yôp: ane tyiñ é ñga so ñkut été na, Nyin' a ne Mone wom m' anye'e: vô'ôla'ane nye. 8 Ane be ñga ke b' alôbô vôm ate, te ke beta yeme môt mfe, ve Yésus a bebien.

9 Éyoñ be ñga siliki ñkô, a ñga tu'a jô be na be bo te kate môt mam b' ate yen, v' éyoñe te Yésus a wômôya soñ.

10 Ane be ñga ba'ale mejô met' a sili bebiene na ajô a ye wômô soñ e n' aya? 11 Ane be ñga sili nye na, Ke betili bekalate b' ajô na Élias a ye taté zu? 12 An' a ñga jô be na, Élias a ye fo'o taté zu, a kôme mam mese: e ne ntilan aya, ajô Mone môte na a ye jibi mam abui, a bôt b' aye biasé nye? 13 Ma m' ajô mia na, Élias a maneya so, a bôt be ñga bo ny' ane be ñga nye'e, an' e ne ntilan ajô dé.

14 Éyoñe be ñga kui vôm beyé'é be ñga to, be ñga yen ésulane bôt abui é ñga bômane be, be ñga yene fe betili bekalate be sili'i be minsili. 15 Ane bôte bese be ñga to ésulan, éyoñ be ñga yene nye, be ñga ji'a semé beta nseman, a ke tôbane ny' a batane nye. 16 An' a ñga sili be na, Mi asili be za minsili? 17 Ane môte wua y' ésulan a ñga yalane nye na, A Tat, m' ate zu mona fame wom be wo, nsisim wo abo nye mvumvuk, 18 vom ase wo ake nye, ve dume nye si: avule ve kui ny' anyu, a late mesôñ, nye ve kôt: m' ate jô beyé'é bôé be va wô, ve be nji bo ñgule ya va. 19 An' a ñga yalane b' a jô na, A miaé bôt ô ne te buni Zambe, m' aye tabe be mia nta vé? m' aye jibi mia nta vé? za'ane nye me ne ne. 20 Ane be ñga zu nye vôm a ñga to: éyoñ a ñga yene nye, ane nsisim ô ñga fô'ô nye mbia mfô'an; an' a ñga ku si a vuñ, avule ve kui ny' anyu. 21 An' a ñga sili ésa wé na, Jôme ji é ñga bo nye nta vé? Nye na, Atataé moñgô. 22 Ô ñga jaé dume nye nduan a mendim, a kômbô wôé nye. Ñg' ô ne ñgule ya bo jam, ko bia éñgôñgo a volô bia. 23 Ane Yésus a ñga jô nye na, Ñg' ô ne ñgu! Môt a buni a ne ñgule ya bo mam mese. 24 An' ésa mon at' a ñga ji'a bete tyiñ a jô na, M' abuni; volô'ô me vôm me ñgenane te buni. 25 Éyoñ Yésus a ñga yen ésulane bôt é za'a mimbi, a ñga lebe mbia nsisim a jô wô na, A nsisim ô ne mvumvu' a ndendok, m' ajô wo na, Kôlô'ô be nye, te fe beta nyi be nye. 26 An' a ñga yôn, a fô'ô nye ñgu, a kôlô be nye: ane moñgô at' a ñga bo ane mbim; ajô te bôt abui be ñga jô na, A wuya. 27 Ane Yésus a ñga bi nye wo, a bete nye si; an' a ñga tebe tetele. 28 Éyoñ a ñga nyi nda, beyé'é bé be ñga sili nye be to étame na, Bi ate bo te ñgule ya va wô amu jé? 29 An' a ñga jô be na, Avale di e se ñgule ya kôlô a jame fe, ve nye'elane Zambe.

30 Ane be ñga kôlô vôm at'a ke lôte Galiléa; an' a nji nye'e môt a yem ajô te. 31 An' a ñga ye'ele beyé'é bé a jô be na, B' aye ti Mone môt, a ve nye bôt b' aye wôé nye, éyoñ a wuya môse lal' a ye wômô. 32 Ve be nji yem njôane te, ane be ñga ko woñ ya sili nye.

33 Ane be ñga kui Kapernaum: éyoñ a ñga to nda été, a ñga sili be na, Z' ajô mi ate sôane bisô zen? 34 Be ve ku bivô: amu bebien be ñga sôane bisô zene na z' a dañ? 35 An' a ñga tabe si a loene beyé'é awôm a bebaé; an' a ñga jô be na, Ñge môt a ye teb' ôsu, wôn' a ye fo'o tebe bôte bese mvus, a bo be bese bisaé. 36 An' a ñga nyoñ étume mon, a telé be je zañ; an' a ñga nyoñe j' a bi je mo, a jô be na, 37 Bôte bese môt a nyoñe mone wua y' aka'a bone di, amu jôé dam, a nyoñe ma: a môt a nyoñe me, a nji nyoñe ve me, a nyoñeya fe nyô a ñga lôme ma.

38 Yôhanes a ñga jô nye na, A Tat, bi ñga yene môt a va mimbia minsisim amu jôé dôé; ane bi ñga kame ny' amu a ñga bo te tôñe bia. 39 Ane Yésus a ñga jô na, Te kamane nye: amu a se môt a ye bo beta jam amu jôé dam, a ne ñgule ya ji'a kobô m' abé. 40 Amu môt a ne te siñe bia, nny' a kame bia. 41 Amu bôte bese môt a ye nyu mia élaé mendim amu mi ne bôt ya Kristus, m' ajô fô'o mia na *a* ye dimeli mvaé jé. 42 Bôte bese môt a bo mone wua ya bone ba b' abuni ma jam d' akolé ny' ôbak, jame fe d' aye dañe bo nye mvaé, nd' e ne na ñge b' aye tiñeti nye beta ako'o b' ako'o bidi tyiñ, ve dupe nye mañ été. 43 Ñge wo wôé w' akolé wo ôbak, tyi'i wô: e ne wo mvaé ñge wo ake tab' ényiñ ya melu mes' éyem, sa na wo atabe mo môé mebaé ô kel' étôtôlan, vôm nduan é ne te dim. 45 Ñg' abo dôé d' akolé wo ôbak, tyi'i de: e ne wo mvaé ñge wo ake tab' ényiñ ya melu mes' éyem, sa na wo atabe mebo môé mebaé, be wua wo étôtôlan. 47 Nalé fe, ñge dise dôé d' akolé wo ôbak, va'a de: e ne wo mvaé ñge wo ak' ayoñe Zambe dise da, sa na wo atabe mise mebaé, be wua wo étôtôlan;

48 vôm ate minsône miap mi ne te wu, a nduan é ne te dim. 49 Amu nduan j' aye ve bôt mvaé, ane ñku w' abo bidi. 50 Ñku ô ne mvaé: ve ñge ñku ô sameya zam, mi aye beta ve wô zam aya? Taba'an ñku menyôle menan, mibebien taba'an mvo'é.

10 An' a ñga kôlô vôm at' a ke si ya Yudéa, a mfa'a ya Yôrdan yat: ane bôt abui be ñga beta sulane be nye; an' a ñga beta ye'ele b' an' a ñga bo a bo'ok.

2 Ane Befarisér be ñga zu be nye, a sili nye na, Y' a ne zôsô metiñ fam j' asu miñga wé? amu be ñga ve'ele nye. 3 An' a ñga yalan a jô be na, Môze a ñga jô mia aya? 4 Be na, Môze a ñga yebe na môt a ne ñgule ya tili kalate ya su ñga, a su nye. 5 Ane Yésus a ñga jô be na, Môze a ñga tili mia atiñe t' amu minlem mienan mi n' ayaé ya buni. 6 V' atatê si nyô é ñga téé, Zamb' a ñga bo bôt fam ba miñga. 7 Amu ajô te fam j' aye li' i ésa ba nyia, ba miñga wé b' aye tabe nlatan; 8 b' aye bo nsône wua bebane: ajô te b' *a*ye fe bo bôte bebaé, ve nsône wua. 9 Ajô te, bôt Zamb' a maneya lat, môt *a* vo'o kandé be. 10 Ane beyé'é bé be ñga beta sili ny' ajô te nda été. 11 An' a ñga jô be na, Bôte bese môt a ye su ñga a lu'u mfe, a boya ny' abé amu a jiya éza miñga: 12 a miñga émien ñg' a vase be nnôm a lu'u fame fe, nnye ke a boya mejian.

13 Ane be ñga zu ny' ayôme boñgô, be ñga yi na a nambe de: ane beyé'é be ñga bame be. 14 V' éyoñ Yésus a ñga yen ajô te, a ñga wô' abé, a jô be na, Me'eta'an ayôme boñgô e zu be ma; te kamane de: amu ayoñe Zamb' e n' aka'a bôte di. 15 M' ajô fo'o mia na, Bôte bese môt a bo te nyoñ ayoñe Zamb' an' ôyôme moñgô, a se ñgule ya nyi de. 16 An' a ñga nyoñe be, a bi be mo, a botane be, a beté be mo mé.

17 Éyoñ a ñga kôlô a ke zen, môt a ñga ke mbi vôm a ñga tele, a kute meboñe si bebé mebo mé, a sili nye na, A Mba Nye'ele bôt, m' aye bo aya m' aye tab' ényiñ ya melu mese? 18 Ane Yésus a ñga jô nye na, Wo loene me mba Môt amu jé? môte wua a ne mba Môt, ve Zamb' étam. 19 Wo ayeme metiñe me Zambe na, Te wôé môt, Te bo mejian, Te bo medu'an, Tuka'a wô' éso ba nyua. 20 An' a ñga jô nye na, A Tat, me maneya ba'ale mejô mete mes' aso moñgô. 21 Ane Yésus a ñga lôbô nye, a nye'e nye, a jô nye na, Jame da ô za bo'ok: kele kuane biôm bise ô bili, ô ve minzôzoé, nalé wo aye bo akum nlame ya yôp: wôna za'a tôñe ma. 22 An' a ñga bo mbot asu éyoñ a ñga wô' ajô te, ve kôlô a k' a wô' ôlun: amu a ñga bili akum abui.

23 Ane Yésus a ñga lôbô bôte bese, a jô beyé'é bé na, Ayaé bôt be n' akum abui b' ak' ayoñe Zambe! 24 Ane beyé'é be ñga semé mejô a ñga kobô. Ane Yésus a ñga beta jô be na, A boñgô, ayaé bôt b' anye'e akum be k' ayoñe Zambe! 25 E ne tyi'ibi kamél j' alôt abé ndôndo, sa na môt a n' akum abui a k' ayoñe Zambe. 26 Ane be ñga semé beta nseman, a jô nye na, Wôna z' a ne ñgule ya yen ényiñ ya melu mese? 27 Ane Yésus a ñga lôbô b' a jô na, Bôt be se ñgule ya bo ajô te, ve Zamb' a ne ñgule ya bo de: amu Zamb' a ne ñgule ya bo mam mese. 28 Ane Pétrus a ñga taté jô nye na, Tame yen, bi maneya li'i biôm bise, ve tôñe wo. 29 Ane Yésus a ñga jô na, M' ajô fo'o mia na, Môt a nji li'i nda, ñge bobenyañ, ñge beka, ñge nyia, ñg' ésa, ñge bon, ñge si a bili, amu ajô dam a ajô mbamba foé, 30 v' a ye nyoñe biôm bite jôme jia ntet, si nyô: menda, a bobenyan, a beka, a benyia, a bon, a si, a fulan ékpwe'ele bôt b' aye kpwe'ele nye; a ényiñ ya melu mes' awu yat. 31 Ve bôt abui be n' ôsu b' aye tebe mvus, a bôt be ne mvus b' aye teb' ôsu.

32 Be mbe zen be kele Yérusalem; ane Yésus a ñga teb' ôsu: ane be ñga semé; ba be ñga tôñe nye be ñga ko woñ. An' a ñga beta loene beyé'é awôm a bebaé, a taté kate be mam b' aye bo nye, a jô na, 33 Tama yenan, bi ñga ke Yérusalem: b' aye ke Mone môte bemie bepriste a betili bekalate; mmbe b' aye ve nye mekua ya wôé nye, a ke nye bôt be ne te yeme Zambe: 34 mmbe b' aye kpwe'ele nye, a tui nye menden, a bibi nye ñkasa, a wôé nye; a ye wômô soñ môse lale.

35 Ane Yakôbus a Yôhanes, bone

Tsébédéus, be ñga zu nye bebé, a jô nye na, A Tat, bi ayi na wo aye bo bla jam bi ajô wo. 36 An' a ñga jô be na, Mi akômbô na me bo mia jé? 37 Ane be ñga jô nye na, Me'ete na bi tab' étôto'o jôé, wua mbo nnôm, nyô mbo'o mbo ñga. 38 Ane Yésus a ñga jô be na, Mi nji yeme jôm mi aja'é. Ye mi ne ñgule ya nyu élaé m' aye nyu? a jibi mam ane m' ajibi? 39 Be na, Bi ne ñgu. Ane Yésus a ñga jô be na, Élaé m' anyu, mi aye fo'o nyu je; mi aye jibi mam ane m' ajibi: 40 ve tabe me mbo nnôm a mbo ñga, sa me m' aye ve: ve bôt Zamb' a ñga kôme je, mmbe b' aye tabe je. 41 Éyoñ beyé'é awôm be ñga wô' ajô te be ñga taté wô' abé amu nsili Yakôbus a Yôhanes. 42 Ane Yésus a ñga loen be, a jô be na, Mi ayeme na bôt b' aloene na bejô meyoñ me ne te yeme Zambe, b' akpwe'ele bôte bap; a bivete biap bi ajô b' a ñgu. 43 Ve mia mi nji bo avale te: mia ñge môt a ye bo éwôlô môt, a ye bo mia bisaé: 44 a nyô a ye tebe mia ôsu, a ye bo mbo ésaé ya bôte bese. 45 Amu Mone môt a ñga zu fo'o, sa amu na bôt be bo nye bisaé, v' amu émien a bo bôte bisaé, a ve ényiñe jé ntañ bôt abui.

46 Ane be ñga kui Yerikô: éyoñ a ñga kôlô Yerikô, ba be beyé'é bé a beta nsamba bôt, Bartiméus, mone Timéus, a ñga to ndindim, a bo a jaké'é biôm, a ñga to si fefele zen. 47 Éyoñ a ñga wô'ô na a ne Yésus ya Natsaret, a ñga taté bete tyiñ yôp, a jô na, A Yésus, mone David ko m' éñgôñgo. 48 Ane bôt abui be ñga bame nye, a jô na, Tabe' évô: an' a ñga dañe bete tyiñ yôp a jô na, A mone David, ko m' éñgôñgo. 49 Ane Yésus a ñga tebe, a jô na, Loene nye. Ane be ñga loene ndindim, a jô nye na, Volô'ô nlem, kôlô'ô si, a loene wo. 50 An' a ñga wua ñgômesane jé si, a bo avôle ya kôlô si, a ke vôm Yésus a ñga tele. 51 Ane Yésus a ñga jô nye na, Wo yi na me bo wo jé? Ane ndindim a ñga jô nye na, A Tat, m' ayi na mise mam me kuban. 52 Ane Yésus a ñga jô nye na, Kele wo ake; mbunan wo ate buni ma ô boya wo mvo'é. An' a ñga ji'a yen, a tône nye mfa' a ñga ke.

11 Éyoñ be ñga kui bebé Yérusalem mfa'a ya Bétfage a Bétanien, bebé ñkôle ya Ôlivé, a ñga lôme beyé'é bé bebaé 2 a jô be na, Kelan nlam ô ne mia ôsu: éyoñ mi aye kui wôé, mi aye koé mon éjakas ntiñetan, môt a nji tabe nye yôp; ti'ane nye, mi zulu nye. 3 Ñge môt a jô mia na, Mi abo nalé amu jé? jô'ane nye na, Tat' a kômbô nye; a ye beta lôme ny' ana'ana. 4 Ane be ñga k' a yene mon éjakas ntiñetan mbala'a si ya nseñ; ane be ñga ti nye. 5 Ane bôte bevo'o be ñga tele wôé be ñga jô be na, Mi abo jé, mi ati mon éjakas? 6 Ane be ñga kate b' ane Yésus a ñga lebe be: an' a ñga jô'é be. 7 Ane be ñga ke Yésus mon éjakas, a beté nye meñgômesane map; an' a ñga tabe nye yôp. 8 Ane bôt abui be ñga ta meñgômesane mape zen; ba bevo'o be ñga bôé mebui bilé, be ñga tyi'i me mefup. 9 Ane bôt be ñga ke ny' ôsu, a ba be ñga zu mvus, be ñga bete tyiñ yôp a jô na, Hôsana; Ébotan a nyô a zu jôé Tate: 10 Ébôtan a ayoñ d' azu, ayoñ y' Ésa woñgan, David: Bôt be to yôp, kañesa'ane na, Ébotan é kui yôp été.

11 An' a ñga kui Yérusalem, a nyi tempel été; éyoñ a ñga mane lôbô biôm bise, éyoñe t' é mbe mam ñgô'é, an' a ñga kôlô a ke Bétanien, ba beyé' awôm a bebaé.

12 Tyé kpwa, éyoñ a ñga so Bétanien, an' a ñga wô'ô' zaé. 13 Éyoñ a ñga yen élé ya faége ôyap, é to mekaé, a ñga ke jom, a si'a kona a ye yen ébuma été: éyoñ a ñga kui je si, a nji yen ébuma, ve mekaé mekaé: amu faége é mbe te wum melu mete. 14 An' a ñga kobô a jô je na, Môt *a* ye fe di wo ébuma melu mese y' ôsu. Ane beyé'é bé be ñga wô' ajô te.

15 Ane be ñga kui Yérusalem; an' a ñga nyi tempel été, a sô'ôlô betawôlô be bôt be ñga folane geld si, a bito bi bôte be ñga kuane bezum; 16 a nji nye'e môt a lôte tempel été, a be'e jôm. 17 A ñga ye'ele be na, K' e ne ntilan na, B' aye loene nda jam nda meyoñe mese m' aye'elane Zambe, ve mia mi maneya bo je nda mimvômvô. 18 Éyoñ bemie bepriste a betili bekalate be ñga wô' ajô te, ane be ñga jeñ ane b' aye wôé nye: amu be ñga ko nye woñ,

amu ésulane bôt és' é ñga semé mejô a ñga ye'ele bôt.

19 A ñga bo a kôlô'ô nlam melu mese.

20 Éyoñ be ñga lôte zen mame tyé, be ñga yen élé ya faége é maneya viele atate mindi. 21 Ane Pétrus a ñga simesan a jô nye na, A Tat, tame yen élé ya faége ô ñga yo'é é vieleya. 22 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Buna'ane Zambe. 23 M' ajô fo'o mia na, Bôte bese môt a ye jô ñkôle wuna na, Kôlô'ô va, ô ke ku mañ été; a bo te sôan nlem été, ve buni na ajô a ate jô d' aye fo'o bo; wôn' a ye yene de. 24 Ajô te m' ajô mia na, Mam mese mi aye'elane Zamb' a ja'é nye, buna'ane na mi yeneya me, wôna mi aye fo'o nyoñe me. 25 Melu mese éyoñ mi aye'elan, ñge mi ne môt ajô, jama'an nye; nd' éso a ye bo ñgule ya jamé mia mam abé menan.

27 Ane be ñga beta kui Yérusalem: éyoñ a ñga wulu tempel été, bemie beprister a betili bekalate a bivete ya menda me Zambe be ñga zu be nye; 28 ane be ñga jô nye na, Ñgule fé w' abo je mam ma? z' a ñga ve wo je? 29 Ane Yésus a ñga jô be na, M' aye sili mia nsili wua; mi yalane ma, wôna m' aye kate mia ñgule m' abo je mam ma, 30 Mbaptizô Yôhanes a ñga baptizô bôt, ye yôp, ye bôt, ô ñga so vé? yala'ane ma. 31 Ane bebien be ñga kobô a jô na, Ñge bi ajô na ô ñga so yôp, wôn' a ye jô na, Mi ñga bo te buni ny' amu jé? 32 Ve ñge bi ajô na ô ñga so bôt, be ñga ko bôte woñ: amu bôte bese be ñga buni fo'o na Yôhanes a mbe ñkulu mejô. 33 Ane be ñga yalane Yésus a jô na, Bi te yem. Ane Yésus a ñga jô be na, Nalé fe me te kate mia ñgule m' abo je mam ma.

12 An' a ñga taté kane be miñkana. Môt a ñga bé afupe bibuma, a lôñe d' akak, a fa' ébé ya miate bibuma, a lôñ nda ya b' aye nonô afup, a li'i de bôt b' abo bisaé, an' a ñga ke si fe. 2 Éyoñ bibuma bi ñga tôlôbô, a ñga lôm mbo ésaé wua a ke be bôt be ñga bo nye bisaé, be ve nye bibuma bié y' afup. 3 Ane be ñga bi nye, a bôme nye, a bulane nye momo. 4 A ñga beta lôm mbo ésaé mbok; ane be ñga ba'é ny' aveñ nlô, a dañe kpwe'ele nye. 5 An' a ñga beta lôm mfe; nnye be ñga wôé: a bôte bef' abui: be ñga bôm bevok, a wôé bevok. 6 A ñga li'i môte wua, ve mone wé, a ñga dañe nye'e: an' a ñga su'ulane lôme nye, a jô na, B' aye fo'o semé mone wom. 7 Ane bôt be ñga bo nye bisaé be ñga jô bebiene na, Môte nyô a ye nyoñ akum ésa: ñkelan, bi ke wôane nye, wôn' akume te d' aye bo akume dañgan. 8 Ane be ñga bi nye, a wôé nye, a va ny' afup, a wua nye fé. 9 Ajô te mie afupe t' a ye bo aya? k' a ye zu wôé bebo bisaé bete, a ve bôte bef' afupe te. 10 Ye mi nji lañ ntilane wu na,

11 Ako'o belôñ be ñga ben,
Nde Zamb' a ñga bôé mbamelane si:
Jame di e ñga so be Tate,
Nde bi lô e ne jame ya semé?

12 Ane be ñga kômbô bi nye; ane be ñga ko ésulane bôte woñ; amu be ñga yeme na a ñga kan ñkana t' amu ajô dap: ane be ñga kôlô, a li'i nye.

13 Ane be ñga lôm Befarisér bevok a bôte ya ñgame Herôdes be nye be ñga ye bi ny' amu mejô a ye kobô. 14 Éyoñ be ñga kui, be ñga jô nye na, A Tat, bi ayeme na ô ne fo'o zôsô, ô nji ko môte woñ, amu ô ne te semé ñgume môt, ve ye'ele fo'o bôt ve zene Zambe: Y' a ne mvaé ane bi ave Kaéser akume y' ékaña'a, ye momo? 15 Ye bi aye bo bi va'ak, ye bi aye bo te ve? An' a ñga yem medu'ane map a jô be na, Mi ave'ele m' amu jé? ke'ane me marke jia, me yene je. 16 Ane be ñga ke nye je. An' a ñga jô be na, Z' a n' éve'ela'a ji, a ntilane wu? Ane be ñga jô nye na, Kaéser. 17 Ane Yésus a ñga jô be na, Va'ane Kaéser biôm bi Kaéser, a Zambe biôm bi Zambe. Ane be ñga semé nye beta nseman.

18 Ane Besadutsér be ñga zu be nye, mmbe be wô'ô jô na, Bôt b' *a*ye wômô mesoñ; ane be ñga sili nye na, 19 Môze a ñga tili bia na, Ñge monyañe môt a wôé a li'i miñga, te li'i mon, wôna monyañ a ye nyoñe miñga wé, a biaé monyañe bon. 20 Be ñga to bobenyañe zañbwa: nyô a ñga to ntô a ñga lu'u miñga, a wôé, te li'i mon; 21 ane nyô a ñga betan ntô, a ñga nyoñ ñkus, nye f' a ñga wu, te li'i mon; nalé fe nyô lal' a ñga bo: 22 be ñga bo nalé za-

ñbwa, te li'i mon. Ane miñga k' a ñga su'ulane wu. 23 Éyoñ bôt b' aye wômô mesoñ, miñga at' a ye bo ñga za? amu bôte zañbwa be ñga lu'u nye. 24 Ane Yésus a ñga yalane be na, Ke mi akop amu ajô di, amu mi te yem mejô me ne ntilane kalate Zambe, a ñgule Zambe? 25 Amu éyoñ bôt b' aye wômô, b' aye bo te lu'an, te ke biñga meluk; ve tab' aval' ane b'éñgele ya yôp. 26 Ve mfa'a mimbim mi aye fo'o wômô mesoñ; ye mi nji lañe kalate Môze, vôm a ne ntilan ajô mon Élé, ane Zamb' a ñga kobô nye, a jô na, Me ne Zambe y' Abraham, a Zambe ya Isak, a Zambe ya Yakôb? 27 A nji bo Zambe ya miñwuan, ve ba be ve: mi adañe dimi.

28 Ane môte wua ya betili bekalat' a ñga zu, a wô' ane be ñga sili nye minsili, a yeme na a ñga yalane be mvaé, a ñga sili nye na, Metiñe me Zambe mese, atiñ avé d' adañ? 29 Ane Yésus a ñga yalane na, Atiñ d' adañ nd' e ne na, A bôte ya Israél, vô'ôla'an; Tat' a ne ve wua, ve Tate Zambe woñgan. 30 Nyeke'e Éso Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, a nlô wôé ôse, a ñgule jôé ése. 31 Di ba nd' e ne na, Nyeke'e bôte bef' ane wo anye'e womien. Atiñ afe de nji dañe metiñe ma. 32 Ane ntili bekalat' at' a ñga jô nye na, Wo abele, A Tat, ô jôya fo'o mvaé na a ne ve wua; mf' a nji bo ve nye: 33 ñge môt a nye'e ny' a nlem ôse, a nlô ôse, a ñgul ése, a nye'e fe bôte bef' an' a nye'e émien, mejô mete m' adañe betite bese b' atyi'i a di'i asu Zambe. 34 Éyoñ Yésus a ñga yene na a ñga yalan mvaé, a ñga jô nye na, Ayoñe Zamb' e se fe wo ôyap. Ataté éyoñe te môt a nji fe beta jibi sili nye jam.

35 Éyoñ Yésus a ñga ye'ele bôt tempel été, a ñga kobô a jô na, Betili bekalate b' ajô na Kristus a ne mone David aya? 36 David émien a ñga jô a ñgul Mbamba Nsisim na,

Tat' a ñga jô Tate wome na,
Tabe'e mbo nnôme wom,
Akekui éyoñ m' aye bo bôt b' asiñe
wo jôme ya telé mebo môé.

37 Ñge David émien a ñga loene nye na Tate, a beta bo mone wé aya? Ane beta ésulane bôt a ñga vak éyoñ be ñga wô'ô mejô mé.

38 Éyoñ a ñga ye'ele bôt a ñga jô ña, Taba'ane betili bekalate ntye, mmbe b' akômbô wulu a be'e meñgômesan me n' ayap, a kômbô na bôt be batane be vôm bôt be wô'ô bo be sula'an: 39 b' anye'e fe benya bito menda me Zambe, a bito bi ne mvaé vôm b' abo bisulane bidi; 40 mmbe b' awôlé menda miñkus, b' eye'elane Zamb' ayap amu b' ayi na bôt be yene be; mmbe b' aye dañ nyoñe mekua.

41 An' a ñga tabe si bebé éwolo bôt be ñga bo be futi akum tempel été, a lôbô ane bôt abui be ñga futi akum éwolo été: bôt abui be mb' akum abui mmbe be ñga futi abui été. 42 Ane miñga a mbe ñkus, a mbe fe nzôzoé, a ñga zu, a futi pfenigh ébaé été, pfenigh ébaé é ne tañ étun ébôbolo. 43 An' a ñga loene beyé'é bé a jô be na, M' ajô fo'o mia na miñga nyô a ne ñkus a nzôzoé a ate futi akum éwolo été, a dañe bôte bese b' afuti: 44 amu ba bese b' ate futi, b' abili akum d' ayiane be a di d' abuk: ve nny' a ne nzôzoé a ate futi akume dé se, a ényiñe j' ése.

13 Éyoñ a ñga kôlô tempel été, ñyé'é wua ya beyé'é bé a ñga jô nye na, A Tat, tame yen aka'a meko'o di, a aka'a nlôñane di? 2 Ane Yésus a ñga jô nye na, Y' ô lô beta nlôñan nda nyô? ako'o d' aye li'i e bet' ako'o fe yôpe va, te vas.

3 Éyoñ a ñga to si ñkôle ya Ôlivé a lô tempel, Pétrus a Yakôbus a Yôhanes a Andréas be ñga sili nye bebien étame na, 4 Kate bia, mam mete m' aye bo éyoñé vé? za ndem j' aye taté bo éyoñ mam ma mese m' aye bo? 5 Ane Yésus a ñga taté jô be na, Fomba'an, môt a za yale mia zene fe. 6 Bôt abui b' aye zu jôé dam a jô na, Ma me ne nyé: b' aye yale bôt abui zene fe. 7 Éyoñ mi awô'ô mefoé m' ôban a befe'e, te koane woñ: mam mete m' ayiane taté bo; v' asu'ulan e ñgenane te bo. 8 Amu ayoñ d' aye wosan ayoñ afe; a njô bôt a ye wosan njô bôt mbok: si j' aye fô'ôsane mefôla abui; a mfum mbane ya zaé a ye bo mebo abui: mam mete me n' atata' abé.

9 Taba'an ntye: amu b' aye ke mia be betyi'i mejô: b' aye bôme mia menda me Zambe: mi aye tebe vôm bejô bôt be ne tyôtyoé be to, a ba be n' anen,

amu ajô dam, nalé mi aye liti b' ane mi abuni. 10 Bôt b' aye tame taté kate mbamba foé meyoñ mese. 11 Éyoñ b' aye bi mia a ke mia be betyi'i mejô, te taté tyelane minlem mienane yôp ane mi aye jô: mi aye kobô mejô m' aye ve mia éyoñe te: sa mia mi aye kobô, ve Mbamba Nsisim. 12 Môt a ye bi monyañ a ke nye bôt be wôé nye; nalé f' ésa a ye bo mon: bon b' aye siñe bôt be ñga biaé be, a ke be bôt be wôé be. 13 Bôte bese b' aye siñe mia amu jôé dam: ve môt a jibi akekui asu'ulan, nny' a ye yeu ényiñ ya melu mese.

14 Éyoñ mi ayen mbia jam a jiane bôt a to vôm a nji yiane tabe (môt a lañ ajô di, a wô'ô de), bôt be ne si ya Yudéa, be kele mimbile miñkô: 15 a môt a ne nda jé yôp, te sise si a nyin été, a nyoñe jôm é ne nye nda: 16 a môt a n' afup, te bulan a zu to'é alô'ô dé. 17 Ñgo'o biñga be ne mebum melu mete, a ba b' anyia bone mebé! 18 Ye'ela'ane Zambe na ajô t' e bo'o te bo ôyôn. 19 Amu melu mete m' aye bo mbia be mam, bôt be nji yen aka'a mbia be mam met' atat' éyoñe Zamb' a ñga taté té si nyô, azukui éyoñe ji, m' aye fe beta bo nalé melu ôsu. 20 Ñge Tat' a nji tyi'i na melu mete m' aye ji'a man, te ke môte wua a ñga ye nyiñ: v' amu bôte bé a ñga top, nd' a ñga ji'a mane de melu mete. 21 Éyoñe te ñge môt a ye jô mia na, Mi lô, Kristus a ne va: Mi lô, a ne li; te bunane nye: 22 amu bekristus be ne medu'an a bekulu mejô be ne minal b' aye zu a liti bôte mendem a beta be mam, ñge be ne ñgu b' aye yale bôt Zamb' a ñga top zene fe. 23 Taba'an ntye: mi lô, me maneya kate mia mam mes' éyoñe te me ñgenane te bo.

24 Melu mete, mbia be mam mete me maneya, wôna jôp d' aye dim, a ñgon j' aye bo te fe faé mie, 25 ateté d' aye ku e so'o yôp, a biwôlô bi biôme ya yôp bi aye fô'ôsan. 26 Éyoñe te b' aye yene Mone môt a za'a miñkute ya yôp a ñgu a étôto' énen. 27 Éyoñe t' a ye lôm b'éñgele bé be ke be kôane bôte bé a ñga top be so'o mimfa'a minyin, ataté susu'a si akekui susu'a yôp.

28 Yemekan ñkana y' élé ya faége: éyoñe j' abo mintya bisôsoñ, a kui mekaé, mi ayeme na ésep é nto bebé; 29 nalé fe mia, éyoñ mi ayene mam mete me taté'é bo, yemekane na e nto fo'o bebé, mimbé yôp. 30 M' ajô fo'o mia na, Bôte ya miaé wu b' aye bo te tame wu, ve mam mete mese m' aye taté bo. 31 Yôp a si b' aye lôt; ve mejô mam te lôt. 32 Môt a nji yem môse te ñg' awolo te, akôsa bo b'éñgele ya yôp a Mon, v' Ésa étam.

33 Fomba'an, mi momba'an a ye'elane Zambe: amu mi te yem éyoñe te. 34 A ye bo aval' ane môt a ñga ke si fe, a ñga li'i nda jé, a jô bebo bisaé bé be ba'ale nye biôm, môt as' ésaé jé, a ñga jô fe môt a ñga ba'ale mbé na, Mombô'ô. 35 Ajô te momba'an: amu mi te yem éyoñ mie nda a ye so, ñge mam ñgô'é, ñge zañ alu, ñg' éyoñ nnôme kup a taté loñ, ñge mame tyé; 36 mi za temetem a soya, a koé mia ôyo. 37 Ajô m' ajô mia, nde fe m' ajô bôte bese na, Momba'an.

14 Ésulane ya paska, éyoñ be ñga bo be ja'a femb' é ne te mvusan, é ñga li'i melu mebaé: ane bemie beprister a betili bekalate be ñga jeñ ane b' aye bi ny' a medu'an a wôé nye: 2 ve be ñga jô na sa éyoñ ésulane j' abo, bôt be za tyaman.

3 Éyoñ a ñga to Bétanien nda Simôn, môt a mbe nzezam, a ñga to si a ja'ak, ane miñga a ñga zu a bili abeñ nde'e mbon ô mbe mbamba menyum, ô mbe tañ anen; an' a ñga bôé ndek, a sôé nye wô nlô. 4 Bevo'o be ñga dañe wô' abé a jô na, Z' ajô b' andamane de mbone wu? 5 Amu mbone wu wo ate ye kuane marke mintete mila, a ve je minzôzoé. Ane be ñga kobô nye menyiñ. 6 Ve Yésus a ñga jô na, Jôka'ane nye; mi andeñele ny' amu jé? a maneya bo me mba jam. 7 Amu mi be minzôzoé mi to melu mese, éyoñ mi anye'e mi ne ñgule ya bo mie mvam: ve bi be mia, bi *a*ye tabe melu mese. 8 A boya an' a ne ñgule ya bo: a maneya wo'o me mbone nyô éyoñe ji aval' ane ñge b' ajame me soñ. 9 M' ajô fo'o mia na, Vôm ase b' aye kate mbamba foé si se, ajô miñga nyô a ate bo di b' aye kate de bôt, a simesane nye.

10 Ane Yudas Ishariôt, môte wua ya beyé' awôm a bebaé, a ñga ke be bemie beprister a kômbô koñe be nye. 11 Éyoñ be ñga wô' ajô te be ñga vak,

a tiñeti na b' aye ve nye geld. An' a ñga jeñ an' a ye koñe be nye tyi'ibi.

12 Môse bôt be ñga bo be taté'é di femb' é ne te mvusan, éyoñe te be ñga bo be tyi'i bone mintômba, beyé'é bé be ñga jô nye na, Za vôm wo ayi na bi ke kôme paska wo aye di? 13 An' a ñga lôme beyé'é bé bebaé, a jô be na, Kelan nlam, mi aye tôbane môt a be'e ñka'a mendim: tônane nye: 14 nda a ye nyi, jô'ane mie nda na, Tat' a jô na, Nda jam é ne vé, vôm bi beyé'é bam bi aye di paska? 15 A ye liti mia beta nda mfa'a ya menda mefe yôp, biôm bi ne ñkôman été: vôm ate kômane bia. 16 Ane beyé'é bete be ñga ke, a kui nlam, a yen an' a ñga jô be: ane be ñga kôme paska.

17 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, ba be beyé'é awôm a bebaé be ñga zu. 18 Éyoñ be ñga to tawôlô be ja'ak, ane Yésus a ñga jô na, M' ajô fo'o mia na mi to va môte wua a ye koñe ma, nnye bia nye bi adi. 19 Ane be ñga taté wô' ôlun, ane bese be ñga ke b' ajô nye wua wua na, Ye ma? 20 An' a ñga jô be na, A ne môte wua ya bôt awôm a bebaé, nnye bia bi ake mo be'e. 21 Amu Mone môt a ye wu, an' e ne ntilan ajô dé: ñgo'o môt a koñe Mone môt! a mbe môt ate mvaé ñg' a ñga bo te bialé.

22 Éyoñ be ñga di, a ñga to'é fembé a ye'elane Zambe, a be'e je, a ve be, a jô na, Nyoñan: nyôle jame nyô. 23 An' a ñga to' élaé, a ye'elane Zambe, a ve be je: ane be ñga nyu je bese. 24 An' a ñga jô be na, Metyi mam ma me n' élat, mme m' akui ajô bôt abui. 25 M' ajô fo'o mia na, M' aye fe beta nyu mendim bibuma ma, akekui môs m' aye nyu ma mfefé nyuan ayoñe Zambe.

26 Éyoñ be ñga mane yia jia, be ñga kôlô, a ke ñkôle ya Ôlivé.

27 Ane Yésus a ñga jô be na, Mia bese mi aye kolé ôbak: amu e ne ntilane na, M' aye bibi mba'ale mintômba, mintômba mi aye tyaman. 28 Akôsa bo nalé éyoñ m' aye wômô soñ, m' aye ke mia ôsu, a ke Galiléa. 29 Ane Pétrus a ñga jô nye na, Akôsa bo bôte bese b' aye kolé ôbak, ve ma m' aye kolé ôbak. 30 Ane Yésus a ñga jô nye na, M' ajô fo'o wo na alu ya den, nnôme kup te loñ meloñe mebaé, ve wo aye tame kate ma mekate mela. 31 An' a ñga beta jô nya njôane na, Akôsa bo bia wo bi awu, m' aye kate wo. Nalé bese be ñga jô.

32 Ane be ñga kui vôm a mbe jôé na Gétsémané: an' a ñga jô beyé'é bé na, Taba'ane si va, me tame ke ye'elane Zambe. 33 An' a ñga loene Pétrus a Yakôbus a Yôhanes a ke, a taté semé beta nseman, a dañe wô' abé nlem. 34 An' a ñga jô be na, Nleme wom wo adañe wô' ôlun ane m' aye wu: taba'-ane va, mi mombô'ô. 35 An' a ñga beta k' ôsu ôbe nté, a ku si, a ye'elane Zambe na, Ñg' a ne ñgule ya bo, awolo te d' aye tame lôte ma. 36 An' a ñga jô fe na, Aba Tate, ô ne ñgule ya bo mam mese; va'a m' élaé ji: ve sa ane m' anye'e, v' ane wo anye'e. 37 An' a ñga zu, a koé b' ôyo, a jô Pétrus na, A Simôn, y' ô n' ôyo? y' ô se ñgule ya mombô awolo da? 38 Momba'an, mi ye'elane Zambe, ndemben meve'ele m' aye bo te zu be mia: nsisime fo'o wo ame'ete, ve minsôn mi n' atek. 39 An' a ñga beta kôlô, a ke ye'elane Zambe, a beta jô mejô a ñga taté jô. 40 An' a ñga beta zu a koé b' ôyo, amu ôyo ô mbe be mis; ane be ñga bo te yem ajô b' aye yalane nye. 41 An' a ñga beta zu azu lale, a jô be na, Kelan ôyo éyoñe ji, mi wo'an: a maneya; awolo t' e kpwaneya; mi lô, Mone môt a ne ñkoñane mo me bôt be n' abé. 42 Kôla'ane si, bi ke: mi lô, môt a koñe m' a soya.

43 A ñgenan a kobô'ô, ane Yudas, môte wua ya beyé' awôm a bebaé, a ñga ji'a zu ba be nsamba bôt, be bili miñkpwaté mekôn a mimbeñ, be ñga so be bemie beprister a betili bekalat' a bivete ya menda me Zambe. 44 Môt a ñga koñe ny' a ñga ve be ndem, a jô na, Môt m' aye latane ny' anyu, nnye le; biane nye, mi ke nye mvo é. 45 Éyoñ a ñga kui, a ñga ke vôm a ñga tele, a jô na, A Rabi, ve latane ny' anyu. 46 Ane be ñga bi nye, a ke nye. 47 Môte wua ya bôt be ñga tel' a ñga té ñkpwaté mekôn abam; a ba'é mbo ésaé njô beprister, a tyi'i ny' alo. 48 Ane Yésus a ñga kobô a jô na, Ye mi azu bi m' a miñkpwaté mekôn a mimbeñ ane bôt b' ake bi mvômvô? 49 Bia be mia bi ñga to melu mese tempel été éyoñ me ñga

ye'ele bôt, mi nji bi ma: ajô di e boya nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe m' ayiane bo. 50 Ane be ñga li'i nye bese, ve mate.

51 Ndôman éziñ é ñga tôñe nye, é ñga buti ndombo éndelé nyôle jé, amu a mbe soé: ane be ñga bi nye; 52 an' a ñga li'i ndombo éndelé, a mate soé.

53 Ane be ñga ke Yésus be njô beprister; ane bemie beprister bese a bivete ya menda me Zambe, a betili bekalate be ñga sulane vôm a ñga to. 54 Ane Pétrus a ñga zu ny' ôyap mvus, a ke nyi nda njô beprister: ane ba be bebo bisaé be ñga tabe si, a woban nduan. 55 Ane bemie beprister a betyi'i mejô bese be ñga jeñ ajô ya jô Yésus, be wôé nye: ve be nji yene de. 56 Amu bôt abui be ñga bôte nye mejô, ve mejô map me ñga selan. 57 Ane bôte bevo'o be ñga teb' a bôte nye mejô, a jô na, 58 Bi ñga wô' a jô'ô na, M' aye tyame tempel nyô a ne nlôñan a mo, a lôñ mfe môse mila a ne te nlôñane mo. 59 V' akôsa bo nalé mejô map me ñga selan. 60 Ane njô beprister a ñga tebe zañe bôt, a sili Yésus a jô na, Ye wo te yalan ajô da? z' ajô bôte ba b' abo'olô wo? A ñga to v' évô, te ke yalan ajô da. 61 Ane njô beprister a ñga beta sili nye na, Y' ô ne Kristus, Mone Zamb' a ne bibotan? 62 Ane Yésus a ñga jô na, Ya, me le: mi aye yene Mone môt a to si mbo nnôm ô ne ñgu, a za'a miñkute ya yôp. 63 Ane njô beprister a ñga nyap ñgômesane jé, a jô na, Bi aye beta jeñe bôt b' abo'olô ny' amu jé? 64 Mi wô'ôya an' a biasé Zambe: mi ajô aya? Ane bese be ñga ve nye mekua, a jô na a yiane wu. 65 Ane bevo'o be ñga taté tui nye menden, a buti nye jôm asu, a bibi nye mebaé, a jô nye na, Kulu'u mejô: Ane bebo bisaé be ñga nyoñe ny' a bibi nye.

66 Éyoñ Pétrus a ñga to nda, ane miñga wua ya biñga be ñga ba'ale nda njô beprister a ñga zu: 67 éyoñ a ñga yene Pétrus a woban nduan, a ñga lôbô nye, a jô na, Wo f' ô mbe nsamba Yésus ya Natsaret. 68 An' a ñga kat, a jô na, M' ayeme nye, te yeme f' ane wo jô; an' a ñga kôlô a ke mbala'a si; ane nnôme kup a ñga loñ. 69 Ane miñga at' a ñga yene nye, a beta jô bôt be ñga tele wôé na, Nyin' a ne môte wua ya bôte bete. 70 An' a ñga beta kat. Ôb' aboñ ô lôteya, ane bôt be ñga tele wôé be ñga jô Pétrus na, Ô ne fo'o môte wua ya bôte bete; amu ô ne môte ya Galiléa. 71 An' a ñga taté kobô abé, a kan ñgana, a jô na, M' ayeme môt mi wô'ô jô nye nyô. 72 Ane nnôme kup a ñga loñ aloñe ba. Ane Pétrus a ñga simesan ajô Yésus a ñga jô nye na, Nnôme kup te loñ meloñe mebaé, wo aye tame kate me mekate mela. Éyoñ a ñga simesan ajô te, an' a ñga yi.

15 Mame tyé bemie beprister a bivete ya menda me Zamb' a betili bekalat' a betyi'i mejô bese be ñga ji'a bôndé fek, a ka'a Yésus a ke nye, a ve nye Pilatus. 2 Ane Pilatus a ñga sili nye na, Y' ô ne Kénigh Beyude? 3 An' a ñga yalan a jô nye na, Ane wo ajô. Ane bemie beprister be ñga bo'olô nye mejô abui. 4 Ane Pilatus a ñga beta sili nye na, Ye wo te yalan? ke wo awôk ane b' abo'olô wo mejô abui? 5 Ane Yésus a ñga bo te yalan ajô da; ane Pilatus a ñga semé ajô te.

6 Éyoñ ésulane paska é ñga bo é bo'ok, a ñga bo a su'u mbô'ô bôt b' ajô nye na, Su'u. 7 Mbô' éziñ ô mbe wôé ô mbe jôé na Barabas, a ñga to ñka'an ba be bôte befe be ñga wosane bejô bôt, mbe be ñga wôé bôt éyoñ be ñga wosan. 8 Ane ésulane bôt é ñga ke be nye, a taté sili ny' a bo b' an' a ñga bo a bo'ok. 9 Ane Pilatus a ñga yalane b' a jô na, Ye mi akômbô na m' aye su mia Kénigh Beyude? 10 Amu a ñga yeme na bemie beprister be ñga ti nye amu mesefigan. 11 Ane bemie beprister be ñga jô ésulane bôte na, Mi dañe jô nye na, Su'u bia Barabas. 12 Ane Pilatus a ñga beta yalan a jô be na, Wôna m' aye bo nyô, mi loene nye Kénigh Beyude, aya? 13 Ane be ñga bete tyiñ yôp, a jô na, Tyelé'é nye kroitse yôp. 14 Ane Pilatus a ñga jô be na, Amu jé, za mbia jam a ñga bo? Ane be ñga dañe bete metyiñ yôp a jô na, Tyelé'é nye kroitse yôp. 15 Ve Pilatus a ñga kômbô bo an' ésulane bôt é ñga nye'e, an' a ñga su Barabas, a ke be Yésus be ke tyelé nye kroitse yôp, éyoñe t' a maneya bibi nye ñkasa.

16 Ane bezimbi be ñga ke nye nda

été b' aloene je na Prétôrium; ane be ñga loen ñgume nsamba wop. 17 Ane be ñga jalé ny' évindi ñgômesan, a lôñe krône biyo, a jalé nye je nlô; 18 ane be ñga taté batane nye, a jô na, Mbôlô, Kénigh Beyude! 19 ane be ñga bibi ny' ôlé nlô, a tui nye menden, a kute meboñe si, a kañe nye. 20 Éyoñ be ñga mane kpwe'ele nye, be ñga va ny' évindi ñgômesan a jalé nye ñgômesane jé. Ane be ñga ke ny' atan, a ke tyelé nye kroitse yôp.

21 Môt a ñga lôte wôé a mbe jôé na Simôn, a mbe môte ya Kiréne ésa Aleksander a Rufus, a ñga so mefup, ane be ñga tindi ny' a ñgu, a k' a be'e nye kroits.

22 Ane be ñga ke nye vôm a mbe jôé na Gôlgata, ajô t' e ne na, Vôme y' ékôkoé nlô. 23 Ane be ñga nyu nye vaén mbundane miren: v' a nji nyoñ. 24 Ane be ñga tyelé nye kroitse yôp, bebien be ñga kabane meñgômesane mé, a do m' abia, a yen ane bôte bese b' aye nyoñ. 25 A mbe mewolo mela éyoñ be ñga tyelé nye kroitse yôp. 26 Ane be ñga tili ajô be ñga bôte nye nlô yôpe na, KÉNIGH BEYUDE. 27 Be ñga tyelé fe nye ba be mimvômvô mibaé, wua mbo nnôm, nyô mbo'o mbo ñga. 29 Ane bôt be ñga lôt be ñga kpwe'ele nye, a fô'ô minlô miap, a jô na, 30 A môt! wo atyame tempel, a beta lôñe nye melu mela, nyi'i womien, ô sise kroits. 31 Avale te fe bemie beprister a betili bekalate be ñga kpwe'ele nye, a jô na, A ñga nyi bôte befe: a se ñgule ya nyi émien. 32 Kristus, Kénigh Beyude, a tame sise kroits éyoñeji, bi yen a buni. Ane bôt ba be be be ñga tyele, be ñga kpwe'ele nye.

33 Éyoñ mewolo mesaman me ñga kpwan, si se é ñga bo dibi akekui mewolo ébu. 34 Éyoñ mewolo ébu me ñga kpwan, Yésus a ñga bete tyiñ yôp, a jô na, Eloi, Eloi, lama sabakthani? e ne na, Zambe wom, Zambe wom, ô li'iya m' a jé? 35 Bôt be ñga tele wôé, éyoñ be ñga wô' ajô te, bevo'o be ñga jô na, Mi lô, a loen Élias. 36 Ane môte wua a ñga ke mbi, a nyoñe shwam, a dupe je vaén é mbe safi, a some j' ôlé, a nyu nye je, a jô na, Jôka'an; bi tame yen ng' Élias a zu va nye kroits. 37 Ane Yésus a ñga bete tyiñ yôp ñgu, ve jô'é mvebe. 38 An' éndelé é ñga tyele tempel été, é ñga nyaé zañ ataté yôp a kui si. 39 An' évete bezimbi ntete wua é ñga tele wôé, éyoñ a ñga yen a wô'ô nalé, a ñga jô na, Môte nyô a to fo'o Mone Zambe. 40 Biñga be ñga tele ôyap a lôbô: bevo'o be mbe môé na Maria Magdaléna, a Maria nyia Yakôbus, môt at' a mb' étun, a Yôsés, a Salôme; biñga bet' éyoñ a ñga to Galiléa, be ñga bo be tôñe nye, a bo nye bisaé; 41 biñga bef' abui be mbe wôé be ñga ke Yérusalem nsamba wé.

42 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, amu môse t' ô mbe môs be ñga bo be kôme biôm, éyoñ sondô a li'iya alu da, 43 Yôsef, a mbe môte ya Arimatia, a ñga zu, nyô a mbe ntyi'i mejô bôt be ñga semé, émiene f' a ñga buni na ayoñe Zambe d' aye fo'o zu; an' a ñga jibi ke be Pilatus, a ja'é nye mbime Yésus. 44 Pilatus a ñga semé amu a ñga ji'a wu: an' a ñga loen évete bezimbi ntete wua a sili nye na, Y' a wuya aboñ? 45 Éyoñ évete bezimbi ntete wua a ñga kate nye na a wuya, a ñga ke Yôsef mbim. 46 An' a ñga kus ndombo éndelé, a va mbime kroits, a vute wô ndombo éndelé, a jame wô soñ é mbe mfa'an ako' été; an' a ñga fenek' akok, a dibe de mbé soñ. 47 Ane Maria Magdaléna a Maria nyia Yôsef be ñga yene vôm be ñga jame nye.

16 Éyoñ sondô a ñga lôt, Maria Magdaléna a Maria nyia Yakôbus, a Salôme, be ñga kuse biôm bi ne mbamba menyum, b' aye wo'o nye bie. 2 Môs sondô mf' a ñga taté bo be ñga ke soñ mame tyé éyoñe jôp e ñga tô. 3 Ane be ñga jô bebiene na, Z' a ye feneke bia akok, a va bia de mbé soñ? 4 Ane be ñga lôbô a yene na ako' e vaseya: amu e mbe beta akok. 5 Ane be ñga ke soñ été, a yene ndôman é to si mfa'a ya mbo nnôm, a be' éfumulu ñgômesan; ane be ñga semé. 6 An' a ñga jô be na, Te seman: mi ajeñe Yésus ya Natsaret, nnye be ñga tyelé kroitse yôp: a wômôya; a nji bo va: mi lô vôm be ñga bôé nye! 7 Kele katane beyé'é bé a Pétrus na, A ye ke mi' ôsu a ke Galiléa, nne mi aye yene nye wôé an' a ñga jô mia. 8 Ane be ñga kôlô soñ, a ke mimbi: ane be ñga fô'ôban a

semé: ane be ñga bo te ke kate môte foé: amu be ñga ko woñ.

9 Éyoñ a ñga wômô soñ ésala tyé, môs sondô mf' a ñga taté bo, Maria Magdaléna a ñga taté yene nye, nnye Yésus a ñga va mimbia minsisime zañbwa. 10 An' a ñga ke kate bôt ba be Yésus be ñga to foé, éyoñe te be yi'ik. 11 Éyoñ be ñga wô'ô na a ve, Maria a yeneya nye, be nji buni.

12 Mam mete me maneya, bôte bebaé ya nsamba wé be ñga yene ny' avale nyôl afe, éyoñe te be wulu'u, a ke nlam mfe. 13 Ane be ñga kate ba bevo' ajô te; be nji buni.

14 Mejô mete me maneya, ane beyé'é awôm a wua be ñga yene ny' éyoñ be ñga to si be ja'ak: an' a ñga lebe be amu minlem miap mi mb' ayaé ya buni, amu be ñga bo te buni bôt be ñga yene ny' a wômôya. 15 An' a ñga jô be na, Kelane si se, mi kate bôte bese mbamba foé. 16 Môt a buni, a baptizôban, nny' a ye tab' ényiñ ya melu mese: ve nyô a ye bo te buni, a ye nyoñe mekua. 17 Mendeme ma m' aye tôñe bôt b' aye buni: b' aye va mimbia minsisim amu jôé dam; b' aye kobô mimfefé miñkobô; 18 b' aye to'é benyo a mo, ñge b' aye nyu jôm é ne nsu, j' aye bo be jôm; b' aye beté miñkôkone mo, mmie ve bo mvo'é.

19 Éyoñ Tate Yésus a ñga mane kobô be, an' a ñga ke yôp été, a ñga tabe si mbo nnôme Zambe. 20 Ane be ñga ke kate mbamba foé vôm ase, ane Tat' a ñga volô b' ésaé, a ve mejô map ñgu, amu bitua bi mam be ñga bo. Amen.

MBAMBA FOÉ LUKAS A ÑGA TILI.

1 Amu bôt abui be ñga ve'ele tili bekalat' ajô mam me ñga bo fo'o be bia, 2 aval' ane be ñga kate bia, mmbe be ñga yen a bebiene fe be mbe bebo bisaé mfa'a ya mejô me Zambe, aso ane me ñga taté, 3 nalé fe ma, A Téôfilus, wo adañ mbamba môt, me yeneya mvaé a tili wo ane mam me ñga bo, amu me ñga tu'a fombô ane mam mese me ñga bo aso ane me ñga taté; 4 ajô te nde, wo aye fo'o yeme mejô me ñga ye'ele wo, me ne zôsô.

5 Melu Herôdes, njô bôte ya Yudéa, a ñga to, a mbe prister éziñ a mbe jôé na Tsakarias, môte ya nsamba Abia: miñga wé a mbe ñgon Arôn, a mbe jôé na Élisabét. 6 Be mbe zôsô bebane asu Zambe, ve wulu mvo'é a ba'ale metiñe me Zamb' a mejô me Zambe mese. 7 Be mbe te mon, amu Élisabét a mbe ñkôkôm, ane be mbe minnôm beba.

8 A ñga bo na, éyoñ nsamba wé ô ñga bo ésaé, ane Tsakarias a ñga bo ésaé prister vôm Zamb' a ñga to, 9 ane beprister be ñga bo be bo'o ésaé jap, asimba e ñga liti nye na a nyine tempele Tat' a di'i biôm bi ne mbamba menyum. 10 Ane bôte bese be ñga to ésulan be ñga ye'elane Zamb' atan, éyoñ be ñga di'i biôm bi ne mbamba menyum. 11 An' a ñga yen éñgele Tat' a za'a tebe mbo nnôm altar ya be ñga di'i biôm bi ne mbamba menyum. 12 Ane Tsakarias a ñga fô'ôban éyoñ a ñga yene nye, a ko woñ. 13 An' éñgel a ñga jô nye na, A Tsakarias, te ko woñ: amu Zamb' a wô'ôya an' ô ñga ye'elan, nyo ñga Élisabét a ye biaé mona fam, wo aye yôlé nye jôé na Yôhanes. 14 Wo aye vak a muñ; bôt abui b' aye vak éyoñ a ye bialé. 15 Amu a ye bo éwôlô môt mise me Tate, a ye bo te ke nyu vaén a bilam; Mbamba Nsisim a ye tabe be nye nlem nelut, ataté abume nyia. 16 A ye dutu bôte ya Israél abui be ke be Tate Zambe wop. 17 A ye ke Yésus ôsu nsisim a ñgu an' Élia, a ye kôñelane b' ésa minlem be nye'e bone bap, a bôt be ne melo b' aye bo benya mam ane bôt be ne zôsô; a ye kôme Tate bôt be tabe ñkôman. 18 Ane Tsakarias a ñga jô éñgele na, M' aye yem ajô di aya? amu bi miñga wom bi nto minnôm. 19 An' éñgel a ñga yalan a jô nye na, Me ne Gabriél, a tel' asu Zambe; me ñga zu nlôman a kobô wo a kate wo mbamba foé nyô. 20 Tame yen, wo aye tab' évô, te ñgule ya kobô, akekui môs mam ma m' aye bo, amu wo ate bo te buni mejô mam, mme mete m' aye bo éyoñ m' ayiane bo. 21 Ane bôt be ñga yañge Tsakarias, be ñga semé amu a ñga beme tempel été. 22 Éyoñ a ñga kui atan, a mbe te ñgule ya kobô be: ane be ñga yene na a ate yen étua jôm tempel été: an' a ñga jaé ve'ele be mo, ve tab' ane mvumvuk. 23 A ñga bo na, éyoñ melu a ñga bo ésaé me ñga man, an' a ñga kôlô a ke ja dé.

24 Melu mete me lôteya, an' Élisabét, miñga wé, a ñga nyoñ abum; an' a ñga sobô ñgon étan a jô na, 25 Nalé Tat' a ñga bo ma melu a ñga lôbô ma, a va m' ôsone nyô vôm bôt be to.

26 Ñgon étan é lôteya, ñgon ésaman nje Zamb' a ñga lôme éñgele Gabriél a ke nlame ya Galiléa ô mbe jôé na, Natsaret, 27 a ke be ñgon ba fam é mbe jôé na Yôsef, môte ya mvô'ô David, be ñga tiñeti na b' aye lu'an; ñgon ét' é mbe jôé na Maria. 28 An' a ñga ke be nye, a jô na, Mbôlô, ô maneya yen abui mvam, Tat' a ne be wo. 29 An' a ñga dañe fô'ôban amu ajô te, a simesan nleme wé na aka'a

mbata'ane di, nn' e n' aya? 30 An' éñgel a ñga jô nye na, A Maria, te ko woñ: amu ô yeneya mvam be Zambe. 31 Tame yen, wo aye nyoñ abum a biaé mona fam, wo aye yôlé nye jôé na, YÉSUS. 32 A ye bo éwôlô môt, b' aye loene nye na, Mone Môt A Dañe bôte bese Yôp: Tate Zamb' a ye ve ny' éto ésa wé David: 33 a ye jô nda bôte Yakôb melu mese; ayoñe dé d' aye bo te man. 34 Ane Maria a ñga jô éñgele na, Ajô di d' aye bo aya, amu me nji yaé fam? 35 An' éñgel a ñga yalan a jô nye na, Mbamba Nsisim a ye zu be wo a ñgule Môt A Dañe bôte bese Yôp, nje j' aye ve wo abum; ajô te mbamba môt wo aye biaé b' aye loene nye na Mone Zambe. 36 Tame yen, Élisabét, miñga mi nye mi avuman, a nyoñeya abum, éyoñ t' a nto nnôm, a ye biaé mona fam; abume t' e nto ñgon étan, saman a tele yôpe nyô, be ñga jô na a ne ñkôkôm: 37 Amu te k' ajô d' aso be Zambe d' aye bo te ñgu. 38 Ane Maria a ñga jô na, Tame yene ma, me ne miñga a ne mbo ésaé Tate; ajô te bo'o m' ane wo ate jô. An' éñgel a ñga kôlô vôm a ñga to.

39 Ane Maria a ñga kôlô si melu mete, a bo avôle ya ke si é mbe miñkô, a ke nlame ya Yudéa, 40 an' a ñga nyi nda Tsakarias a batan Élisabét. 41 A ñga bo na, éyoñ Élisabét a ñga wô'ô mejô Maria a ñga kobô éyoñ Maria a ñga batane nye, mon a ñga fô'ôsane ny' abum étié; ane Mbamba Nsisim a ñga jaé nye nlem nelut: 42 an' a ñga bete tyiñ ñgu a jô ña, Ébotan a wo vôm biñga be to, ébotan a mon wo aye biaé. 43 Ajô di d' ate bo m' aya, nyia Tate wom a zu be ma? 44 Amu tame yen, éyoñ m' ate wô'ô mejô ya mebatane môé, ane mon a ate fô'ôsane m' abum, amu a ate vak. 45 Ébotan a miñga a ñga buni; amu mam mete Tat' a ñga jô m' aye fo'o bo. 46 Ane Maria a ñga jô na,

Nleme wom wo akañe Tate,
47 Ane Nsisime wom ô ñga vak amu Zambe Nyi wom.
48 Amu a ñga lôbô mbia éto ya mbo ésaé wé a ne miñga:
Amu atat' éyoñe ji miaé mi bôte mise mi aye jô me na me n' ébotan.
49 Amu nyô a dañ ñgu a ñga bo me beta be mam;
Jôé dé e n' étyi.
50 A mvame j' é ne miaé mi bôt abui Mi ako nye woñ.
51 A ñga liti bôt ñgu a wo wé;
A ñga tyame bôt b' abo mebum a mam b' asimesane minlem miap.
52 A ñga va bejô bôte bito biap,
A ñga bete bôt be nji bi benya bito, yôp.
53 A ñga jalé bôt be ñga wô'ô zaé bidi bi ne mvaé;
An' a ñga jô bôt be mb' akum abui na, Kelane momo.
54 A ñga volô mbo ésaé wé, Israél,
Amu a ñga kômbô simesane mvam
55 Mfa'a y' Abraham a mvoñe bôte jé melu mese
(Aval' an' a ñga jô betate bañgan).
56 Maria a ñga to be nye bebé ñgon éla, an' a ñga bulan nla wé.

57 Melu Élisabét a ñga biaé me ñga kpwan; an' a ñga biaé mona fam. 58 Bôt be ñga to nye bebé, a ba be ñga vumane nye, be ñga wô'ô na Tat' a maneya bo nye beta mvam; ane ba be be be ñga vak. 59 Éyoñ melu zañbwa me ñga lôt, alu mwom be ñga ke tyi'i mon atye; ane be ñga ye yôlé nye jôé na Tsakarias, amu ésa wé a mbe jôé te. 60 Ane nyia wé a ñga yalan a jô na, Sa nalé; jôé dé d' aye bo na Yôhanes. 61 Ane be ñga jô nye na, Bôt mi be be mi avuman, môte wua y' été a nji bo jôé te. 62 Ane be ñga ve'ele ésa, a sili nye jôé a kômbô yôlé mon. 63 An' a ñga sili be be ke nye jôme ya tili, an' a ñga tili na, A ne jôé na Yôhanes. Ane be ñga semé bese. 64 Anyu dé a ôyeme vié bi ñgi ji'a bo mvo'é, an' a ñga kobô a kañe Zambe. 65 Ane bôte bese be ñga to afôla te be ñga ko woñ: ane mejô mete mese me ñga mialane si miñkôl ése ya Yudéa. 66 Ane bôte bese be ñga wô'ô mejô mete be ñga ba'ale me minlem miap a jô na, Mone nyô a ye bo z' aka'a monô? amu wo Tat' ô mbe be nye.

67 Mbamba Nsisim a ñga to ésa wé Tsakarias nlem nleut, an' a ñga kulu mejô a jô na,
68 Ébotan a Tate Zambe ya Israél;
Amu a ñga zu yene bôte bé, a nyi be,

69 A ñga bete môt a ne ñgule ya nyi bia
Aso mvoñe bôte David
70 (Aval' an' a ñga ye'ele mbamba bekulu mejô bé be kobô, mmbe be ñga zu be tab' ane si nyô é ñga téé),
71 A ye kame bia vôm bôte b' asiñe bia, a va bia mo bôte bese b' avini bia;
72 Ve liti betate bañgan mvam,
A simesan mbamba élat a ñga bo;
73 Nj' a ñga kan ésa woñgan ñgana,
74 A ye bo bia na, éyoñ a maneya va bia mo me bôte b' asiñe bia,
Bi aye bo nye bisaé, te ko woñ,
75 A tabe mfuban a zôsô asu dé melu mese bi to.
76 Wo, mon, b' aye loene wo na Ñkulu mejô ya Môt A Dañe bôte bese Yôp:
Amu wo, wo aye ke Tat' ôsu, a kôme nye mezen;
77 Wo aye ye'ele bôte bé be yem ajô y' ényiñ
Mfa'a ya njamane mam abé map,
78 Amu Zambe woñgan a ne mvam nlem,
Ajô te melendé me tyé m' aye so yôp a zu be bia,
79 A faé bôt be to dibi a bebé awu, éfufup;
A liti mebo mañgan zen é ne mvo'é.
80 Ane mon at' a ñga yaé a bo ñgu a nsisime wé, an' a ñga tabe fé été akekui éyoñ a ñga liti bôte ya Israél nyôle jé.

2 A ñga bo na melu mete ajô e ñga so be Kaéser Augustus na bôte ya si se b' aye tilibane môé map kalate. 2 Wuna ô mbe ntilane y' ôsu éyoñ Tsirénius a mbe njô bôte ya Siria. 3 Ane be ñga tilibane bese, môt as' a kele nlam, nda bôte jé. 4 Ane Yôsef f' a ñga kôlô Natsaret, nlame ya Galiléa, a ke nlame David, ô mbe jôé na Bétléhém, nlame ya Yudéa, amu a mb' ayoñe David a mvoñe bôte jé; 5 a ñga ke tilibane jôé dé kalate, ba Maria, be ñga tiñeti na b' aye lu'an, éyoñe t' abum e nto nye ndu. 6 A ñga bo na be ñgenane wôé ane melu a ñga biaé me ñga kpwan. 7 An' a ñga biaé ntôle mona fam; an' a ñga vute nye bindelé, a bôé ny' éwolo benyat be ñga bo be ja'ak, amu a mbe te vôme ya tabe nda beyeñ.

8 Beba'ale mintômba be ñga to mefupe y' afôla te, be ba'ale mintômba miap alu. 9 An' éñgele Tat' a ñga tebe vôm be ñga to, an' étôto'o Tat' é ñga faé vôm be ñga to: ane be ñga dañe ko woñ. 10 An' éñgel a ñga jô be na, Te koane woñ; amu m' azu mia mbamba foé ya bôte bese, b' aye dañe vak: 11 amu Nyi bôt a ate bialé nlame David den, nny' a ne Kristus Tate. 12 Jame di d' aye bo mia ndeme na: Mi aye yen ñkeñelé mon mvutane bindelé, ô bô éwolo vôm benyat be wô'ô bo be ja'ak. 13 Atemeteme na nsamba b'éñgele ya yôp ô ñga sulane vôm éñgel at' a ñga to, ane be ñga kañe Zamb' a jô na,
14 Duma e bo'o Zambe yôp été,
A mvo'é é bo'o bôte ya si nyô,
Zamb' a yeneya be mvaé.
15 A ñga bo na, éyoñ b'éñgel be ñga kôlô a ke yôp été, ane beba'ale mintômba be ñga jô bebiene na, Ñke'ane Bétléhém, bi ke yene jam d' ate bo wôé, nde Tat' a ate kate bia. 16 Ane be ñga bo avôle ya ke, a yene Maria a Yôsef, a mon a bô éwolo vôm benyat be ñga bo be ja'ak. 17 Éyoñ be ñga yene nye, be ñga kate bôt mejô b' ate wôk ajô mon ate. 18 Ane bôte bese be ñga wôk, be ñga semé mejô beba'ale mintômba be ñga kate be. 19 Ve Maria a ñga ba'ale mejô mete mese, a simesane me nlem été. 20 Ane beba'ale mintômba be ñga bulan, a kañe Zambe, a ve nye duma, amu mam mese b' ate yen a wôk, ane éñgel a ate jô be.
21 Éyoñ melu me ñga bo mwom, ane be ñga tyi'i ny' atye, a yôlé nye jôé na YÉSUS, jôé te éñgel a ñga yôlé ny' éyoñe te nyia a ñgenane te nyoñ abum.
22 Éyoñ melu ya ntunane wop, ane Môze a ñga tiñeti, me ñga kpwan, be ñga ke nye Yérusalem, a ve nye Tate; 23 (an' e ne ntilane metiñe me Tate na, Bo befam bese b' ataté kui mebume benyia b' aye loene be na mbamba be bon b' ave Tate), 24 a tyi'i biôm a ve Zamb' ane metiñe me Zambe m' ajô na, Ñge bezum bebaé, ñge biyele bi abeñ bibaé. 25 A ñga bo na môt a ñga to Yérusalem, a mbe jôé na Siméôn; môt at' a mbe môte ya zôsô, a ñga ba'ale mame ya Zambe mvaé, a buni na mvolô minlem bôte ya Israél a ye

so: Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem.
26 Mbamba Nsisim a ñga jô nye na a
ye bo te wu, ve tame yene Kristus ya
Tate. 27 An' a ñga nyi tempel été,
Nsisim ô ñga to nye nlem: éyoñ bôt
be ñga biaé Yésus be ñga zu nye, b'
aye'e bo ny' ane bôt be ñga bo be bo'o
mame ya metiñe map, 28 an' a ñga
nyoñe nye mo mé a kañe Zamb' a jô
na,
29 Éyoñ ji jôké'é mbo ésaé wôé a kôlô
mvo'é,
An' ô ñga jô, A Tat;
30 Amu mise mam me yeneya nyiane
bôte wôé,
31 Ñwô ôte ô ñga kôm, meyoñe mese
m' alô;
32 Éfufupe j' aliti bôt be ne te yeme
Zambe zen,
A ve bôte bôé ya Israél duma.
33 An' ésa ba nyia be ñga semé mejô a
ñga kobô ajô mon; 34 ane Siméôn a
ñga botane be, a jô nyia wé Maria na,
Ô lô, Zamb' a teléya mone nyô, bôte ya
Israél abui b' aye ku, abui fe b' aye tebe
amu nye; a ye bo ndem bôte b' aye
sôane je; 35 ñkpwaté mekôn wo aye ji
womien nlem; ajô te mam bôt abui b'
asimesane minlem miap m' aye kui
atan. 36 Miñga a mbe wôé a mbe
ñkulu mejô, a to jôé na Ana, ñgone
Fanuél, ayoñ Aser (a mbe mvendé, ba
nnôm be ñga lu'an éyoñ a ñga taté bo
nya miñga, ane be ñga tabe mimbu
zañbwa, 37 an' a ñga tabe ñkus mimbu
mewôm mwom a mimbu minyin), an'
a ñga bo a tabe'e tempel, a bômbô zaé
ya kañe Zambe, a ye'elane ny' alu ba
môs. 38 An' a ñga zu éyoñe t' a ve
Zamb' akéva, a kobô bôte bese be ñga
buni na môt a ye zu nyi bôte ya Yérusalem ajô mon ate. 39 Éyoñ be maneya bo mam mese aval' ane me ne
ntilane metiñe me Tate, be ñga bulane Galiléa, a ke tabe nlame wop
Natsaret.

40 Ane mon a ñga yaé, a bo ñgu a
dañe yeme mam: mvame Zamb' é mbe
be nye.

41 Mimbu mise bôt be ñga biaé nye
be ñga ke Yérusalem éyoñ ésulane ya
paska é ñga bo. 42 Éyoñ a ñga to
mimbu awôm a mibaé, be ñga k' ésulan aval' ane bôte bevok be ñga bo be
bo'ok; 43 éyoñ melu be ñga bo ésulan
me ñga man be ñga bulan, ane Yésus a
ñga li'i Yérusalem; bôt be ñga biaé
nye be nji yeme nalé; 44 be ñga si'a
kona a ne nsamba, ane be ñga wulu zen
môse wua; ane be ñga jeñe nye nsamba
bôt ba be be be mb' avuman, a bôt ba
be be be ñga yemban; 45 éyoñ be ñga
bo te yene nye, be ñga bulane Yérusalem, a ke jeñe nye. 46 A ñga bo na,
éyoñ môse mila mi ñga lôt, be ñga koé
nye tempel été, a to si vôm beye'ele bôt
be ñga to, a vô'ôlô be, a sili be minsili:
47 a bôte bese be ñga wô'ô nye be ñga
semé mam a ñga yem a nyalan a ñga
yalan. 48 Éyoñ be ñga yene nye, be
ñga semé: ane nyia wé a ñga jô nye
na, A mone wom, ô ñga bo bia nalé
amu jé? ô lô, bi éso bi ñga jeñe wo a
wô' ôlun. 49 An' a ñga jô be na, Mi
ñga jeñe m' amu jé? ye mi nji yeme na
m' ayiane bo me tabe'e nda ésa wom?
50 Be nji yem njôan a ate jô be. 51 Ane
ba be be be ñga kôlô a ke Natsaret;
an' a ñga wô'ô be: ane nyia wé a ñga
ba'ale mejô mete mese nlem été.

52 Ane Yésus a ñga yé'é mam a yaé,
a tab' ane Zambe ba be bôt b' anye'e.

3 Éyoñ Tibérias Kaéser a nto njô bôt
mimbu awôm a minyin a étun, a
Pôntsius Pilatus a to njô bôte ya Yudéa, a Herôdes a to njô bôte ya Galiléa,
a monyañ wé Filipus a to njô bôte ya
Ituréa a Trakônitus, a Lisanias a to njô
bôte ya Abiléne, 2 éyoñ Anas a Kaéfas
be ñga to bejô beprister, éyoñe t' ajô
Zamb' e ñga zu be Yôhanes mone Tsakarias fé été. 3 An' a ñga k' afôla si
ya Yôrdan, a kate bôt mbaptizô ya
ñkôñelane minlem mfa'a ya njamane
mam abé; 4 an' e ne ntilane kalate
mejô me Yésaya ñkulu mejô na,
Môt a kobô tyiñi yôp fé été a jô na,
Kômane zene Tate,
Sô'ane mezene mé zôsô.
5 Mimbi'ili mise mi aye bo momo,
A miñkôle mise mi n' anen a mi mi
ne tyôtyoé mi aye bo nje'ese;
Vôm a n' ékotekot a ye bo zôsô,
A mezen me n' abé m' aye bo mvaé;
6 Bôte bese b' aye yen ane Zamb' a ye
nyi bôt.

7 Ane bôt abui be ñga yi na a baptizô
be be ñga ke vôm a ñga to, an' a ñga jô
be na, Mia bone mekpwe, z' a ñga kate
mia mi mate nyaan Zamb' a ye ya?

8 Ajô te wumane bibuma ane môt a maneya kôñelane nlem a yiane wum, te taté jô minlem mienane na, Abraham a n' ésa wofigan: amu m' ajô mia na Zamb' a ne ñgule ya bo meko'o ma bone b' Abraham. 9 Akôsa bo éyoñe ji ôvôn ô bô tine bilé: bilé bise bi abo te wum bibuma bi ne mvaé b' aye ba'é bie, a wua bie nduan. 10 Ane bôt be ñga to ésulan be ñga sili nye na, Bi aye bo aya? 11 An' a ñga yalan a jô be na, Môt a ne biwomane bebaé a ye ve môt a ne momo; a nyô a bili bidi a ye bo avale te. 12 Bôt be wô'ô nyoñ akume y' ékañia'a be ñga zu b' ayi na a baptizô be; ane be ñga jô nye na, A Tat, bi aye bo aya? 13 An' a ñga jô be na, Te nyoñane bôt akum a dañ abime be ñga tiñeti mia. 14 Bezimbi fe be ñga zu sili nye na, Bi aye bo jé? An' a ñga jô be na, Te boane môt évô, te nyoñane môt jôme medu'an; jika'ane minleme si a nyoñe tañ b' ave mia.

15 Éyoñ bôt be ñga fombô, bese be ñga simesane minlem miap ajô Yôhanes, ndô'ôtô a ne Kristus; 16 Yôhanes a ñga yalan a jô bese na, Ma m' abaptizô mia a mendim; ve môt a ye zu a dañe me ñgu, me nji bo môte ya kuli nye miñkole bikôndé bié: émien a ye baptizô mia a Mbamba Nsisim a nduan: 17 a bili éfeba'a jé wo, a ye tu'a kôme vôm a ye va bikôla'a bidi, a ye kôane minsoé a nane mie nda jé; a ye nyoñe bikôla' a di'i bie nduan j' aye bo te dim.

18 An' a ñga lebe bôt melepe mefe abui, a kate be mbamba foé; 19 ane Herôdes njô bôt, amu Yôhanes a ñga lebe ny' ajô Herôdias ñga monyañ, a lebe fe ny' ajô mbia be mam mes' a ñga bo, 20 a ñga bete f' ajô di yôp éyoñ a ñga futi Yôhanes nda mimbôk.

21 A ñga bo na, éyon bôte bese be ñga mane baptizôban, Yésus f' a ñga mane baptizôban a ye'elane Zambe, ane yôp e ñga kandan, 22 a Mbamba Nsisim a ñga sise be nye, nyôl ane zum, ane tyiñ é ñga so yôp, a jô na, Ô ne mone wom m' anye'e; me yeneya wo mvaé.

23 Yésus, éyoñ a ñga taté ye'ele bôt, a ñga ye bo mimbu mewôm mela (bôt be ñga simesane na), a mbe mone Yôsef, Yôsef a mbe mone Éli, 24 Éli a mbe mone Matat, Matat a mbe mone Lévi, Lévi a mbe mone Mélki, Mélki a mbe mone Yana, Yana a mbe mone Yôsef, 25 Yôsef a mbe mone Matatia, Matatia a mbe mon Amôs, Amôs a mbe mone Nahum, Nahum a mbe mon Esli, Esli a mbe mone Nañgés, 26 Nañgés a mbe mone Maats, Maats a mbe mone Matatia, Matatia a mbe mone Seméi, Seméi a mbe mone Yôsek, Yôsek a mbe mone Yôda, 27 Yôda a mbe mone Yôhanan, Yôhanan a mbe mone Résa, Résa a mbe mone Sérubabel, Sérubabel a mbe mone Séaltiél, Séaltiél a mbe mone Néri, 28 Néri a mbe mone Mélki, Mélki a mbe mon Adi, Adi a mbe mone Kôsam, Kôsam a mbe mon Élmadam, Élmadam a mbe mon Er, 29 Er a mbe mone Yésus, Yésus a mbe mon Éliéser, Éliéser a mbe mone Yôrim, Yôrim a mbe mone Matat, Matat a mbe mone Lévi, 30 Lévi a mbe mone Siméôn, Siméôn a mbe mone Yudas, Yudas a mbe mone Yôsef, Yôsef a mbe mone Yônam, Yônam a mbe mon Éliakim, 31 Éliakim a mbe mone Méléa, Méléa a mbe mone Ména, Ména a mbe mone Matata, Matata a mbe mone Natan, Natan a mbe mone David, 32 David a mbe mon Isai, Isai a mbe mon Ôbed, Ôbed a mbe mone Bôas, Bôas a mbe mone Salmôn, Salmôn a mbe mone Nahasôn, 33 Nahasôn a mbe mon Aminadab, Aminadab a mbe mon Arni, Arni a mbe mone Hétsron, Hétsron a mbe mone Pérets, Pérets a mbe mone Yuda, 34 Yuda a mbe mone Yakôb, Yakôb a mbe mon Isak, Isak a mbe mon Abraham, Abraham a mbe mone Tara, Tara a mbe mone Nahôr, 35 Nahôr a mbe mone Sérug, Sérug a mbe mone Régu, Régu a mbe mone Péleg, Péleg a mbe mon Éber, Éber a mbe mone Sala, 36 Sala a mbe mone Kaénan, Kaénan a mbe mon Arfaksad, Arfaksad a mbe mone Sem, Sem a mbe mone Nôa, Nôa a mbe mone Lamek, 37 Lamek a mbe mone Métusala, Métusala a mbe mon Énôk, Énôk a mbe mone Yared, Yared a mbe mone Mahalalél, Mahalalél a mbe mone Kaénan, 38 Kaénan a mbe mon Énos, Énos a mbe mone Sét, Sét a mbe mon Adam, Adam a mbe mone Zambe.

4 Éyoñ Yésus a ñga so Yôrdan Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, ane Nsisim ô ñga ke nye fé été, 2 an' a ñga tabe wôé melu mewôm menyin, ane Satan a ñga ve'ele nye. A nji di bidi melu mete: éyoñ melu mete me ñga lôt, an' a ñga wô'ô zaé. 3 Ane Satan a ñga jô nye na, Ñg' ô ne Mone Zambe, jô' ako'o di e veñesane fembé. 4 Ane Yésus a ñga yalane ny' a jô na, E ne ntilane na, Môt *a*ye nyiñ a fembé étam. 5 An' a ñga ke nye ñkôle yôp, a liti nye myoñe mese ya si nyô, ane môt a kabeke. 6 Ane Satan a ñga jô nye na, M' aye ve wo ñgule ya jô meyoñe mana mese, a meyoñe ma m' aye ve wo duma: amu me nyoñeya ñgul éte; a môt m' akômbô ve je, m' aye ve nye je. 7 Ñge wo aye kute meboñe si a kañe ma, m' aye ve wo j' ése. 8 Yésus a ñga yalan a jô nye na, E ne ntilane na, Wo aye kañe Tate Zambe wôé, nny' étam wo aye bo bisaé. 9 An' a ñga beta ke nye Yérusalem, a ke nye mone vôm tempele yôp, a jô nye na, Ñg' ô ne Mone Zambe kpwa'a si: 10 amu e ne ntilane na,

A ye jô b'éñgele bé be ba'ale wo:
11 B' aye be'e wo mo map,
Abo dôé e za kômôtô akok.

12 Ane Yésus a ñga yalan a jô nye na, E ne ntilane na, Te ve'ele Éso Zambe wôé.

13 Éyoñ Satan a ñga mane meve'ele mese, an' a ñga kôlô vôm a ñga to, te fe ji'a beta zu.

14 Ane Yésus a ñga bulane Galiléa a ñgule Nsisim: ane duma dé e ñga ke minlam minlam afôla te se. 15 An' a ñga ye'ele bôt menda me Zambe map, ane bôte bese be ñga kañe nye.

16 An' a ñga kui Natsaret, vôm a ñga yaé: a ke nyi nda Zambe môse sondô an' a ñga bo a bo'ok, a tebe tetele, amu a ye lañ. 17 Ane be ñga ve nye kalate ya ñkulu mejô Yésaya. An' a ñga kui kalat' ate, a yene vôm a ne ntilane na,

18 Nsisime Tat' ô ne be ma,
A ñga ve me wô amu na me kate minzôzoé mbamba foé:
A ñga lôme ma me kate miñkôme foé ya mi kôlô,
A mindindime na mi yen,
A telé bôt b' ayen ékpwe'ele beti,
19 A kate bôte foé mbu Tat' a ye nyi wô bôt.

20 An' a ñga dibe kalate, a ke nye môt a ñga ba'ale nye, a tabe si: ane bôte bese be ñga to nda Zambe be ñga lôbô nye mis. 21 An' a ñga taté jô be na, Ajô di e ne ntilane kalate Zamb' e boya éyoñe ji, ane mi ate wôk. 22 Ane bôte bese be ñga kañete ajô dé, a semé mbamba mejô a ñga kobô: ane be ñga jô na, Ke nyin' a ne mone Yôsef? 23 An' a ñga jô be na, Mi aye fo'o kane me ñkana wu na, A ñgeñgañ, saé womien: mam mese bi ñga wô'ô na ô ñga bo Kapernaum, bo'o fe me va, si jôé womien. 24 An' a ñga jô na, M' ajô fo'o mia na, Bôt be nji buni ñkulu mejô si j' émien. 25 M' ajô fo'o mia na miñkus abui mi mbe Israél melu Élia a ñga to, éyoñ yôp e ñga dibe mimbu mila a ñgon ésaman, a beta mfum bale ya zaé a ñga kui si se; 26 Zamb' a nji lôm Élia be ñkuse wua ya miñkuse mite, v' a ñga viane lôme nye be ñkuse wua ya Sarepta, si ya Sidôn. 27 Minzezam abui mi mbe Israél melu Élia a mbe ñkulu mejô; mmie te ke môte wua a ñga saban, ve Naéman étam, môte ya Siria. 28 Bôte bese be ñga to nda Zambe be ñga ya éyoñ be ñga wô'ô mejô mete; 29 ane be ñga kôlô si a titane nye nlam, a ke ny' ayo ñkô, nlame wop ô mbe nlôñan ñkôle te, be ñga ye sô'ôlô nye ye esi. 30 An' a ñga lôte be zañ, a ke.

31 An' a ñga ke Kapernaum, nlame ya Galiléa. A ñga ye'ele bôt môse sondô: 32 ane be ñga semé mejô a ñga ye'ele bôt, amu a ñga kobô a ñgu. 33 Môt a ñga to nda Zamb' a mbe mbia nsisim; an' a ñga kobô tyiñ yôp a jô na, 34 A Yésus ya Natsaret, jôké'é bia, bi wo bi ne z' ajô? y' ô zuya jiane bia? m' ayeme wo, ô ne Mbamba Môte ya Zambe. 35 Ane Yésus a ñga lebe nye, a jô na, Tab' évô, kôlô'ô be nye. Éyoñ mbia nsisim a ñga dume nye si vôm bôt be ñga to, a ñga kôlô be nye, te ke bo nye jam e n' abé. 36 Ane bôte bese be ñga semé a kobô bebiene na, Z' aka' ajô di? amu a jô mimbia minsisim a ñgu ane njô bôt, mi ve kôlô. 37 Ane bôt be ñga wô'ôtan ajô dé vôm ase y' afôla te.

38 An' a ñga kôlô nda Zambe, a nyi

nda Simôn. Ane nyia ñga Simôn a ñga kone nyôl ayôñ beta ñkonan; ane be ñga ye'elane ny' ajô dé. 39 An' a ñga kumbu nye yôp, a jô ôkone te; an' ô ñga man: an' a ñga ji'a kôlô si, a bo be bisaé.

40 Éyoñe jôp e ñga ye dim, bôte bese be ñga bili miñkôkon mi ñga kon akon mevale meva, be ñga zu mie vôm a ñga to; an' a ñga beté mie mise mo, a saé mie. 41 Ane mimbia minsisim mi ñga kôlô be bôt abui, ve bete metyiñ a jô na, Ô ne Mone Zambe. An' a ñga lebe mie, a jô mie mi bo te kobô, amu mi ñga yeme na a ne Kristus.

42 Éyoñe tyé é ñga lendé, a ñga kui atan a ke fé été: ane bôt abui be ñga jeñe nye, a ke vôm a ñga to, be ñga ye bu'u ny' amu be ñga yi na a tabe'e. 43 An' a ñga jô be na, M' ayiane ke minlam mife, a kate bôt mbamba foé y' ayoñe Zambe, amu ajô te nde Zamb' a ñga lôme ma.

44 An' a ñga bo kate bôt mejô me Zambe menda me Zambe ya Galiléa.

5 A ñga bo na, éyoñ ésulane bôt é ñga bametane nye, a wô'ô mejô me Zambe, a ñga tele mfôm ato'o ya Génétsaret; 2 an' a ñga yene bifuñga bibaé bi sel ôsôé: bewôé be kos be ñga kôlô bie a ke sôpe mevote map. 3 An' a ñga tab' éfuñga jia été, é mbe éfuñga Simôn, a jô nye na, Kel' éfuñga ôsôé ôbe nté. An' a ñga tabe si éfuñga été, a ye'ele abui bôt e ñga to ésulan. 4 Éyoñ a ñga mane kobô a ñga jô Simôn na, Kel' éfuñga vôm a n' édok, mi ya mevote menan ôsôé, mi wôé kos. 5 Ane Simôn a ñga yalan a jô na, A Tat, bi jaéya njuk ñgum alu, te ke wôé jôm; v' amu ajô dôé, nde m' aya de avot. 6 Éyoñ be ñga bo nalé, be ñga wôé kos abui; ane mevot me ñga taté tui; 7 ane be ñga febe bôt ba be be be ñga wôé kose mo, be ñga to éfuñga éfe, be zu volô be. Ane be ñga zu a jalé kose bifuñga bibaé, be ñga ye nyoñ ôsôé si. 8 Éyoñ Simôn Pétrus a ñga yen ajô te, a ñga ku si mebo me Yésus a jô na, A Tat, kôlô'ô vôm me to; amu me ne mbia môt. 9 Amu a ñga semé, a bôte bese ba be be be ñga to, amu aka' abui kos be ñga wôé; 10 nalé fe Yakôbus a Yôhanes, bone be Tsébédéus, be ñga semé ba be Simôn be ñga bo be wôé kos. Ane Yésus a ñga jô Simôn na, Te ko woñ; wo aye bi bôt ataté éyoñe ji. 11 Éyoñ be ñga zu bifuñga biape kindik, ane be ñga li'i biôm bise a tôñe nye.

12 A ñga bo na, éyoñ a mbe nlam éziñ, môt a mbe wôé zam nyôle nenyañ: éyoñ a ñga yene Yésus a ñga buti asu si, a ye'elane ny' a jô na, A Tat, ñge wo ame'ete, ô ne ñgule ya saé ma. 13 An' a ñga same wo, a nambe nye, a jô na, Me kañeseya; bo'o mvo'é. Ane zam é ñga ji'a mane nye nyô. 14 An' a ñga tu'a jô nye na, Te kate môte foé: ve kôlô, ô ke liti prister nyôle jôé, ô ve biôm amu ntunane nyôle jôé, ane Môze a ñga tiñeti, ajô te nde bôt b' aye yeme d' ajô dôé. 15 Ane foé j' é ñga dañe ke minlam minlam: ane bôt abui be ñga sulan be ye'e wô'ô mejô mé, a kômbô saban akone dap. 16 An' a ñga kôlô a ke fé été, a ye'elane Zambe.

17 Melu met' a ñga ye'ele bôt môs éziñ; Befarisér a bôt be ñga ye'ele bôte metiñ, be ñga to si wôé, be ñga so minlam mise Galiléa a Yudéa, a Yérusalem: ñgule Tat' é mbe be ny' a saé bôt. 18 Tama yenan, bôt be ñga zu môt a bô énoñ, a mbe nyemelan: be ñga kômbô ke nye nda été, a bôé nye vôm Yésus a ñga to. 19 Éyoñ be ñga bo te yene zene ya ke nye nda été, amu ésulane bôt, be ñga bet andile yôp a tupe de, a su nye si a énoñe jé zañe bôt vôm Yésus a ñga to. 20 Éyoñ Yésus a ñga yen mbunan be ñga buni nye, a ñga jô na, A môt mam abé môé me nto njaman. 21 Ane betili bekalat' a Befarisér be ñga taté kobô bebien, a jô na, Nyin' a ne za, a kobô ébiasé? Z' a ne ñgule ya jamé bôt mam me n' abé, ke ve Zambe étam? 22 Ane Yésus a ñga yem ane be ñga kobô, an' a ñga yalane be na, Z' ajô mi asôane minlem mienan! 23 Ye jô na, Mam abé môé me nto njaman; ye jô na, Kôlô'ô si, ô wulu, j' é ne tyi'-ibi? 24 Amu m' akômbô mi yeme na Mone môt a ne ñgule ya jamé bôt mam me n' abé si nyô (an' a ñga jô môt a mbe nyemelane na), M' ajô wo na, Kôlô'ô si, ô to'é énoñe jôé, ô ke jale dôé. 25 An' a ñga ji'a kôlô si bôt be lô, a to'é jôm a ñga bô, a kôlô a ke jale dé, a kañe Zambe. 26 Ane bôte bese be ñga semé, a kañe Zambe; ane be ñga dañe

ko woñ, a jô na, Bi yeneya mimfefé mi mam den.

27 Mam mete me maneya, an' a ñga kôlô a ke yene môt a wô'ô nyoñe biôm y' ékaña'a, a mbe jôé na Lévi, a ñga to si vôm bôt be ñga bo be va' akume y' ékaña'a, an' a ñga jô nye na, Tôñe ma. 28 An' a ñga li'i biôm bise, a kôlô si, a tôñe nye.

29 Ane Lévi a ñga yame nye bidi nda jé: ane beta ésulane ya bôt be wô'ô nyoñe biôme y' ékaña' a bôte befe ba be be be ñga to si tawôlô. 30 Ane Befarisér a betili bekalate bap be ñga kobô beyé'é bé menyiñ a jô na, Mi adi a nyu a bôt be wô'ô nyoñe biôm y' ekaña'a, a bôt be n' abé, amu jé? 31 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Bôt be ne mvo'é be nji yiane yen ñgeñgañ, ve bôt b' akon. 32 Me nji zu loene bôt be ne zôsô be kôñelane minlem, ve ba be n' abé. 33 Ane be ñga jô nye na, Beyé'é be Yôhanes be bômbô zaé ya kañe Zambe melu abui, a ye'elane Zambe; nalé fe beyé'é Befarisér, ve beyé'é bôé mmbe b' adi a nyu. 34 Ane Yésus a ñga jô be na, Ye mi ne ñgule ya bo bemvôé be môt a lu'u miñga be bômbô'ô zaé y' ôlun, éyoñ ba be môt a lu'u miñga be ñgenane be to? 35 Ve melu m' aye kpwan; éyoñ b' aye va môt a lu'u miñga vôm be to, éyoñe te b' aye bômbô zaé y' ôlun. 36 An' a ñga kane be ñkana na, Môt a nji nyap éfus mfefé éndelé, a loé j' abaka ntu' éndelé; ñg' a bo nalé, wôn' a ndaman mfefé éndelé, a éfus mfef' éndelé j' aye bo te yian ntu' éndelé. 37 Môt a nji loé mfefé vaén minnôm mende'e bikôp; ñg' a bo nalé, wôna vaén j' aye la'a mende'e bikôp, ve sôé si, a mende'e bikôp m' aye wu ntuk. 38 B' ayiane loé mfefé vaén mimfefé mende'e bikôp. 39 Môt a se ñgule ya bo na a maneya nyu nnôme vaén a beta kômbô mfefé; amu a jô na nnôm ô ne mvaé.

6 A ñga bo na a ñga lôte mefup môse sondô; ane beyé'é bé be ñga wondé bidi, a si'i bie mo a di. 2 Ane Befarisér bevo'o be ñga jô na, Mi abo jam e ne te yiane bo môse sondô amu jé? 3 Ane Yésus a ñga yalane b' a jô na, Ye mi nji lañ ane David a ñga bo éyoñ a ñga wô'ô zaé, émien a bôt ba be be be mbe nsamba wua; 4 an' a ñga nyi nda Zambe, a nyoñe bidi bi ya nda Zambe, a di bie a ve fe bôte ya nsamba wé; bi mb' étyi, bôte befe te di, ve beprister étam? 5 An' a ñga jô be na, Mone môt nny' a ne njô ya môse sondô.

6 A ñga beta bo môse sondô mfe na a ñga nyi nda Zamb' a ye'ele bôt: môt a ñga to wôé a mb' éyeme wo ya mbo nnôm. 7 Ane betili bekalat' a Befarisér be ñga fombô ñg' a ye saé môt môse sondô; be ñga jeñ ajô ya bo'olô nye. 8 An' a ñga yeme mejô be ñga simesane minlem été; an' a ñga jô môt a mb' éyeme wo na, Kôlô'ô si, za'a tebe tetele. An' a ñga kôlô si a tebe tetele. 9 Ane Yésus a ñga jô be na, M' asili mia na, Jé j' ayiane bo môse sondô, ye mvaé, y' abé? ye nyi môt, ye wôé môt? 10 An' a ñga lôbô bôte bese, a jô nye na, Same wo. An' a ñga same wô: wo ve bo mvo'é. 11 Ane be ñga dañe ya; bebien be ñga kobô ane b' aye bo Yésus.

12 A ñga bo na melu met' a ñga kôlô a ke ñkô, a ye'elane Zambe; an' a ñga bo ñgum alu, ve ye'elane Zambe. 13 Éyoñ tyé é ñga lendé, an' a ñga loene beyé'e bé: an' a ñga tope b' awôm a bebaé, a yôlé be jôé afe na minlôman; 14 Simôn a ñga yôlé nye jôé afe na Pétrus, Andréas monyañe wé, a Yakôbus a Yôhanes, a Filipus, a Bartôlôméus, 15 a Matéus a Tômas, a Yakôbus mon Alféus, a Simôn be ñga loene nye jôé afe na Tselôtes, 16 A Yudas mone Yakôbus, a Yudas Ishariôt, môt a ñga koñe nye; 17 an' a ñga siliki ñkô ba beyé'é a tebe vôm a mbe nje'ese, a nsamba anene ya beyé'é bé, a bôte befe abui be ñga so si se ya Yudéa, a Yérusalem, a nsa'a mañe ya Tirus a Sidôn, be ñga zu wô'ô mejô mé, a saban akone dap; 18 a bôt mimbia minsisim mi ñga ndeñele be, be ñga saban. 19 Ane bôte bese y' ésulan be ñga kômbô nambe nye: amu ñgu é ñga so be nye, a saé be bese.

20 An' a ñga bete mis a lôbô beyé'é bé a jô na, Ébotan a mia mi ne minzôzoé: amu ayoñe Zamb' e n' éndenan. 21 Ébotan a mia, mi awô'ô zaé éyoñe ji: amu mi aye jaé. Ébotan a mia mi ayi du éyoñe ji: amu mi aye woé vioé. 22 Ébotan a mia éyoñ bôt b' aye vini mia, a va mia nsamba wop, a

kpwe'ele mia, a va môé menan ane jôm é n' abé, amu ajô mone môt. 23 Va'ane môse te, a tyele si: amu tañ mi aye nyoñ é n' anene yôp: amu b' ésa bap be ñga bo bekulu mejô avale te. 24 Ve mia bôt mi n' akum abui, ñgo'o mia! amu mi maneya yen mvolane minleme wônan. 25 Mia bôt mi jaéya éyoñe ji, ñgo'o mia! amu mi aye wô'ô zaé. Mia bôt mi awoé vioé éyoñe ji, ñgo'o mia! amu mi aye wô' ôlun a yi. 26 Ñgo'o mia éyoñ bôte bese b' aye kobô mia mvaé! amu b'ésa bap be ñga bo bekulu mejô be mbe minal avale te.

27 Bôt b' awô'ô mejô m' akobô ma, m' ajô mia na, Nyeka'ane bôt b' asiñe mia, mi bo bôt b' avini mia, mvaé, 28 mi botane bôt b' abe'e mia, a ye'elane Zamb' ajô bôt b' abo mia abénlem. 29 Môt a bibi wo amañe da, veñesane nye da vok; a môt a wôlé wo éwoman, te nyume ny' alôk. 30 Va'a môt as' a ja'é wo; a môt a nyoñe wo akume dôé, te fe sili nye de. 31 Ane mi anye'e bôt be bo mia, bo'ane b' avale te. 32 Ñge mi anye'e bôt b' anye'e mia, mvaé jé mi aye yen? amu akôsa bo bôt be n' abé b' anye'e bôt b' anye'e be. 33 A mia ñge mi abo bôt mvaé aval' ane b' abo mia, mvaé jé mi aye yen? akôsa bo bôt be n' abé b' abo avale te. 34 Ñge mi akôlé bôte biôm mi buni'i na mi aye beta nyoñ éjian, mvaé jé mi aye yen? ke bôt be n' abé b' akôlé bôt be n' abé biôm, a nyoñe f' abim be ñga ve. 35 Ve mia, nyeka'ane bôt b' asiñe mia, a bo be mvaé, a kôlé be biôm, te kat njuk; wôna tañ mi aye nyoñ j' aye bo anen, a mi aye bo bone ya Môt A Dañe bôte bese Yôp: amu a mvam-ane bôt be ne bikalak a mam abé. 36 Koane bôt éñgôñgo, an' Éso wônan a ko bôt éñgôñgo. 37 Te veane bôte mekua: te ji'a jô'ane bôte befe na mi n' abé, wôna bôte befe b' aye bo te ji'a jô mia na mi n' abé: jôka'ane bôt, ndemben b' aye jô'é mia: 38 va'ane bôte biôm, ndemben b' aye ve mia: b' aye ve mia biôm jôm b' ave'e biôm nelut, be maneya jin, a fô'ô, biôm ve fuku si. Amu abim mi ave, abime te nde b' aye beta ve mia.

39 An' a ñga beta kane be ñkana na, Ye ndindim ô ne ñgule ya wulu ndindim mbok? ke b' aye ku ébé beba? 40 Môt a yé'é, te dañe môt a ye'ele nye: ve beyé'é bese, éyoñ be maneya yé'é, b' aye bo ane môt a ñga ye'ele be. 41 Z' ajô wo viane yen ôyôme jôm ô ne monyoñe dis, te simesan ñkok ô ne dise dôé? 42 Z' ajô wo viane jô monyoñe na, A mojañ, za'a me va wo mone jôm a ne wo dis, womien te yen ñkok ô ne dise dôé? Wo môt ô ne medu'an, tame taté va ñkok ô ne dise dôé, wôna wo aye yen mvaé a zu va mone jôm a ne monyoñe dis. 43 Amu a nji bo élé é ne mvaé é ne ñgule ya wum bibuma bi n' abé; nalé f' a nji bo élé é n' abé é ne ñgule ya wum bibuma bi ne mvaé. 44 B' aye yemelan élé és' amu bibuma j' awum. Amu bôt te kolé ôsa bôñgô, nalé fe te kolé tome minsinik. 45 Mba môt a bo mbamba be mam m' aso nye nlem vôm mbamba be mam me to; a mbia môt a bo mbia be mam m' aso nye nlem vôm mbia be mam me to: amu môt a kobô abui mejô e ne nye nlem.

46 Mi aloene me na, A Tat, A Tat, amu jé, te bo mam m' ajô? 47 Môt as' azu be ma, a wô'ô mejô mam, a bo me, m' aye liti môt ba nye b' afunan: 48 a funan ane môt a ñga lôñ nda, a ñga fa'a si édok, a lôñ nda jé ako'o yôp: éyoñ ndôn é ñga kui, ane ndôn é ñga tindi nda éte, te ñgule ya fô'ô je: amu é mbe nlôñan ñgu. 49 Môt a wô'ô mejô mam, te bo me, a funan ane môt a ñga lôñ nda jé, te tu'a yemete je si; ane ndôn é ñga tindi je, an' é ñga ji'a ku, nda ve ku mbia ñkuan.

7 Éyoñ a ñga mane kobô mejô mé mese, bôt be wô'ôk, an' a ñga ke Kapernaum.

2 Évete bezimbi ntete wua a ñga bili mbo ésaé, a ñga nye'e nye, a ñga kon, a ye'e wu. 3 Éyoñ a ñga wô'ô foé ajô Yésus, an' a ñga lôme bivete ya menda me Zambe ya Beyude be nye, a sili ny' a zu saé mbo ésaé wé. 4 Mmbe éyoñ be ñga kui be Yésus, be ñga dañe ye'elane nye, a jô na a n' aka'a môt wo ayiane bo jam te: 5 amu a nye'e ayoñe dañgan, nnye f' a ñga lôñe bia nda Zambe jañgan. 6 Ane ba be Yésus be ñga ke. Éyoñ a ñga kui bebé nda, évete bezimbi ntete wua a ñga lôme nye bemvôé bé a jô nye na, A Tat, te

ndeñele womien: amu me nji bo môt wo ayiane nyi nda: 7 nalé fe me lô na me nji bo môt a yiane zu be wo: wôna mbo ésaé wom a ye bo mvo'é. 8 Amu me ne môt bôte befe b' ajô ma, me fe me ne bezimbi m' ajô be: m' ajô nyina na, Kelek, nnye ve ke; nyô mbo'o na, Za'ak, nnye ve zu; a mbo ésaé wome na, Bo'o jôme ji, nnye ve bo. 9 Éyoñ Yésus a ñga wô'ô mejô mete, an' a ñga semé nye, a kôñelan a jô nsamba bôt ô ñga tône nye na, M' ajô mia na me nji yen aka'a mbunane di akôsa bo bôte ya Israél. 10 Ane bôt be ñga ke minlôman, be ñga bulan nda, a koé mbo ésaé a nto mvo'é.

11 Ôb' aboñ ô lôteya an' a ñga ke nlam ô mbe jôé na Naén; ba beyé'é bé be ñga ke, a beta nsamba bôt. 12 Éyoñ a ñga kui bebé mbé aka'a ya nlam, a zu ko na be be'e mbime môt, atyi'i mona fam, nyia a mbe ñkus: ba be bôt abui ya nlame te be ñga ke nsamba wua. 13 Éyoñ Tat' a ñga yene nye, an' a ñga ko ny' éñgôñgo a jô nye na, Te yi du. 14 An' a ñga ke bebé a nambe jôm be ñga be'e mbim: ane bôt be ñga be'e je be ñga tebe. An' a ñga jô na, A ndôman, m' ajô wo na, Kôlô'ô si. 15 Ane môt a ñga to mbim a ñga tebe teto, a taté kobô. An' a ñga ke nye nyia. 16 Ane bôte bese be ñga ko woñ: be ñga kañe Zamb' a jô na, Beta ñkulu mejô a kuiya be bia: Zamb' a zuya yene bôte bé. 17 Ane foé y' ajô te é ñga yiane si se ya Yudéa, a mefôla mete mese.

18 Ane beyé'é be Yôhanes be ñga kate nye mejô mete mese. 19 Ane Yôhanes a ñga loene beyé'é bé bebaé a lôme be be Tate, a jô na, Y' ô ne môt bi abuni na a ye zu, ye bi yañge môt mfe? 20 Éyoñ bôte bete be ñga kui vôm a ñga to, be ñga jô na, Yôhanes Baptistés a ñga lôme bia be wo, a jô na, Y' ô ne môt bi abuni na a ye zu, ye bi yañge môt mfe? 21 Éyoñe t' a ñga saé bôt abui be ñga kone benya akonô a bibubua bi akon a mimbia minsisim; a bôt abui be mbe mindindim a ñga ve be ñgule ya yen. 22 An' a ñga yalan a jô be na, Kelan, mi ke kate Yôhanes mam mi ate yen a wôk; mindindim mi yenek, minyeyem mi wulu'u, minzezam mi bo'o mvo'é, mindendo'o mi wô'ôk, mimbim mi wômô'ô mesoñ a minzôzoé mi bili bôte b' akate be mbamba foé. 23 Ébotan a môt a yene ma, te jôme ya kolé ôbak.

24 Éyoñ minlôman mi Yôhanes mi ñga kôlô, an' a ñga taté jô bôt be ñga to ésulan ajô Yôhanes na, Mi ñga ke fé été a yene jé? ye ñkaé wo afô'ôsan évuñulu? 25 Mi ñga ke yene jé? ye môt a be' ébubut ñgômesan? Bôt b' abe' étôto'o ñgômesan a tabe mbamba bito bi ne mvaé, be to menda bejô bôt. 26 Mi ñga ke yene jé? ye ñkulu mejô? Ya, m' ajô mia na a dañ ñkulu mejô. 27 Nyin' a ne môt a ne ntilan ajô dé na,

Ô lô, m' alôme môte wom nlôman ôsu viôé,
Ny' a ke kôme wo zen ôsu.

28 M' ajô mia na bôte bese biñga be maneya biaé, te ke môt a dañ Yôhanes: akôsa bo nalé, môt a ne tyôtyoé ayoñe Zambe, ny' a dañe nye. 29 Ane bôt be wô'ô nyoñ akum y' ékaña' a bôte bese, éyoñ be ñga wô'ô mejô mé, be ñga jô na Zamb' a bo mam me ne zôsô, éyoñe te Yôhanes a maneya baptizô be. 30 Ve Befarisér a bôt be ñga ye'ele bôte metiñ, bebien be ñga bene mejô me Zambe, ane be ñga bo te baptizôbane be Yôhanes. 31 Za jôm m' aye funane je bôte ya miaé wu, be n' avale jé? 32 B' afunan ane boñgô be to si vôm bôt be wô'ô bo be sula'an; b' aloene ba bevok, a jô na, Bi maneya loñe mindiñ, mi te jem; bi maneya yi, mi te yi. 33 Amu Yôhanes Baptistés a ñga zu, te di fembé, te nyu vaén; a mi ajô na, A ne mbla nsisim. 34 Mone môt a soya, ve di, ve nyu; nde mi ajô na, Tameka yenan, môt a ne mbia ndian, a dañe nyu vaén, a ne mvôé bôt be wô'ô nyoñe biôme y' ékaña' a bôt be n' abé! 35 Bôt be ne fek b' aliti bia na fek é ne nya jômô.

36 Môte wua ya Farisér a ñga loene ny' a ke di bidi nda jé. An' a ñga nyi nda môte ya Farisér ate, a tabe si tawôlô. 37 Mbia miñga a mbe nlame te; éyoñ a ñga yeme na a nto tawôlô nda môte ya Farisér, a ñga zu mbamba nde'e mbon, 38 a tebe nye mfa'a ya mvus, a kulu mili'i mis, an' a ñga taté bo mebo émumun a milik, a fimi m' a ési, a latane m' anyu, a wo'o me mbon.

39 Éyoñe môte ya Farisér a ñga loene ny' a ñga yen ajô te, a ñga jô nlem été na, Ñge môte nyô a ne fo'o ñkulu mejô, v' a ate yem aka'a môt miñga nyin' a ate nambe ny' a né, na, a ne mbia môt. 40 Ane Yésus a ñga jô nye na, A Simôn, me n' ajô m' aye jô wo. Nye na, Jô'ôk, A Tat. 41 Nye na, Môt éziñ a mbe bôte bebaé be ñga bili ny' akum: môte wua a ñga bili nye marke mintete mitan, a nyô mbo'o mewôm metan. 42 Amu be mbe te jôme ya ya'ane nye, a ñga jamé be beba. Bôte bete beba, mbé a ye dañe nye'e nye? 43 Simôn a ñga yalan a jô nye na, M' asimesane na nyô a ñga jamé tañ abui. An' a ñga jô nye na ô tyi'iya ajô te zôsô. 44 An' a ñga kôñelan mfa'a miñga a ñga to, a jô Simôn na, Y' ô lô miñga nyô? M' ate nyi nda jôé, ô nji ve me mendime ya sôpe mebo: ve ny' a maneya ve me mebo émumun a mili'i mé, a fimi m' a ésile jé. 45 Ô nji latane m' anyu: ve nye, ane me to nda jôé, a ñga latan anyu dé a mebo mam, te jô'é. 46 Ô nji wo'o me mbon nlô: ve ny' a ate viane wo'o me mbone mebo. 47 Ajô te, m' ajô wo na mam abé mé, me n' abui, me nto njaman; amu a ate dañe nye'e ma: môt a ne njamane tyôtyoé, nny' a nye'e tyôtyoé. 48 An' a ñga jô miñga ate na, Mam abé môé me nto njaman. 49 Ane bôt ba be be be ñga to tawôlô be ñga taté jô minlem miape na, Nyin' a ne za, a jamé bôt mam me n' abé? 50 An' a ñga jô miñga na, Mbunan wo ate buni ma ô nyiya wo; kele mvo'é.

8 Ôb' aboñ ô lôteya, an' a ñga ke minlam minlam, mi mi n' anen a mi mi ne tyôtyoé, a kate bôt mbamba foé y' ayoñe Zambe, émien a beyé'é bé awôm a babaé, 2 a biñga bevok, a ñga va be mimbia minsisim a mevale m' akone mefe, Maria a mbe jôé afe na Magdaléna, mimbia minsisime zañbwa mi ñga kôlô be nye, 3 a Yôhana ñga Kusas, môt a ñga ba'ale nda Herôdes, a Susana, a bef' abui, mmbe be ñga bo be bisaé, a kuse be biôm akume dap.

4 Éyoñ bôt abui be ñga sulan, a bôt be ñga so minlam mise a zu be nye, an' a ñga kane be ñkana na: 5 môt a ñga ke miase fes mvoñ: éyoñ a ñga miase fes, fese fo'o é ñga ku zene yôp; ane bôt be ñga tibi je mebo, an' anone ya yôp e ñga zu di je. 6 Nyô fok é ñga ku ako'o yôp; éyoñ é ñga taté yaé, an' é ñga viele, amu é mbe te mendim. 7 Fese fok é ñga ku minsini' été; ane minsini'i mi ñga yaé a yametane je. 8 Fese fok é ñga ku mbamba si ve yaé a wum bibuma, fese jia ntet. Éyoñ a ñga mane jô mejô mete, an' a ñga bete tyiñ yôp a jô na, Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk. 9 Ane beyé'é bé be ñga sili ny' ane ñkana t' ô né. 10 An' a ñga jô be na, Zamb' a ñga ve mia ñgule ya yeme mam me n' asoé ayoñ ya yôp: v' a ñga bo a kane bôte befe miñkana; ajô te b' aye yen, te yem, b' aye wôk, te tu'a yem. 11 Ñkana t' ô ne na: mvoñ é ne mejô me Zambe. 12 Bana b' afunane fese ya zene yôp, be wô'ôya mejô me Zambe; wôna Satan a zu a va me minlem miap, ajô te nde b' aye bo te buni, a yen ényiñ ya melu mese. 13 Bana b' afunane fese y' ako'o yôp, éyoñ be maneya wô'ô mejô, b' anyoñe m' a avak; be se miñkañ, b' abuni ôbe nté, éyoñ b' ayene meve'ele be ve bulan mvus. 14 Fes é ñga ku minsini' été é n' aval' ane bôt be maneya wô'ô mejô, éyoñ b' ake, mam m' atyelé bôte minleme yôp, akum, a mam bôt b' anye'e si nyô, mam mete ve yametane be, be te tôlôbô bibuma. 15 Fes é ñga ku vôm a mbe mbamba si é n' aval' ane bôt be ne minlem mi ne zôsô a mvaé, be maneya wô'ô mejô, te vuane me, ve bo mbane ya wum bibuma.

16 Môt a nji bo'é lampe, a buti nye jôme yôp, ñge telé ny' éno si; ve telé nye tawôlô yôp, bôt b' anyi nda ve yen éfufup. 17 Amu te ke ajô e solô'ô, d' aye bo te kui atan; nalé fe te k' ajô e n' asoé, d' aye bo te kui atan, bôt be yene de. 18 Ajô te, tuka'a simesan ane mi awôk: amu môt a bili, nnye b' aye beta ve; a môt a ne momo, b' aye va nye jôm a simesan a bili.

19 Nyia wé a bobenyañe bé be ñga zu be nye, ane be ñga bo te ñgule ya kui nye bebé amu ésulane bôt. 20 Ane be ñga kate nye foé na, Nyua a bobenyoñe bôé be tel' atan, b' akômbô yene wo. 21 V' a ñga yalan a jô be na, Nyia wom a bobejañe bam be ne ba b' awô'ô mejô me Zambe, a bo me.

22 A ñga bo na melu mete môs éziñ

a ñga k' éfuñga été, émien a beyé'é bé; an' a ñga jô be na, Ndañan, bi ke ato'o yat: ane be ñga kôlô a ke. 23 V' éyoñ a ñga k' éfuñga été, an' a ñga k' ôyo: an' ôkôs ô ñga vuñ atok; ane mendim me ñga ye jaé éfuñga, be ñga ye jañ. 24 Ane be ñga ke vele nye, a jô na, A Tat, A Tat, bi ñga ye jañ. An' a ñga ve ôyo, a bam évuñulu a mintyôa; ane bi ñga man, ve bo nemieñ. 25 An' a ñga jô be na, Mbunan mi abuni ô ne vé? Ane be ñga ko woñ a semé, ane bebien be ñga jô na, Nyin' a ne za, a jô évuñulu a mendim, bi ve wô'ô nye?

26 Ane be ñga ke si bôte ya Gérgésé-ner, é ne si ya Galiléa, kindi'i ya yat. 27 Éyoñ a ñga kui kindik, a ñga tôbane môt éziñ a so'o nlam, a mbe mimbia minsisim, môt at' a ñga jaé to melu abui, te jaé ñgômesan, te tabe nda, ve mesoñ. 28 Éyoñ a ñga yene Yésus, a ñga bete tyiñ yôp, a ku si vôm a ñga tele, a jô tyiñ yôpe na, A Yésus Mone Zambe A Dañe bôte bese Yôp, bia wo bi ne z' ajô? M' aye'elane wo na, Te kpwe'ele ma. 29 Amu a ñga jô mbia nsisime na a kôlô be môt ate. Amu ô ñga jaé ndeñele nye: ane be ñga ba'ale ny' a tiñeti nye ñgôkop a ka'a nye meñgata'a; an' a ñga té meñgata'a, mbia nsisim a ñga tindi ny' a ke vôm a mbe fé. 30 Ane Yésus a ñga sili nye na, Ô ne jôé na za? Nye na, Ézuk: amu mimbia minsisim abui mi ñga mane nyi nye nlem. 31 Ane mi ñga ye'elane nye na a ye bo te jô mie na mi k' étôtôlan. 32 Beta mbame beñgôé a mbe vôm ate, be ja'a biôm ñkô: ane mi ñga ye'elane nye na a me'ete na mi ke nyine beñgôé. An' a ñga me'ete. 33 Ane mimbia minsisim mi ñga kôlô be môt ate, a ke nyine beñgôé; ane mbame beñgôé ô ñga siliki mbi nlumbu ñkô, a su'ulan atok, ve wu. 34 Éyoñ bôt be ñga ba'ale beñgôé be ñga yene jam e ñga bo, be ñga mate a ke kate foé nlam a si y' afôla te. 35 Ane bôt be ñga ke yene jam e ñga bo; ane be ñga kui vôm Yésus a ñga to, a koé môt ate, mimbia minsisim mi man-eya kôlô be nye, a to Yésus mfôme mebo, a be'e ñgômesan, a nto nlem mvo'é: ane be ñga ko woñ. 36 Ane bôt be ñga yen ajô te, be ñga kate b' ane môt a mbe mimbia minsisim a ñga saban. 37 Ane bôte bese ya si ya Gérgésé-ner a mefôla mete be ñga jô nye na, Bi anye'e na ô kôlô si jañgan: amu be ñga dañe ko woñ: an' a ñga beta k' éfuñga été, a bulan. 38 Ve môt mimbia minsisim mi ñga kôlô be nye, a ñga ye'elane ny' a jô nye na, M' aye ke nsamba wôé: an' a ñga jô nye na, 39 Bulan nda jôé, ô kate bôt beta be mam Zamb' a boya wo. An' a ñga k' a kate bôte bese ya nlam beta be mam Yésus a ñga bo nye.

40 Éyoñ Yésus a ñga bulan, bôt be ñga to ésulan be ñga yene nye mvaé; amu be ñga yañge nye bese. 41 A ñga bo na môt a mbe jôé na Yairus, a mbe évete ya nda Zambe, a ñga zu; an' a ñga ku si vôm Yésus a ñga to, a ye'-elane nye na a ke nda jé: 42 amu a ñga bili atyi'i mona miñga, a mbe bebé mimbu awôm a mibaé, a ñga bô si a ye'e wu. V' éyoñ a ñga ke zen, bôt abui be ñga bametane nye.

43 Miñga éziñ, metyi me ñga kui nye nyô mimbu awôm a mibaé, a ñga mane ve miñgeñgañ akume dé se, te ke môt a mbe ñgule ya saé nye, 44 a ñga zu nye mvus, a nambe nye ñwôndé ñgô-mesan: ane metyi me ñga ji'a len. 45 Ane Yésus a ñga sili na, Z' a ate nambe ma? Éyoñ bôte bese be ñga kat, Pétrus ba be bôt be mbe nsamba wé, be ñga jô na, A Tat, bôt abui ya nsamba b' ate tindi wo a bametane wo. 46 Ve Yésus a ñga jô na, Môt a ate fo'o nambe ma; amu m' ate wô'ôtan ñgul é kôlô'ô be ma. 47 Éyoñ miñga a ñga yene na a se f' a sobô, a ñga zu a fô'ôban, a kute meboñe si vôm a ñga tele, a kat ajô a ñga nambe nye, bôte bese be to, a liti f' an' a ñga ji'a bo mvo'é. 48 An' a ñga jô nye na, A mone wom, mbunan wo ate buni ô boya wo mvo'é; kele mvo'é.

49 A ñgenan a kobô'ô, ane môt a ñga so nda évete ya nda Zambe, a jô na, Mona miñga wôé a wuya, te beta ndeñele Tate. 50 Éyoñ Yésus a ñga wô' ajô te, an' a ñga jô nye na, Te ko woñ: ve buni, wôn' a ye bo mvo'é. 51 Éyoñ a ñga kui nda, a nji nye'e môt mf' a nyi nda, éyoñ a ñga nyin, ve Pétrus a Yôhanes a Yakôbus a ésa mona miñga a nyia. 52 Ane bôte bese be ñga yi du a yôn: an' a ñga jô na,

Te yian: amu a nji wu, a n' ôyo. 53 Ane be ñga woé nye, amu be ñga yeme na a wuya. 54 An' a ñga bi nye wo a loen a jô na, A mona miñga, kôlô'ô si. 55 Ane nsisime wé ô ñga beta zu be nye, an' a ñga ji'a kôlô si: an' a ñga jô na, Va'ane nye jôme ya di. 56 Ane bôt be ñga biaé nye be ñga semé: v' a ñga jô be na, Te katane môt jam d' ate bo.

9 An' a ñga loene beyé' awôm a bebaé, a ve be ñgule ya jô mimbia minsisim mise, a saé bôt akon. 2 An' a ñga lôme be be ke kate foé y' ayoñe Zamb' a saé miñkôkon. 3 An' a ñga jô be na, Te nyoñane jôm éyoñ mi ake, te ntum, ñge ñkuta, ñge fembé, ñge geld, te ke biwomane bibaé. 4 A nda ése mi anyin, taba'an été akekui éyoñ mi aye kôlô vôm ate. 5 Bôte bese b' abo te nyoñe mia éyoñ mi akôlô nlame te, sasan mbulu'u mebo menan, ajô te nde mi aye liti be ndem. 6 Ane be ñga kôlô a ke minlam minlam, a kate bôt mbamba foé, a saé bôt vôm ase be ñga ke.

7 Ane Herôdes, njô bôt, a ñga wô'ô mam mese me ñga bo: an' a ñga to nevema, amu bôte bevo'o be ñga jô na Yôhanes a wômôya soñ; 8 ba bevo'o na Élias a soya: a befe na, Ñkulu mejô éziñ ya kôa a wômôya. 9 Ane Herôdes a ñga jô na, Me ñga tyi'i Yôhanes nlô: ve môt mbé a n' aka'a mam m' awô'ô di? A ñga kômbô yene nye.

10 Éyoñ minlôman mi ñga bulan, mi ñga kate nye mam me ñga bo. An' a ñga loen b' a ke be vôm étam mfa'a nlam ô mbe jôé na Bétsaéda. 11 Ve bôt abui be ñga yem ajô te, ane be ñga tôñe nye: an' a ñga nye'e a lô be a kobô be mejô y' ayoñe Zambe, an' a ñga saé bôt be ñga kômbô saban. 12 Môs ô ñga ndeñ, ane beyé' awôm a bebaé be ñga zu a jô nye na, Jô'ô bôt be ke bômbô minlame ya afôla di, a jeñe bidi: amu bi to fé été va. 13 V' a ñga jô be na, Mibebien, va'ane be bidi. Ane be ñga jô na, Bi bili mimamane mi fembé mitan a kos ébaé, bi nji bi jôm éfe, ñge bi te ke kuse bidi bi ayiane bôte ba bese. 14 Amu befam be ñga ye bo betoyini betan. An' a ñga jô beyé'é bé na, Jô'ô be be tabe si minnoñ, nnoñe wua bôte mewôm metan. 15 Ane be ñga bo nalé, a toé bôte bese si. 16 An' a ñga nyoñe mimamane mi fembé mitan a kos ébaé, a lôbô yôp, a ye'elane Zambe, a be'e mie; an' a ñga ke beyé'é bidi be ke b' atelé bôt. 17 Ane be ñga di, ve jaé bese; ane be ñga kôan afufus e ñga bu'u, miñkoé awôm a mibaé.

18 A ñga bo na, éyoñ a ñga ye'elane Zambe, ba beyé'é be ñga to étam: an a ñga sili be na, Bôt b' ajô na me ne za? 19 Ane be ñga yalan na, Yôhanes Baptistés; bevo'o na, Élias; a ba bevo'o na, Ñkulu mejô éziñ ya kôa a betaya wômô. 20 An' a ñga jô be na, Ve mia mi ajô na me ne za? Ane Pétrus a ñga yalane na, Kristus ya Zambe. 21 An' a ñga tu'a leb a jô be na be bo te kate môt ajô te: 22 a ñga jô fe na, Mone môt a ye jibi mam abui, a bivete ya menda me Zambe, a bemie beprister, a betili bekalate b' aye vini nye, a wôé nye, a ye wômô môse lale. 23 An' a ñga jô be bese na, Ñge môt a ye tôñe ma, wôn' a ye bo te simesan émien, a be'e kroitse jé melu mese, a bo ane m' abo. 24 Amu bôte bese môt a ye ba'ale ényiñe jé, a ye dimeli je; ve môt a ye dimeli ényiñe jé, amu ajô dam, nny' a ye ba'ale je. 25 Za mvaé môt a ye yen, ñge a bili si nyô ése, a dimeli ényiñe jé, ñge supe je? 26 Amu bôte bese môt a ye wô'ô m' ôson a mejô mam, Mone môt a ye wô'ô ny' ôson, éyoñ a ye zu étôto'o jé, a étôto'o y' Ésa wé a mbamba b'éñgel. 27 M' ajô fo'o mia na, Bôt be tele va, bevo'o b' aye bo te wu, ve tame yen ayoñe Zambe.

28 A ñga bo na mejô mete me maneya, ane melu me ñga lôt ñge mwom, ane a ñga nyoñe Pétrus a Yôhanes a Yakôbus, a ke be ñkôle yôp, a ye'elane Zambe. 29 Éyoñ a ñga ye'elan, asu dé e ñga veñesan, a ñgômesane j' é ñga veñesan a bo éfumulu a dañe faé. 30 Atemeteme na bôte bebaé be ñga kobô nye, Môze ba Élias; 31 menyôle map me mbe étôtok, ane be ñga kobó ajô awu Yésus a ye wu, Yérusalem. 32 Pétrus ba be bôt be ñga to, be ñga wô' ôyo mis, v' éyoñ ôyo ô ñga mane be mis, ane be ñga yen étôto'o jé, a bôte

bebaé ba be be be ñga tele. 33 A ñga bo na, éyoñ be ñga ye kôlô vôm a ñga tele, Pétrus a ñga jô Yésus na, A Tat, a ne mvaé ñge bi atabe va: ntama lôñane bibem bila; wo jia, Môze jia, Élias jia: a nji yem an' a ñga kobô. 34 A ñgenan a kobô'ô mejô mete, ane ñkut ô ñga zu dibe be: ane be ñga ko woñ, éyoñ be ñga to ñkut été. 35 Ane tyiñ é ñga so ñkut été a jô na, Nyine a ne Mone wom, me ñga top; wô'ane nye. 36 Éyoñ ñkobô t' ô ñga man, be ñga koé ve Yésus étam. Ane be ñga tabe bivô, te kate bôte foé, melu mete, mam be ñga yen.

37 A ñga bo na, éyoñ alu da e ñga lôt, be soya ñkôle yôp, ane ba be beta nsamba bôt be ñga tôban. 38 Ateme na môte wua ya nsamba t' a ñga bete tyiñ yôp a jô na, A Tat, m' aye'elane wo na ô lôbô me mona fame wom; amu a ne me atyi'i mon: 39 nsisim ô wô'ô bo ô bi nye, atemeteme na a ñga yôn; wô ve dume nye si, avule ve kui ny' anyu, ô n' ayaé ya kôlô, a ve nye memvim abui nyô. 40 Ane me ñga ye'elane beyé'é bôé be va wô: ve be ñga bo te ñgule ya va wô. 41 Ane Yésus a ñga yalane na, A miaé bôt ô ne te buni, mi ne fo' ékotekot, m' aye tabe be mi' a jibi mia nta vé? za'a nyo mone ne. 42 Éyoñ a ñga zu, mbia nsisim a ñga dume nye si, a fô'ô nye nyô beta mfô'an. Ane Yésus a ñga bam mbia nsisim, a saé mona fam ate, a beta ke ny' ésa wé. 43 Ane bôte bese be ñga semé ñgule Zambe.

Bôte bese be ñgenane be semé'é mam mese me ñga bo, an' a ñga jô beyé'é bé na, 44 Me'eta'ane na mejô ma me nyi'i mia melo été: amu b' aye ti Mone môt a ve nye bôt. 45 Ve be nji tu'a yem njôane te, ô mbe be nsolan, be te tu'a yeme wô: ane be ñga ko woñ ya sili ny' ajô te.

46 Ane bebien be ñga sôan a jô na, Bia bese, z' a ye dañ? 47 Éyoñ Yésus a ñga yem ane b' asôane minlem miap, a ñga nyoñ étume mon, a telé j' akan, 48 a jô be na, Bôte bese môt a ye nyoñe mone nyô amu jôé dam, a nyoñe ma: a môt a nyoñe ma, a nyoñeya fe môt a ñga lôme ma: amu mia bese môt a dañe tyôtyoé, nny' a n' anen.

49 Ane Yôhanes a ñga jô nye na, A Tat, bi ñga yene môt a va mimbia minsisim amu jôé dôe; ane bi ñga kame nye, amu a nji tôñe bia. 50 Ve Yésus a ñga jô nye na, Te beta kamane nye: amu môt a ne te siñe mia, nny' a kame mia.

51 A ñga bo na, éyoñ melu a ye ke yôp me ñga bo bebé, a ñga jô nlem été na, M' aye fo'o ke Yérusalem, 52 an' a ñga lôme minlôman ôsu: ane be ñga ke kui nlam ya Samaria, be ñga ye kôme nye biôm. 53 Ane be ñga bo te nye'e na a tabe'e, amu a ñga ye ke Yérusalem. 54 Éyoñ beyé'é bé, Yakôbus ba Yôhanes, be ñga yen ajô te be ñga jô na, A Tat, ye wo yi na bi loen nduan é so'o yôp a jiane be? 55 Ane Yésus a ñga kôñelan a lebe be. 56 Ane be ñga ke nlam mfe.

57 Éyoñ be ñga ke zen môt éziñ a ñga jô nye na, M' aye tôñe wo vôm ase w' ake. 58 Ane Yésus a ñga jô nye na, Bemva'a be ne mimfu, anone ya yôp e ne mumba'a: ve Mone môt a nji bo vôme ya bô nlô wé si. 59 An' a ñga jô môt mfe na, Tôñe ma. An' a ñga jô na, A Tat, jôké'é ma me ke jame tate soñ. 60 Ane Yésus a ñga jô nye na' Jôké'é mimbim mi jame mimbim miap; wo, kele kate bôte foé y' ayoñe Zambe. 61 Ane môt mf' a ñga jô nye na, A Tat, m' aye tôñe wo; tame jô'é ma me ke ya'ane bôt be ne me nda. 62 Ve Yésus a ñga jô nye na, Te ke môt a tôñe pflug, a lôbô mvus, a yiane k' ayoñe Zambe.

10 Mam mete me maneya, ane Tate a ñga tope bôte befe mewôme zañbwa, a lôme be bebaé bebaé be k' ôsu minlam mise, vôm as' émien a ye ji'a ke. 2 Ane a ñga jô be na, Bidi abui bi nto bitôtôlô, ve bôt b' akôane bidi be ne tyôtyoé: ajô te, ye'ela'an mie bidi na a lôme bebo bisaé be ke kôane bidi bié. 3 Kelan: mi lô, m' alôme mia ane bone mintômba vôm beze be to. 4 Te kean mfek, ñge ñkuta, ñge bikôndé; te batane môte zen. 5 A menda mese mi anyin, tata'a jôane na, Mvo'é bôte ya nda nyô. 6 Ñge môt a ne mvo'é wôé, mvo'é jenan j' aye tabe be nye: ñge momo, wôna mvo'é jenan j' aye bulane be mia. 7 Taba'an nda éte, mi di a nyu biôm b' ave mia; amu mbo

ésaé a yiane nyóñ akume y' ésaé a bo. Te keane menda menda. 8 A minlam mise mi akui, a bôt b' anyoñe mia, ja'ane biôm b' ave mia: 9 saéane bôt b' akon été, a jô be na, Ayoñe Zamb' e nto mia bebé. 10 Ve minlam mise mi akui, ñge b' abo te nyoñe mia, kelane minseñ ya nlame te, mi jô na, 11 Akôsa bo mbulu'u ya nlame wônan wo akape bia mebo, bi asase wô amu ajô denan; akôsa bo nalé, yemekan ajô dina na, ayoñe Zamb' e nto bebé. 12 M' ajô mia na, Môse te, a bôte ya Sôdôm a bôte ya nlame te, bôte ya Sôdôm b'aye dañe yen mvaé. 13 Ñgo'o mia bôte ya Kôratsin! Ñgo'o mia bôte ya Bétsaéda, amu ñge beta be mam me ñga bobane be mia me ñga bobane Tirus a Sidôn, wôna bôte ya minlam mite be ñga ye ji'a kôñelane minlem, a jaé miñkuta, a tab' asup été. 14 A bôte ya Tirus a Sidôn a mia, bôte ya Tirus a Sidôn b' aye dañe yen mvaé, éyoñ Zamb' a ye tyi'i mejô. 15 A mia bôte ya Kapernaum, ye mi aye betebane yôp? mi aye siliban étôtôlan. 16 Môt a wô'ô mia, a wô'ô fe ma; a nyô a vini mia, a vini fe ma; a môt a vini ma, a vini fe nyô a ñga lôme ma.

17 Ane bôte bete mewôme zañbwa be ñga bulan a vak a jô na, A Tat, akôsa bo mimbia minsisim mi awô'ô bia amu jôé dôé. 18 An' a ñga jô be na, Me ñga yene Satan a kpwa'ak, a so'o yôp ane feleves. 19 Tama yenan, me maneya ve mia ñgule ya tibi benyo a alé, a ñgule ya dañe môt a siñe mia: jôm é se ñgule ya ndamane mia. 20 Akôsa bo nalé, te yenan mvaé amu mimbia minsisim mi awô'ô mia, ve yenan mvaé amu môé menan me ne ntilan nlame ya yôp.

21 Éyoñe t' a ñga vak amu Mbamba Nsisim, a jô na, A Tat, Njô ya yôp a si, m' ave wo akéva amu ô ñga solé bôt b' ayeme mam mejô ma, a liti me miñkeñelé mi bon: ya, A Tat, amu ô ñga yene jame te mvaé nalé. 22 Ésa wom a ñga ve me mam mese: te ke môt a yeme Mon, v' Ésa; te ke môt a yem Ésa, ve Mon, a môt Mon a kômbô liti nye. 23 An' a ñga kôñelan mfa'a beyé'é be ñga to, a jô ve bebien étame na, Ébotan a mis m' ayene mam mi ayen: 24 amu m' ajô mia na bekulu mejô abui a bejô bôt be ñga kômbô yene mam mi ayen, ve be nji yene me; be ñga kômbô wô'ô mam mi awôk, ve be nji wô'ô me.

25 A ñga bo na môt éziñ a ñga bo a ye'ele bôte metiñ, a ñga tebe, a ve'ele nye, a jô na, A Nye'ele, m' aye bo jé, m' aye tab' ényiñ ya melu mese? 26 A ñga jô nye na, J' é ne ntilan kalate metiñ? wo alañ aya? 27 An' a ñga yalane na, Nyeke'e Tate Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, a ñgule jôé ése, a nlô wôé ôse; nyeke'e fe môt a ne wo bebé, ane wo anye'e womien. 28 An' a ñga jô nye na, Ô yalaneya zôsô: bo'o nalé, wôna wo aye nyiñ. 29 Ve nye, amu a ñga kômbô liti na émien a ne zôsô, a ñga jô Yésus na, Môt a ne me bebé a ne za? 30 Ane Yésus a ñga yalan a jô na, Môt éziñ a ñga kôlô Yérusalem a ke Yerikô; an' a ñga koé bôt be ñga bo be wôlé bôte biôm, mmbe be ñga va nye ñgômesan, a bôme nye, a li'i ny' ane mbim. 31 A ñga bo na prister éziñ a ñga lôte zeu éte: éyoñ a ñga yene nye, an' a ñga sa'ale. 32 Avale te fe, môt ya Léviten, éyoñ a ñga kui vôm ate, a yene nye, a ñga sa'ale. 33 Ane môte ya Samaria, éyoñ a ñga k' a wulu, a ñga kui vôm a ñga bô: éyoñ a ñga yene nye, a ñga koé ny' éñgôñgo, 34 a ke vôm a ñga bô, a tiñeti nye meveñ, a sôé nye mbon a vaéne meveñ; an' a ñga beté nye tite jé yôp, a ke nye nda beyeñ, a ba'ale nye. 35 Alu da e lôteya, an' a ñga nyoñe marke mebaé, a ve me mie nda beyeñ, a jô na, Ô tuka ba'ale nye; ñge tañ j' aye bo abui, éyoñ m' aye beta so, m' aye ya'ane wo. 36 Bôte ba bela, za wo asimesane na a ñga bo môt a ñga koé bôt be ñga bo be wôlé bôte biôm, ane môt a ne nye bebé a yian bo? 37 An' a ñga jô na, Nyô a ñga koé ny' éñgôñgo. Ane Yésus a ñga jô nye na, Kele bo avale te.

38 Éyoñ be ñga ke zen, an' a ñga kui nlam éziñ: ane miñga éziñ a mbe jôé na Marta, a ñga toé nye nda jé. 39 A mbe monyañ a mbe jôé na Maria, a ñga to Tate bebé mebo, a wô'ô mejô mé. 40 Ve Marta a ñga wô'ô nju'u ya bo ésaé abui, an' a ñga zu vôm a ñga to, a jô na, A Tat, ye wo ayen mvaé ane mojañ a li'i me bo'o ésaé étam? jô'ô

ny' a volô ma. 41 Ane Tat' a ñga yalane na, A Marta, Marta, nleme wôé ô tyele yôp, wo ayen nju'u amu mam abui: 42 ve jame da bôt b' ayiane bo: amu Maria a topeya jam e ne mvaé, be se ñgule ya va nye de.

11 A ñga bo na, éyoñ a ñga ye'elane Zambe vôm éziñ, a maneya ye'elan, ane môt wua ya beyé'é bé a ñga jô nye na, A Tat, ye'ele bia a ye'elane Zamb' ane Yôhanes a ñga ye'ele beyé'é bé. 2 An' a ñga jô be na, Éyoñ mi aye'elan Zambe, Jô'ane na, A Tat, jôé dôé e bo' étyi. Ayoñe dôé e za'ak. 3 Va'a bia bidi bi ayiane bia melu mese. 4 Jamé'é bia mam abé bi abo, amu bibebiene fe bi ajamé bôte bese b' abo bia abé. Te me'ete meve'ele me zu be bia.

5 An' a ñga jô be na, Mi to va, z' a ne mvôé ñg' a ke be nye zañ alu a jô nye na, A mô, kôlé'é me mimamane mi fembé mila; 6 amu mô a ate so zen, me se bidi ya ve nye; 7 nye k' a ye yalan nda étê na, Te ndeñele ma: mbé ô nto ndiban, bia be bon bi bô énoñ; me se ñgule ya kôlô si, a zu ve wo? 8 M' ajô mia na, Akôsa bo a ye bo te kôlô si, a ve ny' amu a ne nye mvôé, a ye kôlô si a ke ve ny' abim a jeñ, amu a bo mbane ya ja'é nye. 9 M' ajô mia na, Jaka'an, wôna mi aye nyoñ; jeñan, wôna mi aye yen; kutan mbé, ndemben a ye di mia wô. 10 Amu bôte bese môt a ja'é a ye nyoñ; môt a jeñ, a ye yen; a môt a kut mbé, a ye di nye wô. 11 Mi to va, z' a n' ésa a ne na ñge mona fame wé a ja'é fembé, a ye viane ve ny' akok? ñge kos, y' a ye viane ve nye nsañelete? 12 Ñg' a ja'é ny' atyi kup, y' a ye viane ve ny' ôlé? 13 Mia bôte mi n' abé, ñge mi ayeme ve bone benan biôm bi ne mvaé; k' Éso wônan a ne yôp a ye dañe ve bôte b' aja'é nye Mbamba Nsisim.

14 An' a ñga va mvumvu'u mbia nsisim. A ñga bo na, éyoñ mbia nsisim ô ñga kôlô, ane mvumvu'u ô ñga kobô; ane bôt be ñga to ésulan be ñga semé. 15 Ve bevo'o be ñga jô na, A va mimbia minsisim a ñgule ya Bééltsebub, njô mimbia minsisim. 16 Ba bevo'o be ñga ve'ele nye, be ñga kômbô na a liti be ndem é so'o yôp. 17 V' a ñga yeme mam be ñga simesane minlem miap a jô be na, Ayoñe se d' akandane zañ a siñ ebien, d' aye jañ; a bôte ya nda jia ñge b' akandane zañ a siñe bebien, b' aye tyaman. 18 Ñge Satan a saleya zañ a siñ émien, ayoñe dé d' aye tab' aya? amu mi ajô na m' ava mimbia minsisim a ñgule Bééltsebub. 19 A ma ñge m' ava mimbia minsisim a ñgule Bééltsebub, bone benan b' ava mie a ñgule za? mmbe b' aye tyi'i mia ajô te. 20 Ve ñge m' ava mimbia minsisim a ônyu Zambe, wôn' ayoñe Zamb' e kuiya be mia. 21 Éyoñ ñguñgu wo aba'ale nda jé, a bili biôm mewosan, akume dé ve tabe mvo'é: 22 v' éyoñ môt a dañe nye ñgu a zu be ny' a dañe nye ñgu, wôn' a wôlé nye biôm mewosane bise a ñga bo a buni'i, a kap akume dé a ñga sa. 23 Môt a bo te kame ma, nny' a siñ ma; a nyô a bo te volô kôane ma, nny' a tyam. 24 Mbia nsisim, éyoñ a kôlôya môt, a ke lôte miñkôte mi si, a jeñ awo'an; amu a bo te yene de, ajô t' a jô na M' aye timan nda jam vôm me ñga so. 25 Éyoñ a kuiya, a koé nda mvosan a ñkôman. 26 Wôn' a k' a nyoñe minsisim mife zañbwa mi adañ émien abé; mi ve nyin étê a tabe wôé: éto môt ate a su'ulane tabe j' adañ éto a ñga taté tabe, abé.

27 A ñga bo na, éyoñ a ñga kobô mejô mete, miñga éziñ a ñga to ésulane bôt, a ñga bete tyiñ yôp a jô na, Ébotan a abum e ñga biaé wo, a mebé ô ñga nyañ. 28 V' a ñga jô na, V' ajô da d' adañe di nd' e ne na, Ébotan a bôt b' awô'ô mejô me Zamb' a ba'ale me.

29 Éyoñ bôt be ñga sulan abui vôm a ñga to, a ñga taté jô be na, Miaé bôte wu ô n' abé: wo ajeñ ndem: wo aye yen ndem, ve ndeme Yôna. 30 Amu aval' ane Yôna a ñga bo bôte ya Ninivé ndem, nalé fe Mone môt a ye bo bôte ya miaé wu ndem. 31 Éyoñ Zamb' a ye tyi'i mejô, miñga ya sid a mbe njô bôt a ye tab' a ve bôte ya miaé wu mekua: amu a ñga so susu'a si, a zu wô'ô mejô me Salômô; mi lô, môt a ne va a dañe Salômô. 32 Éyoñ Zamb' a ye tyi'i mejô, bôte ya Ninivé b' aye tebe, a ve bôte ya miaé wu mekua: amu be ñga kôñelane minlem éyoñ Yôna a ñga kate be mejô

me Zambe: mi lô, môt a ne va a dañ Yôna.

33 Môt a nji bo'é lampe, a telé ny' ébé si, ñge éwolo si, ve telé nye tawôlô yôp, bôt b' anyi nda ve yen éfufup. 34 Dise dôé e ne lampe ya nyôle jôé: éyoñ dise dôé e ne mvo'é, wôna nyôle jôé és' é n' éfufup; éyoñ dise dôé e n' abé, wôna nyôle jôé é ne fe dibi nelut. 35 Ajô te fombô'ô, a za bo na éfufup é ne be wo é za bo dibi. 36 Ajô te, ñge nyôle jôé és' é n' éfufup, te vôm a ne dibi, j' aye fo'o bo éfufupe nelut, aval' ane lamp' a dañe faé a ve wo éfufup.

37 A ñgenan a kobô'ô, ane môte ya Farisér a ñga zu loen, ny' a zu di bidi nda jé; an' a ñga nyi nda, a tabe si tawôlô. 38 Éyoñ môte ya Farisér a ñga yene na a ñga zu di bidi, te tame sôpe mo, a ñga semé. 39 Ane Tat' a ñga jô nye na, Mi Befarisér mi asôp élaé a be'e mfa'a y' atan: ve mi ne mvô a mam abé été nelut. 40 Mia bôt mi ne mekut, ke môt a ñga té mfa'a y' atan, nnye f' a ñga té mfa'a y' été? 41 Ve na va'an minzôzoé mam me ne mfa'a y' été: wôna mam mese me nto mia mfuban.

42 Ñgo'o mia Befarisér, amu ézima a ndôñ a bilok, mekap awôm mi ave Zambe da, ve mfa'a ya bo zôsô a nye'ane Zambe, mi ne te bo: ve mam ma mi ñga yiane bo, te bu'u mam mevok. 43 Ñgo'o mia Befarisér! amu mi anye'e benya bito menda me Zambe, mi anye'e fe na bôt be batan mia vôm bôt be wô'ô sulan. 44 Ñgo'o mia! amu mi n' aval' ane mesoñ me ne te yené, bôte b' awulu me yôp, te yem.

45 Bôt be ñga bo be ye'ele bôte metiñ, wua a ñga yalane nye na, A Nye'ele, éyoñ wo akobô nalé, wo abiasé bia. 46 An' a ñga jô na, Ñgo'o mia bôt, mi aye'ele bôte metiñ! amu mi ave bôte mimbe'e mi n' adit, ve mibebien mi te nambe mimbe'e mit' a ônyu yie. 47 Ñgo'o mia! amu mi alôñe bekulu mejô mesoñe mekok, a b' éso benan be ñga wôé be. 48 Ajô te, mi ne beyen, a mi ame'ete mam b' éso benan be ñga bo amu be ñga wôé be, a mi alôñe be mesoñ. 49 Ajô te Zambe, a yeme mam, a ñga jô na, M' aye lôme be bekulu mejô a minlôman; b' aye wôé bevok, a kpwe'ele bevok; 50 ajô te b' aye sili bôte ya miaé wu ajô metyi bekulu mejô bese bôt be ñga wôé b' ane si nyô é ñga téé; 51 ataté metyi m' Abel akekui metyi me Tsakarias, nny' a ñga wu zañ altar ba tempel: m' ajô fo'o mia na b' aye sili bôte ya miaé wu ajô te. 52 Ñgo'o mia bôt, mi aye'ele bôte metiñ! amu mi ñga dibe bôt zene ya be yeme mam, mibebien mi nji wulu été, a bôt be ñga ye wulu été, mi ñga kame be.

53 Éyoñ a ñga kôlô vôm ate betili bekalate a Befarisér be ñga taté tindi ny' a ñgu, be ñga yi na a kobô mejô abui; 54 be ñga mombô ny' a kômbô wô'ô mejô a ye kobô.

12 Ajô te bôt be maneya sulan be-toyini abui, be tibi bevo'o yôp, an' a ñga taté kobô ve beyé'é bé na, Taba'ane mame ya Befarisér m' afunane jôme j'avusu fembé, ntye, mme me ne medu'an. 2 Te ke jôm é ne nsolan j' aye bo te kui atan: ñg' asoé, bôt b' aye bo te yeme de. 3 Ajô te mejô mese mi maneya kobô asoé, bôt b' aye yeme me; mejô mi maneya kobô ôfôfoé nda été, m' aye katebane menda yôp. 4 A bemô, m' ajô mia na, Te koane bôt b' awôé nyôle woñ, v' éyoñ be maneya wôé nyô, be se fe ñgule ya bo jam afe. 5 Ve me m' aye kate mia môt mi aye ko woñ: koane nye woñ, nny' a ne ñgule ya wua bôt étôtôlan été, éyoñ a maneya wôé be; m' ajô fo'o mia na, Koane nye woñ. 6 Ke b' akuane bemvokuma betan tañe pfenigh ébaé? ve Zamb' a se ñgule ya vuane jia. 7 Ésil és' é ne mia minlô é ne nlañan. Te koane woñ: mi adañe bemvokuma abui beta tañ. 8 M' ajô fe mia na, Môt as' a meme ma vôm bôt be to, Mone môt a ye fe meme nye vôm b' éñgel be Zambe be to: 9 a môt a kate ma vôm bôt be to, Mone môt a ye kate nye vôm b' éñgel be Zambe be to. 10 Môt as' a kobô Mone môt ajô da abé, ajô te d' aye jamban: ve môt a biasé Mbamba Nsisim, ajô te d' aye bo te jamban. 11 Éyoñ b' aye ke mia menda me Zambe, a ke mia betyi'i mejô a bejô bôt, te tyelane minleme yôp ane mi aye yalan, a mejô mi aye kobô: 12 amu Mbamba Nsisim a

ye ye'ele mia ane mi ayiane kobô éyoñe te.

13 Môte wua y' ésulane bôt a ñga jô nye na, A Tat, jô'ô mojañ a kape bia akum tat' a ñga lik, a ke m' éndam. 14 V' a ñga jô nye na, A môt, z' a ñga telé me ntyi'i mejô, ñge môt a kape mia akum? 15 An' a ñga jô be na, Taba'an ntye, te boan ôzañ akum: amu akum abui môt a bili, e me te ve ny' ényiñ. 16 An' a ñga kane be ñkana, a jô na, Ñkukum éziñ ô ñga bili si, bidi bi ñga yô été abui: 17 an' a ñga simesan nlem été a jô na, M' aye bo aya, amu me se vôme ya nane bidi biam? 18 An' a ñga jô na, Ajô di nde m' aye bo na: m' aye tyame menda m' anane bidi, a lôñe ma me n' anen; m' aye nane bidi biam a akume dam bise été. 19 Wôna m' aye jô nlem été na, Me maneya kôan akum abui d' aye yiane me mimbu abui; m' aye tabe si, te yen njuk, ve di, ve nyu, a wô' avak. 20 Ve Zamb' a ñga jô nye na, Ô n' akute môt, alu di b' aye nyoñ nsisime wôé; biôm ô maneya kôan bi aye bo biôm bi za? 21 Môt a kôan akume dé, te bo akum be Zambe, a n' avale te.

22 An' a ñga jô beyé'é bé na, Ajô te m' ajô mia na, Te tyelane minleme yôp ajô ényiñe jenan, bidi mi aye di; a ñgômesan mi aye jaé menyôle menan. 23 Amu ényiñ j' adañe bidi, a nyôle j'adañ ñgômesan. 24 Tama simesan anon, ane d' abo te bé bidi, te kôane bidi; nalé f' e nji bo akañ, ñge nda bidi; ve Zamb' a ve de bidi: ke mi adañ anon beta ndañan! 25 Mi to va, z' a ne na éyoñ a tyelé nleme wé yôp, a ne ñgule ya limeti nyôle jé nta ényi'a wo? 26 Wôna ñge mi se ñgule ya bo jam d' adañe tyôtyoé, mi atyelé minleme yôp amu mam mefe amu jé? 27 Tama simesane same meyañ, ane j' ayaé: é ne te bo ésaé, te tiñe bindelé, ve ma m' ajô mia na, Akôsa bo Salômô a étôto'o j' ése, a nji bo abeñ ñgômesan ane same jia. 28 Ve ñge Zamb' a bo bilo'o ya fé ñgômesane nalé, akiti be wua bie nduan, k' a ye dañe jalé mia, mia bôt mi abuni tyôtyoé? 29 Te jeñane bidi mi aye di, a jôm mi aye nyu, te tebane fe biyebé. 30 Amu meyoñe me ya si nyô m' ajeñe biôm bite bise: v' Éso wônan a yeme na biôm bite bi ayiane mia. 31 Jeñan ayoñ dé, wôna biôm bite bi aye kô'ôlane mia. 32 Mi mon nsamba mintômba, te koane woñ; amu Éso wônan a nye' a va'a mia ayoñe dé. 33 Ku'ane biôm mi abili, a ve minzôzoé; bo'an mibebiene mimfe'e mi ne te wu ntuk; kôan akum nlame ya yôp, d' aye bo te man, vôm ñwuwup ô ne te zu bebé, a bibiam te di. 34 Amu vôm akum e ne mia, vôm ate fe minlem mienan mi né.

35 Taba'ane meses ntiñetane meñgeteñ, a belampe benan ve yôñ; 36 mibebien, taba'an ane bôte b' alôbô ésa wop, éyoñ a ye so lu'u miñga; b' aye bo na éyoñ a ye zu kut mbé, b' aye ji'a di nye wô. 37 Ébotan a bebo bisaé bete, mmb' éyoñ ésa wop a ye so, a ye ko be be mombô'ô; m' ajô fo'o mia na a ye tiñeti ases añgeteñ, a loene be be tabe si tawôlô, émien a ye zu bo b' ésaé. 38 Ñg' a ye so éyoñe zañ alu é ñgenane te kpwan, ñg' éyoñe zañ alu é lôteya, a ko be mombô'ô, ébotan a bebo bisaé bete. 39 Yeman ajô dina na ñge mie nda a ñga yem éyoñ ñwuwup wo aye zu, v' a ñga mombô, te li'i nda j' étam, môt a za zu tupe je. 40 Mia fe, taba'an ñkôman, amu mi te yem éyoñ Mone môt a ye so.

41 Ane Pétrus a ñga jô na, A Tat, ye bia ye bôte ba bese, beza wo akan ñkana te? 42 Ane Tat' a ñga jô na, Z' a ne mba'al' a yeme mam, a bo ésaé mvaé, nny' ésa wé a ye telé mba'ale nda j' ése, a ye ve bôte bidi éyoñe b' ayi di bidi. 43 Ébotan a mbo ésaé ate, éyoñ ésa wé a ye so a koé ny' a bo avale te. 44 M' abele fo' ane m' ajô mia na a ye telé nye mba'ale ya biôm bié bise. 45 Ñge mbo ésaé at' a ye jô nlem été na, Tat' *a* ye ji'a so; ve taté bôme bôt b' abo bisaé, befam a biñga, ve di, ve nyu, a so'o bilam; 46 ésa mbo ésaé at' a ye so éyoñ a ne te buni na a ye so, ve tyi'i nye zañ, a toé nye vôm bôt be ne te bo ésaé mvaé be to. 47 Mbo ésaé a ñga yeme mam ésa wé a ñga nye'e, te kôme mam, te bo an' ésa a nye'e, b' aye bibi nye mebibi abui; 48 ve nyô a ñga bo te yem, ve bo mam be ñga yiane bibi nye, b' aye bibi nye tyôtyoé. Môt be ñga ve abui ya ba'ale, nnye b' aye sili abui: môt be ñga ve abui, nnye b' aye dañe sili.

49 Me ñga zu wua nduane si nyô; m' ayi jé, ñg' é kabeya? 50 Me ñgenane te jibi mam m' aye jibi; nlem ô tyelé me yôp, m' ayi na ajô t' e man. 51 Ye mi asi'a kona me zuya ve mvo'é si nyô? M' ajô mia na, Momo, ve kandé bôte meñgam: 52 Amu melu ôsu bôte betan b' aye tabe nda jia ve kandan, bela b' aye siñe bebaé, bebaé b' aye siñe bela. 53 B' aye kandan, ésa a ye siñe mona fam, a mona fam a ye siñ ésa; nyia a ye siñe mona miñga, a mona miñga a ye siñ nyia wé; ntyi a ye siñ mbom, a mbom wo aye siñ ntyi.

54 A ñga jô fe bôt be ñga to ésulane na, Éyoñ mi ayen mveñ j' avine yôp mfa'a jôp d' adim, ana'ana mi ajô na, Mveñ j' aye noñ; nalé ve bo. 55 Éyoñ mi ayen évuñulu j' avuñ, é so'o sid, mi ajô na, Édudu'u j' aye bo abui; nalé ve bo. 56 Mia bôt mi ne medu'an, mi ayeme fombô si a yôp; a nto aya, mi te yeme fombô mam m' abo melu ma? 57 A mibebien mi abo te yeme kandé mam me ne zôsô amu jé? 58 Éyoñ mia môt mi n' ajô mi ake be ntyi'i mejô, mi ñgenane zen, mi taté mane kôm ajô denan; a za bo na a ye ke wo be ntyi'i mejô, a ntyi'i mejô a ye ke wo be mba'ale mimbôk, a mba'ale mimbô' a ye ke wo nda mimbôk. 59 M' ajô wo na, W' aye kôlô valé, ve tame mane ya'ane ny' akume te se, te li'i jôm.

13 Bôte bevo'o be ñga to éyoñe te, be ñga kate nye foé ajô bôte ya Galiléa, Pilatus a ñga fulane metyi map a metyi betit be ñga tyi'i Zambe. 2 An' a ñga yalan a jô be na, Ye mi asi'a kona bôte ya Galiléa bete be ñga dañe bôte bese ya Galiléa abé, amu be ñga yene mam mete? 3 M' ajô mia na, Momo: ve mia ñge mi abo te kôñelane minlem, mia bese mi aye jañ avale te. 4 Bôt awôm a mwom, nda meko'o ya Silôa é ñga ku be yôp a wôé be, ye mi asi'a kona be ñga dañe bôte bese be ñga to Yérusalem abé? 5 M' ajô mia na, Momo: ve ñge mi abo te kôñelane minlem, mia bese mi aye jañ avale te.

6 A ñga kan ñkana wu na, Môt éziñ a ñga bé élé ya faége afupe dé, an' a ñga ke jeñe bibuma été, te yen. 7 An' a ñga jô môt a ñga ba'al' afupe na, Tame yen, mimbu mila me za'a me jeñe bibuma élé ya faége ji, te yen: bake'é je; j' adibe si amu jé? 8 An' a ñga yalan a jô nye na, A Tat, tame beta jô'é je mbu wu, m' aye fa'a je tine si, a kute je mbuane si: 9 ñge j' aye wum bibuma, mvo'é; ñge momo, wôna wo aye ba'é je.

10 A ñga ye'ele bôt nda Zambe môse sondô. 11 A ñga bo na miñga, nsisim ô ñga yemele nye mimbu awôm a mwom, a ñga to bebale, te ñgule ya nyoé ñkuk. 12 Éyoñ Yésus a ñga yene nye, a ñga loene ny' a jô nye na, A miñga, ôkone viôé ô maneya. 13 An' a ñga beté nye mo: an' a ñga ji'a nyoé ñkuk, a kañe Zambe. 14 Ane évete ya nda Zamb' a ñga wô' abé, amu Yésus a ñga saé môt môse sondô, an' a ñga jô ésulane bôte na, Bôt b' ayiane bo bisaé melu mesaman: melu mete zaka'a saban, sa môse sondô. 15 Ane Tat' a ñga yalane ny' a jô na, Mi bôt mi ne medu'an, mia bese môte wua ñg' a ne mon nyat ñge éjakas nda été, k' a ye ti je, a ke je vôme ya nyu mendim môse sondô? 16 Nde miñga nyô, a ne mvoñe bôt Abraham, Satan a ñga ve ny' ôkone mimbu awôm a mwom, ke m' ayiane saé nye môse sondô? 17 Éyoñ a ñga kobô mejô mete, bôte bese be ñga sôane nye be ñga wô' ôson: ane bôte bese be ñga to ésulan be ñga yen mvaé, amu bitua bi mam bis' a ñga bo a bo'ok.

18 Ajô t' a ñga jô na, Ayoñe Zambe d' afunane jé? M' aye funane de za jôm? 19 D' afunan ane fes été jia, nje môt a ñga nyoñ a ke bé afupe dé; an' é ñga fa a bo élé; ane anone ya yôp e ñga zu tabe je mintya.

20 An' a ñga beta jô na, Za jôm m' aye funane j' ayoñe Zambe? 21 D' afunan ane jôm j' avusu fembé, miñga a ñga nyoñe je bikanda bi avute bila, akekui éyoñ é ñga mane vus ése.

22 An' a ñga ke minlam minlam, mi mi n' anen a mi mi ne tyôtyoé, ve k' a ye'ele bôt, a ke zene ya Yérusalem. 23 Ane môt a ñga jô nye na, A Tat, bôt b' ayen ényiñ ya melu mese, ye be ne tyôtyoé? An' a ñga jô be na, 24 Tameka ke ve'elane nyi mbé ô ne tyôtyoé: amu m' ajô mia na bôt abui b' aye kômbô nyi, ve b' aye bo te ñgule ya nyin. 25 Éyoñ mie nda a kôlôya si a dib mbé, a mi ataté tabe

atan a kut mbé, a jô na, A Tat, di'i bia mbé, a ye yalan a jô mia na, Me te yem mfa'a mi aso; 26 wôna mi aye taté jô na, Bi ñga di a nyu vôm ô ñga to, wo ô ñga ye'ele bôte minseñe miañgan; 27 wôn' a ye jô na, M' ajô mia na, Me nji yem mfa'a mi aso; mia bese mi abo mam abé, kôla'ane valé. 28 B' aye bo wôé ve yi a latane mesôñ, éyoñ mi ayen Abraham a Isak a Yakôb a bekulu mejô bes' ayoñe Zambe, ve mibebien mi li'i mi to atan. 29 B' aye so mfa'a jôp d' atô a mfa'a jôp d' adim a mfa'a ya nôrd a mfa'a ya sid, a tabe si ayoñe Zambe. 30 A ye bo na bôte bevo'o be ne mvus b' aye teb' ôsu, a ba be n' ôsu b' aye tebe mvus.

31 Éyoñe te Befarisér bevo'o be ñga ke jô nye na, Kôlô'ô va, ô ke: amu Herôdes a kômbô wôé wo. 32 An' a ñga jô be na, Kele jôane kul éte na, Ô lô, m' ava mimbia minsisim a saé bôte den a akiti, m' aye mane melu mela. 33 M' ayiane ke dulu dame den a akiti a ôjan: amu b' aye wôé ñkulu mejô vôm mfe, ve Yérusalem. 34 A bôte ya Yérusalem, a bôte ya Yérusalem, mi wô'ô wôé bekulu mejô, a lume bôt b' azu mia minlômane mekok! me ñga yi kôane bone benan mekôan abui, ane nyia kup a kôane bone bé mefape si, mi ve ben. 35 Tama yenan, nda jenan é li'iya momo: m' ajô mia na, Mi aye bo te yene ma, v' éyoñ mi aye jô na, Ébotan a nyô a zu jôé Tate.

14 A ñga bo na, éyoñ a ñga nyi nda évete ya Befarisér môse sondô, a di bidi, ane be ñga fombô nye. 2 Môt a mbe wôé a ñga kone mendim nyô. 3 Ane Yésus a ñga kobô bôt be ñga bo be ye'ele bôte metiñ a Befarisér, a jô na, Ñge môt a saé môt môse sondô, ye mvaé ye abé, a bo jé? 4 Ane be ñga ku bivô. An' a ñga nyône môt ate, a saé nye, a jô nye na, Kelek. 5 An' a ñga jô be na, Z' a ne mine va, ñg' éjakas ñge nyat é kuya ny' ébé, a ye bo te ji'a va je môse sondô? 6 Ane be ñga bo te ñgule ya beta yalane nye mejô mete.

7 Éyoñ a ñga yene bôt, be ñga loene be be zu di bidi, be tope benya bito, an' a ñga kane be ñkana na, 8 Éyoñ môt a loene wo ésulane ya luk, te tabe nya éto, a za bo na ñg' a loene môt mf' a dañe wo, 9 môt a ñga loene mia ny' a ye zu jô wo na, Va'a môte nyô éto, wôna wo aye wô' ôson a viane ke tab' éto ya susu'a. 10 V' éyoñ b' aloen wo, kele tabe si éto ya susu'a; wôn' éyoñe môt a loene wo a zu, a ye jô wo na, A mô, kele tabe nya éto: wôna wo aye bo duma vôm bôte bese be to tawôlô. 11 Amu môt as' a bet émien, a ye subane si; a nyô a su émien, nyô a ye betebane yôp.

12 An' a ñga jô fe môt a ñga loene nye na, Éyoñ wo ayame bôte bidi, ñge zañe môs ñge mam ñgô'é, te loene bemvôé bôé ñge bobenyoñ, ñge bôt mi be be mi vuman, ñge bôt be n' akum abui, mi be be mi to bebé, a za bo na b' aye beta loene wo, a bo wo an' ô ñga bo be. 13 Éyoñ wo ayame bôte bidi, loene minzôzoé, a mimbôbôk, a minyeyem, a mindindim: 14 wôna wo aye yen ébotan; amu be nji bo jôme ya beta ve wo: amu wo aye yen mvaé jôé éyoñ bôt be ne zôsô b' aye wômô.

15 Bôt ba be be be ñga to tawôlô, môte wua y' été, éyoñ a ñga wô'ô mejô mete, a ñga jô nye na, Ébotan a môt a ye di bidi ayoñe Zambe. 16 V' a ñga jô nye na, Môt éziñ a ñga kuli bidi mam ñgô'é; a loene bôt abui: 17 éyoñ bidi bi ñga mane bé, a ñga lôm mbo ésaé wé a ke jô bôt a ñga loene na, Za'an, amu biôm bise bi nto ñkôman. 18 Ane be ñga taté bo meveñe bese. Môte wua a ñga jô nye na, Me maneya kuse si, m' aye ke yene je: m' aye'elan wo na, Jôké'é ma. 19 Nyô mbo' a ñga jô na, Me maneya kuse beyôm benyat b' abo bisaé awôm, m' ake ve'ele be: m' aye'elane wo na jôké'é ma. 20 Nyô mbo' a ñga jô na, Me lu'uya miñga, ajô te me se ñgule ya zu. 21 Ane mbo ésaé at' a ñga zu kat ésa wé mam mete. Ane mie nda a ñga ya, a jô mbo ésaé wé na, Jika'a ke minseñ a mezene ya nlam, ô zulu minzôzoé, a mimbôbôk, a mindindim, a minyeyem. 22 Ane mbo ésaé at' a ñga jô na, A tat, me maneya bo ajô wo ate jô, ve bito bivo'o bi ñgenane zesé. 23 Ane mie nda a ñga jô mbo ésaé ate na, Kele mensendé a mezene ya mefup, ô tindi bôt be zu, wôna nda jam j' aye jaé. 24 Amu m' ajô mia na, Bôt me ñga taté loen, môte wua y' été *a* ye tye'e bidi biam.

25 Ane ba be bôt abui be ñga ke; an' a ñga kôñelan a jô na, 26 Ñge môt a zu be ma, te vini ésa wé, ba nyia, a miñga wé, a bone bé, a bobenyañ, a beka, nalé f' ényiñe jé, a se ñgule ya bo nyé'é wom. 27 Bôte bese môt a bo te be'e kroitse j' émien, a zu tôñe ma, a se ñgule ya bo nyé'é wom. 28 Mi to va, z' a ye lôñe beta nda mekok, te taté tabe si a fase tañ j' aye yian nda éte, ñge akume dé d' aye bo abime d' aye yian mane je? 29 A za bo na, éyoñ a maneya bôé meko'o ya si, a se ñgule ya sondô, bôte bese b' ayen b' aye taté woé nye, 30 a jô na, Môte nyô a ñga taté lôñ, te ñgule ya sondô. 31 Za njô bôt a ke wosan njô bôt mbo'o bita, a ye bo te tame tabe si a bôndé fek, ñg' émien a bezimbi betoyini awôm a ne ñgule ya ke tôbane môt a zu wosane ny' a ne bezimbi betoyini mewôm mebaé? 32 Ñg' a se ñgu, wôna nyô mbo' a ñgenan ôyap, a ye lôme bôt be ke sili ane b' aye bo élat. 33 Ajô te, mia bese môt a bo te li'i biôm bise a bili, a se ñgule ya bo nyé'é wom. 34 Ñku ô ne mvaé: ve ñge ñku ô sameya zam, jé j' aye beta ve wô zam? 35 Ô nji beta bo mvaé b' awua wô nya si, sa akun: ve wua wô ôyape fé. Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk.

15 Bôte bese be wô'ô nyoñe biôme y' ékaña'a, a bôte b' abo mam me n' abé be ñga ke nye bebé, be kômbô wô'ô mejô mé. 2 Ane Befarisér a betili bekalate be ñga kobô menyiñ a jô na, Môte nyô a nyoñe bôt be n' abé, ba be be ve di.

3 An' a ñga kane be ñkana wu, a jô na, 4 Mia môt mbé a ne na ñg' a ne mintômba ntet, wua ô dimi, k' a ye li'i mintômba mewôm ébu a ébu vôm mi adi, a ke jeñe wu ô dimiya, akekui éyoñ a yeneya wô? 5 Éyoñ a yeneya wô, a beté wô bitu a wô' avak. 6 Éyoñ a kui ja, a loene bemvôé a bôt ba be be be to bebé, a jô be na, Ñva'an, amu me yeneya ntômba wom ô ñga dimi. 7 M' ajô mia na avale te fe b' aye dañe va'a nlame ya yôp amu môte wua a n' abé a kôñelaneya nlem, a va'a tyôtyoé amu bôte ya zôsô mewôm ébu a ébu be ne t' ajô ya kôñelane minlem.

8 Miñga mbé a bili mark awôm, ñge marke jia é dimiya nye, a bo te bo'é lampe, a vos nda, a tu'a jeñ akekui éyoñ a yeneya je? 9 Éyoñ a yeneya je, a loene bemvôé bé a bôt ba be be be to bebé, a jô be na, Ñva'an, amu me yeneya mark é ñga dimi ma. 10 M' ajô mia na avale te fe b' aye va'a vôm b'éñgel be Zambe be to, éyoñ môte wua a n' abé a kôñelan nlem.

11 An' a ñga jô na, Môt éziñ a mbe bo befame bebaé: 12 nyô a mbe moñgô a ñga jô ésa wé na, A tat, ke'e me ñgabe jame y' akume dôé. An' a ñga kape b' akume dé. 13 Melu me lôteya tyôtyoé, nyô a mbe moñgô a ñga kôane biôm bié bise, a ke si é mb' ôyap, vôm at' a ñga mias akume d' émiasémias, a bo ézezam. 14 Éyoñ akume dé s' e ñga man, mfum mbane ya zaé a ñga kui si éte; an' a ñga taté bo ôsame. 15 An' a ñga ke tabe be môte ya si éte: ane môt ate a ñga ve ny' ésaé ya ba'ale beñgôé. 16 An' a ñga yi di bikôla'a bibuma beñgôé be ñga bo be ja'ak, te ke môt a ñga ve nye jôm. 17 V' éyoñ a ñga bo fe'e nlem, a ñga jô na, Bebo bisaé be tate bañembé be ne bidi abui, te vo di bise, ve ma m' awu zaé va! 18 M' aye kôlô si a bulane be tate, m' aye jô nye na, A tat, me ñga bo abé mise me Zamb' a mise môé: 19 ô nji fe yiane loene me na mone wôé: bo'o m' ane wo abo bôt b' abo wo bisaé. 20 An' a ñga kôlô si a ke be ésa. A ñgenan ôyap, an' ésa a ñga yene nye, a wô'ô ny' éñgôñgo, a ke mbi, a wubane nye tyiñ, a latane ny' anyu. 21 Ane mon a ñga jô nye na, A tat, me maneya bo abé mise me Zamb' a mise môé: ô nji fe yiane loene me na mone wôé. 22 V' ésa a ñga jô bebo bisaé bé na, Jika'a zuane ñgômesane j' adañ mvaé, a jalé nye je; jalane fe ny' élondô ônyu, a jalé nye bikôndé mebo: 23 za'ane mon nyat a n' avoñ, mi wôé nye, bi di, a vak: 24 amu mone wome nyô a ñga wu, a nyiñeya; a ñga dimi, a yenéya. Ane be ñga taté vak. 25 Mon a ñga to mvendé a mb' afup: éyoñ a ñga so, a kui bebé nda, a ñga wô'ô bôt be bôme biôm a jem. 26 An' a ñga loen mbo ésaé wua, a sili nye na, B' abo jé? 27 An' a ñga jô nye na, Monyoñ a soya; éso a ate wôé mon nyat a n' avoñ, amu a yeneya nye mvo'é. 28 An' a ñga ya, te kômbô

ke nda été: an' ésa a ñga k' atan, a ye'elane nye. 29 V' a ñga yalan a jô ésa na, Ô lô, mimbu mi me ñga bo wo bisaé, me nji bjasé ajô da ya mejô mese ô ñga jô: ô nji ve me mon ékela, bia bemvôé bam bi vak: 30 v' éyoñ mone wôé nyô a ñga man akume dôé a bijabô a soya, ô vian wôé nye mon nyat a n' avoñ. 31 An' a ñga jô nye na, A mone wom, bia wo bi to melu mese, a biôm bise bi ne émbiôé. 32 Bi ayiane yen mvaé a vak: amu monyoñe wôé nyô, a ñga wu, a nyiñeya; a ñga dimi, a yenéya.

16 An' a ñga jô fe beyé'é na, Môt éziñ a mb' akum abui, a ñga bili môt a ba'ale ny' akum: ane bôt be ñga jô nye na, Môt at' a ndamane wo akum. 2 An' a ñga loene ny' a jô nye na, Z' aka' ajô m' awô' ajô dôé di? liti'i me tañ akum ô bili; amu ô se fe ñgule ya ba'al' akume dam. 3 Ane môt a ñga ba'al' akum a ñga jô nlem été na, M' aye bo aya, amu tate wom a vaya m' ésaé ya ba'al' akum? Me se ñgule ya fa'a si: me wô' ôsone ya ja'é bôte biôm. 4 Me yemeya ane m' aye bo, ajô te bôt b' aye nyoñe me de menda map, éyoñ a ye va m' ésaé ya ba'ale akum. 5 An' a ñga loene môt as' a ñga bili ésa wé akum, be zu be nye; an' a ñga jô môte y' ôsu na, Ô bili tat' akum tañ aya? 6 An' a ñga jô na, Mende'e me mbon ntet. An' a ñga jô nye na, Nyoñe kalate wôé, ô ji'a tabe si, a tili mewôm metan. 7 Wôn' a ñga jô môt mbo'o na, Ô bili tañ aya? An' a ñga jô nye na, Biate bi nlisi ntet. An' a ñga jô nye na, nyoñe kalate wôé, ô tili mewôm mwom. 8 An' ésa wé a ñga se'e mbia mba'ale akum ate, amu a ñga bo mefek: amu bôt b' atôñe mame ya si nyô be ne fe'e minlem mfa'a mam b' abo, a dañe bôt b' atôñe Zambe fek. 9 M' ajô mia na, Latane bôte meñbwa a mame ya si nyô, mme me n' abé, wôn' éyoñ mam mete m' aye man, b' aye toé mia bito ya melu mese. 10 Môt a tu'a ba'ale biôm bi ne tyôtyoé, nnye f'a ye tu'a ba'ale biôm bi n' abui. Môt a bo ékotekot mfa'a biôm bi ne tyôtyoé, a ye fe bo ékotekot mfa'a biôm bi n' abui. 11 Ajô te ñge mi nji tu'a ba'ale biôme ya si nyô, mmbie bi n' abé, z' a ye buni na mi aye tu'a ba'ale benya mam? 12 Ñge mi nji tu'a ba'al' éza biôm, z' a ye ve mia biôm bienan? 13 Môt a se ñgule ya bo b' ésa bebaé bisaé: amu a ye vini wua a nye'e nyô mbok; ñge sa nalé, a ye wô'ô wua, a biasé nyô mbok. Mi se ñgule ya bo ésaé Zamb' a ésaé mame ya si nyô.

14 Befarisér, mmbe be ñga nye'e akum, be ñga wô'ô mejô mete mese: ane be ñga kpwe'ele nye. 15 An' a ñga jô be na, Miabebien mi aliti bôte na mi ne zôsô; ve Zamb' a yeme minlem mienan: amu jôm bôt b' asemé, Zamb' a lô j' abé. 16 Metiñe me Zamb' a mejô ya bekulu mejô me ñga to akekui éyoñ Yôhanes a ñga to: atatê éyoñe te be ñga kate mbamba foé y' ayoñe Zambe, a môt as' a ne ñgule ya nyi été. 17 Yôp'a si nyô b' aye lôt, ajô te nd' e ne tyi'ibi, sa na ékañga jia ya metiñe me Zambe j' aye wu ntuk.

18 Môt as' a su miñga wé, a lu'u mfe, a boya mejian: môt a lu'u miñga éyoñ nnôm a suya nye, a jiya éza miñga.

19 Môt éziñ a mb' akum abui, a ñga be' évindi ñgômesan a ndombo éndelé, a wô' avak, a di mbamba bidi melu mese: 20 ôwutu' éziñ ô ñga bo jaké'é bôte biôm, ô mbe jôé na Latsarus ô ñga bô mbala'a si, mefôle nyôle nenyañ, 21 a ñga kômbô di afufuse bidi e ñga ku si tawôlô ñkukum; ane bemvu be ñga zu nyiane nye mefô. 22 An' ôwutu' ô ñga wu, ane b'éñgel be ñga be'e nye, a ke nye tôé Abraham: ane ñkukume f' ô ñga wu, ane be ñga jame nye soñ. 23 An' a ñga wô' ésôbô' étôtôlan, a lôbô yôp, a yen Abraham ôyap, Latsarus a bô nye tôé. 24 An' a ñga bete tyiñ yôp a jô na, A tat Abraham, ko m' éñgôñgo, ô lôme Latsarus a dup ônyu vié mendim, a ve m' ôyem évôvoé; amu m' awô' ésôbô' abui nduane nyô. 25 An' Abraham a ñga jô nye na, A mon, simesan an' ô ñga yen mbamba be mam éyoñ ô ñga ve, a Latsarus a ñga yen abé éyoñe te. V' éyoñe ji, nny' a yeneya mvaé va, ve wo wo wô' ésôbôk. 26 Ajô fe di, beta mbi'ili a n' édok a ne bia wo zañ, ajô te bôt b' akômbô kôlô va a zu mi ne wôé, be se ñgule ya lôt, a bôt be se ñgule ya so mi ne wôé a zu bi ne ne.

27 An' a ñga jô na, A tat, ajô te m' aye'elane wo na lôme nye nda ésa wom: 28 amu me ne bobejañe betan; a ye kate be foé mmbe fe be za zu vôm a n' ésôbô'ô nyô. 29 An' Abraham a ñga jô na, Be bili bekalate be Môze a bekulu mejô; be tame wô'ô be. 30 An' a ñga jô na, Momo, a tat Abraham: ve ñge môt a ke be b' a so miñwuane ne; wôna b' aye kôñelane minlem. 31 An' a ñga jô nye na, Ñge b' abo te wô'ô Môze a bekulu mejô, nalé fe b' aye bo te wô'ô môt a wômô a so'o miñwuan.

17 An' a ñga jô beyé'é bé na, A se ñgule ya bo na mam m' akolé bôt ôbak m' aye bo te zu: ve môt a bo mam mete, ñgo'o nye. 2 A ne nye mvaé ñge b' atiñeti ny' ako'anen b' ako'o de bidi tyiñ, a wua nye mañ été, sa na a kolé wua ya bôte ba be ne tyôtyoé ôbak. 3 Tuka'a fomban ane mi aye bo: ñge monyoñe wôé a bo abé, lebe nye: ñg' a kôñelan nlem, ô jamé nye. 4 Ñg' a bo wo abé mebo zañbwa môse wua, a beta zu be wo mezu zañbwa, a jô na, Me kôñelaneya nlem; wo yiane jamé nye.

5 Ane minlôman mi ñga jô Tate na, Kô'ôlane bia mbunan bi abuni. 6 Ane Tat' a ñga jô na, Ñge mi abuni ane fese ya été, mi aye jô élé maulbér ji na, Té'é si, ô ke tebe mañ été, je ve wô'ô mia. 7 Mia z' a né, ñg' a ne mbo ésaé, ñg' a tye si ñge ba'ale mintômba, éyoñ a soya afup a ye jô nye na, Tame ji'a zu tabe si ô di: 8 k' a ye viane jô nye na, Tame kôme me tawôlô, ô yemete ases a bò m' ésaé, m' atame di a nyu; éyoñ me maneya, wôna wo fe wo aye di a nyu? 9 Y' a ve mbo ésaé at' akév' amu a ñga bo mam a ñga jô nye? 10 Nalé fe mia, éyoñ mi maneya bo mam mese be ñga jô mia, jô'ane na, Bi ne mbia bebo bisaé; bi maneya bo ésaé v' abim bi ñga yiane bo.

11 A ñga bo na, éyoñ a ñga ke Yérusalem, a ñga lôte zañe ya Samaria a Galiléa. 12 Éyoñ a ñga kui nlam éziñ, bôt awôm be ñga kone zam be ñga tôbane nye, be ñga tele ny' ôyap: 13 ane be ñga bete metyiñ yôp a jô na, A Tat, Yésus, ko bi' éñgôñgo. 14 Éyoñ a ñga yene be, a ñga jô be na, Kele litane beprister menyôle menan. A ñga bo na, éyoñ be ñga ke, ane be ñga bo mvo'é. 15 Bôte bete môte wua éyoñ a ñga yene na a nto mvo'é, a ñga bulan mvus, a bete tyiñ yôp a kañe Zambe; 16 an' a ñga buti asu si vôm Yésus a ñga tele, a ve ny' akéva: a mbe môte ya Samaria. 17 Ane Yésus a ñga yalane na, Ke be ñga bo mvô'é awôm? ba bevo' ébu be ne vé? 18 Ye be nji bulan a zu ve Zambe duma, ve nyô a ne môte y' ayoñ afe? 19 An' a ñga jô nye na, Kôlô'ô si, ô ke: mbunan wo ate buni ô boya wo mvo'é.

20 Éyoñ Befarisér be ñga sili nye na, Ayoñe Zambe d' aye so éyoñe vé? a ñga yalane b' a jô be na, Ayoñe Zambe d' aye zu bôt be lô ane d' azu: 21 nalé fe b' aye bo te jô na, E ne va! E ne li! amu ayoñe Zamb' e ne ve minlem mienan.

22 An' a ñga jô beyé'é bé na, Melu m' aye bo éyoñ mi aye kômbô yen alu da ya melu me Mone môt, ve mi aye bo te yene dè. 23 Bôt b' aye jô mia na, Mi lô, a ne li! Mi lô, a ne va! te keane wôé a tôñe be. 24 Amu ane feleves, éyoñe j' avese yôp mfa'a wua j' ave éfufup mfa'a yôp mbok; nalé fe Mone môt a ye bo éyoñ a ye so. 25 A ye taté jibi mam abui, a bôte ya miaé wu b' aye vini nye. 26 Aval' ane mam me ñga bo melu Nôa a ñga to, avale te fe d' aye bo melu Mone môt a ye so. 27 Be ñga di, be ñga nyu, be ñga lu'u biñga, a ke beñgone meluk, akekui môs Nôa a ñga nyin arke été, a ndôn é ñga kui, a jiane be bese. 28 Aval' ane mam me ñga bo fe melu Lot a ñga to: be ñga di, be ñga nyu, be ñga kus, be ñga kuan, be ñga bé bidi, be ñga lôñe minlam: 29 ve môs Lot a ñga kôlô Sôdôm, nduan a shwéfel bi ñga so yôp, a jiane be bese: 30 avale te fe d' aye bo môs Mone môt a ye so. 31 Môse te môt a n' andile yôp, akume dé nda été, a ye bo te sise si, a nyoñ akume te: nalé fe môt a n' afup, te bulan nlam. 32 Simesa'ane ñga Lot. 33 Bôte bese môt a kômbô ba'al' ényiñe jé, a ye dimeli je: ve nyô a ye dimeli ényiñe jé, nny' a ye ba'ale je. 34 M' ajô mia na, Alu te, befam bebaé b' aye bômbô énoñe jia; jia j' aye nyoñeban, nyô fo'o j' aye li'i. 35 Biñga bebaé b' aye ko'o bidi ako'o da; wua a ye nyoñeban, nyô

mbo' a ye li'i. 37 Ane be ñga yalan a jô nye na, E vé, A Tat? An' a ñga jô be na, Vôm mbime tit ô bô, vôm ate fe bendôé b' aye sulan.

18 An' a ñga kane be ñkana, a liti b' ane b' ayiane bo melu mese, ve ye'elane Zambe, te kat; 2 an' a ñga jô be na, Ntyi'i mejô a ñga to nlam éziñ, a ñga bo te ko Zambe woñ, te mvamane bôt: 3 ñkuse miñga ô mbe nlame te: ô ñga jaé ke be nye, a jô na, Kôme m' ajô bi môt a siñe ma zôsô. 4 A ñga taté ben, v' éyoñ melu me ñga lôt, an' a ñga jô nlem été na, Akôsa bo me ne te ko Zambe woñ, te mvamane bôt; 5 v' amu ñkuse wu ô wô'ô bo za'a ndeñele ma, m' aye tyi'i ny' ajô te, a za jalé me njuk amu a bo mbane ya zu. 6 Ane Tat' a ñga jô na, Vô'ôla'an an' ékotekot ntyi'i mejô a jô. 7 Ye Zamb' a ye bo te kame bôte bé a ñga top, b' abo ve ye'elane nye môs ba alu, nnye f' a dañ mvamane be? 8 M' ajô mia na a ye bo avôle ya kôme mejô map. V' éyoñ Mone môt a ye so, y' a ye koé bôt b' abuni nye si nyô?

9 Bôte bevo'o be ñga buni na bebien be ne zôsô, ve yene bôte bef' abé, a ñga kane be ñkana, a jô na, 10 Bôte bebaé be ñga ke tempel été, a ye'elane Zambe; wua a mbe môte ya Befarisér, nyô mbo'o môt a wô'ô nyoñ akume ya ékaña'a. 11 Môte ya Befarisér a ñga teb' a ye'elane Zambe nlem été na, A Zambe, m' ave wo akév' amu me nji bo aval' ane bôte befe, b' abo mvô, a medu'an, a mejian, nalé fe me nji bo aval' ane môt a wô'ô nyoñ akume ya ékaña'a nyô. 12 M' atyi bidi sondô wua metyi mebaé: biôm bise m' ayen awôm, m' ave Zambe jia. 13 Ve nyoñe biôme y' ékaña' a ñga teb' ôyap, te lôbô mise mé mfa'a ya yôp ve kute tôé a jô na, A Zambe, ko m' éñgôñgo, me ne mbia môt. 14 M' ajô mia na, Môt at' a ñga ke nda jé njamane mam abé, sa môte ya Befarisér: amu môt as' a bet émiene yôp, a ye subane si, a nyô a su émiene si, a ye betebane yôp.

15 Ane be ñga zu miñkeñelé mi bon be nye, be ñga kômbô na a nambe mie: éyoñ beyé'é be ñga yen ajô te, be ñga kame be. 16 Ane Yésus a ñga loene b' a jô na, Me'eta'an ayôme boñgô e zu be ma, te kamane de; amu ayoñe Zamb' e n' aka'a bôte di. 17 M' ajô fo'o mia na, Bôte bese môt a bo te nyoñ ayoñe Zambe an' ôyôme moñgô, a se ñgule ya nyi de.

18 Njô bôt éziñ a ñga sili nye na, A mba Nye'ele, m' aye bo aya, m' aye tab' ényiñ ya melu mese? 19 Ane Yésus a ñga jô nye na, Wo aloene me mba môt amu jé? te ke môt a ne mba môt, ve Zamb' étam. 20 Wo ayem metiñe me Zambe na, Te bo mejian, Te wôé môt, Te wup, Te bôte môt ajô, Tuka'a wô' éso ba nyua. 21 An' a ñga jô na, Me maneya ba'ale mejô mete mes' aso moñgô. 22 Éyoñ Yésus a ñga wô' ajô te, a ñga jô nye na, Jame da ô ñgenane te bo: kuane biôm bise ô bili, ô ve minzôzoé, ô bo akum nlame ya yôp: wôn' ô zu tôñe ma. 23 V' éyoñ a ñga wô'ô mejô mete, a ñga dañe wô' ôlun; amu a ñga bili akum abui. 24 Éyoñ Yésus a ñga yene nye, an' a ñga jô na, Ayaé bôt be n' akum abui b' ak' ayoñe Zambe! 25 A ne tyi'ibi kamél a lôt abé ndôndo, sa na môt a n' akum abui a k' ayoñe Zambe. 26 Bôt be ñga wô' ajô te, be ñga jô na, Wôna z' a ne ñgule ya yen ényiñ ya melu mese? 27 An' a ñga jô na, Mam me se ñgule ya bo mfa'a ya bôt, mam mete me ne ñgule ya bo mfa'a Zambe. 28 Ane Pétrus a ñga jô na, Tame yen bi maneya li'i biôm biañgan, ve tôñe wo. 29 An' a ñga jô be na, M' ajô fo'o mia na, Te ke môt a ñga li'i nda, ñge miñga, ñge bobenyañ, ñge bôt be ñga biaé nye, ñge bon, amu ayoñe Zambe, 30 a ye bo te nyoñe biôm bi dañ abui si nyô, a ényiñ ya melu mes' awu yat.

31 An' a ñga loene beyé' awôm a bebaé a jô be na, Tama yenan, bi ñga ke Yérusalem, mam mese me ne ntilan bekalate bekulu mejô ajô Mone môt, mam mete m' aye fo'o bo. 32 Amu b' aye ve nye bôt be ne te yeme Zambe, b' aye kpwe'ele nye, a dañe bo ny' abé, a tui nye menden; 33 b' aye bibi nye ñkasa, a wôé nye: môse lal' a ye wômô. 34 Be nji yem ajô da ya mejô mete: ajô t' e mbe be nsolan, be nji yeme mejô a ñga jô.

35 A ñga bo na, éyoñ a ñga kui bebé Yerikô, ndindim éziñ ô ñga to fefele zen, ô jaké'é bôte biôm: 36 éyoñ a ñga wô'ô nsamba bôt ô lôtôk, an' a ñga

sili ajô te. 37 Ane be ñga kate nye na, Yésus ya Natsaret a lôt. 38 An' a ñga bete tyiñ yôp a jô na, A Yésus, mone David, ko m' éñgôñgo. 39 Bôt be ñga tel' ôsu be ñga bame nye na, Tabe' évô: an' a ñga dañe bete tyiñ yôp a jô na, A mone David, ko m' éñgôñgo. 40 Ane Yésus a ñga tebe, a jô na, Za'ane nye ne; éyoñ a ñga kui bebé, a ñga sili nye na, 41 Wo ayi na me bo wo jé? Nye na, A Tat, m' ayi na mise mam me yen. 42 Ane Yésus a ñga jô nye na, Yenek: mbunane wôé ô boya wo mvo'é. 43 An' a ñga ji'a yen, a tôñe nye, a kañe Zambe: a bôte bese, éyoñ be ñga yen ajô te, be ñga kañe Zambe.

19 An' a ñga kui Yerikô, a lôt nlam nlam. 2 An' a ñga koé môt a mbe jôé na, Tsakéus; a mbe njô benyône biôme y' ékañia'a, a mb' akum abui. 3 A ñga kômbô yene Yésus avale môt a né; a nji bo ñgule ya yene ny' amu nsamba bôt, amu a mb' étun. 4 An' a ñga ke mbil ôsu, a bet élé ya maulbér, a kômbô yene nye: amu a ye lôte zen éte. 5 Éyoñ Yésus a ñga kui vôm ate, a ñga lôbô yôp, a jô nye na, A Tsakéus, sise si avô: amu m' ayiane tabe nda jôé den. 6 An' a ñga ji'a sise si, a nyoñe ny' a avak. 7 Éyoñ be ñga yen ajô te, bese be ñga kobô menyiñ a jô na, A keya bômbô be môt a bo mam abé. 8 Ane Tsakéus a ñga tebe tele, a jô Tate na, A Tat, tame yen, m' aye kandé akume dame zañ, a ve minzôzoé; ñge me nyoñeya môte jôme medu'an, m' aye bulane nye biôm binyin. 9 Ane Yésus a ñga jô nye na, Ényiñ é kuiya nda nyina den, amu nye f' a ne mvoñe bôt Abraham. 10 Amu Mone môt a ñga zu jeñe bôt be ne ndiman, a nyi be.

11 Éyoñ be ñga wô'ô mejô mete, a ñga beta kane be ñkana, amu a mbe bebé Yérusalem, a bôt be ñga si'a kona ayoñe Zambe d' aye ji'a so. 12 Ajô t' a ñga jô na, Njô bôt éziñ a ñga ke si é mb' ôyap, a ke be ve nye ñgule ya jô bôt, a bulan. 13 An' a ñga loene bebo bisaé bé awôm, a ve be pfund awôm, an' a ñga jô be na, Kuan abom akekui éyoñ m' aye so. 14 Ane bôte ya nlamc wé be ñga vini nye, a lôme bôt be ke tôñe nye mvus, a jô na, Bi avini môte nyin' a jô'ô bia. 15 A ñga bo na, éyoñ a ñga bulan, éyoñe t' a maneya nyoñ ñgule ya jô bôt, a ñga jô na, Be loene me bebo bisaé me ñga ve mark, a ñga kômbô yeme tañ akum be ñga kuan abom. 16 Môte y' ôsu a ñga zu be nye, a jô na, A tat, pfunde jôé é nto pfunde f' awôm. 17 An' a ñga jô nye na, A mbamba mbo ésaé, ô boya mvaé: amu me yeneya na ô ñga tu'a ba'ale biôme tyôtyoé, me veya wo ñgule ya jô minlam awôm. 18 Ane môte ba a ñga zu, a jô na, A tat, pfunde jôé é nto pfund étan. 19 An' a ñga jô fe nye na, Wo fe jô'ô minlam mitan. 20 Ane môt mbok a ñga zu a jô na, A tat, tame yene pfunde jôé, me ñga ba'ale je ntiñetan éyañese: 21 amu me ñga ko wo woñ, amu ô n' ayete môt: wo ato'é biôm ô nji bôé, wo anyoñe bidi ô nji bé. 22 A ñga jô nye na, Ô ne mbia mbo ésaé, m' aye tyi'i ajô dôé amu mejô wo akobô. Ô ñga yeme na me n' ayete môt, ve to'é biôm me nji bôé, a nyoñe bidi me nji bé: 23 jé ô ñga bo te ve bôt b' afolan akum marke jam, wôn' éyoñ me soya, me ve nyoñ akume dam a nseñge yôp? 24 An' a ñga jô bôt be ñga to wôé na, Nyoñane nye pfund a bili, mi ke je môt a ne pfund awôm. 25 Ane be ñga jô nye na, A tat, a bili pfund awôm. 26 M' ajô mia na, Môt as' a bili, nnye be aye beta ve; ve nyô a ne momo, b' aye va nye jôm a bili. 27 Ve bôt be ñga sife ma, be ñga vini me jô'ô be, za'ane be ne, me yen ane mi awôé be.

28 Éyoñ a ñga mane jô mejô mete, an' a ñga teb' ôsu, a ke Yérusalem.

29 A ñga bo na, éyoñ a ñga kui bebé Bétfage a Bétanien, bebé ñkôl ô mbe jôé na Ôlivé, an' a ñga lôme beyé'é bé bebaé, 30 a jô be na, Kelan nlam ô n' ôsu: éyoñ mi aye kui wô mi aye koé mon éjakas ntiñetan, a ñgenane te ye môt a za tabe'e nye yôp: ti'ane nye, mi zulu nye. 31 Ñge môt a sili mia na, Mi ati ny' amu jé? jô'ane nye na, Tat' a kômbô nye. 32 Ane bôt a ñga lôm, be ñga ke, a yene fo'o an' a ñga jô be. 33 Éyoñ be ñga ti mon éjakas, ane bôt be ñga to nye be ñga jô be na, Mi ati mon éjakas amu jé? 34 Be na, Tat' a kômbô nye. 35 Ane be ñga ke nye be Yésus, a beté meñgômesane

map a toé Yésus mon éjakase yôp. 36 Éyoñ a ñga ke, ane be ñga ta meñgômesane map zene yôp. 37 Éyoñ a ñga kui bebé vôm b' ataté siliki ñkôle y' Ôlivé, ane nsamba beyé' ôs' ô ñga taté vak, a kañe Zambe tyiñ yôp, amu beta be mam be ñga yen; 38 a jô na, Ébotan a Kénigh a zu jôé Tate: mvo'é é bo'o nlame Zambe, a duma e kui yôp été. 39 Ane Befarisér bevo'o be ñga to nsamba te, be ñga jô nye na, A Tat, bame'e beyé'é bôé. 40 An' a ñga yalan, a jô be na, M' ajô mia na ñge bane b' aku bivô, meko'o m' aye bete metyiñ yôp.

41 Éyoñ a ñga kui bebé, a ñga yen nlam ve yi wô, 42 a jô na, Ñg' ô ñga yeme mam m' aye bo wo mvo'é môse wu! v' éyoñe ji me ne nsolane mise môé. 43 Amu melu ôsu, bôt b' asiñe wo b' aye lôñe wo akak a bômane wo nekpwok, a dibe wo mezene mese, 44 b' aye bibi wo si, a bone bôé bese; b' aye li'i wo, te yen ako'o d' abete da vo'o yôp; amu ô nji yem éyoñ Zamb' a ñga zu koé wo.

45 An' a ñga nyi tempel été, a taté titane bôt be ñga kuan, 46 a jô be na, E ne ntilane na, Nda jam j' aye bo nda b' aye'elane Zambe: ve mi vianeya bo je nda mimvômvô.

47 An' a ñga ye'ele bôt tempel été môse mise. Ane bemie beprister a betili bekalat' a biwôlô bi bôt be ñga kômbô wôé nye: 48 be nji yem ane b' aye bo; amu bôte bese be ñga ti be nye, a kômbô wô'ô mejô mé.

20 A ñga bo na, melu mete môs éziñ, éyoñ a ñga ye'ele bôt tempel été, a kate be mbamba foé, bemie beprister a betili bekalat' a bivete ya menda me Zambe be ñga zu be nye; 2 ane be ñga kobô a jô nye na, Kate bia: Ñgule za wo abo je mam ma? z' a ñga ve wo je? 3 An' a ñga yalan a jô be na, Me fe m' aye sili mia nsili; katane ma: 4 Mbaptizô Yôhanes, ye yôp, ye bôt, ô ñga so vé? 5 Ane bebien be ñga kobô a jô na, Ñge bi ajô na, Ô ñga so yôp, a ye jô na, Mi ñga bo te buni ny' amu jé? 6 Ñge bi ajô na, Ô ñga so bôt, bôte bese b' aye lume bia mekok: amu b' abuni na Yôhanes a mbe ñkulu mejô. 7 Ane be nga yalan a jô na, Bi nji yem mfa' ô ñga so. 8 Ane Yésus a ñga jô be na, Nalé fe ma me te kate mia ñgule m' abo je mam ma.

9 An' a ñga taté kane bôt ñkana wu na, Môt a ñga bé afup, a li'i de be bebo bisaé; an' a ñga ke si fe, a tabe wôé melu abui. 10 Éyoñ bibuma bi ñga tôlôbô, an' a ñga lôm mbo ésaé wua be bebo bisaé, be lôme nye bibuma y' afup, ane bebo bisaé be ñga bôme ny' a bulane nye momo. 11 An' a ñga lôm mbo ésaé mfe: ane be ñga bôme fe nye, a kpwe'ele nye, a lôme nye momo. 12 An' a nga lôme nyô lale: ane be ñga ba'é nye meveñ, a titane nye. 13 Ane mie afup a ñga jô na, M' aye bo aya? M' aye lôme mone wom m' anye'e: ndô'ôtô b' aye semé nye. 14 Éyoñ bebo bisaé be ñga yene nye, ane bebien be ñga kobô a jô na, Môte nyô a n' éjian ésa; ñkelan, bi ke wôane nye, wôna biôm bite bi aye bo biôm biañgan. 15 Ane be ñga va ny' afup été, a wôé nye. Ajô te mie afup a ye bo be aya? 16 A ye ke jiane bebo bisaé bete, a ve bôte bef' afupe te. Éyoñ be ñga wô' ajô te, ane be ñga jô na, Te ke bebé. 17 An' a ñga lôbô be, a jô na, Wôna z' ajô e ne ntilane na,

Ako'o belôñ be ñga ben,
Nd' e ñga bo mbamelane si?

18 Môt as' a ku ako'o di yôp, a ye bu'i bitun; ve môt ako'o di d' aye ku yôp, d' aye fiti ny' ane ndup.

19 Ane betili bekalat a bemie beprister be ñga kômbô bi ny' éyoñe te; ve be ñga ko bôte woñ: amu be ñga yeme na a ñga kane ñkana t' amu ajô dap. 20 Ane be ñga mombô nye, a lôme bôt be ke jome nye, be ñga kômbô liti na be ne zôsô, ajô te nde be ñga yi bi ny' amu mejô a ye kobô, a ke nye njô bôt a jô nye. 21 Ane be ñga sili nye na, A Tat, bi ayeme na wo akobô mejô a ye'ele bôt zôsô, te seme ñgume môt, ve ye'ele fo'o bôt zene Zambe: 22 Ye mvaé ane bi ave Kaéser akume y' ékaña'a, ye momo? 23 An' a ñga yeme medu'ane map, a jô be na, 24 Lita'ane ma mark, Z' a ne éve'ela'a ji a ntilane wu? Be na, Kaéser. 25 An' a ñga jô be na, Va'-ane Kaéser biôm bi Kaéser, a Zambe biôm bi Zambe. 26 Be nji bo ñgule ya ve nye mekua ajô te vôm bôt be

ñga to: ane be ñga semé éyalane jé, ve ku bivô.

27 Besadutsér bevo'o be ñga zu be nye, mmbe be wô'ô jô na, Bôt b' *a*ye wômô mesoñ: ane be ñga sili nye na, 28 A Tat, Môze a ñga tili bia na ñge monyañe môt a wôé, a li'i miñga, te li'i mon, wôna monyañe wé a ye nyoñe miñga ate, a biaé monyañe bon. 29 Be ñga to bobenyañe zañbwa: môt a ñga to ntô a ñga lu'u miñga, ve wu, te li'i mon; 30 ane nyô ba a nyô lale be ñga nyoñe nye, 31 akekui ane be ñga to zañbwa, bese be ñga wu, te li'i mon; 32 Ane miñga f' a ñga su'ulane wu. 33 Ajô t' éyoñ bôt b' aye wômô, a ye bo ñga za? amu bôte zañbwa be ñga lu'u nye. 34 Ane Yésus a ñga jô be na, Bôte ya si nyô b' aluk, a ke beñgo bape meluk: 35 ve bôt Zamb' a lô na b' ayiane wômô mesoñ a ke nlame wé, be te lu'an, te ke beñgo bape meluk: 36 amu be se ñgule ya beta wu, amu ba be b'éñgel be n' avale da; be ne bone be Zambe, be ne fe bôt be maneya wômô. 37 Môze a ñga liti fe na bôt b' aye wômô, vôm a ñga kobô ajô mon Élé, éyoñ a ñga loene Tate na, Zambe y' Abraham, a Zambe ya Isak, a Zambe ya Yakôb. 38 A nji bo Zambe ya miñwuan ve ba be ve: amu bôte bese b' ave mfa'a wé. 39 Ane betili bekalate bevo'o be ñga kañese na, A Tat, ô jôya mvaé. 40 Be nji beta jibi sili ny' ajô da.

41 An' a ñga jô be na, Bôt b' ajô na Kristus a ne mone David aya? 42 Amu David émien a ñga jô kalate Bepsalm na,

Tat' a ñga jô Tate wome na,
Tabe'e si mbo nnôme wom,
43 Akekui éyoñ m' aye bo bôt b' asiñe
wo jôme ya telé mebo môé.
44 Ajô te David a ñga loene nye na,
Tate, a beta bo mone wé aya?

45 An' a ñga jô beyé'é bé vôm bôte bese be ñga wô'ô na, 46 Taba'ane betili bekalate ntye, mmbe b' akômbô wulu meñgômesan me n' ayap, b' anye'e na bôt be batane be vôm bôt b' awô'ô bo be sula'an, b' anye'e fe benya bito menda me Zambe, a vôm b' abo bisulane bidi; 47 mmbe b' awôlé menda miñkus, b' aye'elane Zamb' ayap amu b' akômbô na bôt be semé be: mmbe b' aye dañe nyoñe mekua.

21 An' a ñga bete mis a yene bôt be mb' akum abui be futi' akum abui éwolo be ñga bo be futi' akum b' ave Zambe. 2 A ñga yen ñkuse miñga éziñ ô mbe nzôzoé, ô ñga futi pfenigh ébae été. 3 An' a ñga jô na, M' ajô fo'o mia na, Ñkuse miñga wu ô ne nzôzoé, w' ate futi akum éwolo été, a dañe bôte bese: 4 amu bôte ba bese b' ate ve, be bili abui akum: ve nyô a ne nzôzoé a ate ve akume dé se a bili.

5 Éyoñ bôte bevo'o be ñga kobô ajô tempel, an' a mbe ñkôman a mbamba mekok, a biôm bôt be ñga ve, an' a ñga jô na, 6 Biôm mi alô bi, melu m' aye bo, ako'o d' *a*ye li'i e bet ako'o fe yôpe va, te ye be sô'ôlô de si. 7 Ane be ñga sili nye na, A Tat, mam mete m' aye bo éyoñe vé? Jé j' aye bo ndem, éyoñ mam mete m' aye bo? 8 An' a ñga jô na, Fomba'an, be za yale mia zene fe: amu bôt abui b' aye zu jôé dam a jô na, Ma me ne nye; Melu me kpwaneya: te tôñane be. 9 Éyoñ mi awô'ô mefoé m' aban a meluman, te koane woñ: amu mam mete m' ayiane taté bo; v' asu'ulan d' *a*ye ji'a bo.

10 Wôn' a ñga jô be na, Ayoñ d' aye wosan ayoñ afe, a njô bôt a ye wosan njô bôt mbok: 11 si j' aye dañe fô'ôsan, a mfum mbane ya zaé a mbia b' akon bi aye bo mimfa' abui; a mam me ne añgôndô a beta mendem me so'o yôp. 12 Mam mete mese me ñgenane te bo b' aye taté bi mia, a kpwe'ele mia, a ke mia menda me Zambe, a menda mimbôk, a ke fe mia be bejô bôt be n' anen a ba be ne tyôtyoé, amu jôé dam. 13 Mam mete m' aye liti mbunane wônan. 14 Ajô te tyi'an ajô di minlem mienane na mi te taté bôndane fek ane mi aye yalan: 15 amu m' aye ve mia mejô a fek, bôte bese b' asiñe mia b' aye bo te ñgule ya yalan ñge sôan. 16 B' aye ti mia, akôsa bo bôt be ñga biaé mia, a bobenyoñ, a bôt mi be be mi vuman, a bemvôé benan; b' aye wôé mia bevok. 17 Bôte bese b' aye siñe mia, amu jôé dam. 18 Koñ ésile jia ya minlô mienan j' *a*ye jañ. 19 Mi aye nyi minsisim mienan, amu mi abo mbane ya jibi.

20 Éyoñ mi ayene minsamba bezim-

bi mi bôma'ane Yérusalem nekpwok, yemekane na nlame te wo aye tyamé ana'ana. 21 Éyoñe te, bôt be ne Yudéa, kelane mimbile miñkô; a bôt be to nlame te, kôla'ane vôm ate; a bôt be ne mefup, te keane wôé. 22 Amu melu mete me ne melu me ya kune bôt, ajô te mam mese me ne ntilan m' aye jaé bo. 23 Biñga be ne mebum a ba be ne minjejaé, melu mete ñgo'o be! Amu éñgôñgo abui j' aye bo si nyô, a nyaan bôte ba b' aye yen. 24 Bôt b' aye wu miñkpwaté mekôn, b' aye ke miñkôm meyoñe mese: bôt be ne te yeme Zambe b' aye tibi Yérusalem mebo, akekui éyoñ melu bôt be ne te yeme Zambe b' aye bo nalé m' aye man.

25 Mendem m' aye bo jôp a ñgon a ateté; meyoñe ya si nyô m' aye bo éñgôñgo, te fe fe'e minlem amu éduñe mañ a mintyôa; 26 bôt ve ku som amu woñ, amu b' ako aka'a mam d' aye bo si nyô woñ: amu biôm bi ne ñgu bi ne yôp bi aye fô'ôsan. 27 Éyoñe te b' aye yene Mone môt a za'a ñkut été a ñgu a étôto' énen. 28 Éyoñ mam mete m' aye taté bo, lôba'ane yôp, beta'ane minlô mienane yôp; amu ényiñe jenan é nto bebé.

29 An' a ñga kane be ñkana na, Tama yenan élé ya faége, a bilé bise; 30 éyoñ bi akui mimfefé mekaé, mi ayen ajô te, a mibebien mi ayeme na ésep é nto bebé. 31 Nalé fe mia, éyoñ mi ayene mam mete me bo'ok, yemekane na ayoñe Zamb' e nto bebé. 32 M' ajô fo'o mia na, Bôte ya miaé wu b' *a*ye tame wu, ve mam mese m' aye taté bo. 33 Yôp a si nyô b' aye man: ve mejô mam, te man.

34 Mibebien, taba'an ntye, a za bo na minlem mienan mi aye bo atek amu mbia ndian a nyuane bilam, a nju'u ya si nyô, mi za temeteme môs ôt' ane ôlam vi abi: 35 avale te nde d' aye bo bôte bese be to si se. 36 Ve mia, momba'an melu mes' a ye'elane Zambe, ajô te nde mi aye bo ñgule ya sa'ale mam mete mese m' aye bo, a tebe vôm Mone môt a to.

37 A ñga bo a ye'ele'e bôt tempel été môse mise; melu mes' a ñga kôlô a ke bômbô ñkô ô mbe jôé na Ôlivé. 38 Ane bôte bese be ñga k' a ñga to tempel été ésala tyé, a wô'ô mejô mé.

22 An' ésulan be ñga bo be ja'a femb' é ne te vus, b' aloene je na Paska, é mbe bebé. 2 Ane bemie beprister a betili bekalate be ñga jeñ ane b' aye wôé nye; amu be ñga ko bôte woñ.

3 Ane Satan a ñga nyi nleme Yudas, a mbe jôé afe na Ishariôt, a mbe môte wua ya beyé' awôm a bebaé. 4 An' a ñga kôlô a k' émo'o ba be bemie beprister a bivete bezimbi, an' a ye koñe be nye. 5 Ane be ñga yen mvaé a tiñeti na b' aye ve nye mark. 6 An' a ñga kañese a jeñe vôme ya koñe be nye, te yen abui bôt.

7 Ane môs b' adi femb' é ne te vus, éyoñ be ñga bo be tyi'i bone mintômba, ô ñga kpwan. 8 An' a ñga lôme Pétrus ba Yôhanes a jô na, Kelan, mi ke kôme bia paska, bi ke di. 9 Ane be ñga jô nye na, Wo ayi na bi ke kôme je vé? 10 An' a ñga jô be na, A ye bo na éyoñ mi akui nlam mi aye tôbane môt a be'e ñka'a mendim, tôñane nye, mi nyi nda a ye nyin. 11 Jô'ane mie nda na, Tat' a jô na, Nda beyeñ é ne vé, vôm bi beyé'é bam bi aye di paska? 12 A ye liti mia nda é n' anen, mfa'a ya yôp, é to ñkôman été: kômekane wôé. 13 Ane be ñga k' a yen, an' a ate jô be: ane be ñga kôme paska.

14 Éyoñ awolo e ñga kpwan, ane ba be minlôman be ñga to si tawôlô. 15 An' a ñga jô be na, Me ñga dañe kômbô di a mia paska nyô éyoñ me za wo'ok: 16 amu m' ajô mia na, M' *a*ye beta di je, v' éyoñe j' aye bo nya mboane ayoñe Zambe. 17 An' a ñga to'é élaé, a ve Zamb' akéva, a jô na, Nyoñan élaé ji, mi nyu je bese: 18 amu m' ajô mia na, M' *a*ye beta nyu mendime ya bibuma, v' éyoñ ayoñe Zambe d' aye zu. 19 An' a ñga to'é fembé, éyoñ a ñga mane ve Zamb' akéva, an' a ñga be'e je, a ve be, a jô na, Nyôle jam nyô é ne mvean ajô denan: boka mi boane jame di, mi simesa'ane ma. 20 Éyoñ be ñga mane di, an' a ñga to'é f' élaé, a jô na, Élaé ji é ne mfefé atiñ ya metyi mam, mme me ne ñkuan ajô denan. 21 Tama yenan, wo ya môt a koñe ma ô ne me tawôlô. 22 Mone môt a ke fo'o an' e ne ntyi'an ajô dé: ve môt a koñe nye, ñgo'o môt ate!

23 Ane be ŋga taté sili bebiene na, Bia, z' a ye bo jame di?

24 Bebien be ŋga sôane bisô na z' a ye daŋi. 25 An' a ŋga jô be na, Bejô bôte ya bôt be ne te yeme Zambe b' ajô b' a ŋgu: b' aloene bejô bape na, Bevolô bôt. 26 Ve mia mi *a*ye bo nalé: môt a ye bo éwôlô môt be mia, a ye bo ane moŋgô; a môt a tele mia ôsu, a ye bo ane môt a bo mia bisaé. 27 Ye môt a to si tawôlô, ye môt a bo ésaé tawôlô, mbé a daŋi? ke nyô a to si tawôlô, nny' a daŋi? ve ma me to nsamba wônan ane môt a bo bisaé. 28 Mia mi ne bôt be ŋga to be ma éyoŋ be ŋga ve'ele ma; 29 ma m' ave mia ŋgule ya jô bôt, an' esa wom a ŋga ve ma, 30 ajô te mi aye di, a nyu tawôlô wom ayoŋe dam; mi aye tabe benya bito, a jô meyoŋe ya Israél awôm a mebaé.

31 A Simôn, a Simôn, Ô lô, Satan a ŋga kômbô nyoŋe wo, a ye se'ese wo ane nlisi: 32 ma me ŋga ye'elane Zamb' ajô dôé na mbunan wo abuni wo aye bo te man: a wo, éyoŋ ô maneya kôŋelan nlem, va'a bobenyoŋe bôé ŋgu. 33 An' a ŋga jô nye na, A Tat, me ne ŋgule ya ke vôm wo ake, ja'an nda mimbôk, ŋg' awu. 34 An' a ŋga jô na, A Pétrus, m' ajô wo na nnôme kup *a* ye loŋ alu di, ve wo w' aye taté kate ma mekate mela, a jô na, M' *a*yeme nye.

35 An' a ŋga jô be na, Éyoŋ me ŋga lôme mia mi ke te mfek, te ŋkuta, te bikôndé, ye mi ŋga jeŋe jôm? Be na, Momo. 36 An' a ŋga jô be na, V' éyoŋe ji môt a ne mfek a kele wô, nalé fe môt a ne ŋkuta: a môt a ne momo, a kuan ŋgômesane jé ya yôp, a kuse ŋkpwaté mekôn. 37 Amu m' ajô mia na ajô e ne ntilane na, Be ŋga laŋe nye nsamba bôt b' abo mam abé, ajô te d' aye bo ma: amu mejô me ne ntilan ajô dam m' aye mane bo. 38 Ane be ŋga jô na, A Tat, tame yen, miŋkpwaté mekône mibaé mi ne va, An' a ŋga jô be na, Mili mi ayian.

39 An' a ŋga kôlô a ke ŋkôle ya Ôlivé, an' a ŋga bo bo'ok; ane beyé'é be ŋga tôŋe nye. 40 Éyoŋ a ŋga kui vôm ate, a ŋga jô be na, Ye'ela'ane Zambe na meve'ele me bo te zu be mia. 41 Ane ba be be be ŋga kandan nta môt a wua akok; an' a ŋga kute meboŋe si, a ye'elane Zambe, 42 a jô na, A Tat, ŋge wo ame'ete, va'a m' élaé ji; v' akôsa bo nalé, sa ane m' anye'e, v' ane wo anye'e, e bo'ok. 43 An' éŋgel a ŋga zu be ny' a so'o yôp, a ve nye ŋgu. 44 A ŋga daŋe wô' ôlun, an' a ŋga bo mbane ya ye'elane Zambe: an' édudu' é ŋga kui nye nyô beta metoé, ane metyi ve toé si. 45 Éyoŋ a ŋga kôlô si vôm a ŋga ye'elan, a ŋga ke vôm beyé'é be ŋga to, a koé be be nto ôyo amu ôlun, 46 an' a ŋga jô be na, Mi ak' ôyo amu jé? kôla'ane si mi ye'elane Zambe na meve'ele me bo te zu be mia.

47 A ŋgenan a kobô'ô, atemeteme na nsamba bôt ô ŋga zu, a môt b' aloene nye na Yudas, a mbe môte wua ya beyé' awôm a bebaé, a tel' ôsu; an' a ŋga zu Yésus bebé, a ye'e latane nye anyu. 48 Ane Yésus a ŋga jô nye na, A Yudas, ye wo koŋe Mone môt a nlatane y' anyu? 49 Éyoŋ bôt be ŋga to nsamba wé be ŋga yene jam d' aye bo, be ŋga jô na, A Tat, ye bi ba'é be miŋkpwaté mekôn? 50 Bôte bete môte wua a ŋga ba'é mbo ésaé njô beprister, a tyi'i ny' alo ya mbo nnôm. 51 Ane Yésus a ŋga yalan a jô na, Jôka'ane nalé. An' a ŋga nambe môt at' alo, a saé nye. 52 Ane Yésus a ŋga jô bemie beprister a bejô tempel, a bivete ya menda me Zambe be ŋga zu be nye, na, Ye mi azu bi ma a miŋkpwaté mekôn a mimbeŋ ane bôt b' ake bi mvôvô? 53 Éyoŋ bi be mia bi ŋga bo bi tabe'e tempel été môse mise, mi nji same wo a bi ma: v' awolo denane di, a ŋgule mame ya dibi.

54 Ane be ŋga bi nye, a ke nye nda njô beprister. Ane Pétrus a ŋga tôŋe ny' ôyap mvus. 55 Éyoŋ be ŋga kôban nduane zaŋ nda njô beprister, a tabe si vôme wua, Pétrus a ŋga tabe si vôm be ŋga to. 56 Ane miŋga éziŋ a ŋga yene ny' a to si mfôm nduan, an' a ŋga lôbô nye, a jô na, Môte nyô a ŋga to nsamba wé. 57 An' a ŋga kat a jô na, A miŋga, m' *a*yeme nye. 58 Ôb' aboŋ ô lôteya, ane môt mf' a ŋga yene nye, a jô na, wo f' ô ne môte wua y' été. Ane Pétrus a ŋga jô na, A môt, me nji bo été. 59 Éyoŋ ôb' aboŋ ô ŋga lôt, bebé awolo da, ane môt mfe

a ñga jô na, M' abele fo' ane m' ajô na, Môte nyô a mbe fo'o nsamba wé: amu a ne môte ya Galiléa. 60 Ane Pétrus a ñga jô na, A môt, m' ɑyem ane wo ajô. A ñgenan a kobô'ô, ane nnôme kup a ñga jl'a loñ. 61 Ane Tat' a ñga kôñelan, a lôbô Pétrus. Ane Pétrus a ñga simesan ajô Tat' a ñga jô nye na, Alu di te na nnôme kup a loñ, wo aye kate me mekate mela. 62 An' a ñga kui atan a dañe yi.

63 Bôt be ñga bi Yésus be ñga kpwe'ele nye, a bibi nye. 64 Ane be ñga tiñeti ny' éndelé mis, a jô nye na, Kulu'u mejô: z' a ate bibi wo? 65 A mejô mef' abui be ñga jô ajô dé a kpwe'ele nye.

66 Éyoñ tyé é ñga lendé, ane nsamba bivete ya menda me Zamb' ô ñga sulane vôme wua, bemie beprister a betili bekalate: ane be ñga ke nye vôm b' atyi'i mejô, a jô na, 67 Ñg' ô ne Kristus, kate bia. An' a ñga jô be na, Ñge m' akate mia, mi ɑye buni. 68 Ñge m' asili mia, mi te yalan. 69 Ataté éyoñe ji, Mone môt a ye tabe si mbo nnôme ya ñgule Zambe. 70 Ane bôte bese be ñga jô na, Y' ô ne Mone Zambe? An' a ñga jô be na, Ane mi ajô. 71 Be na, Bi abeta jeñe mame ya bo'olô ny' amu jé? amu bibebien bi wô'ôya a anyu dé.

23 Ane ñgum nsamba bôte bet' ô ñga kôlô si, a ke nye be Pilatus. 2 Ane be ñga taté bo'olô nye, a jô na, Bi ñga yene môte nyô a ye'ele bôte y' ayoñe dañgan mejô me ne bikotekot, ve kame bôt b' ave Kaéser akume y' ékaña'a, a jô na, émien a ne Kristus njô bôt. 3 Ane Pilatus a ñga sili nye na, Y' ô ne Njô Beyude? An' a ñga yalane nye na, Ane wo ajô. 4 Ane Pilatus a ñga jô bemie beprister a bôt be ñga to ésulane na, Me nji yene môte nyô jam e n' abé. 5 Be ñga dañe kobô a jô na, A zametane bôt, a ye'ele be si se ya Yudéa, ataté Galiléa azukui vôme nyô. 6 V' éyoñ Pilatus a ñga wô' ajô te, a ñga sili na, Ye môte nyô a ne môte ya Galiléa? 7 Éyoñ a ñga yeme na a mbe môte ya bôt Herôdes a jô be, a ñga lôme nye be Herôdes, émien f' a mbe Yérusalem melu mete.

8 Éyoñ Hérôdes a ñga yene Yésus, a ñga dañe vak: amu melu abui a ñga kômbô yene nye, amu a ñga wô'ô foé ajô dé; a ñga kômbô yene ny' a bo' étua jam. 9 An' a ñga sili nye mejô abui; nye te yalan ajô da. 10 Ane bemie beprister ba betili bekalate be ñga tebe, a dañe bo'olô nye. 11 Ane Herôdes a bezimbi bé be ñga biasé nye, a kpwe'ele nye; ane be ñga jalé ny', étôto'o ñgômesan, a beta lôme nye be Pilatus. 12 Ane Herôdes ba Pilatus be ñga lat ñgbwa môse te: amu melu mvus be ñga to ziñ.

13 Ane Pilatus a ñga sulane bemie beprister a bejô bôt a bôte bevok, 14 a jô be na, Mi ate zu me môte nyô, mi na a zametane bôt: tama yenan, me maneya fombô nye mi to, me nji yene môte nyô mbia be mam mi abo'olô nye: 15 nalé fe Herôdes a nji yene nye jam abé: amu a bulaneya bia nye; tama yenan, a nji bo ajô a yiane wu de. 16 Ajô te m' aye bibi nye, a jô'é ny' a ke. 18 Ane be ñga bete metyiñ yôp bese, a jô na, Ô wôé môte nyô, a su bia Barabas:—19 môt at' a mbe nda mimbôk amu a ñga té lumane bôt b' ajô nlame te, a wôé bôt. 20 Ane Pilatus a ñga beta kobô be amu a ñga kômbô su Yésus: 21 ane be ñga bete metyiñ yôp, a jô na, Tyelé'é nye kroitse yôp, tyelé'é nye kroitse yôp. 22 An' a ñga jô b' ajô lale na, Amu jé, za jam abé a ñga bo? Me nji yene ny' ajô a yiane wu de: ajô te m' aye bibi nye, a jô'é nye. 23 Be ñga dañe bete metyiñ yôp, a ja'é ny' a tyelé nye kroitse yôp. 24 Ane njôane wop ô ñga dañ. Ane Pilatus a ñga tyi'i ajô a jô na e bo'o ane b' ajô. 25 An' a ñga su môt a mbe nda mimbôk amu a ñga té lumane bôt b' ajô nlam, a wôé bôt, nnye be ñga ja'é; an' a ñga ve be Yésus be bo ny' ane b' anye'e.

26 Éyoñ be ñga ke nye, be ñga bi Simôn môte ya Kiréne, a ñga zu a wulu, a bete nye kroits étu, an' a ñga be'e je, a tôñe Yésus mvus.

27 Ane beta nsamba bôt a ñga tôñe nye, a biñga be ñga yôn a yi nye. 28 Ane Yésus a ñga kôñelan, a jô be na, A biñga ya Yérusalem, te yian amu ajô dam, ve yiane miabebien a bone benan. 29 Tama yenan, melu m' aye bo, éyoñe te b' aye jô na, Ébotan a.

miñkôkôm, a biñga be ñga bo te biaé, a mebé me ñga bo te nyia bon. 30 Éyoñe te, b' aye taté jô miñkôle na, Kpwa'ane bia yôp; a bone miñkôle na, Visa'ane bia. 31 Amu ñge b' abo élé é ne nyumi mam ma, b' aye bo élé é ne ñkôt aya?

32 Ane be ñga ke bôte befe bebaé nsamba wé, bebo mam me n' abé, be kele wôé be.

33 Éyoñ be ñga kui vôm be ñga loene wô na Ékôkoé nlô, ane be ñga tyelé nye kroitse yôpe wôé, ba be bebo mam abé bete, wua mbo nnôm, nyô mbo'o mbo ñga. 34 Ane Yésus a ñga jô na, A Tat, jamé'é be; amu be nji yeme jam b' abo. Ane bebien be ñga kabane meñgômesane mé, ve do me abia. 35 Ane bôt be ñga teb' a lôbô. Bejô bôte fe be ñga kpwe'ele nye, a jô na, A ñga nyi bôte befe; a tame nyi émien, ñg' a ne Kristus Zamb' a ñga top. 36 Bezimbi fe be ñga kpwe'ele nye, ve ke vôm a ñga tyele, a kômbô nyu nye vaén é mbe sañ, 37 a jô na, Ñg' ô ne Kénigh Beyude, nyi'i womien. 38 E mbe fe ntilan nlô wé yôpe na, NYIN' A NE KÉNIGH BEYUDE.

39 Môte wua ya bebo mam me n' abé be ñga tyelé kroitse yôp, a ñga kpwe'ele nye, a jô na, K' ô ne Kristus? nyi'i womien a bia. 40 Ane nyô mbo' a ñga kobô a lebe nye, a jô na, Y' ô ne te ko Zambe woñ, ke mi nye mi anyoñe mekua avale da? 41 Bia fo'o bi ayiane nyoñe mekua ma, amu bi ñga bo mam me n' abé: ve môte nyô a nji bo jame da abé. 42 An' a ñga jô na, A Yésus, ô simesane ma éyoñ wo aye kui ayoñe dôé. 43 An' a ñga jô nye na, M' ajô fo'o wo na, Den bi wo bi aye tabe Paradis.

44 Éyoñe t' é mbe bebé mewolo mesaman, ane dibi e ñga vine si se, akekui mewolo ébu, 45 éfufupe jôp ve dim: an' éndelé é ñga tyele tempel, é ñga nyaé zañ. 46 Ane Yésus a ñga bete tyiñ yôp a yôn, a jô na, A Tat, m' ake wo nsisime wom mo môé; éyoñ a ñga mane kobô nalé, an' a ñga wu. 47 Éyoñ évete bezimbi ntete wua a ñga yene jam e ñga bo, a ñga kañe Zambe, a jô na, Nyin' a mbe fo'o môte ya zôsô. 48 Ane jama bôt as' a ñga zu yen ajô te, éyoñ be ñga yene mam me ñga bo, be ñga bulan a kute mekôp. 49 Ane bôte bese ba be be be ñga yemban, a biñga be ñga so Galiléa a tôñe nye, be ñga teb' ôyap, a yene mam mete.

50 Môt a mbe wôé a mbe jôé na Yôsef, ntyi'i mejô, mba môte ya zôsô 51 (a nji yebe fe'e jap a jam be ñga bo), a mbe môte ya Arimatia, nlame ya Yudéa, a ñga buni na ayoñe Zambe d' aye zu: 52 môt at' a ñga ke be Pilatus, a ja'é mbime Yésus. 53 An' a ñga va wô kroits, a vute wô éndelé, 54 a bôé nye soñ be ñga fa'a je ako' été, be ñgenane te jame môt-été. 55 Ô mbe môs be ñga bo be kôme biôm, môse sondô ô mbe bébé. Ane biñga, ba be nye be ñga so Galiléa, be ñga zu mvus, a yene soñ, a yene f' ane be ñga bôé mbim. 56 Ane be ñga bulan, a kôme biôm bi ne mbamba menyum a mbon.

Ane be ñga wo'ane môse sondô amu atiñe Zambe.

24 Môs sondô mf' a ñga taté, be ñga ke soñ ésala tyé, a ke biôm bi ne mbamba menyum be ñga mane kôm. 2 Ane be ñga koé ako' e fenekaneya soñ. 3 Ane be ñga nyin été, te yen mbime Tate Yésus. 4 A ñga bo na, éyoñ be ñga bo te fe fe'e minlem ajô te, atemeteme na bôte bebaé be ntele be fefe be be'e mbamba meñgômesan: 5 éyoñ be ñga ko woñ, a buti mesu mape si, ane be ñga jô be na, Mi ajeñe môt a ne vôm mimbim mi né amu jé? 6 A se va, a wômôya; simesa'an an' a ñga jô mia éyoñ a ñga to Galiléa na, 7 B' aye fo'o ve Mone môt mo me bôt be n' abé, b' aye tyelé nye kroitse yôp, a ye wômô soñ môse lale. 8 Ane be ñga simesane mejô mé, 9 ve kôlô soñ a ke kate beyé' awôm a wua a bôte befe bese, mam mete mese. 10 Be mbe Maria Magdaléna a Yôhana, a Maria nyia Yakôbus: ba be biñga befe be mbe nsamba wua, be ñga kate minlôman mejô mete. 11 Be ñga yene mejô mete ane ma me ne momo; be nji buni me. 12 Ve Pétrus a ñga kôlô si, a ke mbile soñ; an' a ñga kumbu si, a bôte soñ été, a yene ve ndombo éndelé é bô'ô vôm étam; an' a ñga kôlô a ke ja dé, a semé jam d' ate bo.

13 Môse te beyé'é bé bebaé be ñga ke niam ô mbe jôé na Émaus, akôlô Yérusalem akui nlame te, zene mewolo mela. 14 Ane bebien be ñga kobô mam mese me ñga bo. 15 A ñga bo na be ñgenane be kobô' a sili bebien minsili, ane Yésus a ñga zu bebé, a fubu nsamba wop. 16 Ve Zamb' a ñga bo mise mape nalé, be bo te yeme nye. 17 An' a ñga jô be na, Za minlañ mi alan éyoñ mi awulu? Ane be ñga tebe, mimbote mesu. 18 Be bebaé môte wua, a mbe jôé na Kléôfas, a ñga yalan a jô nye na, Ye wo étam wo to Yérusalem, te yeme mam m' abo wôé melu ma? 19 An' a ñga jô be na, Za mam? Ane be ñga jô nye na, Mam me Yésus ya Natsaret, a mbe ñkulu mejô a ñgu mfa'a ya mam a ñga bo a mejô a ñga kobô, ané Zambe ba be bôte bese be ñga lô: 20 ye wo te yem ane bemie beprister a bejô bôte bañgan be ñga ve nye mekua ya wôé nye, a tyelé nye kroitse yôp? 21 Bi ñga buni na nny' a ye nyi bôte ya Israél. Ajô afe di ane mam ma me ñga bo môs mi nto mila. 22 Bi nto nevema, amu biñga bevo'o ya nsamba woñgan b' ate kune ke soñ; 23 éyoñ b' ate bo te yen mbim, b' ate zu, a jô na b' ate yene b'eñgel; mmbe bete b' ate jô na a ve. 24 Bôte bevo'o ya nsamba woñgan b' ate ke soñ, a yene fo' ane biñga b' ate jô: be nji yene nye. 25 An' a ñga jô be na, A bôt mi n' asuk a minlem ate'e ya buni mejô mese bekulu mejô be ñga jô! 26 Ke Kristus a ñga yiane yene mam abé mete, a ke tab' éto b' awumu nye? 27 Ataté mejô me Môze a bekulu mejô bese, a ñga kate be mejô mese ya kalate Zambe mfa'a ya ajô dé émién. 28 Ane be ñga kui bebé nlam vôm be ñga ke: a ñga bo an' a ye lôt ôsu. 29 Ane be ñga bu'u nye a jô na, Tabe'e: amu ñgô'é é nto, a môs ô jaéya lôt. An' a ñga nyi nda ba be be be nto. 30 A ñga bo na, éyoñ ba be be be ñga to si tawôlô, a ñga to'é fembé, a ye'elane Zambe, a be'e je, a ve be. 31 Ane mise map me ñga kuiban ane be ñga yene nye, an' a ñga jañe be mis. 32 Ane bebien be ñga jô na, Ke minlem miañgan mi ate wô'ô mvaé, éyoñ a ate kobô bia zen a liti bia mejô me ya kalate Zambe? 33 Ane be ñga kôlô si éyoñe te, a bulane Yérusalem, a koé beyé' awôm a wua, a bôte befe be mbe nsamba wop, be to ésulan vôme wua, 34 ane be ñga jô na, Tat' a wômôya fo'o, Simôn a yeneya nye. 35 Ane be ñga kate be mam be ñga yene zen, a kate f' ane be ñga yeme ny' éyoñ a ñga be'e fembé.

36 Be ñgenane be kobô'ô mejô mete, atemeteme na émien a ntele be zañ, a jô be na, Taba'ane mvo'é. 37 Ane be ñga fô'ôban a ko woñ, a si'a kona be yeneya kôn. 38 An' a ñga jô be na, Mi afô'ôban amu jé? mi asôane minlem été amu jé? 39 Tameka yenane me mo a mebo, a ne mamien: bôla'ane ma, mi yen; amu kôn é se minsôn a bives, ane mi alô me na. 40 Éyoñ a ñga jô mejô mete, an' a ñga liti be mo mé, a mebo. 41 Be ñgenane te buni amu mevak, ve semé, an' a ñga jô be na, Ye mi ne jôme ya di va? 42 Ane be ñga ve nye mbelan étune kos. 43 An' a ñga nyoñe j' a di, be lô.

44 An' a ñga jô be na, Mejô mane me ñga jô mia éyoñ bi be mina bi ñga to, na, Mam mese me ne ntilan ajô dam kalate metiñe me Môze, a bekulu mejô a bepsalm, m' ayiane fo'o bo. 45 Éyoñe t' a ñga ve be ñgule ya yeme mejô ya kalate Zambe; 46 an' a ñga jô be na, E ne ntilane na, Kristus a yiane wu, a wômô soñ môse lale: 47 a bôt b' aye kate meyoñe mese ajô ñkôñelane minlem, a njamane mam abé, jôé dam, ataté Yérusalem. 48 Mi ne bekañete ya mam mete. 49 Mi lô, m' aye lôme mia Mbamba Nsisim ane Tat' a ñga tiñeti: tama taban nlame wu, akekui éyoñ mi aye nyoñ ñgule j' aye so yôp.

50 An' a ñga ke be bebé Bétanien, an' a ñga same mo yôp a botane be. 51 A ñga bo na a ñgenan a botane be, an' a ñga kandane be, a ke yôp été. 52 Ane be ñga kañe nye, a bulane Yérusalem, a wô' avak anen: 53 be ñga bo be kele tempel été melu mese, a ye'elane Zambe.

MBAMBA FOÉ YÔHANES A ÑGA TILI.

1 ÉYOÑE te mam me ñgenane te bo, Ajô e ñga to, Ajô e ñga to be Zambe, Ajô e mbe Zambe. 2 Émien a ñga to be Zambe, éyoñe te mam me ñgenane te bo. 3 Émien a ñga té mam mese; mam mese me ñga téé, te ke jôm é ñga téé, a to momo. 4 Ényiñ é ñga to be nye; ényiñe t' é mb' éfufupe bôt. 5 Éfufup éte j' afaé dibi été; a dibi e nji yeme je. 6 Môt a ñga so nlômane be Zambe, a mbe jôé na Yôhanes. 7 Nny' at' a ñga zu ñkate foé, nd' a ye kate foé ajô éfufup éte, a kômbô na bôte bese be buni amu nye. 8 Sa émien a mb' Éfufup éte, v' a ñga kate foé ajô éfufup éte. 9 Nya Éfufubu a to, nje j' akoé môt as' a bialé si nyô. 10 A ñga to si nyô, a ñga té si nyô, bôte ya si nyô te yeme nye. 11 A ñga zu vôm biôm bié bi né, bôte bé te buni nye. 12 Abime bôt e ñga nyoñe nye, mmbe be ñga buni jôé dé, a ñga ve be ñgule ya bo bone be Zambe: 13 mmbe be nji bialé a metyi, sa fe'e ya minsôn, sa fe'e ya bôt, ve ñgule Zambe. 14 Ajô e ñga bialé minsôn e ñga to be bia (bi ñga yen étôto'o jé aval' an' étôto' atyi'i Mon Ésa) e mbe mvam a benya mejô nelut. 15 Yôhanes a ñga kate foé ajô dé, a bete tyiñ yôp a jô na, Nyin' a ne môt me ñga jô ajô dé na, Môt a zu me mvus, a ne m' ôsu: amu a ñga to m' ôsu. 16 Bi bese bi maneya nyoñe mam me ne nye nlem nelut, a mvam, mvam. 17 Amu Môze a ñga ve bôt metiñe me Zambe; ve Yésus Kristus a ñga bo bôt mvam a benya mejô. 18 Te ke môs môte wua a ñga yene Zambe; v' atyi'i Mon, e to Ésa wé tôé, nny' a ñga liti bôt Zambe.

19 Nalé Yôhanes a ñga jô éyoñ Beyude be ñga lôme beprister a bôte ya Lévi vôm a ñga to, be ñga so Yérusalem, a sili nye na, 20 Ô ne za? Émien a ñga mem, a nji kat; a ñga jô na, Me nji bo Kristus. 21 Ane be ñga sili nye na, Ô ne za? Y' ô n' Élias? Nnye na, Me nji bo nye. Be na, Y' ô ne ñkulu mejô? Nnye na, Momo. 22 Ane be ñga jô nye na, Ô ne za? Bi aye yalane bôt be ñga lôme bia aya? Wo ajô aya ajô dôé? 23 Nnye na, Ma me ne môt a kobô tyiñ yôp fé été, a jô na, Sô'ane zene Tate zôsô, an' Yésaya ñkulu mejô a ñga jô. 24 Ane bôt be ñga zu Befarisér nlôman. 25 Ane be ñga sili nye na, Wo abaptizô fe bôt amu jé ñg' ô ñji bo Kristus, ñg' Élias, ñge ñkulu mejô? 26 Yôhanes a ñga yalane be, a jô na, Ma m' abaptizô bôt a mendim: môt a tele mia zañ, mi te yeme nye, 27 môt at' a zu me mvus, me nji bo môte ya kuli nye miñkole ya bikôndé bié. 28 Mam mete me ñga bo Bétanien, Yôrdan yat, vôm Yôhanes a ñga baptizô bôt.

29 Alu da e lôteya, an' a ñga yene Yésus a za'a vôm a ñga to, a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe a va mam abé ya si nyô!

30 Nyin' a ne môt me ñga jô mia ajô dé na, Môt a zu tôñe ma mvus a ne m' ôsu, amu a ñga to m' ôsu. 31 Me nji yeme nye; v' amu m' aye liti bôte ya Israél be yeme nye, ajô te nde me ñga zu baptizô bôt a mendim. 32 Yôhanes a ñga kate foé a jô na, Me ñga yen Nsisim ô so'o yôp, ô sisek, aval' ane zum; ô za'a tabe be nye. 33 Me nji yeme nye: ve môt a ñga lôme ma me baptizô bôt a mendim, nny' a ñga jô me na, Môt wo aye yen Nsisim ô sisek, ô tabe be nye, nny' a ne môt a ye baptizô bôt a Mbamba Nsisim. 34 Me maneya yen, ane me ñga kate mia na, Nyin' a ne Mone Zambe.

35 Alu da e lôteya, ane Yôhanes a ñga tebe, ba be beyé'é bé bebaé; 36 an' a

ñga yene Yésus a wulu'u, a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe! 37 Beyé'é bete bebaé be ñga wô' a kobô'ô, ane be ñga ke tôñe Yésus. 38 Ane Yésus a ñga kôñelan, a yene be be tôñe nye, a jô be na, Mi ajeñe jé? Ane be ñga jô nye na, A Rabi (e ne na, A Ñye'ele bôt), ô to vé? 39 An' a ñga jô be na, Za'an, mi aye yen. Ajô te be ñga ke yene vôm a ñga to; ba be be be ñga to môse te: éyoñe t' é mbe bebé mewolo awôm. 40 Bôte bete bebaé be ñga wô'ô Yôhanes a kobô' a tôñe nye, môte wua a mbe Andréas, monyañ Simôn Pétrus. 41 Nny' a ñga taté jeñe monyañe wé, Simôn, a jô nye na, Bi yeneya Mésias (e ne na, Kristus). 42 An' a ñga ke nye be Yésus. Yésus a ñga lôbô nye, a jô na, Ô ne Simôn, mone Yôhanes: b' aye loene wo na Kéfas (e ne na Pétrus).

43 Éyoñ alu da e ñga lôt, a ñga ke Galiléa, an' a ñga koé Filipus: a jô nye na, Tôñe ma. 44 Filipus a mbe môte ya Bétsaéda, ô mbe nlam Andréas ba Pétrus. 45 Filipus a ñga koé Natanaél a jô nye na, Bi yeneya môt Môze a ñga tili kalate metiñe me Zambe a bekulu mejô be ñga tili ajô dé na, Yésus ya Natsaret, mone Yôsef. 46 Nataniél a ñga jô nye na, Ye jôm é ne mvaé é ne ñgule ya so Natsaret? Filipus a ñga jô nye na, Za'a yen. 47 Yésus a ñga yene Nataniél a za'a vôm a ñga to, a kobô bôt ajô dé na, Tama yenan, a ne fo'o môte ya Israél, a nji bo medu'an! 48 Nataniél a ñga jô nye na, Wo ayeme m' aya? Yésus a ñga yalan a jô nye na, Te yene Filipus a za yene wo, éyoñ ô ñga to élé ya faége si, me ñga yene wo. 49 Nataniél a ñga yalane nye, a jô na, A Nye'ele bôt, ô ne Mone Zambe; ô ne Kénigh ya Israél. 50 Yésus a ñga yalan a jô nye na, Amu m' ate jô wo na, Me ñga yene wo élé ya faége si, ye wo abuni? wo aye yene mam m' adañe mam ma. 51 An' a ñga jô nye na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mi aye yene yôp e kanda'an, a b'éñgel be Zambe b' abet, b' asis, a tabe be Mone môt.

2 Môse lalé an' ésulane y' aluk é ñga bo Kana ya Galiléa; nyia Yésus a mbe wôé: 2 ane be ñga bañete Yésus, a beyé'é bé be zu ésulane y' aluk. 3 Éyoñ vaén é ñga man, nyia Yésus a ñga jô nye na be nji fe beta bi vaén. 4 Ane Yésus a ñga jô nye na, A miñga, bi wo bi ne z' ajô? éyoñe jam é ñgenane te kpwan. 5 Nyia wé a ñga jô bebo bisaé na, Jam es' a jô mia, bo'ane de. 6 Miñka'a meko'o misaman mi ñga tele wôé, mmie Beyude be ñga bo be tuni bebien, miñka'a mite ñka'a wua ô mbe mas ébaé, ñge mas éla. 7 Yésus a ñga jô be na, Jala'ane miñka'a mendim. Ane be ñga jalé mie nelut. 8 An' a ñga jô be na, Bietan éyoñe ji, mi ke ve mie bidi. Ane be ñga biet, a ke liti. 9 Éyoñ mie bidi a ñga tye'e mendim, éyoñe te me nto vaén, émien te yem mfa' é ñga so (ve bebo bisaé be ñga biete mendim be ñga yem), mie bidi a ñga loene môt a ñga lu'u miñga, 10 a jô nye na, Môt as' a taté telé vaén é ne mvaé tawôlô yôp; éyoñ bôt be maneya nyu abui, wôn' a telé vaén é ne te dañ mvaé: ve wo w' ate nane vaén é ne mvaé azukui éyoñe ji. 11 Bitua bi mam Yésus a ñga bo, étua jam Yésus a ñga taté bo, ji Kana ya Galiléa, ajô te nd' a ñga liti bôt ñgule jé; ane beyé'é bé be ñga buni nye.

12 Éyoñ jame t' e ñga man, an'a ñga ke Kapernaum, ba nyia wé a bobenyañe bé a beyé'é bé: be nji tabe wôé melu abui.

13 Paska ya Beyude é mbe bebé, ane Yésus a ñga ke Yérusalem. 14 An' a ñga ke tempel été, a koé bôt be kuane benyat, a mintômba, a bezum, a bôt be folane mark, be to si: 15 an' a ñga bo ñkasa miñko, a titane biôm bise, mintômba a benyat, bi kôlô tempel été; an' a ñga kute mark bôt be ñga folane si, a sô'ôlô betawôlô bap; 16 an' a ñga jô bôt be ñga kuane bezume na, Va'ane biôm bi; mi te bo' nda ésa wom nda akum. 17 Beyé'é be ñga simesan an' e mbe ntilane na, Amu m' adañe nye'e nda jôé, ajô te d' aye wôé ma. 18 Ajô te Beyude be ñga kobô, a jô nye na, Wo aliti bia za ndem, amu wo abo mam ma? 19 Yésus a ñga yalan a jô be na, Tyamane tempele nyô, m' aye fe beta lôñe je melu mela. 20 Ajô te Beyude be ñga jô na, Be ñga lôñe tempele nyô mimbu mewôm menyin a mimbu misaman, ye wo aye lôñe je

melu mela? 21 V' a ñga kobô, a funane nyôle jé ane tempel. 22 Ajô t' éyoñ a ñga wômô soñ, beyé'é bé be ñga simesan an' a ñga jô ajô te; ane be ñga buni ntilane ya kalate Zambe, a ajô Yésus a ñga jô.

23 Éyoñ a ñga te paska Yérusalem, melu be ñga bo ésulane bidi, bôt abui be ñga buni jôé dé, éyoñ be ñga yene beta be mam a ñga bo. 24 Ve Yésus a ñga tabe be ntye, amu a ñga yeme minlem mi bôte bese, 25 amu a nji jeñe môt a kate nye foé ajô bôt; amu émien a ñga yeme mam me ne bôte minlem été.

3 A mbe môte ya Farisér, a mbe jôé na Nikôdémus, évete ya Beyude: 2 nny' at' a ñga zu be Yésus alu, a jô na, A Nye'ele bôt, bi ayeme na ô ne nye'ele bôt, ô ñga so be Zambe: amu te ke môt a ne ñgule ya bo beta be mam ane wo abo, ve Zamb' a to be nye. 3 Yésus a ñga yalan a jô nye na, M' abele fo' ane m' ajô wo na, Môt a se ñgule ya yen ayoñe Zambe, ve beta bialé. 4 Nikôdémus a ñga jô nye na, Môt a nto nnôm a ne ñgule ya beta bialé aya? y' a ye beta bulan abume nyia, a bialé? 5 Yésus a ñga yalan a jô na, M' abele fo' ane m' ajô wo na, Ñge môt a bo te bialé a Nsisim, a se ñgule ya k' ayoñe Zambe. 6 Jôme j' abialé a minsôn, nj' é ne minsôn; jôme j' abialé a Nsisim, nj' é ne nsisim. 7 Te semé amu m' ate jô wo na, Mi ayiane beta bialé. 8 Évuñulu j' avuñ vôme j' anye'e, wo awô'ô j' éduñ, te yeme je mfa'a j' aso a mfa'a j' ake: nalé fe môt as' a bialé a Nsisim a né. 9 Nikôdémus a ñga yalan a jô nye na, Mam ma me ne ñgule ya bo aya? 10 Yésus a ñga yalan a jô nye na, Y' ô ne nye'ele bôte ya Israél, te yeme mam mete? 11 M' abele fo' ane m' ajô wo na, Bi akobô mejô bi ayem, a kate mam bi ñga yen; mi te buni mejô bi akat. 12 Ñge me ñga kate mia mame ya si nyô mi te buni, mi aye buni aya ñge m' akate mia mame ya yôp? 13 Môt a nji bete yôp été, ve nyô a ñga so yôp, nny' a ne Mone môt a ne yôp. 14 Ane Môze a ñga bete nyo fé été, nalé fe Mone môt a yiane betebane yôp. 15 Ajô te nde bôte bese môt a buni ny' a ye tabe ényiñ ya melu mese.

16 Amu beta nye'an Zamb' a ñga nye'e bôte ya si nyô, a ñga lôm atyi'i Mone dé, ajô te bôte bese môt a buni nye, *a* ye jañ, ve tab' ényiñ ya melu mese. 17 Amu Zamb' a nji lôme Mone wé si nyô, amu na a ve bôte mekua; v' amu na bôte ya si nyô b' aye tab' ényiñ ya melu mes' amu nye. 18 Môt a buni ny' a nji fe bo ajô: môt a bo te buni nnye, a n' ajô éyoñe ji amu a nji buni jôé atyi'i Mone Zambe. 19 Be n' ajô, amu éfufup é ñga zu si nyô, ane bôt be ñga nye'e dibi, te nye'e éfufup; amu mam be ñga bo me mb' abé. 20 Amu môt as' a bo abé a vini éfufup, te zu vôm éfufup é né, mam a ñga bo me za ve nye mekua. 21 Ve môt a bo benya mam, nny' a zu vôm éfufup é né, amu a kômbô bôte be yeme na mam a ñga bo, a ñga bo m' a ñgule Zambe.

22 Mam mete me maneya, ane Yésus ba beyé'é bé be ñga ke si ya Yudéa; ane be ñga tabe vôm ate, an' a ñga baptizô bôt. 23 Yôhanes fe a ñga baptizô bôt, Énôn bebé Salim, amu mendim abui me mbe wôé: ane bôt be ñga ke baptizôban. 24 Éyoñe te Yôhanes a ñgenane te ke nda mimbôk. 25 Ané beyé'é be Yôhanes a mone Yude be ñga sôane bisô ajô ntunane menyô. 26 Ane be ñga ke vôm Yôhanes a ñga to a jô nye na, A Nye'ele bôt, môt ate, mia nye mi ñga to Yôrdan yat, ô ñga kañet' ajô dé, a baptizô bôt, a bôte bese b' ake be nye. 27 Yôhanes a ñga yalan a jô na, Môt a nji bo ñgule ya nyoñe jôm, ve Zambe a ve nye je, é so'o yôp. 28 Mibebien mi ayem ane me ñga jô mia na, Me nji bo Kristus, me ñga zu nye nlôman ôsu. 29 Môt a bili mbom, émien a ne nnôm: môt a ne mvôé nnôm, a teb' a wô'ô nye, a dañe wô'ô mvaé amu a wô'ô tyiñe nnôm: ava'a dam e jaéya amu ajô di. 30 Nny' a yiane nenenen, me m' ayiane ve wulawulan.

31 Môt a so yôp a dañe bôte bese: môt a so si nyô, a ne fo'o ve môte ya si nyô, a kobô mejô ya si nyô: môt a so yôp, a dañe bôte bese. 32 Mam a maneya yen a wôk, mm' a kañete bôt; te ke môt a buni mejô mé. 33 Môt a maneya buni mejô mé, nny' a memeya na Zamb' a ne nya ajô.

34 Amu môt Zamb' a ñga lôm, nny' a kobô mejô me Zambe: amu a ve Nsisime wé, te lañ. 35 Ésa a nye'e Mon, an' a ñga ve nye mam mese mo. 36 Môt a buni Mon, nny' a n' ényiñ ya melu mese; ve môt a bo te wô'ô Mon, *a* ye yen ényiñ ya melu mese, Zamb' a ye bo ve ya ajô dé.

4 Ajô te, éyoñ Tat' a ñga yem ane Befarisér be ñga wô'ô na Yésus a bili beyé'é abui a baptizô be, a dañe Yôhanes 2 (akôsa bo Yésus émien a nji baptizô bôt, ve beyé'é bé be ñga bo), 3 a ñga kôlô Yudéa, a beta ke Galiléa. 4 An' a ñga yiane lôte Samaria. 5 An' a ñga kui nlame ya Samaria ô mbe jôé na Sikar ô mbe bebé éfuse si Yakôb a ñga ve Yôsef mone wé; 6 anjeñe Yakôb e mbe wôé. Yésus a ñga kate dulu, an' a ñga tabe si mfôm anjeñ. Éyoñe t' é mbe bebé mewolo mesaman. 7 Miñga ya Samaria a ñga zu labe mendim: ane Yésus a ñga jô nye na, Nyu'u me mendim. 8 Amu beyé'é bé be ñga ke kuse bidi nlam. 9 Ajô te miñga ya Samaria a ñga jô nye na, Ô ne mone Beyude, wo aja'é me, miñga ya Samaria, mendim amu jé? (Amu Beyude ba be bôte ya Samaria be ne te fulane mam.) 10 Yésus a ñga yalan a jô nye na, Ñge wo ate yem mvean Zambe, a yeme fe môt a jô wo na, Nyu'u me mendim, a ne za; ve wo ate ye ja'é nye, ve nye f' a ate ve wo mendim me n' ényiñ. 11 Ane miñga at' a ñga jô nye na, A Tat, ô nji bo jôme ya biete mendim, anjeñ e n' édo'o si été: memdim ényiñ ô bili m' aso vé? 12 Ye wo adañ ésa woñgan Yakôb, nny' a ñga ve bia anjeñe di, émien a ñga nyu fe de, a bone bé, a biyeme bié? 13 Yésus a ñga yalan a jô nye na, Môt as' a nyu mendime ma, a ye beta wô' évé: 14 ve môt a nyu mendim m' ave nye, *a* ye fe wô' évé; ve mendim m' ave nye m' aye bo ny' anjeñ nlem été, a ve ny' ényiñ ya melu mese. 15 Ane miñga at' a ñga jô nye na, A Tat, va'a me mendim mete, me bo te fe wô' évé, te fe zu ôyape ne, a labe mendim. 16 Yésus a ñga jô nye na, Kele loene nyo nnôm, a zu ne. 17 Miñga at' a ñga yalan, a jô nye na, Me nji bo nnôm. Yésus a ñga jô nye na, Wo abele fo' ane wo ajô na, Me nji bo nnôm: 18 amu ô ñga to beyôm betan; ve môt ô bili éyoñe ji, a nji bo nyo nnôm: wo abele fo' ajô te. 19 Miñga at' a ñga jô nye na, A Tat, m' ayemeya na ô ne ñkulu mejô. 20 Betate bañgan be ñga kañe Zambe ñkôle wu; ve mia, mi ajô na Yérusalem e ne vôm bôt b' ayiane kañe Zambe. 21 Yésus a ñga jô nye na, A miñga, buni'i ma, melu m' aye bo éyoñ mi aye kañe Zambe sa ñkôle wu, sa ke Yérusalem. 22 Mi akañe jôm mi ne te yem: bia bi akañe jôm bi ayem: amu ényiñ ya melu mese j' aso Beyude. 23 Ve melu m' aye bo, mme m' atat' éyoñe ji, éyoñ bôt b' atu'a kañ, b' aye kañ Ésa, a Nsisim a benya mejô: amu Ésa a kômbô bôt be n' avale te be kañe nye. 24 Zamb' a ne Nsisim: a bôt b' akañe nye, b' ayiane kañe ny' a Nsisim a benya mejô. 25 Miñga at' a ñga jô nye na, M' ayeme na Mésias a ye so (b' aloene nye na Kristus): éyoñ a ye so, a ye kate bia mejô mese. 26 Yésus a ñga jô nye na, M' ate nyô, m' akobô wo.

27 Éyoñe te beyé'é bé be ñga zu; ane be ñga semé, amu a ñga kobô miñga; ve môt a nji jô na, Wo asili nye jé? ñge na, Wo akobô ny' a jé? 28 Ane miñga at' a ñga li'i ñka'a mendim, an' a ñga ke nlam, a jô bôte na, 29 Za'a yenane môt a ate kate me mam mese me ñga bo: ye ny' a ne Kristus? 30 Ane be ñga kôlô nlam, a ke vôm a ñga to. 31 Éyoñ be ñgenane te so, beyé'é bé be ñga ye'elane nye, a jô na, A Tat, ja'a bidi. 32 An' a ñga jô be na, Me ne bidi ya di mi te yeme bie. 33 Ajô te beyé'é bé be ñga jô bebiene na, Ye môt a ate zu ve nye jôme ya di? 34 Yésus a ñga jô be na, Bidi biam bi ne na m' abo mam môt a ñga lôme ma a nye'e, a mane f' ésaé jé. 35 Ke mi ajô na, A li'iya ñgon nyin, wôna bôt b' aye va didi mefup? ve ma m' a jô mia na, Beta'ane mis mi lôbô mefup, bidi bi maneya kôt, b' ayiane va bie. 36 Môt a va bidi, nny' a nyoñe ma'an a kôane fe bibuma y' ényiñ ya melu mese; nalé fe môt a miase fes a môt a va bidi, bebaé b' aye va'a avale da. 37 Amu ñkana ô ne zôsô ajô di na, Môte wua a miase fes, môt mf' a va

bidi. 38 Me ñga lôme mia mi va bidi vôm mi ñga bo te bo ésaé: bôte befe be ñga taté bo ésaé, a mia mi ñga fubu été.

39 Bôt abui ya Samaria be ñga to nlame te be ñga buni ny' amu mejô miñga a ñga kate be foé na, A ate kate ma mam mese me ñga bo. 40 Éyoñ bôte ya Samaria be ñga zu vôm a ñga to, be ñga bu'u ny' a tame tabe nlame wop: an' a ñga tabe wôé melu mebaé. 41 Bôte bef' abui be ñga buni amu mejô mé; 42 ane be ñga jô miñga ate na, Éyoñe ji bi abuni, sa amu ô ñga kate bia: v' amu bibebien bi maneya wôk, a yeme na nyina fo' a ne Nyi bôte si nyô.

43 Melu mete mebaé me lôteya, an' a ñga kôlô vôm ate, a ke Galiléa. 44 Amu Yésus émien a ñga jô na, Ñkulu mejô a nji bo duma si j' émien. 45 Éyoñ a ñga kui Galiléa, bôte ya Galiléa be ñga nyoñe nye, amu be ñga yene mam mes' a ñga bo Yérusalem éyoñ a ñga to ésulan: amu be mb' ésulan été.

46 An' a ñga beta ke Kana ya Galiléa, vôm a ñga kôñelane mendime vaén. Évet njô bôt a mbe wôé, mone wé a ñga ya' a to Kapernaum. 47 Éyoñ a ñga wô'ô na Yésus a soya Yudéa, a nto Galiléa, a ñga ke vôm a ñga to, a ye'elane nye na a ke saé nye mon; amu a ñga ye wu. 48 Ane Yésus a ñga jô nye na, Ñge mi te yene beta be mam a mame ya semé, mi te buni. 49 An' évet ét' a ñga jô nye na, A Tat, za' avô, mon a sa me wu. 50 Yésus a ñga jô nye na, Kele wo ake, mone wôé a nyiñeya. Môt at' a ñga buni mejô Yésus a ñga jô nye, an' a ñga ke. 51 A ñgenan a kelek, ane bebo bisaé bé be ñga zu tôbane nye, a jô nye na, Nyo mon a nyiñeya. 52 An' a ñga sili be na, A ñga taté bo mvo'é éyoñe vé? Ane be ñga jô nye na, Añgô'é mewolo zañbwa, ayôñ e ñga mane nye nyô. 53 Nal' ésa a ñga yeme na awolo te nde Yésus a ñga jô nye na, Nyo mon a nyiñeya: an' émien a ñga buni a bôte bese ya nda jé? 54 Din' e ne beta jame ba Yésus a ñga bo éyoñ a ñga so Yudéa, a ke Galiléa.

5 Mam mete me maneya, an' ésulane ya Beyude é ñga bo; ane Yésus a ñga ke Yérusalem.

2 Êbata é ne Yérusalem, é ne bebé vôm mintômba mi ñga bo mi bô'ôbô, ñkobô Behébrér b' alo je na Bétésda, vôm at' a ne mimbala'a si mitan. 3 Miñkôkon abui mi ñga bô mimbala'a si, a mindindim, a minyeyem, a bôt be ñga to miñkôt. 5 Môt éziñ a mbe wôé a ñga kone mimbu mewôm mela a mimbu mwom. 6 Éyoñ Yésus a ñga yene ny' a bô, a yeme na a ñga to nalé melu abui, a ñga jô nye na, Ye wo akômbô bo mvo'é? 7 Ñkôkone t' ô ñga yalane nye na, A Tat, me nji bo môt a ke m' ébata éyoñ mendim m' afô'ôsan: v' éyoñ me ñgenane me kelek, môt mf' a viane ke m' ôsu. 8 Yésus a ñga jô nye na, Kôlô'ô si, ô to'é énoñe jôé, ô ke. 9 Ane môt at' a ñga ji'a bo mvo'é, a to'é énoñe jé a ke.

10 Môse t' ô mbe môse sondô. Ajô te Beyude be ñga jô môt a ñga sabane na, Den a ne môse sondô, wo atyam atiñe Zamb' éyoñ wo ato'é énoñe jôé. 11 An' a ñga yalane be a jô na, Môt a ate saé ma, nny' a ate jô me na, Toké' énoñe jôé, ô ke. 12 Be ñga sili nye na, Môt mbé a ate jô wo na, Toké' énoñe jôé, ô wulu? 13 Ve môt a ñga saban a nji yeme môt a ñga saé nye: amu Yésus a ñga kôlô a ésulane bôt é ñga to vôm ate. 14 Mejô mete me maneya, ane Yésus a ñga koé nye tempel été, a jô nye na, Tame yen, ô nto mvo'é: te beta bo mam abé, jam d' adañ abé e za zu be wo. 15 Môt at' a ñga kôlô, a kate Beyude na, Môt a ate saé ma a ne Yésus. 16 Ajô te Beyude be ñga kpwe'ele Yésus amu a ñga bo mam mete môse sondô. 17 Ane Yésus a ñga yalane be, a jô na, Ésa wom a ñga bo ésaé azukui éyoñe ji, ma fe m' abo an' a bo. 18 Ajô te Beyude be ñga dañe kômbô wôé nye, sa amu a ñga tyame môse sondô étam, v' amu a ñga jô fe na, Zamb' a n' ésa wom, a bo émien ba Zambe nté wua.

19 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mon a nji bo ñgule ya bo jam étam, ve mam a wô'ô yen Êsa a bo'ok: amu mam mese a bo, mam mete fe Mon a bo. 20 Amu Êsa a nye'e Mon, a liti nye mam mese émien a bo: a ye liti nye mam m' adañe mam ma, nalé mi aye semé. 21 Amu aval' an' Êsa a wômôlô mimbim a ve mie ényiñ, nalé fe Mon a v' ényiñ

bôt a nye' a va'ak. 22 Amu Ésa te tyi'i môt ajô, v' a ñga ve Mon ntyi'an mejô ôse; 23 nalé bôte bese b' aye ve Mon duma ane b' ave Ésa duma. Môt a bo te ve Mon duma, a bo fe te ve Ésa a ñga lôme nye, duma. 24 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Môt a wô' ajô dam a buni môt a ñga lôme ma, a n' ényiñ ya melu mese, *a* ye nyoñe mekua, a kôlôya awu, a nyiñeya. 25 M' abele fo' ane m' a jô mia na, Melu m' aye bo, mme m' atat' éyoñe ji, éyoñ bôt be maneya wu b' aye wô'ô tyiñe Mone Zambe; ba b' aye wô'ô je, mmbe b' aye nyiñ. 26 Amu aval' an' Ésa a n' ényiñ nyôle j' émien, avale te f' a ñga ve Mon ényiñ nyôle jé: 27 a ñga ve fe nye ñgule ya tyi'i mejô, amu a ne Mone môt. 28 Te seman ajô di: amu awolo d' aye bo éyoñ bôte bese be ne mesoñ b' aye wô'ô tyiñe jé, 29 b' aye so; ba be ñga bo mvaé b' aye wômô a nyiñ; ba be ñga bo abé b' aye wômô a nyoñe mekua.

30 Mamien me nji bo ñgule ya bo jam: m' atyi'i mejô ane m' awôk: ntyi'ane mejô wom ô ne zôsô; amu me nji jeñe mam m' anye'e, ve mam môt a ñga lôme m' a nye'e. 31 Ñge m' akañete mejô mam mamien, wôna mejô m' akañete me nji bo benya mejô. 32 Môt mf' a kañet' ajô dam; m' ayeme na mejô a kañet' ajô dam me ne benya mejô. 33 Mi maneya lôme bôt be Yôhanes, an' a ñga kañete benya mejô. 34 Ñkañetane be ñga kañet' ajô dam, ô nji bo ñkañetane ya bôt: ve m' ajô mejô ma, amu m' ayi na mi ke tab' ényiñ ya melu mese. 35 Ny' a mbe lamp' a yôñk a v' éfufup: mi ñga kômbô vak a tab' éfufupe jé ôbe nté. 36 Ve ñkañetan m' abili wo adañ ñkañetane wu Yôhanes a ñga kañet' ajô dam: amu mam Tat' a ñga ve ma me bo, mme mete m' abo, mam mete m' akañet' ajô dame na, Tat' a ñga lôme ma. 37 Tat' a ñga lôme ma, nnye f' a ñga kañet' ajô dam, melu mese mi nji wô'ô tyiñe jé, nalé fe te yen nyôle jé. 38 Mejô mé me nji tabe mia minlem été: amu mi nji buni môt a ñga lôm. 39 Mi afombô mejô ya kalate Zambe, amu mi asi'a kona mi aye yen ényiñ ya melu mes' été; mejô mete mme m' akañet' ajô dam; 40 Ve mia, mi nji nye'e mi za'a be m' a tabe ényiñ ya melu mese. 41 Me nji nyoñe duma d' aso bôt. 42 Ve m' ayeme mia, nye'ane Zamb' ô nji bo minlem mienan. 43 Me soya jôé Ésa wom, mi te buni ma: ñge môt mf' a ye zu jôé d' émien, nnye mi aye buni. 44 Mia mi anyoñe duma d' aso be mibebien, te jeñe duma d' aso be Zamb' a ne ve wua, mi ne ñgule ya buni aya? 45 Te si'a kona m' aye bo'olô mia be Tate: môte wua a bo'olô mia, Môze nnye mi abuni. 46 Amu ñge mi ñga buni Môze, ve mi ñga buni fe ma; amu a ñga tili ajô dam. 47 Ñge mi abo te buni mejô a ñga tili, mi aye buni mejô m' akobô aya?

6 Mejô mete me maneya, ane Yésus a ñga kôlô, a k' ato'ô ya Galiléa yat, e ne jôé na Tibérias. 2 Ane bôt abui be ñga tôñe nye, amu be ñga yene beta be mam a ñga bo miñkôkon. 3 Ane Yésus a ñga ke ñkôle yôp a tabe si wôé, ba beyé'é bé. 4 Paska é n' ésulane ya Beyude é mbe bebé. 5 Ane Yésus a ñga lôbô yôp, a yene bôt abui be za'a vôm a ñga to, an' a ñga jô Filipus na, Bi aye kuse bidi bôte ba b' aye di vé? 6 A ñga jô ajô t' a ve'ele nye: amu émien a ñga yem an' a ye bo. 7 Filipus a ñga yalane nye na, Abime fembé môt a ye kus a marke mintete mibaé, te yiane be, môt as' a nyoñe ve tyôtyoé. 8 Beyé'é bé môte wua a mbe jôé na Andréas, monyañ Simôn Pétrus, a ñga jô nye na, 9 Mona fam a ne va, a bili mimamane mi fembé mitan a kos ébaé: biôm bina bi aye bo aya, bôte k' abime va? 10 Yésus a ñga jô na, To'ane bôte si. Ékañiga abui é mbe vôm ate. Befam be ñga tabe si be mbe bebé betoyini betan. 11 Ane Yésus a ñga nyoñe mimamane mi fembé; éyoñ a ñga mane ye'elane Zambe, an' a ñga ve bôt be ñga to si; an' a ñga ve fe be kos abime be ñga nye'e. 12 Éyoñ be ñga jaé, a ñga jô beyé'é bé na, Kô'an afufus d' ate buk, jôm te wu ntuk. 13 Ane be ñga kôan afufuse mimamane mi fembé é ñga buk éyoñe bôt be ñga mane di, a jalé miñkoé awôm a mibaé. 14 Ajô te, éyoñ bôte be ñga yene beta jam a ate bo, be ñga jô na, Nyin' a ne fo'o ñkulu mejô be ñga jô na a ye zu.

15 Éyoñ Yésus a ñga yene bôt be ye'e

zu nyoñe ny· a ñgu, a telé nye njô bôt, an' émien a ñga kôlô a ke ñkôl étam.

16 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, ane beyé'é bé be ñga k' atok. 17 Ane be ñga k' éfuñga, be ye'e dañ atok a ke Kapernaum. Éyoñe te dibi e ñga bo, Yésus a ñgenane te koane be. 18 Ato' e ñga taté fô'ôsan 'amu beta évuñulu é ñga vuñ. 19 Éyoñ be ñga mane ful éfuñga nta môt a wulu mebo awolo da ñge mebaé, be ñga yene Yésus a wulu' ato'o yôp, a za'a bebé éfuñga: ane be ñga ko woñ. 20 An' a ñga jô be na, Me le; te koane woñ. 21 Ajô te be ñga me'ete a nyoñe ny' éfuñga été: an' éfuñga é ñga jl'a kui kindi'l vôm be ñga ke.

22 Alu da e lôteya ane bôt be ñga to ésulan ato'o yat be ñga yene na éfuñga éfe je nji bo wôé, v' éfuñga jia étam, a yeme fe na Yésus a nji k' éfuñga beyé'é be ñga ke, ve beyé'é bé be ñga kôlô étam 23 (ve bifuñga bife bi ñga so Tibérias, bi ñga zu vôm be ñga di bidi éyoñ Tat' a ñga ve akéva): 24 éyoñ bôt be ñga to ésulan be ñga yene na Yésus ba beyé'é bé be nji bo wôé, bebien be ñga ke bifuñga été, a ke Kapernaum, a jeñe Yésus. 25 Éyoñ be ñga yene ny' ato'o yat, be ñga jô nye na, A Tat, wo ate zu ne éyoñe vé? 26 Yésus a ñga yalane be, a jô na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mi ajeñe ma, sa amu mi ñga yene beta be mam, v' amu mi ñga di mimamane mi fembé, a jaé. 27 Te boane bisaé ajô bidi bi aye wu ntuk, v' ajô bidi bi aye tab' ényiñ ya melu mese, mmbie Mone môt a ye ve mia: amu Ésa, a ne Zambe, a ñga ve nye ñgu nje bôt b' aye yeme na a ne Mone Zambe. 28 Ajô te be ñga jô nye na, Bi ayiane bo jé bi aye bo bisaé bi Zambe? 29 Yésus a ñga yalan a jô be na, Ésaé Zamb' é ne na mi buni môt a ñga lôm. 30 Ane be ñga jô nye na, Za jam wo abo e ne ndem, bi aye yene d' a buni wo? jé wo abo? 31 Betate bañgan be ñga di mana fé été; amu e ne ntilane na, A ñga ve be bidi bi so'o yôp be di. 32 Ajô te Yésus a ñga jô be na, M' abele fo' ane m' ajo mia na, Sa Môse a ñga ve mia bidi bi ñga so yôp: ve Tate wom a ve mia benya bidi bi aso yôp. 33 Amu bidi Zamb' a ve, mmbie bi aso yôp a ve bôte ya si nyô ényiñ. 34 Ane be ñga jô nye na, A Tat, va'a bia bidi bite melu mese. 35 Yésus a ñga jô be na, Ma me ne bidi y' ényiñ: môt a zu be ma, *a* ye wô'ô zaé, môt a buni ma, *a* ye wô' évé. 36 Ve me ñga jô mia na mi yeneya ma, ve mi ñgenane te buni. 37 Bôte bese Tat' a ve ma, b' aye zu be ma; môt a zu be ma, m' *a*ye titane nye. 38 Amu me ñga so yôp, te ke bo mam m' anye'e, ve mam môt a ñga lôme m' a nye'e. 39 Jam môt a ñga lôme m' a nye'e e ne na bôte bes' a ñga ve ma, me te dimeli môte wua y' été, ve m' aye wômôlô be bese alu d' aye su'ulan. 40 Amu jam Ésa wom a nye'e, e ne na môt as' a yene Môn a buni nye, a ye tab' ényiñ ya melu mese; nnye m' aye wômôlô alu d' aye su'ulan.

41 Ajô te Beyude be ñga kobô nye menyiñ amu a ñga jô na, Ma me ne bidi bi aso yôp. 42 Ane be ñga jô na, Ke nyin' a ne Yésus, mone Yôsef, bi ayem ésa ba nyia? éyoñe jl a jô na, Me soya yôp, aya? 43 Yésus a ñga yalan, a jô be na, Mibebien, te kobane menyiñ. 44 Môt a nji bo ñgule ya zu be ma, ve Tat' a ñga lôme m' a dutu nye: nnye m' aye wômôlô alu d' aye su'ulan. 45 E ne ntilan kalate bekulu mejô na, Zambe a ye ye'ele be bese. Môt as' a maneya wô'ô mejô m' aso be Tate, a yé'é me, nny' a zu be ma. 46 Te ke môt a ñga yene Tate, ve nyô a ñga so be Zambe, nny' a ñga yen Ésa. 47 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Môt a buni, nny' a n' ényiñ ya melu mese. 48 Me ne bidi y' ényiñ. 49 B'éso benan be ñga di mana fé été, ane be ñga wu. 50 Bidi bi aso yôpe bi ñge môt a di bie, *a* ye wu. 51 Ma me ne bidi bi n' ényiñ été, mmbie bi ñga so yôp: ñge môt a di bie, a ye tabe ényiñ ya melu mese: ya, bidi m' aye ve, bi ne minsône miam, m' aye ve bie bôte ya si nyô be nyiñ.

52 Ajô te Beyude bebien be ñga sôane bisô a jô na, Môte nyô a ne ñgule ya ve bia minsône mié, bi adi mie, aya? 53 Ajô te Yésus a ñga jô be na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Ñge mi abo te di minsône mi Mone môt, a nyu metyi mé, mi nji bo ényiñe minlem été. 54 Môt a di minsône miam a nyu metyi mam, a n' ényiñ ya melu mese; m'

aye wômôlô ny' alu d' aye su'ulan. 55 Amu minsône miam mi ne benya bidi, a metyi mam me ne nya jômô ya nyu. 56 Môt a di minsône miam a nyu metyi mam, nny' a to be ma, me fe me to be nye. 57 Ane Tat' a ve a ñga lôme ma, a ma m' anyiñ amu Tate; nalé fe môt a di ma, nny' a ye nyiñ amu ma. 58 Bidi bi ñga so yôpe bi: bi nji bo bidi ane betate be ñga di a wu: ñge môt a di bidi bi, a ye tab' ényiñ ya melu mese. 59 A ñga kobô mejô mete nda Zambe, éyoñ a ñga ye'ele bôt Kapernaum.

60 Beyé'é bé abui, éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga jô na, Ajô di e n' ayaé; z' a ne ñgule ya wô'ô de? 61 Ve Yésus a ñga yem nleme wé na beyé'é bé be ñga wô' abé a kobô, an' a ñga jô be na, Ye mi akolé ôbak amu ajô di? 62 Ñge mi aye yene Mone môt a kele yôp vôm a ñga taté tabe, mi aye jô aya? 63 A ne Nsisim ñwô w' ave ényiñ; minsôn te bo jam mvaé: mejô me maneya kobô mia me ne nsisim a ényiñ. 64 Mi to va, bevo'o be ne te buni. Amu éyoñ Yésus a ñga taté so, a ñga yeme bôt b' aye bo te buni, a môt a ye koñe nye. 65 An' a ñga jô na, Amu ajô di m' ate jô mia na te ke môt a ne ñgule ya zu be ma, ve Tat' a ve nye ñgul éte.

66 Ajô te beyé'é bé abui be ñga tabe si, te fe beta wulu nsamba wé. 67 Ane Yésus a ñga jô beyé' awôm a bebaé na, Ye mia fe mi aye kôlô. 68 Simôn Pétrus a ñga yalane nye na, A Tat, bi aye ke be za mfe? wo ô bili mejô y' ényiñ ya melu mese. 69 Bi buniya a yeme fe na ô ne Mbamba Môte ya Zambe. 70 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Ke me ñga tope mia bôt awôm a bôte bebaé, môte wua a n' été a ne Satan? 71 Éyoñe t' a ñga kobô ajô Yudas, mone Simôn Ishariôt, amu nny' a ye koñe nye, nnye f' a mbe môte wua ya beyé' awôm a bebaé.

7 Mam mete me maneya, ane Yésus, a ñga k' a wulu minlam mi ya Galiléa; a nji kômbô k' a wulu minlam mi ya Yudéa, amu Beyude be ñga kômbô wôé nye. 2 An' ésulane ya Beyude é mb' ésulan be ñga bo be tabe'e bibem, é mbe bebé. 3 Ane bobenyañ be ñga jô nye na, Kôlô'ô va, ô ke Yudéa, nalé beyé'é bôé b' aye yene mam wo abo. 4 Amu te ke môt a bo jam asoé, émien a kômbô na bôte be tu'a yeme nye. Ñge wo abo mam ma, liti'i bôte ya si nyô womien. 5 Amu akôsa bo bobenyañe bé be nji buni nye. 6 Ane Yésus a ñga jô be na, Éyoñe jam é za bo'ok; v' éyoñe jenan j' abo melu mese. 7 Bôte ya si nyô be nji bo ñgule ya vini mia; ve ma b' avini, amu m' akañet' ajô dape na mam b' abo me n' abé. 8 Kelan ésulan: me nji kômbô k' ézulane ji éyoñe ji; amu éyoñe jam é ñgenane te kpwan. 9 A maneya jô be mejô mete, an' a ñga li'i a to Galiléa.

10 V' éyoñ bobenyañe bé be ñga mane k' ésulan, nnye f' a ñga ke, te ye bôt b' alô, v' an' asoé. 11 Ane Beyude be ñga jeñe ny' ésulan a jô na, A ne vé? 12 Ane bôt abui be ñga to ésulan be ñga dañe kobô menyiñ ajô dé: bevo'o be ñga jô na, A ne môte ya zôsô: bevo'o na, Sa nalé, a liti bôt zene fe. 13 Ve môt a nji kobô ajô dé atan, amu be ñga ko Beyude woñ.

14 Éyoñ ésulan é ñga kui ézezañ, Yésus a ñga ke tempel, a ye'ele bôt. 15 Ajô te Beyude be ñga semé a jô ña, Môte nyô a yeme kalat' aya, amu a nji yé'é? 16 Ane Yésus a ñga yalane be, a jô na, Mejô m' aye'ele me nji bo mejô mam, ve mejô môt a ñga lôme ma. 17 Ñge môt a kômbô bo an' a nye'e, wôn' a ye yeme mam m' aye'ele, ñge me ne mejô me Zambe, ñge mejô mam. 18 Môt a kobô ajô dé émien, a jeñe duma d' émien: ve môt a kômbô duma môt a ñga lôme nye, môt at' a ne zôsô, jam e n' ékotekot e nji bo be nye. 19 Ke Môze a ñga ve mia metiñe me Zambe, akôsa bo nalé mi to va, te ke môte wua a ba'ale metiñe mete? Mi akômbô wôé me amu jé? 20 Bôt be ñga to ésulane be ñga yalane na, Wo ô ne mbia nsisim: z' akômbô wôé wo? 21 Yésus a ñga yalan a jô be na, Me ñga bo jame da, nde mia bese mi asemé. 22 Môze a ñga ve mia atiñ ya tyi'ibane metye (sa na ajô t' e ñga so be Môze, ve bemvamba); a môse sondô mi atyi'i môt atye. 23 Ñge môt a tyi'iban atye môse sondô. amu atiñe Môze e za tyamé; ye

mi aya ma, amu me ñga bo môt mvo'é môse sondô? 24 Te tyi'ane mejô ane mi lô, ve tyi'i ntyi'an ô ne zôsô.

25 Ajô te bôte ya Yérusalem bevo'o be ñga jô na, Ke môt b' akômbô wôé, nyô? 26 Tama yenan, a kobô vôm bôt be to, be te jô nye ajô. Ye bejô bôt b' ayeme fo'o na nyin' a ne Kristus. 27 Ve bia bi ayeme môte nyô, vôm a ñga so: v' éyoñ Kristus a ye so, te ke môt a ye yem mfa' a ye so. 28 Ajô te Yésus a ñga kobô tyiñ yôp tempel été, a ye'ele bôt a jô na, Mi ayeme ma, mi ayeme fe mfa'a me ñga so; me ñji zu amu ajô dam, ve nyô a ñga lôme ma a ne zôsô, mi ne te yeme nye. 29 Ma m' ayeme nye, amu me ñga so be nye, nny' a ñga lôme ma. 30 Ajô te, be ñga kômbô bi nye, ve te ke môt a ñga nambe ny' a mo, amu éyoñe jé é za kpwa'an. 31 Bôt be ñga to ésulan, bevo'o abui be ñga buni nye, ane be ñga jô na, Éyoñ Kristus a ye so, ye a ye bo beta be mam, a dañe ma nyô a boya? 32 Befarisér be ñga wô'ô bôt be ñga to ésulan be kobô'ô mejô mete menyiñ ajô dé, ane bemie beprister a Befarisér be ñga lôme bejô bôt be ke bi nye. 33 Ajô te Yésus a ñga jô na, Bia be mia bi ñgenane bi to ôbe nté, wôna m' aye ke be môt a ñga lôme ma. 34 Mi aye jeñe ma, te yene ma: vôm m' aye tabe, mi se ñgule ya zu wôé. 35 Ajô te Beyude be ñga jô bebiene na, Môte nyô a ye ke vé, bi aye bo te yene nye? y' a ye ke Beyude be ñga ke tabe si ya Begrike, a ye'ele be? 36 Z' aka' ajô a jô dina na, Mi aye jeñe ma, te yene ma; a vôm me to, mi se ñgule ya zu?

37 A ñga bo na môs ésulan é ñga su'ulan, môse te be ñga bo be dañe kañe Zambe, Yésus a ñga tebe, a kobô tyiñ yôp, a jô na, Ñge môt a wô' évé, a za'a nyu be ma. 38 Môt a buni ma, asôé e n' ényiñ d' aye so ny' abum été, an' e ne ntilane kalate Zambe. 39 V' a ñga jô ajô di mfa'a ya Nsisim, ñwô bôt be ñga buni nye b' aye nyoñ, amu éyoñe to Nsisim ô ñgenane te so: amu Yésus a ñgenane te ke vôm b' aye wumu nye. 40 Éyoñ bevo'o be ñga to ésulan be ñga wô'ô mejô mete be ñga jô na, Nyin' a ne fo'o ñkulu mejô. 41 Bevo'o na, Nyin' a ne Kristus. Ba bevo'o na, Aya, ye Kristus a ye so Galiléa? 42 K' e ne ntilane kalate Zambe na, Kristus a ye so mvoñe bôte David, a ye so Bétléhém, nlam David a ñga to? 43 Nalé bôt be ñga to ésulan be ñga kandane zañ amu ajô dé. 44 Bevo'o be ñga ye bi nye, ve môt a nji nambe ny' a mo.

45 Ajô te bejô bôt be ñga ke vôm bemie beprister a Befarisér be ñga to; ane be ñga jô be na, Mi ate bene zu nye a jé? 46 Bejô bôt be ñga yalane na, Môt a nji kobô ane môt ate. 47 Ane Befarisér be ñga yalane be na, Y' a yaleya fe mia zene fe? 48 Ye bejô bôte bevo'o a Befarisér be buniya nye? 49 Bôt be to ésulane ba b' adimi metiñe me Zambe, be be ne biyo'é. 50 Nikôdémus (môt a ñga zu be nye melu mvus, a mbe môte wua ya bôte bete) a ñga jô be na, 51 Ye metiñe mañgan m' aliti bia na bi ve môte mekua, te tame wô' ane a kat, ñge yem an' a bo? 52 Be ñga yalan a jô nye na, Wo fe, y' ô ne môte ya Galiléa? Tuka'a fombô, ô yeme na ñkulu mejô a nji so Galiléa.

53 [Ane bôte bese be ñga ke menda map: 1 ve Yésus a ñga ke ñkôle ya Ôlivé. 2 Ésala tyé a ñga ke tempel été, ane bôte bese be ñga ke vôm a ñga to; an' a ñga tabe si, a ye'ele be. 3 Ane betili bekalat' a Befarisér be ñga zu miñga, be ñga zu koé a bo'o mejian; éyoñ be ñga telé nye bôte zañ, 4 be ñga jô nye na, A Tat, bi ate koé miñga nyô a bo'o mejian. 5 Môze a ñga jô bia kalate metiñ été na bi lum aka'a môte di mekok: wo ajô aya ajô dé? 6 Be ñga bo'olô nye nalé, a ve'ele nye, amu be ñga jeñ ajô ya jô nye. Ve Yésus a ñga kumbu si, a tili mete' a ônyu. 7 V' éyoñ be ñga jaé sili nye minsili, a ñga nyokan a jô be na, Mi tele va, môt a nji bo abé, nny' a ye taté lume ny' akok. 8 An' a ñga beta kumbu si a tili mete' a ônyu. 9 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga kôlô wu wua, atatê nyô a mbe mvendé, akekui éyoñ bese be ñga mane ke: ane Yésus a ñga li'i étam a miñga vôm ate. 10 Ane Yésus a ñga nyokan a jô nye na, A miñga, be ne vé? ye môt a nji ve wo mekua? 11 Nye na, a Tat, te ke môt. Ane Yésus a ñga jô na,

Nalé fe ma, me te ve wo mekua: kele wo ake; te fe beta bo abé melu ôsu.]

12 Ane Yésus a ñga beta kobô be, a jô na, Me n' éfufupe ya si nyô: môt a tôñe ma, *a* ye wulu dibi, v' a ye tabe éfufupe y' ényiñ. 13 Ane Befarisér be ñga jô nye na, Wo akate foé ajô dôé womien; foé jôé é nji bo été. 14 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Akôsa bo m' akate foé jam, foé jam é n' été; amu m' ayeme vôm me ñga so a vôm m' aye ke, ve mia mi te yeme vôm me ñga so a vôm m' aye ke. 15 Mi atyi'i mejô mfa'a minsôn; me ne te tyi'i môt ajô. 16 Ñge m' atyi'i môte mejô, ntyi'ane wom ô ne zôsô; amu me nji bo étam, ve bia Tat' a ñga lôme ma. 17 Metiñe menan me ne ntilan na mejô bôte bebaé b' akat me n' été. 18 Mamien m' akate foé jam; a Tat' a ñga lôme ma, nnye f' a kate foé ajô dam. 19 Ane be ñga jô nye na, Ésa a ne vé? Yésus a ñga yalane na, Mi te yeme ma, te yeme f' Ésa wom: ñge mi ñga yeme ma, ve mi ñga yeme f' Ésa wom. 20 A ñga kobô mejô mete vôm be ñga ba'al' akum, éyoñ a ñga ye'ele bôt tempel été: te ke môt a ñga bi nye, amu éyoñe jé é ñgenane te kpwan.

21 An' a ñga beta jô be na, Ma m' akôlô; mi aye jeñe ma, mi aye wu mam abé menan été: vôm m' aye ke, mi se ñgule ya zu wôé. 22 Ane Beyude be ñga jô na, Y' a ye wôé émien? amu a jô na, Vôm m' aye ke, mi se ñgule ya zu wôé. 23 An' a ñga jô be na, Mi ñga so si; ma me ñga so yôp: mi ne bôte ya si nyô; me nji bo môte ya si nyô. 24 Ajô te m' ate jô mia na, Mi aye wu mam abé menan été: amu ñge mi te buni na me ne nye, mi aye wu mam abé menan été. 25 Ajô te be ñga jô nye na, Ô ne za? Yésus a ñga jô be na, Ane me ñga jô mia me so'o so. 26 Me ne mejô abui m' aye kobô a tyi'i m' ajô denan: ve môt a ñga lôme ma, nny' a ne zôsô; mejô me ñga wô'ô be nye, mme mete m' ajô bôte ya si nyô. 27 Ve be ñga bo te yeme na a kobô ajô Ésa. 28 Ane Yésus a ñga jô na, Éyoñ mi aye mane bete Mone môt yôp, éyoñe te mi aye yeme na me ne nye, a yeme fe na me ne te bo jame da, v' ane Tat' a ñga ye'ele ma, nalé m' akobô mejô ma. 29 Môt a ñga lôme m' a ne be ma; a nji li'i m' étam; amu m' abo mam a nye'e melu mese. 30 Éyoñ a ñga jô mejô mete, bôt abui be ñga buni nye.

31 Ane Yésus a ñga jô Beyude be ñga buni nye na, Ñge mi aba'ale mejô mam melu mese, wôna mi ne fo'o beyé'é bam; 32 mi aye yeme benya mejô, a benya mejô m' aye bo mia beti. 33 be ñga yalane nye na, Bi ne mvoñe bôt Abraham, bi nji bo belo be môt: wo ajô na, Mi aye bo beti, aya? 34 Yésus a ñga yalane be na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Môt as' a bo abé a ne ôlo ya mam abé. 35 Ôlo te tabe nda melu mese, ve mon a tabe melu mese. 36 Ajô te ñge Mon a ye bo mia beti, mi aye fo'o bo beti. 37 M' ayeme na mi ne mvoñe bôt Abraham, akôsa bo nalé, mi akômbô wôé ma, amu mejô mam me ne te yene vôme ya tabe mia minlem été. 38 M' akobô mam me ñga yene be Tate: mi fe mi abo mam mi ñga wô'ô b' Éso wônan. 39 Be ñga yalan a jô nye na, Abraham a n' Ésa woñgan. Yésus a ñga jô be na, Ñge mi ne bone b' Abraham, wôna mi aye bo mam m' Abraham. 40 V' éyoñe ji mi akômbô wôé ma, môt a maneya kobô mia benya mejô, me ñga wô'ô me be Zambe: Abraham a nji bo nalé. 41 Mi abo mam m' éso wônan? Be ñga jô nye na, Bi nji bialé mejian; bi n' Ésa wua, ve Zambe. 42 Yésus a ñga jô be na, Ñge Zamb' a n' Éso wônan, ve mi anye'e ma: amu me ñga so be Zambe; me nji zu amu mamien, v' amu a ñga lôme ma. 43 Mi abene wô' ane m' akobô a jé? v' amu mi ne te ñgule ya wô'ô mejô mam. 44 Mi ne bone be Satan éso wônan, mbia be mam a nye'e mme mi akômbô bo. Émien a ne ñwôé bôt asoso atata'a, a nji bo mam me ne zôsô, amu mam me ne zôsô me nji bo nye nlem. Éyoñ a kobô minsos, a kobô jôme j' émien: amu a ne môte ya minsos, a ne fe nté minsôs. 45 Amu m' akobô mejô me ne zôsô, mi ne te buni ma. 46 Mi bôt mi to ya, z' a ne liti na me ñga bo abé? Ñge m' akobô mam me ne zôsô, mi abene buni m' a jé? 47 Môt a ne môte ya Zambe, nny' a wô'ô

mejô me Zambe: amu ajô di mi ne te wô'ô ma: amu mi nji bo bôte be Zambe. 48 Beyude be ñga yalan a jô nye na, Ke bi akobô zôsô na ô ne môte ya Samaria, ô ne fe mbia nsisim. 49 Yésus a ñga yalane na, Me nji bo mbia nsisim, m' akañ Ésa wom, ve mia mi abiasé ma. 50 Me nji jeñe duma dam; ve môte wua a jeñe de, a tyi'i f' ajô te. 51 M' abele fo' ane m' ajo mia na, Ñge môt a ba'ale mejô mam, *a* ye wu. 52 Beyude be ñga jô nye na, Éyoñe ji bi ayeme na ô ne mbia nsisim. Abraham a wuya a bekulu mejô, a wo wo ajô na, Ñge môt a ba'ale mejô mam, *a* ye wu. 53 Ye wo adañ ésa woñgan, Abraham, a ñga wu? a bekulu mejô be ñga wu: za jôm wo abo womien? 54 Yésus a ñga yalane na, Ñge m' awumu mamien, duma dam e ne momo: môt a wumu m' a n' Ésa wom; mi ajô ajô dé na a ne Zambe wônan; 55 mi nji yeme nye, ve ma m' ayeme nye; ñge m' ajô na, M' ayeme nye, me za bo minsos ane mia: ve ma m' ayeme ny' a ba'al' ajô dé. 56 Éso wônan, Abraham, a ñga kômbô yene môse wom; an' a ñga yene wô a vak. 57 Ane Beyude be ñga jô nye na, Ô za bo'o mimbu mewôm metan, y' ô ñga yen Abraham? 58 Yésus a ñga jô be na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Te yen Abraham a za bialé, me to. 59 Nde be ñga to'é meko'o b' aye lume nye: ve Yésus a ñga jañe be mia, a kôlô tempel.

9 Éyoñ a ñga lôte zen, a ñga yene môt a ñga bialé ndim. 2 Ane beyé'é bé be ñga sili nye na, A Tat, z' a ñga bo abé, ye môte nyô, ye bôt be ñga biaé nye, amu a ñga bialé ndim? 3 Yésus a ñga yalane na, Sa môte nyô a ñga bo abé, sa ke bôt be ñga biaé nye: v' amu bôt b' aye yen ñgule Zamb' amu ajô dé. 4 Bi ayiane bo bisaé môt a ñga lôme ma, môs ô ñgenan; alu d' aye bo éyoñ môt a se fe ñgule ya bo ésaé. 5 Éyoñ me ñgenane si nyô, me n' éfufupe ya si nyô. 6 Éyoñ a ñga kobô nalé, a ñga tui mendene si, a ful ét' a menden, a wo'o je ndindime mis, 7 a jô nye na, Kele sôp éwobane ya Silôa (ajô t' e ne na, Nlômman). An' a ñga ke sôp, ve zu yen mvo'é. 8 Ane bôt ba be be be ñga to, a ba be ñga yene nye melu mvus a bo jaké'é bôte biôm, be ñga jô na, Ke môte nyô a ñga to si a bo jaké'é bôte biôm? 9 Bevo'o na, Nnye le: ba bevo'o na, Koko, a funane nye. 10 Ajô te be ñga jô nye na, Mise môé me ñga bo mvo'é aya? 11 An' a ñga yalane na, Môt b' aloene na, Yésus, a ate ful étek, a wo'o me je mis, a jô me na, Kele sôpe Silôa; ane m' ate ke sôp, ve yen mvo'é. 12 Ane be ñga jô nye na, A ne vé? Nye na, M' *a*yem.

13 Be ñga ke liti Befarisér môt a ñga to ndim melu mvus. 14 Môse Yésus a ñga ful éte' a saé nye mis ô mbe môse sondô. 15 Ane Befarisér be ñga sili nye na, Mise môé me ñga bo mvo'é aya? An' a ñga jô be na, A ate wo'o me éte'e mis, ane m' ate ke sôp, ve yen. 16 Ane Befarisér bevo'o be ñga jô na, Môt at' a nji so be Zambe, amu a bo te ba'ale môse sondô. Bevo'o na, Môt a ne mbo mam abé a ne ñgule ya bo aka'a beta be mame dina aya? Ane be ñga kandane zañ? 17 Ane be ñga beta jô ndindime na, Wo wo ajô aya ajô dé, amu a ate saé wo mis? An' a ñga jô na, A ne ñkulu mejô. 18 Ve Beyude be nji buni na a ñga to ndindim a bo fe ñgule ya yen, v' akekui éyoñ be ñga loene bôt be ñga biaé môt a ñga sabane mis, 19 a sili be na, Môte nyô mi ajô na a ñga bialé ndim, y' a ne mone wônan, a yen éyoñe ji aya? 20 Ane bôt be ñga biaé nye be ñga yalan a jô na, Bi ayeme na môte nyô a ne mon woñgan, bi ayeme fe na a ñga bialé ndim: 21 bi te yeme jam a yene d' éyoñe ji; te yeme fe môt a ate saé nye mis: sila'an émien; k' a nto nya môtô? émien a ye kate mia ajô dé. 22 Bôt be ñga biaé nye be ñga kobô mejô met' amu be ñga ko Beyude woñ: amu éyoñe te Beyude be maneya tiñeti na ñge môt a ye kañese na a ne Kristus, b' aye titane nye nda Zambe. 23 Ajô te bôt be ñga biaé nye be ñga jô na, A nto nya môtô; sila'an émien. 24 Ane be ñga loene môt a ñga to ndim aloene ba, a jô nye na, Va'a Zambe duma: bi ayeme na môt at' a ne mbo mam abé. 25 An' a ñga yalane na, Ñg' a ne mbo mam abé, m' *a*yem; jame da m' ayem, me ñga to ndindim, éyoñe ji me ñga yen. 26 Ane be ñga jô nye na, A ate

bo wo jé? a ate saé wo mis aya? 27 An' a ñga yalane be na, Me ndôme kate mia ana'ana, ve mi nji wôk: mi abeta sili ajô t' amu jé? ye mi ke mi aye bo beyé'é bé? 28 Ane be ñga kpwe'ele nye, a jô na, Wo ô ne nyé'é wé; ve bia bi ne beyé'é be Môze. 29 Bi ayeme na Zamb' a ñga kobô Môze: ve môt ate, bi nji yem mfa' a ñga so. 30 Môt at' a ñga yalan a jô be na, Aya, jame ya semé di, mi te yem mfa' a ñga so, v' a ate saé me mis. 31 Bi ayeme na Zamb' a ne te wô'ô bôt b'abo mam me n' abé: ve môt a kañe Zamb' a bo mam a nye'e, nnye Zambe a wôk. 32 Ane si nyô é ñga téé, bôt be nji wô'ô na môt a ñga saé môt a ñga bialé ndim. 33 Ñge môt at' a nji so be Zambe, wôn' a nji bo ñgule ya bo jam. 34 Ane be ñga yalan a jô nye na, Wo ô ñga bialé ve mam me n' abé, ye wo aviane ye'ele bia? Ane be ñga titane nye.

35 Yésus a ñga wô'ô na be titaneya nye; an' a ñga ke koé ny' a jô nye na, Ye wo abuni Mone Zambe? 36 An' a ñga yalan a jô nye na, A Tat, a ne za? me buni nye. 37 Yésus a ñga jô nye na, Ô yeneya nye, nny' ate a kobô wo nyô. 38 An' a ñga jô na, A Tat, m' abuni. An' a ñga kute meboñe si, a kañe nye. 39 Ane Yésus a ñga jô na, Me ñga zu si nyô a tyi'i bôte mejô, nde ba be ne te yen b' aye yen, a ba b' ayen b' aye bo mindindim. 40 Beyude bevo'o ba be be be ñga to, be ñga wô'ô mejô mete, ane be ñga jô nye na, Ye bia fe bi ne mindindim? 41 Yésus a ñga jô be na, Ñge mi ñga to mindindim, ve mi nji bo mam me n' abé: v' éyoñe ji mi ajô na, Bi ayen: ajô te mam abé menan me ñgenan.

10 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Môt a bo te nyin mbé abemba mintômba, ve ke zene fe, môt at' a ne ñwuwup a mvô. 2 Ve môt a nyin mbé, nny' a ne mba'ale mintômba. 3 Môt a nonô mbé, a di nye wô; mintômba mi ayeme tyiñe jé, a loene mintômba mié môé, a liti mie atan. 4 Éyoñ a maneya ke mintômba mié mis' atan, émien a teb' ôsu, mintômba ve tôñe nye: amu mi ayeme tyiñe jé. 5 Mi *a*ye tôñe nneñ, ve mate nye: amu mi te yeme metyiñe beyeñ. 6 Yésus a ñga kane be ñkana te; ve be nji yeme mejô a ñga jô be.

7 Ane Yésus a ñga beta jô be na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Me ne mbé mintômba. 8 Bôte bese be ñga zu, éyoñe te me ñgenane te zu, be ne miñwuwup a mimvômvô, mintômba mi nji wô'ô be. 9 Ma me ne mbé: ñge môt a nyine wô a ye nyiñ, a ye zu été a kui atan, a ke di bidi. 10 Ñwuwup wo azu wo *a*ye bo jam afe, ve wup, a wôé mintômba, a ndamane biôm: amu me ñga zu, nde te mintômba mi aye nyiñ a yen mvaé abui. 11 Ma me ne mbamba mba'ale mintômba: mbamba mba'ale a ve ényiñe jé amu mintômba. 12 Môt a ba'ale mintômb' amu ajô akum, a nji bo nya mba'ale, mintômba mi nji bo émmié, éyoñ a yene ze, a li'i mintômba a mate, ze ve bi mie a tyamelane mie: 13 a mate amu a ba'ale mintômb' ajô akum, te wô'ô mintômba mvam. 14 Me ne mbamba mba'ale; m' ayeme mintômba miam, mintômba miam mi ayeme fe ma. 15 Aval' ane Tat' a yeme ma, a ma fe m' ayeme Tate; ma m' ave ényiñe jam amu mintômba. 16 Me ne fe mintômba mife, mi ne te tab' abemba di; m' ayiane zu fe mie, mi aye wô'ô tyiñe jam; mi aye fulan mbame wua a mba'ale wua. 17 Ajô te Tat' a nye'e me de amu m' ave ényiñe jam, nde m' aye beta nyoñe je. 18 Te ke môt a wôlé m' ényiñe jam. Mamien m' ave je. Me ne ñgule ya ve je, me ne fe ñgule ya beta nyoñe je. Me ñga nyoñ atiñe di b' Ésa wom.

19 Beyude be ñga beta kandan amu mejô mete. 20 Bevo' abui be ñga jô na, A ne mbia nsisim a so' étyi; mi avô'ôlô ny' amu jé? 21 Bevo'o na, Mejô ma me nji bo mejô me môt a ne mbia nsisim. Ye mbia nsisim a ne ñgule ya saé ndindime mis?

22 Ésulane ya kañe môs be ñga taté ve Zambe tempel é ñga bo Yérusalem: éyoñe t' é mbe ôyôn; 23 ane Yésus a ñga wulu tempel mbala'a si Salômô. 24 Ane Beyude be ñga zu bômane nye ñkuk, a jô nye na, Wo ayi na bi sôane bisô nta vé? Ñg' ô ne Kristus, kate bia nya ajô. 25 Yésus a ñga yalane be na, Me maneya kate mia, mi te buni: bôte b' aye yeme ma amu mam m' abo

jôé Tate. 26 Ve mi te buni amu mi nji bo mintômba miam. 27 Mintômba miam mi ayeme tyiñe jam, a ma fe m' ayeme mie, mi atôñe ma: 28 m' ave fe mie ényiñ ya melu mese; mi aye bo te jañ, te ke môt a ye wôlé me mie mo mam. 29 Ésa wom a ñga ve me mie, émien a dañe bôte bese: te ke môt a ne ñgule ya wôlé mie mo m' Ésa wom. 30 Bia Tate bi ne jôme ji jia. 31 Ane Beyude be ñga beta to'é meko' a ye lume nye. 32 Yésus a ñga yalane be na, Me ñga liti mia mbamba be mam me so'o be Tate; mam mete jam avé mi alume me de mekok? 33 Beyude be ñga yalane nye na, Bi alume wo mekok, sa amu mbamba jam, v' amu wo abiasé Zambe; amu fe na wo ô ne môt wo ajô na, Me ne Zambe. 34 Yésus a ñga yalane be na, K' e ne ntilane metiñe menane na, Me ñga jô na, Mi ne bezambe? 35 Ñg' a ñga loene be na bezambe, ve mejô me Zambe me ñga zu be be (bôt be nji bo ñgule ya wôé mejô ya kalate Zambe ntuk), 36 ye mi ajô môt, Ésa a ñga bo nye mbamba môt a lôme nye si nyô, na, Wo abo ébiasé; amu m' ate jô na, Me ne Mone Zambe? 37 Ñge me ne te bo mam Ésa wom, te bunane ma. 38 Ve ñge m' abo mam mete, akôsa bo mi te buni ma, buna'ane mam m' abo: nde mi aye buni a yeme na Tat' a ne be ma, me fe me ne be Tate. 39 Be ñga beta kômbô bi nye: an' a ñga kôlô vôm be ñga to.

40 An' a ñga beta kôlô a ke Yôrdan yat, vôm Yôhanes a ñga taté baptizô bôt; an' a ñga tabe wôé. 41 Bôt abui be ñga ke vôm a ñga to; ane be ñga jô na, Yôhanes a nji fo'o bo beta jame wua; ve mejô mese Yôhanes a ñga jô ajô môte nyô, me mb' été. 42 Ane bôt abui be ñga buni nye wôé.

11 Môt éziñ a ñga kon, a mbe jôé na Latsarus, môte ya Bétanien, nlam Maria a ñga to, ba monyañ Marta. 2 Maria ate, ndôme jé Latsarus é ñga kon, a mbe Maria a ñga wo'o Tate mbon, a fimi nye mebo a ési. 3 Bekale bete be ñga lôme môt vôm a ñga to, a jô na, A Tat, môt wo anye'e a n' ôkon. 4 V' éyoñ Yésus a ñga wô' ajô te, a ñga jô na, Ôkone t' ô nji bo ôkone ya wu, v' ôkone ya ve Zambe duma, ajô te d' aye ve Mone Zambe duma. 5 Yésus a ñga nye'e Marta, ba monyañ, a Latsarus. 6 Éyoñ a ñga wô'ô na a ya'a, a ñga beta bômbô melu mebaé vôm a ñga to. 7 Melu mete me lôteya, an' a ñga jô beyé'é na, Mbeta'a keane Yudéa. 8 Beyé'é be ñga jô nye na, A Tat, Beyude be ndôme yi lume wo mekok; ye wo aye beta ke wôé? 9 Yésus a ñga yalane na, Ke môs ô ne mewolo awôm a mebaé? Ñge môt a wulu a môs, *a* ye kolé ôbak, amu a yen éfufupe ya si nyô. 10 Ve ñge môt a wulu alu, a kolé ôbak, amu éfufup é ne nye momo. 11 A maneya kobô mejô mete: an' a ñga jô be na, Mvôé jañgan, Latsarus, a n' ôyo; m' ake vele ny' ôyo. 12 Ane beyé'é be ñga jô nye na, A Tat, ñg' a n' ôyo, wôn' a ye nyiñ. 13 Yésus a ñga kate b' ajô Latsarus a ñga wu: be ñga si'a kona a ñga jô na a bô ôyo. 14 Ane Yésus a ñga tu'a jô be na, Latsarus a wuya. 15 M' ayen mvaé amu mia, amu me nji tabe be nye; ajô te nde mi aye buni; akôsa be nalé, ñkeane be nye. 16 Ane Tômas, a mbe jôé afe na Didimus, a ñga jô beyé'é, ba be be be ñga to, na, Ñkeane bi be nye bi wu.

17 Éyoñ Yésus a ñga kui, a ko na a mbô soñe melu menyin. 18 Bétanien a mbe bebé Yérusalem, zen nté môt a wulu awolo da: 19 ane Beyude abui be ñga zu be Marta ba Maria ébeñese, amu ndôme jap é ñga wu. 20 Éyoñ Marta a ñga wô'ôtane na Yésus a zu, a ñga ke tôbane nye: Maria a ñga li'i a to si nda. 21 Ane Marta a ñga jô Yésus na, A Tat, ñg' ô ñga to va, ve ndôme jam é nji wu. 22 Akôsa bo éyoñe ji m' ayeme na jam wo aja'é Zambe, Zamb' a ye ve wo de. 23 Yésus a ñga jô nye na, Nyo ndôm a ye beta wômô. 24 Marta a ñga jô nye na, M' ayeme na a ye wômô éyoñ Zamb' a ye wômôlô bôt alu d' aye su'ulan. 25 Yésus a ñga jô nye na, Ma me ne ñwômôlô bôt, me ne f' ényiñ: môt a buni ma, akôsa bo a wu, a ye nyiñ: 26 a bôte bese môt a nyiñ a buni ma, *a* ye fe wu. Ye wo abuni ajô te? 27 An' a ñga jô nye na, Ya, A Tat: me buniya na ô ne Kristus, Mone Zambe, nnye be ñga buni na a ye zu si nyô. 28 Éyoñ a

ñga mane kobô mejô mete, a ñga ke loene monyañe wé Maria, asoé, a jô nye na, Tat' a soya, a loene wo. 29 Éyoñ a ñga wô' ajô te, a ñga ji'a kôlô si avô, a ke vôm a ñga to. 30 (Éyoñe te Yésus a ñgenane te kui nlam, a ñgenane vôm ba Marta be ñga tôban.) 31 Ba be Beyude ba be be ñga to nda été, be ñga zu ny' ébeñese, éyoñ be ñga yene Maria a kôlô'ô si avô a k' atan, ane be ñga tôñe nye, be ñga si'a kona a ke yi soñ. 32 Éyoñ Maria a ñga kui vôme Yésus a ñga to a yene nye, a ñga ku si vôm a ñga to, a jô nye na, A Tat, ñg' ô ñga to va, ve ndôme jam é nji wu. 33 Éyoñ Yésus a ñga yene ba be Beyude be za'a b' ayi, a ñga dañe wô' abé nlem a ôlun, 34 an' a ñga sili be na, Mi ñga jame nye vé? Ane be ñga jô nye na, A Tat, za'a yen. 35 Ane Yésus a ñga yi. 36 Ane Beyude be ñga jô na, Tama yenan an' a ñga nye'e nye! 37 Ve ba bevo'o be ñga jô na, Môte nyô a ñga saé ndindim, k' a mbe ñgule ya bo môte nyô te wu? 38 Ane Yésus a ñga beta wô' abé nlem, a ke soñ. Soñ éte é mbe mbas akok; ane be ñga dib ako'o fe mbé. 39 Ane Yésus a ñga jô na, Tama va'an akok. Marta, kale môt a ñga wu, a ñga jô nye na, A Tat, éyoñe ji a ñga nyum: amu a wuya melu menyin. 40 Ane Yésus a ñga jô nye na, Ke m' ate jô wo na, Ñge wo abuni, wo aye yene ñgule Zambe? 41 Ane be ñga va akok. Ane Yésus a ñga lôbô yôp, a jô na, A Tat, m' ave wo akév' amu ô ñga wô'ô ma. 42 M' ayeme na wo awô'ô ma melu mese: m' ate jô ajô t' amu jama bôt a tele éluñga va, nde b' aye buni na ô ñga lôme ma. 43 Éyoñ a ñga mane kobô nalé, a ñga bete tyiñ yôp a jô na, A Latsarus, kui atan. 44 Ane môt a ñga to mbim a ñga kui atan, ñka'ane mo a mebo a bindelé ya soñ; éyañese é ñga ti ny' asu. Yésus a ñga jô be na, Ti'an nye biôme nyô, a ke.

45 Éyoñ Beyude abui be ñga zu be Maria, a yene jam Yésus a ñga bo, be ñga buni nye. 46 Ba bevo'o be ñga kôlô a ke vôm Befarisér be ñga to, a kate be mam Yésus a ñga bo.

47 Ajô te bemie beprister a Befarisér be ñga loene bôt be bôndé fek, a jô na, Bi bo aya? amu môte nyô a bo aka'a beta be mam abui. 48 Ñge bi ajô'é nye nalé, wôna bôte bese b' aye buni nye: a bôte ya Rôm b' aye zu tyam nlame woñgan a bi bôte bañgan. 49 Bôte bete môte wua a mbe jôé na Kaéfas, a ñga to njô beprister mbu te, a ñga jô be na, Mi ne to yeme jam, 50 nalé fe mi ne te simesane na a ne mvaé mfa'a wônan ñge môte wua a wu ajô bôt, sa na ñgum ayoñ ôse wo ajañ. 51 Émien a ñga kobô mejô met' étam: v' amu a ñga to njô beprister mbu te, a ñga kulu mejô, a jô na Yésus a ye wu ajô ayoñe dap; 52 sa amu ayoñe t' étam, v' amu f' a ye kôane bone be Zambe be ñga tyaman, a bo b' ayoñe da. 53 Éyoñe te be ñga taté bôndé fe' ane b' aye wôé nye.

54 Ajô te nde, Yésus a nji beta wulu minlame ya Beyude bôte be lô nye, an' a ñga kôlô vôm ate, a ke tabe mfôme fé, a ke nlam ô mbe jôé na Éfrém; ba beyé'é be ñga to vôm ate. 55 Paska Beyude é mbe bebé: bôt abui be ñga ke Yérusalem be ñga so minlam minlam, be ye'e taté tune bebien, paska é ñgenane te bo. 56 Ane be ñga jeñe Yésus a kobô bebien éyoñ be ñga to tempel été, a jô na, Mi asimesan aya? Y' a ye bo te zu ésulan? 57 Bemie beprister a Befarisér be ñga tiñeti atiñe na ñge môt a yeme vôm a né, a ye liti be nye, be bi nye.

12 Paska é li'iya melu mesaman, ane Yésus a ñga ke Bétanien, vôm Latsarus a ñga to, nnye Yésus a ñga wômôlô soñ. 2 Ane be ñga yame nye bidi ya mam ñgô'é wôé: Marta a ñga bo ésaé tawôlô; Latsarus a mbe môte wua ya bôt ba nye be ñga to tawôlô. 3 Maria a ñga to'é pfund mbon ô mbe mbamba menyum, ô mbe tañ anen, a wo'o Yésus mebo a fimi nye mebo a ési: ane menyum me mbon me ñga jaé nda nelut. 4 Ve Yudas Ishariôt, môte wua ya beyé'é bé, nyô a ye koñe nye, a ñga jô na, 5 Z' ajô b' ate bene kuan mbone wu marke mintete mila, a ve me minzôzoé? 6 A nji jô ajô t' amu a ñga wô'ô minzôzoé mvam, v' amu a mbe ñwuwup, a be'e mfek a bo tokê'é biôm be ñga bo be futi' été. 7 Ane Yésus a ñga jô na, Jôka'ane nye, a ba'ale wô akekui

môs b' aye jame me soñ. 8 Amu mia be minzôzoé mi to melu mese; ve bia be mia, bi aye tabe melu mese.

9 Beyude abui be ñga wô'ô na a ne wóé: ane be ñga ke, sa amu Yésus étam, v' amu be ñga kômbô yene Latsarus, nnye Yésus a ñga wômôlô soñ. 10 Ane bemie beprister be ñga bôndé fe' ane b' aye wóé Latsarus; 11 amu Beyude abui be ñga ke buni Yésus amu nye.

12 Alu da e lôteya, ane beta nsamba bôt a ñga zu ésulan, éyoñ be ñga wô'ô na Yésus a zu Yérusalem, 13 be ñga nyoñe mebui melen, a ke tôbane nye, a bete metyiñ yôpe na, Hôsana: Ébotan a ny' a zu jôé Tate, Njô bôte ya Israél. 14 Ane Yésus a ñga koé mon éjakas, a tabe nye yôp; an' e ne ntilane na, 15 A ñgone Tsiôn, te ko woñ, ô lô, Njô bôte wóé a zú, a te mon éjakase yôp. 16 Beyé'é bé be nji ji'a yeme mejô mete, v' éyoñe te Yésus a nyoñebaneya yôp, wôna be ñga simesane na mejô mete me mbe ntilan ajô dé, a simesane fe na be ñga bo nye mam mete. 17 An' abui bôt e ñga to éyoñ a ñga wômôlô Latsarus a jô nye na, Kui soñ, be ñga kañete bôt ajô te. 18 Ajô te nde bôt abui be ñga ke tôbane nye, amu be ñga wô'ô na a maneya bo beta jam ate. 19 Ane Befarisér be ñga jô bebiene na, Tameka yenan, amu mi ne te bo jam: bôte bese ya si nyô be ñga tôñe nye.

20 Bôt be ñga k' ésulan a kañe Zambe, bevo'o be mbe Begrike: 21 ane bôte bete be ñga ke vôm Filipus a ñga to, a mbe môte ya Bétsaéda, nlame ya Galiléa, a jô nye na, A Tat, bi akômbô yene Yésus. 22 Filipus a ñga ke kat Andréas ajô te: Andréas ba Filipus be ñga ke kate de Yésus. 23 Ane Yésus a ñga yalane be, a jô na, Melu mam me kpwaneya, Zamb' a ye ve Mone môt duma. 24 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Ñge dise fôn d' abo te taté ke si été a boé, d' aye tab' étam; ve ñge d' aye boé, wôna d' aye wum bibuma abui. 25 Môt a nye'e ényiñe jé a ye dimeli je: a nyô a ben ényiñe jé si nyô a ye ba'ale j' akekui ényiñ ya melu mese. 26 Ñge môt a ye bo m' ésaé, a za'a tôñe ma: vôm me to, vôm ate fe môt a bo m' ésaé a ye tabe: ñge môt a bo m' ésaé, Tat' a ye wumu nye. 27 Éyoñe ji m' awô' abé nleme wom: m' aye jô aya? A Tat, va'a me mam b' aye me bo éyoñe ji, v' ajô te nde me to de va éyoñe ji. 28 A Tat, wumu'u jôé dôé. Ane tyiñ é ñga so yôp, a jô na, Me maneya wumu de, m' aye beta wumu de. 29 Bôt abui be ñga tele bebé, éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga jô na, Ndum mveñ wo ate duñ: bevo'o na, Éñgel a ate kobô nye. 30 Yésus a ñga yalan a jô na, Tyiñe nyô é nji so amu ajô dam, v' amu ajô denan. 31 Éyoñe ji, ntyi'an ajô si nyô ô soya: éyoñe ji njô bôte ya si nyô a ye vas. 32 A ma, ñge b' abete me si nyô, m' aye dutu bôte bese be zu be ma. 33 A ñga jô ajô t' a liti bôt aval' awu a ye wu. 34 Ane bôt be ñga to ésulan be ñga yalane nye na, Bi ñga wô'ô metiñe me Zambe na Kristus a ye tabe melu mese: ve wo wo ajô na b' aye bete Mone môte yôp a jé? Mone môt wo ajô nye, a ne za? 35 Nde Yésus a ñga jô be na, Éfufup é ñgenane be mia ôbe nté. Wula'an éyoñ éfufup é ñgenene be mia, dibi e za koane mia: môt a wulu dibi a bo te yem mfa' a ke. 36 Éyoñ éfufup é ñgenane be mia buna'ane je, ajô te nde mi aye bo bone y' éfufup.

Yésus a ñga jô mejô mete, an' a ñga kôlô vôm be ñga to, a ke sobô. 37 Akôsa bo a ñga bo beta be mam abui vôm be ñga to, be nji buni nye: 38 nd' e ñga bo ane Yésaya ñkulu mejô a ñga jô na,

A Tat, z' a ñga buni foé jañgan?
Tat' a ñga liti za ñgule jé?

39 Amu ajô di be ñga bo te ñgule ya buni, amu Yésaya a ñga beta jô na,

40 A ñga ve be ndime mis a minlem ayet;
Be za yen a mise map, a yem a minlem miap,
A kôñelan,
A me m' aye bo be mvo'é.

41 Yésaya a ñga jô mejô met' amu a ñga yen étôto'o jé, an' a ñga kobô ajô dé. 42 Akôsa bo nalé, bôt abui be ñga buni nye: be nji mem ajô te, amu Befarisér be za titane be nda Zambe: 43 amu be ñga dañe nye'e na bôt be ve be duma, sa Zambe.

44 Ane Yésus a ñga bete tyiñ yôp,

a jô na, Môt a buni ma a nji bini ve ma, a buniya fe môt a ñga lôme ma. 45 Môt a yene ma, a yeneya fe môt a ñga lôme ma. 46 Ma me n' éfufup é ñga zu si nyô, bôte bese môt a buni ma, *a* ye tabe dibi. 47 Ñge môt a wô'ô mejô m' ajô, te ba'ale me, m' *a*ye tyi'i ajô dé: amu me nji zu si nyô a ve bôte mekua, ve nyi be. 48 Môt a vini ma, te wô'ô mejô mam, môte wua a ye tyi'i ajô dé: njôan me ñga jô, ñwô wo aye tyi'i ny' ajô alu d' aye su'ulan. 49 Amu me nji kobô mejô mam mamien: ve Tat' a ñga lôme ma, émien a ñga tiñeti ma ane m' aye kobô, a mejô m' aye jô. 50 M' ayeme fe na atiñe dé e n' ényiñ ya melu mese: ajô te mejô m' akobô, m' akobô m' ane Tat' a ñga jô ma.

13 Ésulane ya paska é ñgenane te bo, ane Yésus a ñga yeme na éyoñ a ye kôlô si nyô, a ke b' Ésa, é kpwaneya, a ñga nye'e bôte bé be ñga to si nyô, a ñga nye'e b' akekui asu'ulan. 2 Be ñgenane be ja'a bidi ya paska, éyoñe te Satan a maneya nyi nleme Yudas Ishariôt, mone Simôn, a ye koñe nye. 3 Yésus a ñga yeme na Ésa a ñga ve nye mam mese mo, a ñga yeme fe na a ñga so be Zambe, nalé f' a ye beta ke be Zambe, 4 an' a ñga kôlô tawôlô a va ñgômesane nyô; an' a ñga to'é éyañese, a tiñeti j' añgeteñ. 5 An' a ñga sôé mendim ékanda été, a taté sôpe beyé'é mebo, a fimi m' a éyañese é ñga ti ny' añgeteñ. 6 An' a ñga ke vôme Simôn Pétrus a ñga to. An' a ñga jô nye na, A Tat, ye wo wo aviane sôpe me mebo? 7 Yésus a ñga yalan a jô nye na, Jam m' abo ô se ñgule ya yeme d' éyoñe ji; ve wo aye yeme de melu ôsu. 8 Pétrus a ñga jô nye na, Wo *a*ye sôpe me mebo. Yésus a ñga yalane nye na, Ñge m' abo te sôpe wo mebo, ô nji fe bo ñgabe be ma. 9 Simôn Pétrus a ñga jô nye na, A Tat, sa mebo étam, sôpe fe me mo a nlô. 10 Yésus a ñga jô nye na, Môt a ne ñwoban a yiane sôpe ve mebo étam, wôna nyôl ése j' aye bo mfuban: mia mi ne mfuban, ve sa bese. 11 Amu a ñga yeme môt a ye koñe nye, ajô te nd' a ñga jô na, Mi nji bo mfubane bese.

12 Éyoñ a ñga mane sôpe be mebo, an' a ñga nyoñ ñgômesane jé, a beta tabe si, a jô be na, Ye mi ayem ane m' ate bo mia? 13 Mi aloene me na, Nye'ele a Tate: mi abele; amu me ne fo'o nalé. 14 Me ne Tat' a Nye'ele; ñge m' ate sôpe mia mebo, nalé fe mia mi aye sôpe mibebiene mebo. 15 Amu m' ate ve mi' éve'ela'a, mi aye bo fe ane m' ate bo mia. 16 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mbo ésaé a nji dañ ésa wé, nalé fe môt a ke nlôman te dañe môt a ñga lôme nye. 17 Ñge mi ayeme mam ma, ébotan a mia ñge mi abo me. 18 Me nji kobô ajô mia bese: m' ayeme bôt me ñga top: mejô m' aye bo ane me ne ntilane kalate Zambe na, Môt a di bidi biam a ñga tibi me a mebo. 19 Éyoñe ji m' akate mia, ajô e ñgenane te bo, éyoñ ajô te d' aye bo mi aye buni na me ne môt ate. 20 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Môt a buni môte m' alôm, a buni fe ma; a môt a buni ma, a buni fe môt a ñga lôme ma.

21 Éyoñ Yésus a ñga mane kobô nalé, a ñga wô' ôlun nlem, a jô na, M' abele fo' ane m' ajô mia na mi bôt mi to va, wua a ye koñe ma. 22 Beyé'é be ñga lôbô bebien, te yeme môt a ate jô nye. 23 Beyé'é bé môte wua a ñga to tawôlô a ñga ye'e Yésus tôé, nyô Yésus a ñga nye'e. 24 Ane Simôn Pétrus a ñga fepe nye wo, a jô nye na, Kate bia, a jô za? 25 Môt a ñga ye'e tôé Yésus a ñga jô nye na, A Tat, a ne za? 26 Ane Yésus a ñga yalane na, Môt m' aye dup ôfufus édi'a mflañ a ke nye vie, nnye le. An' a ñga dup ôfufus édi'a mflañ été, a to'é vie, a ke vie Yudas, mone Simôn Ishariôt. 27 Éyoñ a ñga mane ve ny' ôfufus édi'a, Satan a ñga nyi nye nlem. Ane Yésus a ñga jô nye na, Jam wo abo, bo'o d' avô. 28 Bôt be ñga to tawôlô, te ke môte wua a ñga yem ajô a ñga kobô nye. 29 Amu Yudas a ñga be'e mfe' akum, bevo'o be ñga si'a kona Yésus a ate jô nye na, Kuse bia biôm bi aye yiane bia ésulan; ñge na a ve minzôzoé jôm. 30 Éyoñ a ñga nyoñ ôfufus édi'a, an' a ñga ji'a ke atan: éyoñe te alu e nto.

31 Éyoñ a kôlôya, Yésus a ñga jô na, Éyoñe ji Mone môt a ñga wum, nalé fe Zamb' a ñga wum amu nye;

32 Zamb' a ye wumu nye, a wumu fe émien été. 33 A bone bam, bi be mia bi ñgenane bi to. Mi aye jeñe ma: ane me ñga jô Beyude, nalé m' ajô mia éyoñe ji, na, Vôme m' ake mi se ñgule ya zu. 34 M' ave mia mfefé atiñe na, Nye'esa'an; aval' ane me ñga nye'e mia, nalé fe mibebien, nye'esa'an. 35 Bôte bese b' aye yeme na mi ne beyé'é bam, ñge mi anye'esan.

36 Simôn Pétrus a ñga jô nye na, A Tat, wo aye ke mfa'a mbé? Ane Yésus a ñga yalane na, Vôm m' ake ô se ñgule ya tôñe m' éyoñe ji; ve melu ôsu wo aye tôñe ma. 37 Pétrus a ñga jô nye na, A Tat, me se ñgule ya tôñe wo éyoñe ji amu jé? M' aye ve ényiñe jam amu ajô dôé. 38 Ane Yésus a ñga yalane na, Ye wo aye ve ényiñe jôé amu ajô dam? M' abele fo' ane m' ajô wo na, Nnôme kup a ñgenane te loñ, wo aye tame kate me mekate mela.

14 Te wô'an abé minlem mienan: buna'ane Zambe, buna'ane fe ma. 2 Nda Ésa wom é ne bito abui; ñge nalé a ne momo, ve me ñga kate mia: amu m' ake kôme mia vôm. 3 Ñge m' ake kôme mia vôm, mamien m' aye beta zu nyoñe mia; vôm me to, vôm ate fe mi aye tabe. 4 Mfa'a m' ake, mi ayeme zene ya wôé. 5 Tômas a ñga jô nye na, A Tat, bi te yem mfa'a wo ake; bi aye yeme zen aya? 6 Yésus a ñga jô nye na, Ma me ne zen, me ne fe benya mejô, a ényiñi: te ke môt a zu be Tate v' amu ma. 7 Ñge mi ñga yeme ma, mi ñga ye yeme f' Ésa wom: éyoñe ji mi atété yeme nye, mi yeneya fe nye. 8 Ane Filipus a ñga jô nye na, A Tat, liti'i bia Tate, ajô t' e yiane bia. 9 Yésus a ñga jô nye na, A Filipus, bia wo bi jaéya tabe vôme wua, y' ô ñgenane te yeme ma? môt a ñga yene ma, a yeneya fe Tate: wo ajô na, Liti'i bia Tate, aya? 10 Y' ô ne te buni na me ne be Tate, a Tat' a ne be ma? mejô m' akate mia me nji bo mejô mam: Tat' a to be m' a bo mam mé. 11 Buna'ane me na me ne be Tate, a Tat' a ne be ma: ñge sa nalé, buna'ane m' amu mam m' abo. 12 M' abele fo' ane m' ajô wo na, Môt a buni ma, mam m' abo, nnye f' a ye bo me: a ye bo fe mam m' adañe mam ma: amu m' ake be Tate. 13 Mam mese mi aye ja'é a jôé dam, m' aye bo me, nalé Mon a ye wumu Ésa. 14 Ñge mi aye ja'é me jam a jôé dam, m' aye bo de. 15 Ñge mi anye'e ma, mi aye ba'ale metiñe mam. 16 M' aye ye'elane Tate, nny' a ye ve mia Mvolô minlem mfe, a ye tabe be mia melu mese. 17 Ñwô ô ne Nsisime ya benya mejô: bôt b' atôñ mame ya si nyô be se ñgule ya nyoñe wô; amu be nji yene wô, nalé fe te yeme wô; mi ayeme wô; amu ô ne be mia, wo aye fe tabe be mia. 18 M' *a*ye li'i mia bobenyui: m' azu be mia. 19 Ôbe nté ô ñgenan, wôna bôt b' atôñe mame ya si nyô b' *a*ye fe yene ma: ve mia mi ayene ma: amu m' anyiñ, mia fe mi aye nyiñ. 20 Môse te mi aye yeme na me ne be Tate, mia fe be ma, a ma be mia. 21 Môt a bili metiñe mam a ba'ale me, nny' at' a nye'e ma: môt a nye'e ma, Ésa wom a ye nye'e nye, ma fe m' aye nye'e nye, m' aye liti nye mamien. 22 Yudas (sa Ishariôt) a ñga jô nye na, A Tat, a nto aya, wo aye liti bia womien, te liti bôte ya si nyô? 23 Yésus a ñga yalan a jô nye na, Ñge môt a nye'e ma, a ye ba'ale mejô mam: Ésa wom a ye nye'e nye, bi aye zu be nye, a tabe be nye. 24 Môt a bo te nye'e ma, nnye te ba'ale mejô mam: ajô mi awôk e nji bo ajô dam, v' ajô Tat' a ñga lôme ma.

25 Me maneya kobô mia mejô ma, bi be mia bi ñgenane bi to. 26 Ve Mvolô minlem, Mbamba Nsisim, nnye Tat' a ye lôm amu jôé dam, nny' a ye ye'ele mia mam mese, a volô mia mi simesane mejô mese me ñga jô mia. 27 Mvo'é m' ali'i mia nyô, mvo'é jam m' ave mia nyô: m' ave mia mvo'é; bôte ya si nyô be nji ve mi' ane m' ave. Te wô'an abé minlem mienan, nalé fe te koane woñi. 28 Mi wô'ôya ane m' ate jô mia na, M' akôlô, m' aye beta zu be mia. Ñge mi ñga nye'e ma, ve mi wô'ôya mvaé amu m' ake be Tate: amu Tat' a dañe ma. 29 Éyoñe ji me maneya kate mia, éyoñe t' ajô de za bo'ok, nd' éyoñ d' aye bo, mi aye buni. 30 M' *a*ye fe kobô mia mejô abui, amu njô bôte ya si nyô a zu. A se ajô be ma. 31 V' a zu amu

ajô dina na bôte ya si nyô b' aye yeme na m' anye'e Tate; ane Tat' a ñga tiñeti ma, avale te m' abo. Kôla'ane si, bi ke.

15 Ma me ne nya ndi'i, Tate wom a ba'ale wô. 2 Afas ese e ti be ma, ñge d' abo te wum bibuma, a ye va de: afas ese d' awum bibuma, a kôme de e wum bibum' abui. 3 Éyoñe ji, mi nto mvo'é amu ajô me ñga kate mia. 4 Taba'ane be ma, a me be mia. An' afas ndik e se ñgule ya wum bibuma ebien, ñge te timbi nya ndi'i, nalé fe mia, ñge mi te tabe be ma. 5 Ma me ne ndik, mi ne mefas: môt a tabe be ma, me fe be nye, nny' at' a wum bibum' abui: amu ñge me ne momo, mi se ñgule ya bo jam. 6 Ñge môt a bo te tabe be ma, wôna b' aye wua ńye fé, aval' an' afas ndik, ve kôt; a bôt b' akôane m' a wua me nduan, me ve dik. 7 Ñge mi atabe be ma, a mejô mam me tabe be mia, wôna jaka'ane jam mi anye'e, mi aye yene de. 8 Jam Tat' a ye yene duma e ne na mi wum bibum' abui: nalé ate mi aye bo beyé'é bam. 9 Aval' ane Tat' a ñga nye'e ma, nalé fe me nye'eya mia. Taba'an ane m' anye'e. 10 Ñge mi aba'ale metiñe mam, mi aye tab' ane m' anye'e; aval' ane me ñga ba'ale metiñe me Tate, a tab' an' a nye'e. 11 Me maneya jô mia mejô ma, nde mi aye yen mvaé m' ayen, mi aye jaé vak. 12 M' atiñeti mia atiñe dina na mibebien, nye'esa'an, aval' ane me ñga nye'e mia. 13 Nye'an bôt b' anye'e bôt ô nji dañ ajô di na môt a ve ényiñe jé amu bemvôé bé. 14 Mi ne bemvôé bam ñge mi abo mam m' ajô mia. 15 M' aye fe beta loene mia bebo bisaé; amu mbo ésaé te yeme mam ésa wé a bo: me maneya loene mia bemô; amu mam mese me ñga wô'ô be Tate wom, me maneya kate mia me. 16 Mi nji tope ma, ve ma me ñga tope mia, a jô mia na mi aye ke wum bibuma; nalé fe na bibuma bienan bi aye lañgan: nalé mam mese jam mi aye ja'é Tat' a jôé dam, a ye ve mia de. 17 M' ajô mia mejô ma amu m' akômbô na mi nye'e mibebien. 18 Ñge bôte ya si nyô b' avini mia, mi ayeme na a ma a mia, ma be ñga taté vini. 19 Ñge mi ñga to bôte ya si nyô, ve bôte ya si nyô be ñga nye'e bôte bap: v' amu mi nji bo bôte ya si nyô, ve me ñga tope mia mi kandane mam ya si nyô, ajô te bôte ya si nyô b' avini mia. 20 Simesa'an ajô m' ate jô mia na, Mbo ésaé te dañe môt a ne nye. Ñge be ñga kpwe'ele ma, b' aye fe kpwe'ele mia; ñge b' aba'al' ajô dam, wôna b' aye ba'al' éndenan. 21 Ve mam ma mese b' aye bo mia me amu jôé dam, amu be nji yeme môt a ñga lôme ma. 22 Ñge me ñga bo te zu kobô be, ve be nji bo abé: v' éyoñe ji be nji bo éfia ya kat abé dap. 23 Môt a vini ma, a vini f' Ésa wom. 24 Ñge me nji bo mam môt mf' a nji bo vôm be ñga to, ve be nji bo abé: v' éyoñe ji be maneya yen, a vini bia Ésa wom. 25 Ve jame di e boya amu mejô me ne ntilane kalate metiñe wop me ñga yiane bo na, Be ñga vini ma, te étom. 26 Éyoñ Mvolô minlem a ye zu, nnye m' aye lôme mia, a ye so be Tate, émien a ne Nsisim ô ne benya mejô wo aso be Tate, a ye kañet' ajô dam: 27 mia fe mi aye kañet' ajô dam amu mi ñga tabe be ma me so'o so.

16 Me maneya kobô mia mejô mete, amu mi za kolé ôbak. 2 Bôt b' aye titane mia menda me Zambe: ya, melu m' aye bo éyoñ bôt b' aye wôé mia, b' aye simesane na b' abo Zamb' ésaé. 3 B' aye bo mam met' amu be nji yeme Tat' a ma. 4 Me maneya kobô mia mejô ma, nde éyoñ mam mete m' aye bo, mi aye simesan ane me ñga jô mia me. Ane bi be mia bi ñga taté tabe me nji kate mia mejô ma, amu bi be mia bi ñga to. 5 Éyoñe ji me ñga ke be môt a ñga lôme ma; mi to va te ke môte wua a sili me na, Wo ake mfa'a mbé? 6 V' amu me maneya kobô mia mejô ma, ôlun ô ne mia minlem nelut. 7 Akôsa bo nalé m' ajô mia nya ajô na: a ne mia mvaé ane m' akôlô; amu ñge m' abo te kôlô, Mvôlo minlem *a* ye zu be mia; ve ñge m' ake, m' aye lôme mia nye. 8 Émien, éyoñ a ye so, a ye kpwé bôte ya si nyô mfa'a ya mam abé, a mfa'a ya zôsô, a ntyi'ane mejô: 9 mfa'a ya mam abé, amu be ne te buni ma; 10 mfa'a ya mame ya zôsô, amu m' ake be Tate, mi te fe yene ma; 11 mfa'a ya ntyi'ane mejô, amu njô ya

si nyô a kuya. 12 Me ñgenane mejô abui m' akômbô jô mia, v' éyoñe ji mi se ñgule ya jibi wô'ô me. 13 V' éyoñ nyô a ne Nsisim ô ne benya mejô a ye zu, a ye liti mia mam mese me ne zôsô: amu *a* ye kobô mejô m' aso b' émien, ve mejô mes' a ye wôk, mm' a ye jô; a ye kate mia mam m' aye bo melu ôsu. 14 A ye wumu ma, amu a ye nyoñe mejô mam, a kate mia me. 15 Mam mese Tat' a bili me n' émam: ajô te nde m' ate jô na, Émien a ye nyoñe mejô mam a kate mia me. 16 Ôb' aboñ vi aye lôt mi te yene ma; ôb' aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma. 17 Ane beyé'é bé bevo'o be ñga jô bebiene na, Z' aka' ajô a jô bia na, Ôb' aboñ vi aye lôt mi te yene ma; ôb' aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma: a beta jô fe na, Amu m' ake be Tate? 18 Nalé be ñga jô na, Z' aka' ajô e ne ôb' aboñ? Bi te yem an' a jô. 19 Ane Yésus a ñga yeme na b' akômbô sili nye, an' a ñga jô be na, Ye mi asili sili mibebien ajô m' ate jô na, Ôb' aboñ vi aye lôt mi te yene ma, ôb' aboñ ôfe, ñvie mi aye yene ma? 20 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mi aye yi a yôn, bôte ya si nyô b' aye vak: mia mi aye wô' ôlun, v' ôlun mi aye wô'ô vi aye veñesane mevak. 21 Éyoñ miñga a kô'ôlô mie, a wô'ô mintaé, amu môs a biaé ô kpwaneya, v' éyoñ a biaéya, *a* ye fe simesan an' a ñga kô'ôlô mie, a wô' avak amu a biaéya mona fam si nyô. 22 Nalé fe mia mi awô' ôlun éyoñe ji: ve m' aye beta yene mia, a minlem mienan mi aye wô'ô mvaé, mvaé jenan môt *a* ye va mia je. 23 Mi *a*ye ja'é me jam éyoñe te. M' abele fo' ane m' ajô mia na, Ñge mi a ye ja'é Tate jam, a ye ve mia d' amu jôé dam. 24 Azukui éyoñe ji mi nji ja'é jam amu jôé dam: jaka'an, wôna mi aye nyoñ, nalé mi aye jaé vak.

25 Me maneya jô mia mejô met' a miñkana: melu m' aye bo, éyoñe te m' *a*ye fe kobô mi' a miñkana: m' aye kate mia mejô me Tat' atan. 26 Éyoñe te mi aye ja'é mam a jôé dam: ma me nji jô mia na m' aye ye'elane Tat' ajô denan; 27 amu Tat' émien a nye'e mia, amu mi ñga nye'e ma, a buni na me ñga so be Tate. 28 Me ñga so be Tat' a zu si nyô; m' aye beta kôlô si nyô, a ke be Tate. 29 Beyé'é bé be ñga jô na, Tame yen, éyoñe ji wo akôbô mejô atan, te fe kane ñkana. 30 Éyoñe ji bi ayeme na wo ayeme mam mese, te yiane na môt a ye sili wo jam: ajô te nde bi abuni na ô ñga so be Zambe. 31 Yésus a ñga yalane be na, Ye mi abuni éyoñe ji? 32 Tama yenan, melu me ñga ye bo, me boya éyoñe ji, mi aye tyaman, môt as' a kele ja dé, mi aye li'i m' étam: ve ma me nji bo étam, amu Tat' a ne be ma. 33 Me maneya jô mia mejô met' amu m' akômbô na mi tabe mvo'é amu ma. Mi aye yen abé si nyô: Vola'ane minlem; me dañeya bôte ya si nyina ñgu.

17 Yésus a ñga jô mejô mete; an' a ñga lôbô yôp, a jô na, A Tat, melu me kpwaneya, wumu'u mone wôé, ajô te mon a ye wumu wo: 2 aval' an' ô ñga ve nye ñgule ya jô bôte bese, ajô te nde bôte bese ô ñga ve nye, a ye ve b' ényiñ ya melu mese. 3 Ényiñ ya melu mese é ne na b' aye yeme wo, wo étam ô ne nya Zambe, b' aye yeme fe ny' ô ñga lôm, nny' a ne Yésus Kristus. 4 Me ñga wumu wo si nyô, me maneya bo ésaé ô ñga ve ma me bo. 5 A Tat, éyoñe ji va'a me duma bi wo bi ñga te de, si nyô é ñgenane te téban. 6 Me maneya liti jôé dôé bôt ô ñga ve ma si nyô: be mbe bôte bôé ô ñga ve me be, be ñga ba'al' ajô dôé. 7 Éyoñe ji be yemeya na mam mese ô ñga ve me, me ñga so be wo: 8 amu mejô ô ñga ve ma me maneya ve be me: be nyoñeya me a yeme fo'o na me ñga so be wo; be buniya fe na wo ô ñga lôme ma. 9 M' aye'elane wo ajô dap: me te ye'elane wo ajô bôte ya si nyô; v' ajô bôt ô ñga ve m' amu be n' émbôé. 10 Mam mese me n' émam me ne fe émôé, a mam mese me n' émôé me ne f' émam: mmbe b' awumu ma. 11 Me te fe tabe si nyô, ve bôte ba be ne si nyô, m' azu be wo. A Mbamba Tate, ba'ale'e be a jôé dôé, mmbe ô ñga ve ma, ajô te nde b' aye tabe nleme wua, ane bi wo bi né. 12 Éyoñ me ñga to be bôt ô ñga ve ma, me ñga ba'ale be a jôé dôé: me ñga tu'a ba'ale be, bôte bete te ke môte wua a ñga jañ, ve nyô a ye jañ; d' aye bo nalé amu mejô me ya kalate Zambe me ñga yiane bo. 13 Éyoñe ji m' azu be wo; mejô ma m' akobô bôte ya si nyô, amu m' akômbô na be yen mvaé

ane m' ayen. 14 Me maneya kate b' ajô dôé; bôte ya si nyô be ñga vini b' amu be nji bo bôte ya si nyô aval' ane ma me nji bo môte ya si nyô. 15 Me te ye'elane wo na va'a be si nyô, m' aye'elane wo na ba'ale'e be mbia môt a za nyoñe be. 16 Be nji bo bôte ya si nyô, aval' ane ma me nji bo môte ya si nyô. 17 Kôme be a benya mejô: mejô môé me ne beya mejô. 18 An' ô ñga lôme ma si nyô, nalé fe me ñga lôme be si nyô. 19 M' akôme mamien amu ajô dap, ajô te bebiene fe b' aye kômban a benya mejô. 20 Me te ye'elane wo ajô bôte ba étam, v' ajô bôte fe b' aye buni m' amu mejô map; 21 ajô te nde bôte bete bese b' aye tabe de nleme wua; aval' ane bia wo, A Tat, ô ne be ma a me be wo, nalé fe be b' aye tabe be bia: ajô te bôte ya si nyô b' aye buni na ô ñga lôme ma. 22 Duma ô ñga ve ma, nde me ñga ve be; nalé b' aye tabe nleme wua ane bi wo bi ne nleme wua; 23 me be be a wo be ma, ajô te nde b' aye bo de nleme wua; nde bôte ya si nyô b' aye yeme na ô ñga lôme ma, a nye'e be aval' an' ô ñga nye'e ma. 24 A Tat, bôt ô ñga ve ma, m' anye'e na vôm m' atabe, mmbe fe b' aye tabe vôm ate, nalé b' aye yene duma dam ô ñga ve ma: amu ô ñga nye'e ma, si nyô é ñgenane te boban. 25 A Tat, ô ne zôsô, bôte ya si nyô be nji yeme wo, ve ma me ñga yeme wo; bôte ba be ñga yeme na ô ñga lôme ma: me ñga liti be jôé dôé, m' aye fe beta liti de; ajô te nye'an ô ñga nye'e ma, ñwô fe w' aye tabe be be, a ma be be.

18 Éyoñ Yésus a ñga mane jô mejô mete, a ñga kôlô, ba beyé'é bé, a dañ ôtôñ ô mbe jôé na Kidrôn, afup e mbe wôé, émien ba beyé'é bé be ñga ke wôé. 2 Yudas fe, môt a ñga koñe nye, a ñga yeme vôm ate: amu Yésus ba beyé'é bé be ñga bo be kele wôé. 3 Éyoñ Yudas a ñga mane nyoñ nsamba bezimbi a bebo bisaé be ñga so be bemie beprister a Befarisér, a ñga ke wôé a belampe a kômbé a miñkpwaté mekôn. 4 Yésus, amu a ñga yeme mam mese m' aye bo nye, a ñga kôlô a ke sili be na, Mi ajeñe za? 5 Be ñga yalane nye na, Yésus ya Natsaret. Yésus a ñga jô be na, Me nyô. Ve Yudas môt ñga koñe nye, a ñga to nsamba te. 6 Éyoñ a ñga jô be na, Me nyô, ane be ñga ke mvumvua, a ku si. 7 An' a ñga beta sili be na, Mi ajeñe za? Be na, Yésus ya Natsaret. 8 Yésus a ñga yalane na, M' ate kate mia na, Me nyô: ñge ma mi ajeñ, jôka'ane bôte ba be ke: 9 ajô e ñga bo nalé amu ajô d' aye bo an' a ate jô na, Bôt ô ñga ve ma, me nji dimeli môte wua été. 10 Simôn Pétrus a ñga be'e ñkpwaté mekôn, an' a ñga té wô a ba'é mbo ésaé njô beprister, a tyi'i ny' alo ya mbo nnôm. Mbo ésaé t' a mbe jôé na Malkus. 11 Ane Yésus a ñga jô Pétrus na, Somô ñkpwaté mekône wôé abam: élaé Tat' a ñga ve ma, ye m' aye bo te nyu je?

12 Ane nsamba bezimbi a évete bezimbi énen a bebo bisaé ya Beyude be ñga bi Yésus a ka'a nye, 13 ane be ñga taté ke nye be Anas amu a mbe ntyi Kaéfas a mbe njô beprister mbu te. 14 Kaéfas a mbe môt a ñga lebe Beyude na a ne mvaé ñge môte wua a ye wu ajô bôt.

15 Ane Simôn Pétrus a ñga tôñe Yésus, ba ñyé'é mfe. Njô beprister a ñga yem nyé'é ate, ba be Yésus be ñga nyi nda njô beprister; 16 ve Pétrus a ñga tele mbala'a si atan. Nalé nyé'é mfe, njô beprister a ñga yeme nye, a ñga k' atan, a kobô miñga a ñga ba'ale mbé, a nyoñe Pétrus. 17 Ane miñga a ñga ba'ale mbé a ñga jô Pétrus na, Ye wo f' ô ne nyé'é môte nyô? Nye na, Momo. 18 Beba'ale nda a bebo bisaé be ñga tele wôé, be maneya kôbane di; amu a mb' avep; ane be ñga woban nduan: Pétrus a ñga ke woban nduan, vôm be ñga to.

19 Ane njô beprister a ñga sili Yésus ajô beyé'é bé, a mejô a ñga ye'ele bôt. 20 Yésus a ñga yalane nye na, Me ñga kobô bôt atan: melu mese me ñga ye'ele bôt menda me Zamb' a tempel, vôm Beyude bese be ñga bo be sula'an; me nji kobô ajô asoé. 21 Wo asili m' amu jé? sili'i bôt be ñga wô'ô me kobô'ô, z' ajô me ñga kobô be: bôte bete mmbe b' ayem mejô me ñga jô. 22 Éyoñ a ñga mane kobô nalé, môte wua ya bebo bisaé a ñga tele wôé, a ñga bibi ny' abaé, a jô na, Ye wo yalane njô beprister nalé? 23 Yésus a

ñga yalane nye na, Ñge m· ate kobô abé, kate me de: ñge m' ate kobô mvaé, wo bibi m' amu jé? 24 An' Anas a ñga lôme nye ñka'an be Kaéfas, njô beprister.

25 Ane Simôn Pétrus a ñga tele, a woban nduan. Ane be ñga jô nye na, Y' ô ne môte wua ya beyé'é bé? An' a ñga kat, a jô na, Momo. 26 Môte wua ya bebo bisaé njô beprister, ba môt Pétrus a ñga tyi'i alo, be ñga vuman, a ñga jô nye na, Ke m' ate yene mia nye afup? 27 Ane Pétrus a ñga beta kat: nnôme kup a ñga ji'a loñ.

28 Ane be ñga kôlô Yésus be Kaéfas, a ke nye nda b' atyi'i mejô: éyoñ te dibi tyé e ñgenan; bebien be nji nyine nda b' atyi'i mejô, be za sem, be ñga ye di bidi ya paska. 29 Ane Pilatus a ñga ke vôm be ñga to, a jô na, Z' ajô mi ajô môte nyô? 30 Be ñga yalan a jô nye na, Ñge môte nyô a nji bo mbo mam me n' abé, ve bi nji zu ke wo nye. 31 Ane Pilatus a ñga jô be na, Mibebien nyoñane nye, mi tyi'i ajô dé ane metiñe menan. Beyude be ñga jô nye na, Bi za tyam atiñ ñge bi wôé môt. 32 E ñga yiane bo nalé amu ajô Yésus a ñga jô éyoñ a ñga liti bôt aval' awu a ye wu.

33 Ane Pilatus a ñga beta ke nda b' atyi'i mejô, a loene Yésus, a jô nye na, Y' ô ne Kénigh Beyude? 34 Yésus a ñga yalane na, Ye womien wo ajô ajô di, ye bôte befe be ñga kate wo de ajô dam? 35 Pilatus a ñga yalane na, Ye me ne mone Beyude? Bôte y' ayoñe dôé a bemie beprister b' ate zu ke me wo: ô ñga bo jé? 36 Yésus a ñga yalane na, Ayoñe dam e nji bo ayoñe ya si nyô: ñg' ayoñe dam e ñga bo ayoñe ya si nyô, ve bebo bisaé bam b' ate wosan, be za ke ma Beyude. Ayoñe dam e nji bo ayoñe ya ne. 37 Ajô te Pilatus a ñga jô nye na, Y' ô ne njô bôt? Yésus a ñga yalane na, Ane wo ajô, me ne njô bôt. Ajô te me ñga bialé de, nde fe me ñga zu si nyô, nde m' aye kañete bôte benya mejô. Môt as' a ne zôsô, nny' a ye wô'ô mejô mam. 38 Pilatus a ñga jô nye na, Jé é ne benya mejô?

Éyoñ a ñga mane jô ajô te, a ñga beta ke koé Beyude atan, a jô be na, Me nji yene nye jam e n' abé. 39 Ve mi ne ñgum éyeme na éyoñ paska j' abo me su mia mbô'ô wua: ye mi ayi na me su mia Kénigh Beyude? 40 Ane be ñga bete metyiñ yôp a jô na, Sa môte nyô, ve Barabas. Barabas a mbe mvôvô.

19 Ane Pilatus a ñga nyoñe Yésus, a bibi nye ñkasa. 2 Ane bezimbi be ñga lôñe krône biyo, a jalé nye je nlô, a jalé fe ny' évindi ñgômesan; 3 ane be ñga ke vôm a ñga to, a jô na, Mbôlô, Kénigh Beyude! ane be ñga bibi nye mebaé. 4 Ane Pilatus a ñga beta k' atan, a jô be na, Mi lô, m' ake mia nye, nalé mi aye yeme na me nji yene nye jam e n' abé. 5 Ane Yésus a ñga kui atan, a be'e krône biyo, a évindi ñgômesan. Pilatus a ñga jô be na, Mi lô môt ate! 6 Éyoñ bemie beprister a bebo bisaé be ñga yene nye, be ñga bete metyiñ yôp, a jô na, Tyelé'é nye kroitse yôp, tyelé'é nye kroitse yôp. Pilatus a ñga jô be na, Mibebien, nyoñane nye, mi ke tyelé nye kroitse yôp: amu me nji yene nye jam e n' abé. 7 Beyude be ñga yalane nye na, Bi n' atiñ, nde t' a yiane wu de, amu a ñga jô na, Me ne Mone Zambe. 8 Éyoñ Pilatus a ñga wô' ajô te, a ñga dañe ko woñ; 9 an' a ñga beta nyin nda b' atyi'i mejô, a jô Yésus na, Ô ñga so vé? Ve Yésus a ñga to évô, te yalan. 10 Ane Pilatus a ñga jô nye na, Ye wo bo te yalane ma? ye wo te yeme na me ne ñgule ya su wo ô ke, me ne fe ñgule ya tyelé wo kroitse yôp? 11 Yésus a ñga yalane nye na, Ô ñga ye bo te ñgule ya bo me jam, ñge Zamb' a nji ve wo ñgu j' aso yôp: ajô te môt a ate ke me wo, nny' a dañ abé. 12 Ajô te, Pilatus a ñga jeñ ajô ya su nye, ve Beyude be ñga bete metyiñ yôp, a jô na, Ñge wo asu môte nyô, wôn' ô nji bo mvôé Kaéser: amu môt as' a jô na, Me ne njô bôt, a siñe Kaéser. 13 Éyoñ Pilatus a ñga wô'ô mejô mete, a ñga ke Yésus atan, a tabe si éto b' atyi'i bôte mejô, a ne vôm be ñga loene wô na, Kasa mekok, ve ñkobô Beyude na Gabata. 14 Éyoñe t' é mbe môs b' akôme paska: mewolo mesaman me ñga ye bo. An' a ñga jô Beyude na, Mi lô Kénigh wônan! 15 Ane be ñga bete metyiñ yôp, a jô

na, Va'a nye, va'a nye, ô ke tyelé nye kroitse yôp. Pilatus a ñga jô be na, Ye m' aye tyelé Kénigh wônan kroitse yôp? Ane bemie beprister be ñga yalane na, Bi nji bo njô bôt mfe, ve Kaéser. 16 An' a ñga ke be nye, be ke tyelé nye kroitse yôp.

17 Ane be ñga nyoñe Yésus. An' a ñga k' a be'e kroitse j' émien, a ke vôm be ñga loene na Vôme y' ékôkoé nlô, ñkobô Beyude na Gôlgata. 18 Ane be ñga tyelé nye kroitse yôpe wôé, a bôte befe bebaé, nyina mbo ñga, nyô mbo'o mbo nnôm, Yésus zañ. 19 Ane Pilatus a ñga tili f' ajô, a bômôlô de kroitse yôp. E mbe ntilane na, YÉSUS YA NATSARET, KÉNIGH BEYUDE. 20 Ane Beyude abui be ñga lañ ajô te: amu vôm be ñga tyelé Yésus kroitse yôp a mbe bebé nlam: e mbe ntilan ñkobô Beyude, a bôte ya Rôm, a bôte ya Grikenland. 21 Ane bemie beprister ya Beyude be ñga jô Pilatus na, Te tili na, Kénigh Beyude, ve tili na, Émien a ñga jô na, Me ne Kénigh Beyude. 22 Pilatus a ñga yalane na, Ajô me tiliya, me maneya tili de.

23 Éyoñ bezimbi be ñga mane tyelé Yésus kroitse yôp, be ñga nyoñe meñgômesane mé, a kape me ñgab ényin, mone bezimbi wua ñgabe jia; be ñga nyoñe f' éwomane jé; éwoman ét' é mbe ntiñan aso yôp akekui si, te nloen. 24 Ane bebien be ñga jô na, Bi *a*ye nyape je, ve do j' abia, a yene môt a ye nyoñe je: e ñga bo nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe me ñga yiane bo na,

Bebien be ñga kabane meñgômesane mam,
A nyoñ éwomane jam, a do j' abia.

25 Bezimbi be ñga bo mam mete. Be ñga tele bebé kroitse Yésus, nyia wé, a monyañe nyia, Maria ñga Kléôfas, a Maria Magdaléna. 26 Éyoñ Yésus a ñga yene nyıa wé a nyé'é a ñga nye'e be tele wôé, a ñga jô nyia na, A miñga, tame yene nyo mon! 27 An' a ñga jô nyé'é ate na, Tame yene nyua wôé! Éyoñe te nyé'é at' a ñga taté ba'ale nye nda jé.

28 Mejô mete me maneya, ane Yésus a ñga yeme na mam mese me maneya bo, an' a ñga jô na, M' awô' évé. E ñga bo nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe. 29 Ñka'a vaén é mbe sañ ô ñga tele wôé nelut: be ñga jalé shwame vaén é mbe sañ a some j' ôlé, a ke nye j' anyu. 30 Éyoñ Yésus a ñga nyu vaén é mbe sañ, a ñga jô na, Atyele dam e maneya: ane nlô wé ô ñga jombô tôé, ane nsisime wé ô ñga kôlô.

31 Amu môse t' ô mbe môse ya b' akôme biôme ya paska, amu fe Beyude be nji kômbô na mimbim mi tyebe kroitse yôp môse sondô (amu bôt be ñga dañe kañe Zambe môse sondô te), ajô te be ñga jô Pilatus na be bu'u be mebo a va be. 32 Ane bezimbi be ñga zu a taté bu'u môte wua ya ba be be be ñga tyele mebo, ane be ñga beta ke bu'u nyô mbok: 33 v' éyoñ be ñga kui vôm Yésus a ñga tyele a yene ny' a wuya, be nji bu'u nye mebo: 34 ve mone bezimbi wua a ñga ji ny' akoñ mvaé: ane metyi a mendim me ñga ji'a kui. 35 Môt a ñga yen ajô te, nny' a maneya kañete de bôt, foé j' é n' été: a yeme na a kobô nya ajô, nde fe mi aye ɓuni. 36 Mam mete me ñga bo nalé amu mejô me ñga yiane bo an' e ne ntilane kalate Zambe na, Bivese bié, jia j' aye bo te bu'i. 37 E ne ntilane vôm mfe kalate Zambe na, B' aye yene nyô be ñga ji akoñ.

38 Mam mete me maneya, ane Yôsef, a mbe môte y' Aramatia, a mbe fe nyé'é Yésus, v' asoé, amu a ñga ko Beyude woñ, a ñga ke ja'é Pilatus mbime Yésus a va wô; ane Pilatus a ñga me'ete. An' a ñga ke va mbim. 39 Ane Nikôdémus, môt a ñga taté zu be Yésus alu, a ñga zu a bili biôme ya mbamba menyum bi mbe mbundan, bi mbe befpund bebé ntete wua. 40 Ane be ñga nyoñ mbime Yésus, a vute wô ndombo éndelé a biôme ya mbamba memyum été, aval' ane Beyude be ñga bo be jame bôt. 41 Afup e mbe bebé vôm be ñga tyelé nye kroitse yôp; mfefé soñ ô mb' afupe te, be nji jame môt été. 42 Be ñga jame Yésus wôé, amu môse t' ô mbe môse ya b' akôme mame ya paska ya Beyude (amu soñ ét' é mbe bebé.

20 Môs sondô mf' a ñga taté, Maria Magdaléna a ñga ke soñ ésala tyé, éyoñe te dibi e ñgenan, an' a ñga koé ako' e vaseya soñ. 2 An' a ñga ke

mbi be Simôn Pétrus, ba nyé'é mbo'o Yésus a ñga nye'e, a jô nye na, Be maneya va Tate soñ, bi te yeme vôm be ñga ke bôé nye. 3 Ane Pétrus ba nyé'é mbo'o be ñga kôlô, a ke soñ. 4 Be ñga ke mimbi bebane: ane nyé'é mbo a ñga dañe Pétrus mbi a taté kui soñ; 5 An' a ñga kumbu a lôbô été a yen ndombo éndelé é bô, v' a nji k' été. 6 Ane Simôn Pétrus a ñga zu f' a tôñe nye, a nyine soñ été; an' a ñga yen ndombo éndelé é bô, 7 a éyañese é ñga ti nye nlô, é nji bômbô vôm ndombo éndelé é ñga bô, v' é ñga bô mvutan, vôm étam. 8 Ane nyé'é mbo'o f' a ñga taté kui soñ a ñga nyin été; an' a ñga yen, a buni. 9 Amu be ñgenane te yem ajô e ne ntilane kalate Zambe na a ye wômô soñ. 10 Ane beyé'é be ñga kôlô, a beta bulan nlam.

11 Ve Maria a ñga tele mfôme soñ, a yi'ik: éyoñ a ñga yi, a ñga kumbu si, a lôbô soñ été. 12 An' a ñga yene b'éñgele bebaé be be'e bifumulu meñgômesan be to si, nyin' a to mfa'a nlô ô ñga bô, nyô mbo'ô mfa'a mebo me ñga bô, vôm mbime Yésus ô ñga jô'ô. 13 Be ñga jô nye na, A miñga, wo ayi amu jé? An' a ñga jô be na, Amu be vaya Tate wom, me te yeme vôm be ñga bôé nye. 14 Éyoñ a ñga mane kobô nalé, an' a ñga kôñelan a yene Yésus a tele, te yeme na a ne Yésus. 15 Yésus a ñga jô nye na, A miñga, Wo ayi amu jé? wo ajeñe za? An' a ñga si'a kona a ne môt a ba'al' afupe te, an' a ñga jô nye na, A Tat, ñg' ô ñga va nye, kate me vôm ô ñga bôé nye, m' aye ke to'é nye: 16 ane Yésus a ñga jô nye na, A Maria. An' a ñga kôñelan, a jô nye, ñkobô Beyude na, A Rabôni, e ne na, A Tat. 17 Ane Yésus a ñga jô nye na, Te nambe ma: amu me ñgenane te ke be Tat' a ne yôp: kele be bobejañe bam, a jô be na me ke b' Ésa wom a Éso wônan, a Zambe wom a Zambe wônan. 18 Ane Maria Magdaléna a ñga zu kate beyé'é na, Me yeneya Tate: a kate fe b' an' a ñga jô nye mejô mete.

19 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, môse t' ô mbe môs sondô mf' a ñga taté, mimbé mi mbe mindiban vôm beyé'é be ñga to amu be ñga ko Beyude woñ, 20 ane Yésus a ñga tebe zañ, a jô be na, Taba'-ane mvo'é. Éyoñ a ñga mane jô ajô te, an' a ñga liti be mo a mvaé jé. Ane beyé'é be ñga wô'ô mvaé, éyoñ be ñga yen Ésa. 21 Ane Yésus a ñga beta jô be na, Taba'an mvo'é: aval' ane Tat' a ñga lôme ma, nalé fe m' alôme mia. 22 Éyoñ a ñga mane jô ajô te, an' a ñga vebe a kute be évuñulu, a jô be na, Nyoñan Mbamba Nsisim: 23 bôte bese môt mi ajamé mam abé, mam mete me jambaneya nye, bôte bese môt mi abo te jamé mam abé, mam abé mé me ñgenan.

24 Ve Tômas, a mbe jôé afe na Didimus, môte wua ya beyé' awôm a bebɛ́é, a nji tab' éyoñ Yésus a ñga zu. 25 Ane beyé'é bevo'o be ñga jô nye na, Bi maneya yene Tate. An' a ñga jô be na, Ñge me te yene bifele betondô, a k' ônyu viam bifele betondô été, a ke fe wo wom mvaé jé, m' aye buni.

26 Melu mwom me ñga lôt, ane beyé'é bé be ñga to nda été, ba be Tômas. Mimbé mi ñga to mindiban, ane Yésus a ñga zu tebe zañ, a jô na, Taba'an mvo'é. 27 An' a ñga jô Tômas na, Sam ônyu viôé, a fombô mo mam; same wo wôé, a ke wô mvaé jam: te bo bisô, ve buni. 28 Tômas a ñga yalan, a jô nye na, A Tate wom, a Zambe wom! 29 Ane Yésus a ñga jô nye na, Amu ô yeneya ma, ô buniya: ébotan a bôt be nji yen, ve buni.

30 Ane Yésus a ñga bo beta be mam mef' abui, beyé'é be ñga yene me, me nji bo ntilane kalate nyô: 31 ve ma me ne ntilan, mme mi aye buni na Yésus a ne Kristus, Mone Zambe; nde ñge mi abuni, mi aye tab' ényiñ ya melu mese amu jôé dé.

21 Mejô mete me maneya, ane Yésus a ñga beta liti beyé'é nyôle jé ato'o ya Tibérias; an' a ñga liti be nyôle jé avale di. 2 Be ñga to vôme wua Simôn Pétrus, a Tômas a mbe jôé afe na Didimus, a Natanaél môte ya Kana ya Galiléa, a bone be Tsébédéus, a beyé'é befe bebaé. 3 Simôn Pétrus a ñga jô na, M' ake wôé kos. Ane be ñga jô nye na, Bia be wo bi ake. Be ñga kôlô, a k' éfuñga été; be ñga bo alu te, te ke wôé jôm. 4 Ésala tyé Yésus a ñga tele mfôm atok: ve beyé'é be nji yeme na a mbe Yésus.

5 Ane Yésus a ñga jô be na, A boñgô, ye mi ne jôme ya di? Be ñga yalane nye na, Momo. 6 An' a ñga jô be na, Yaan avot mfa' éfuñga ya mbo nnôm, wôna mi aye wôé. Be ñga ya de nalé, ane be ñga bo te ñgule ya dutu d' amu kos abui. 7 Ane nyé'é ate, Yésus a ñga nye'e, a ñga jô Pétrus na, Tate le. Éyoñ Simôn Pétrus a ñga wô'ô na a ne Tate, a ñga jaé éwoman nyôle jé (amu a mbe soé) an' a ñga ku ôsôé. 8 Ve beyé'é bevo'o be ñga zu be to mon éfuñga, be ñga dutu avote kos été nelut (amu kindi'i é nji bo b' ôyap, ve bebé ntê môt a ne wua akok). 9 Éyoñ be ñga kôlô éfuñg' a ke kindik, be ñga yene ma'a me nduane wôé, kos é ñga bô me yôp, a fembé. 10 Yésus a ñga jô be na, Za'ane kos mi ate wôé. 11 Ane Simôn Pétrus a ñga ke dutu avot, a ke de kindik, beta be kos été nelut, é mbe ntet a mewôm metan a kos éla: akôsa bo é mb' abui nalé, avot e ñji tui. 12 Ane Yésus a ñga jô be na, Zaka dian. Beyé'é te ke môte wua a ñga bo ñgule ya sili nye na, Ô ne za? amu be ñga yeme na a ne Tate. 13 Yésus a ñga to'é fembé a ve be je, a kos. 14 Din' e n' aliti lale Yésus a ñga liti beyé'é bé nyôle jé, éyoñe te a wômôya.

15 Be maneya di, ane Yésus a ñga jô Simôn Pétrus na, A Simôn mone Yôhanes, a wo a bôte ba, ye wo adañe nye'e ma? An' a ñga jô nye na, Ya, A Tat, wo ayeme na m' anye'e wo. An' a ñga jô nye na, Ba'ale'e bone mintômba bam. 16 An' a ñga beta jô nye ajô bane na, A Simôn mone Yôhanes, ye wo anye'e ma? An' a ñga jô nye na, Ya, A Tat, wo ayeme na m' anye'e wo. An' a ñga jô nye na, Ba'ale'e mintômba miam. 17 A ñga beta jô nye ajô lale na, A Simôn mone Yôhanes, ye wo anye'e ma? Pétrus a ñga wô' abé, amu a ñga jô ny' ajô lale na, Ye wo anye'e ma? An' a ñga jô nye na, A Tat, wo ayem mam mese; wo ayeme na m' anye'e wo. Yésus a ñga jô nye na, Ba'ale'e mintômba miam. 18 M' abele fo' ane m' ajô wo na, Éyoñ ô ñga to moñgô, ô nga jae ñgômesan nyôle jôé, a ke vôm ô ñga nye'e ô kelek: v' éyoñ wo aye bo mvendé, wo aye same mo, a môt mf' a ye jalé wo ñgômesan, a ke wo vôm ô ne te nye'e ô kelek. 19 Éyoñ a ñga kobô nalé, a ñga liti aval' awu a ye kañe de Zambe. A maneya kobô nalé, an' a ñga jô nye na, Tôñe ma. 20 Pétrus a ñga kôñelan, a yene nyé'é Yésus a ñga nye'e, a tôñe nye; nyô a ñga ye'e Yésus tôé éyoñ be ñga to tawôlô mam ñgô'é mete, a jô na, A Tat, z' a ye koñe wo? 21 Pétrus a ñga yene nye, an' a ñga jô Yésus na, A Tat, môte nyô a ye bo jé? 22 Ane Yésus a ñga jô nye na, Ñge m' aye me'ete na a ye tab' akekui éyoñ m' aye zu, ô ne z' ajô été? womien tôñe ma. 23 Njôan ôt' ô ñga ke foé bobenyañ be mbe na nyé'é ate *a* ye wu: ve Yésus a nji jô nye na *a* ye wu; ve na, Ñge m' aye me'ete na a ye tab' akekui éyoñ m' aye zu, ô ne z' ajô été?

24 Nyin' a ne nyé'é a kañete mejô mete, nnye f' a ñga tili mejô ma: bi ayeme na ñkañete wé ô n' été.

25 Mam mef' abui Yésus a ñga bo, ñge me ne ntilane mese, m' asimesane na si nyô ébien é ne te yian abime bekalate be ñga tili.

MAM MINLÔMAN MI ÑGA BO.

1 Ma me ñga tili ntilane y' ôsu, a Téôfilus, ajô mam mese Yésus a ñga taté bo a ye'ele bôt, 2 akekui môs a ñga nyoñebane yôp, éyoñe t' a maneya ve minlôman a ñga top atiñ, a ñgule ya Mbamba Nsisim: 3 a ñga jibi mintaé y' awu, an' a ñga liti be nyôle j' émien a ve a menden abui, ane be ñga yene nye melu mewôm menyin, a wô'ô mejô a ñga kobô ajô ayoñe Zambe: 4 éyoñ ba be be be ñga to ésulan, a ñga jô be na, Mi te kôlô Yérusalem, ve yañge atiñ Tat' a ñga tiñeti, nde mi ñga wô' a ma: 5 amu Yôhanes a ñga baptizô bôt a mendim; ve mia mi aye baptizôban a Mbamba Nsisim, te melu abui ôsu.

6 Ajô t' éyoñ be ñga sulan, be ñga sili nye na, A Tat, éyoñe ji ye wo aye bulane bia bôte ya Israél ayoñe dañgan? 7 An' a ñga jô be na, mi ne te yiane yeme biyoñ ñge mimbu Tat' a teléya bie a ñgule jé. 8 Ve mi aye nyoñ ñgu éyoñ Mbamba Nsisim a ye zu be mia: mi aye bo bekañete bam Yérusalem, a si se ya Yudéa, a Samaria, akekui mfa'a si nyô j' adañ ôyap. 9 Éyoñ a ñga mane jô mejô mete, be ñgenane be lô nye, an' a ñga ke yôp; ane ñkut ô ñga solé nye, be te fe yene nye. 10 Éyoñ be ñga bo mbane ya lôbô mfa'a ya yôp, a yen ane Yésus a ñga ke yôp, atemeteme na bôte bebaé be ntele be fefe, be be'e bifumulu meñgômesan; 11 mmbe bete be ñga jô na, A bôte ya Galiléa, mi atebe a lôbô mfa'a ya yôp amu jé? Yésus nyô a ate ke yôp été a li'i mia, nalé f' a ye beta so ane mi ate yene ny' a kele yôp été.

12 Éyoñ be ñga bulane Yérusalem be ñga so ñkôl ô mbe jôé na Ôlivé, ô mbe bebé Yérusalem nta bôte b' awulu môse sondô. 13 Éyoñe be ñga kui, ane be ñga k' étun nda ya yôp, vôm ate be ñga to; Pétrus ba Yôhanes a Yakôbus a Andréas, Filipus a Tômas, Bartôlômé us a Matéus, Yakôbus mon Alfé us, a Simôn Tselôtes, a Yudas mone Yakôbus. 14 Bôte bete bese, be mbe nleme wua, be ñga bo mbane ya ye'elane Zambe, ba be biñga a Maŕia nyia Yésus, a bobenyañe bé.

15 Melu mete Pétrus a ñga tebe tetele zañe bobenyañ, a jô na (bôte bese be ñga to ésulan be ñga ye bo bôt ntete wua a mewôm mebaé), 16 A bôt a bobejañ, mejô ya kalate Zambe me ñga yiane bo ane Mbamba Nsisim a ñga taté jô anyu David ajô Yudas, nny' a ñga ke liti bôt be ñga bi Yésus. 17 Amu bi ñga lañe nye nsamba woñgan, an' a ñga nyoñ ñgabe jé ésaé ji. 18 (Môte nyô a ñga kus afup akume y' ajô abé dé; an' a ñga ku si bubutu, abume dé ve tui zañ, ane miya mise mi ñga kui atan. 19 Bôte bese be ñga to Yérusalem be ñga wô' ajô te; ane be ñga loen afupe te ñkobô wope na, Akeldama, e ne na Afupe metyi). 20 Amu e ne ntilane kalate Bepsalm na,

Ja dé e bo' élik,
Môt te tab' été:
e ne fe ntilane na,
Môt mf' a nyoñe' éto jé.

21 Ajô te, bôte bese be ñga to nsamba woñgan melu mese, éyoñ Tate Yésus a ñga to be bia, 22 atat' éyoñ Yôhanes a ñga baptizô ny' akekui môs be ñga nyoñe nye yôp, a li'i bia, mmbe bete môte wua y' été a yiane bo ñkañete, bia nye bi aye kate bôt ane Yésus a ñga wômô. 23 Ane be ñga telé bôte bebaé, Yôsef a mbe jôé afe na Yust, a Matias. 24 Ane be ñga ye'elane Zambe a jô na, A Tat, wo wo ayene minlem mi bôte bese, liti'i bia bôte ba bebaé ô topeya za, 25 a ye tab' ésaé ji a éto nlôman, nje Yudas a ñga li'i éyoñ a ñga bo abé, amu a ñga yiane ke vôme wé. 26 Ane be ñga bo asimba ya tope môt; an' asimba e ñga liti Matias; ane be ñga lañe nye nsamba minlôman awôm a wua.

2 Éyoñ môse ya Pfiñgsten ô ñga kpwan, be ñga to vôme wua bese. 2 Atemeteme na, éduñ énen é ñga so yôp aval' an' évuñulu j' avuñ ñgu, a jaé nda nelut vôm be ñga to. 3 Ane be ñga yen ayem e sala'an, e funan ane nduan; an' é ñga bebe bôte bese minlô yôp. 4 Mbamba Nsisim a ñga to bôte bese minlem nelut, ane be ñga taté kobô miñkobô mife, ane Nsisim ô ñga ve be ñgule ya kobô.

5 Beyude be ñga to Yérusalem, be mbe bôte ya zôsô, be ñga so meyoñe mese ya si se. 6 Éyoñ be ñga wô' éduñ éte, bôt abui be ñga sulane vôme wua, be ñga to fe'e nevema, amu môt as' a ñga wô'ô be kobô'ô ñkobô wé. 7 Ane be ñga bo te fe fe'e minlem, a semé bese, a jô na, Mi lô, bôte bese b' akobô ba, ke be ne bôte ya Galiléa? 8 Bia bese bi awô'ô miñkobô miañgan miñkobô bi ñga bialé mie, aya? 9 Bepartér a Bemédér a B'Élamitér a bôt be to Mesôpôtamien, a ba be to Yuda, a ba be to Kapadôtsien, a ba be to Pôntus, a ba be Asien, 10 a ba be to Frigien, a ba be to Pamfilien, a ba be to Égipten, a ba be to afôla ya Kiréne nlame ya Libien, a beyeñ be ñga so Rôm, Beyude a bôte ya meyoñe mefe be ñga buni aval' ane Beyude be ñga buni, 11 bôte ya Kréta, a ba be to Arabien, bi awô'ô be kobô'ô beta be mame ya Zambe miñkobô miañgan. 12 Bese be ñga to nevema, te fe fe'e minlem, bebien be ñga jô na, Ajô di e n' aya? 13 Ane bevo'o be ñga kpwe'ele be, a jô na, Be jaéya nyu mfefé vaén.

14 Ane Pétrus a ñga tebe tetele, ba be bôt awôm a môte wua, a bete tyiñ a jô be na, A bôte ya Yudéa, a ba bese be to Yérusalem, yeman ajô di, a vô'ôlô mejô mam. 15 Amu bôte ba be nji so'o vaén, ane mi ajô; amu môs ô nto mewolo mela; 16 v' ajô di e n' ane ñkulu mejô, Yôél, a ñga jô de na:

17 Zamb' a ñga jô na a ye bo melu me
y' asu'ulan na,
M' aye sôé bôte bese Nsisime wom:
Bo befame benan, a bo be biñga
benan b' aye kulu mejô,
Bendômane benan b' aye yene bitua
bi mam,
A bemvendé benan b' aye yeme
biyiyem:
18 Bebo bisaé bam befam a biñga,
melu mete
M' aye sôé Nsisime wom; mmbe b'
aye kulu mejô.
19 M' aye liti bôt bitua bi mam mfa'a
ya yôp,
A mendem mfa'a ya si;
Metyi, a nduan, a ñkute ya ôtita:
20 Jôp d' aye veñesane dibi,
A ñgon j' aye veñesane metyi,
Éyoñe te môse ya Tat' ô ñgenane
te bo,
Môse te wo aye bo beta mbamba
môs;
21 A ye bo na bôte bese môt a ye loene
jôé Tate, a ye nyiñ.
22 A bôte ya Israél, vô'ôla'an mejô ma: Yésus ya Natsaret môt Zamb' a ñga liti mia ny' a bitua bi mam a mam bôt be ñga semé, a mendem, mam mete Zamb' a ñga bo be nye vôm mi ñga to aval' ane miabebien mi ayem; 23 nny' a mbe ñkoñan a mbôndane fe'e wé, amu Zamb' a ñga yeme mam m' aye bo ôsu, mia mi ñga ve nye bôt be ne te ba'ale metiñ be ñga tyelé nye kroitse yôp a wôé nye: 24 nny' ate Zamb' a ñga wômôlô, a maneya kuli nye ñgata'a y' awu: amu e mbe te ñgule ya vaé nye. 25 Amu David a ñga jô ajô dé na,
Me ñga yene Tate melu mese a to
m' ôsu;
Amu a ne me mbo nnôm, me za
fô'ôban:
26 Ajô te nleme wom ô ñga wô'ô mvaé,
anyu dam e ñga kobô mejô me ya
avak;
Nalé fe minsône miam mi ve a
mbunane ya mam m' aye bo ôsu:
27 Amu wo w' aye li'i nsisime wom
vôme ya miñwuan,
Nalé fe wo aye me'ete Mba Môte
wôé a boé soñ.
28 Wo ô ñga liti me mezene y' ényiñ;
Wo wo aye jalé m' a mevak amu
me to be wo.
29 A bôt a bobejañ, m' aye tu'a kate mia ajô Tate David na a ñga wu, ane be ñga jame nye soñ, soñe j' é ñgenane be bia azukui môse wu. 30 A mbe ñkulu mejô, an' a ñga yeme na Zambe a ñga ka'a ny' a kan ñgana na mvoñe bôte jé a ye telé môte wua éto jé; 31 amu a ñga yem ajô t' ôsu, a ñga jô

ajô ñwômôlane ya Kristus na a nji li'i vôme ya miñwuan été, nalé fe minsône mié mi nji boé soñ. 32 Yésus ate Zamb' a ñga wômôlô, ajô te bia bese be ne bekañete. 33 Ajô te a nto mbetane yôp mfa'a ya mbo nnôme Zambe, a nyoñeya fe Mbamba Nsisim, ane Tat' a ñga tiñeti, ñwô t' émien a ate sóé, ñwô mi ayen a wôk. 34 Amu David a nji ke yôp été: v' émien a jô na,

Tat' a ñga jô Tate wome na, Tabe'e si mbo nnôme wom,

35 Akekui éyoñ m' aye bo bôte b' asiñe wo jôme ya telé mebo môé.

36 Ajô te bôte bese ya Israél, yemane fo'o na Zamb' a maneya bo nye Tate a Kristus, Yésus ate mi ñga tyelé kroitse yôp.

37 Éyoñ be ñga wô' ajô te be ñga ko woñe minlem été, ane be ñga jô Pétrus a minlômane mîfe na, A bôt a bobejañ, bi aye bo aya? 38 Ane Pétrus a ñga jô be na, Kôñela'ane minlem, mi baptizôban, mia bese, a jôé Yésus Kristus, mfa'a ya njamane mam abé menan; nalé mi aye nyoñe Mbamba Nsisim, Tat' a ye ve mia. 39 Amu mi abili atiñ, a bone benan, a bôte bese be n' ôyap, a abime bôt Tate Zambe woñgan a ye loene be b' émien. 40 An' a ñga kañete mejô mef' abui, a lebe b' a jô na, Nyi'ane mia bebien, mi jô'é ézezam bôte ya miaé wu b' abo. 41 Ane bôt be ñga buni mejô mé be ñga baptizôban: ane be ñga kô'ôlane be môse te be ñga ye bo betoyini bela. 42 Ane be ñga tabe nnôm éto ve bo mam minlôman mi ñga ye'ele be, a tabe nlatan ñgbwa, a be'e fembé, a ye'elane Zambe.

43 Ane bôte bese be ñga ko woñ: minlôman mi ñga bo bitua bi mam a mendem abui. 44 Bôte bese be ñga buni be mbe nsamba wua, ane be ñga fulane biôm bise vôme wua; 45 be ñga kuane biôm be ñga bili a akume dap, a bo be kaba'ane bie bôte bese, môt ase a ñga bo nyoñ abime d' ayiane nye. 46 Môse mise be ñga bo be kele'e tempel été, bese nleme wua, a di bidi male map, a nyoñe bidi biap a avak, a minlem évôvoé, 47 a kañe Zambe, a bôt be ñga lô be mvo'é. Môse mise Tat' a ñga bo a kô'ôla'ane bôt be ñga yen ényiñ ya melu mese.

3 Ane Pétrus ba Yôhanes be ñga ke tempel awolo be ñga bo be ye'elane Zambe, mewolo ébu. 2 Môt éziñ a ñga bialé mbôbôk abume nyia, melu mese be ñga be'e ny' a bôé nye mbé si tempel ô mbe jôé na Abeñ, a ñga bo a jaké'é bôt be ñga nyi tempel biôm; 3 a ñga yene Pétrus ba Yôhanes be ye'e ke tempel été, an' a ñga ja'é be biôm. 4 Ane Pétrus a ñga lôbô nye, ba Yôhanes, a jô na, Lôbô'ô bia. 5 An' a ñga lôbô be, a si'a kona b' aye ve nye jôm. 6 Ane Pétrus a ñga jô na, Silber a gôld te yene m' abili bie; ve jôm m' abili, nje m' ave wo. A jôé Yésus Kristus ya Natsaret, wulu'u. 7 An' a ñga bi nye wo ya mbo nnôm a bete nye si: ane mebo mé a bivese ya mvoñelé bi ñga ji'a bo ñgu. 8 An' a ñga valé si, a tebe tetele, a taté wulu; ba be be be ñga ke tempel été, an' a ñga wulu, a tyele si, a kañe Zambe. 9 Ane bôte bese be ñga yene ny' a wulu'u, a kañe Zambe: 10 ane be ñga yeme na, nny' at' a ñga to si Abeñ Mbé ya tempel a bo a jaké'é bôte biôm: ane be ñga semé beta nseman, te fe fe'e nlem amu jam e ñga bo nye.

11 Éyoñ a ñga bi Pétrus ba Yôhanes, bôte bese be ñga ke mimbi vôm be ñga to mbala'a si ô mbe jôé na Mbala'a si Salômô, be ñga dañe semé. 12 Éyoñe Pétrus a ñga yen ajô te, a ñga jô bôte na, A bôte ya Israél, mi asemé môte nyô amu jé? mi alôbô bi' amu jé, ye mi asi'a kona bi ate saé ny' a ñgule jañgan a zôsô woñgan? 13 Zambe y' Abraham a Isak a Yakôb, Zambe ya bemvamba bañgañ, a maneya wumu Mbo Ésaé wé Yésus; nny' ate mi ñga ve Pilatus a kate ny' asu dé, éyoñ a ñga ye su nye. 14 Ve mia mi ñga kate nyô a ne mba môt a zôsô, a sili ny' a su mia ñwôé bôt, 15 mi ñga wôé Môt a ñga té ényiñ; Zamb' a ñga wômôlô nye; bi ne bekañete y' ajô te. 16 Amu mbunane ya jôé dé, jôé dé te nde d' ate ve môte nyô ñgu, nnye mi lô a yem: ya, mbunan wo aso be nye, ñwô wo ate bo nye mvo'é ane mia bese mi lô. 17 Éyoñe ji, a bobejañ, m' ayeme na mi ñga bo de amu mi ñga dimi, nalé fe bejô bôte benan be ñga bo. 18 Mam Zamb' a ñga jô bôt ôsu, anyu bekulu mejô bese na Kristus wé a ye jibi mbia be mam,

nalé me ñga bo. 19 Ajô te kôñela'ane minlem a bulan, nde mam abé menan m' aye bo ñgule ya vas, nalé melu me y' évôvoé m' aye so be Tate; 20 nalé f' a ye lôme Kristus a ñga telé ny' amu mia, nny' ate, Yésus: 21 nny' a ye nyoñeban nlame ya yôp, akekui éyoñ mam mese m' aye kômban, ane Zambe a ñga jô anyu bekulu mejô bese be ne zôsô be ñga to aso melu kôa. 22 Môze a ñga bele na Tate Zamb' a ye telé mia ñkulu mejô a so'o bobenyoñe benan, a funane ma; nny' ate mi aye wô'ô mejô mes' a ye jô mia. 23 A ye bo na môt as' a bo te wô'ô ñkulu mejô at' a ye jañ, te fe beta tabe vôm bôte ya Zambe be to. 24 Ya, bekulu mejô bese, ataté Samuél a ba bese be ñga tôñe nye, abime bôt e ñga kulu mejô mmbe fe be ñga kañete mam m' abo melu ma. 25 Mi ne bone bekulu mejô, a atiñ Zamb' a ñga bo bimvam bienan éyoñ a ñga jô Abraham na, Mvoñe bôte jôé j' aye mvamane meyoñe mese ya si nyô. 26 Éyoñ Zamb' a ñga telé Mbo Ésaé wé, a ñga taté lôme ny' a mvamane mia, a kôñelane mia bese mi jô'é mam abé mi abo.

4 Be ñgenane be kobô'ô bôt, ane beprister a évete ya tempel a Besadutsér be ñga ke vôm be ñga to, 2 be ñga dañe wô' ôlun amu be ñga ye'ele bôt a kate be na bôt b' aye wômô soñ ane Yésus a ñga wômô. 3 Ane be ñga bi be a ke be nda mimbôk, be tabe'e wôé akekui mame tyé: amu éyoñe te é mbe mame ñgô'é. 4 Bôt be ñga wô'ô mejô mete, bevo' abui be ñga buni, bôt be ñga buni be ñga ye bo befam betoyini betan.

5 Alu da e lôteya, ane bôt be mbe bejô bap, a bivete ya menda me Zamb' a betili bekalate be ñga sulane Yérusalem; 6 a Anas njô beprister a mbe wôé, a Kaéfas, a Yôhanes, a Aleksander, a bôte bese be ñga vumane mie prister. 7 Éyoñ be ñga telé be zañ, be ñga sili be na, Ñgule za a jôé za, mi ñga bo je jame di? 8 Mbamba Nsisim a ñga to Pétrus nlem nelut, an' a ñga jô be na, Mia, bejô bôt a bivete ya nda Zambe, 9 ñge mi asili bia den ajô jam mvaé e ñga bo fam é mbe te ñgu na za jôm é ñga bo môte nyina mvo'é; 10 yemekane na mia bese, a bôte ya Israél, a jôé Yésus Kristus ya Natsaret nnye mi ñga tyelé kroitse yôp, nny' ate Zamb' a ñga wômôlô soñ, amu nye, môte mi ayene nyô, a nto mvo'é. 11 Nyin' a n' ako'o te mia belôñe menda mi ñga vini de, nde Zamb' a ñga bôé mbamelane si. 12 Môt mf' a se ñgule ya nyi bôt: amu a nji bo jôé afe si se be ñga kate de bôt, bi ayiane yen ényiñe ya melu mes' été.

13 Éyoñ be ñga yen ane Pétrus ba Yôhanes be ñga biasé mise me bôt, ane be ñga yeme na be nji yé'é mam, b' adimi fe mam, be ñga semé: ane be ñga yeme na be ñga to bôte ya nsamba Yésus. 14 Éyoñ be ñga yene môt a ñga saban ba be be be tele vôme wua, be ñga bo te fe ñgule ya jô ajô. 15 V' éyoñ be ñga jô be na, Kôla'ane vôm bi atyi'i mejô, bebien be ñga bôndé fek, a jô na, 16 Bi aye bo bôte ban' aya? amu be ñga bo étua jam bôte b' asemé, a bôte bese be to Yérusalem b'ayeme de; bi se ñgule ya jô na e ne momo. 17 Jame te e za ke foé bôte bôt, bi atame tu'a jô be na be bo te beta kate môte foé jôé dé. 18 Ane be ñga loene be, a tu'a jô be na be bo te beta koban ajô da, nalé fe te ye'ele bôt jôé Yésus. 19 Ve Pétrus ba Yôhanes be ñga yalan a jô be na, Ñg' e ne zôsô mise me Zamb' avô'ôlô mia ñge Zambe, tyi'an: 20 amu bi se ñgule ya bo te kobô mam bi ñga yen a wôk. 21 Éyoñ be ñga beta tu'a jô be, ane be ñga jô'é be, amu be nji yene zen ya lebe be, amu be ñga ko bôte woñ; amu bôte bese be ñga kañe Zamb' amu jame te. 22 Amu môt at' a ñga to mimbu mewôm menyin, nny' a ñga saban étua jam Zambe a ñga bo.

23 Éyoñ bôt be ñga su be, be ñga ke nsamba wop, a kañete mejô mese bemie beprister a bivete ya nda Zambe be ñga jô be. 24 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga bete metyiñ yôp a ye'elane Zambe, nleme wua, a jô na, A Tat, womien ô ñga té yôp a si a mañ, a biôm bise bi n' été: 25 wo ô ñga jô a Mbamba Nsisim a anyu Ésa woñgan David, mbo ésaé wôé na,

Bôt be ne te yeme Zambe be ñga ya,
A meyoñ me ñga simesane mam me
ne momo a jé?

26 Bejô bôte ya si nyô be ñga telé bebien nnoñ.
A miñkukum mi ñga sulan,
Be siñe Tat' a Kristus wé:
27 amu Herôdes ba Pôntsius Pilatus, a fulane bôt be mbe te yeme Zambe, a meyoñe ya Israél be ñga sulane fo'o nlame wu, be ñga siñ mba Mbo Ésaé wôé Yésus, nny' ô ñga wo'o: 28 be bo mam mese ô ñga tiñeti ôsu a wo wôé a fe'e jôé, m' aye fo'o bo. 29 Éyoñe ji, A Tat, lôbô' ane b' akobô bi' abé: va'a bebo bisaé bôé ñgule ya kobô ajô dôé a biasé mise me bôt, 30 womien same wo wôé a saé bôt; va'a fe mendem a bitua bi mam bi aye bo a jôé ya Mbo Ésaé wôé, Yésus. 31 Éyoñ be ñga mane ye'elane Zambe, vôm be ñga to ésulan a ñga fô'ôsan; ane Mbamba Nsisim a ñga to be bese minlem nelut, ane be ñga kobô mejô me Zambe, te ko woñ.

32 Nsamba bôt be ñga buni be mbe nleme wua a nsisime wua: môt as' a ñga jô na biôm bise m' abili, te ke ñgume jôm é n' énjam; ane be ñga bili biôm bise ve mfulan. 33 Minlôman mi ñga dañe kobô a ñgu éyoñ be ñga kañet' ajô Tate Yésus a ñga wômô: ane mvam abui é ñga to be be bese. 34 Bôte bese te ke môte wua a ñga kômbô jôm: amu ba be ñga bili mefup a menda be ñga kuane bie, ane be ñga zu tañe biôm be ñga kus, 35 a bôé bie mebo minlôman: ane be ñga ve bie bôte bese, môte wua a ñga nyoñ abim d' ayiane nye.

36 Ane Yôsef, minlôman mi ñga yôlé nye jôé fe na Barnabas (e ne na Môte ya mvolô minlem), a mbe môte ya Lévi, v' a ñga bialé Tsipern, 37 a ñga bili afup, an' a ñga kuane de, a zu tañ a ñga kus, a bôé je mebo minlôman.

5 Môt éziñ a mbe jôé na Ananias, ba miñga wé Sapfira, be ñga kuane si jap, 2 ane be ñga li'i tañe fok be ñga kus, a zu nyô fok, a bôé je mebo minlôman, miñga wé f' a ñga yem ajô te. 3 Ane Pétrus a ñga jô na, Ananias, Satan a jaéya wo nlem nelut a dutu wo ô du'u Mbamba Nsisim, a kame marke mevo'o me ya ô ñga kuane si, a jé? 4 Éyoñ si ét' é ñga to, k' é mb' énjôé? éyoñ ô ñga kuane je, k' ô mbe ñgule ya bo ane wo anye'e? Ô ñga bôndé ajô di nleme wôé a jé? ô nji laé bôte minsos, ve Zambe. 5 Éyoñ Ananias a ñga wô'ô mejô mete, a ñga ku si a wu: amu bôte bese be ñga wô' ajô te be ñga ko woñ abui. 6 Ane bendôman be ñga kôlô si, a vute ny' éndelé, a be'e nye, a ke ny' atan, a jame nye soñ.

7 Éyoñ mewolo mela me ñga ye lôt, miñga wé a ñga nyi nda, te yeme jam d' ate bo. 8 Ane Pétrus a ñga jô nye na, Kate ma, ñge mi ñga kuane si abime va. Nye na, Ya, abime va. 9 Ane Pétrus a ñga jô nye na, Mi maneya bôndé fe'e na mi ve'ele Nsisime Tat' a jé? tame yen, mebo me bôt b' ate jame nyo nnôme soñ me ne mbé, b' aye be'e wo a ke wo atan. 10 An' a ñga ji'a ku si mebo mé a wu: éyoñ bendôman be ñga nyi nda, be ñga koé ny' a wuya, ane be ñga be'e ny' a ke ny' atan, a jame nye soñ fefele nnôm. 11 Ane bôte bese ya kirke a ba bese be ñga wô'ô mejô mete be ñga ko woñ abui.

12 Ane minlôman mi ñga bo mendem a bitua bi mam abui a mo map vôm bôt be ñga to; ane bese be ñga to nleme wua mbala'a si Salômô. 13 Bôte befe môte wua y' été a nji jibi ke tabe nsamba wop: ve bôt be ñga semé be; 14 ane be ñga kô'ôlane bôt abui be ñga buni Tate, abui befam a biñga; 15 nde be ñga be'e miñkôkon a ke mie minseñ, a bôé mie binoñ a akala, be ñga kômbô na éyoñ Pétrus a ye lôt, nsisiñe wé wo aye nambe mie, ja'ane môte wua. 16 Bôt abui be ñga sulan, be ñga so minlam afôla ya Yérusalem, be ñga zu miñkôkon a bôt mimbia minsisim mi ñga kpwe'ele: ane be ñga sabane bese.

17 Ve njô beprister a ñga kôlô si a bôte bese ba be be be ñga to (be mbe ñgame ya Besadutsér) ane meseñgan me ñga jaé be minlem, 18 ane be ñga be'e minlôman a ke mie nda mimbôk. 19 Alu éñgele Tat' a ñga di mbé ya nda mimbôk, a ke b' atan, a jô na, 20 Kelan, mi ke tebane tempel été a kate bôt mejô mese y' Ényiñe ji. 21 Éyoñ be ñga wô'ô mejô mete, be ñga nyine tempel été ésala tyé, a ye'ele bôt. Ane njô beprister a ñga zu a bôt ba be be be ñga to, a loene betyi'i mejô

a bivete ya nda Zambe bise ya bôte ya Israél, ane be ñga lôme bôt nda mimbô'ô be ke nyoñe be. 22 V' éyoñ bebo bisaé be ñga ke, be nji koé be nda mimbô' été; ane be ñga bulan a kate foé, 23 a jô na, Nda mimbô'ô bi ate yene je ndiban a mfetan, a beba'ale nda mimbô'ô be tele mimbé: éyoñ bi ate di mbé, bi nji koé môt été. 24 Éyoñ évete ya tempel a bemie beprister be ñga wô'ô mejô mete, be ñga bo te fe fe'e minlem amu ajô te, te yem ane jame te d' aye bo. 25 Ane môt a ñga zu kate be foé na, Bôt bi ñga ke be nda mimbôk be tele tempel été, a ye'ele bôt. 26 An' évete tempel a ñga k' a bebo bisaé, ane be ñga nyoñe be, te évô; amu be ñga ko bôte woñ, be za lume be mekok. 27 Éyoñ be ñga zu be, be ñga ke be be betyi'i mejô, ane njô beprister a ñga sili be, 28 a jô na, Bi ñga jô mia nya njôane na, Te ye'elane bôt jôé di: tama yenan, mi jaéya Yérusalem a mejô mi aye'ele bôt, mi aye zu metyi me môt ate be bia. 29 Ane Pétrus ba minlôman be ñga yalan a jô na, A Zamb' a bôt, bi ayiane dañe wô'ô Zambe. 30 Zambe ya bemvamba bañgan a ñga wômôlô Yésus nnye mi ñga tyelé kroitse yôp a wôé nye. 31 Nny' ate Zamb' a ñga bet a wo ya mbo nnôme wé, a ye bo Njô a Nyi bôt, a ve bôte ya Israél ñkôñelane minlem a njamane mam abé. 32 Bi ne bekañete ya mejô mete; nalé fe Mbamba Nsisim, Zamb' a ñga ve nye bôt be wô'ô nye.

33 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga dañe ya, a kômbô wôé be. 34 Ve môte wua ya betyi'i mejô a ñga tebe tetele, a mbe môte ya Farisér a mbe jôé na Gamaliél, a ñga bo a ye'ele'e bôte metiñ, bôte bese be ñga kañe nye, a ñga jô na, Tama keane bôt bet' atan ôb' aboñ. 35 An' a ñga jô be na, A bôte ya Israél, miabebien taba'ane ntye ane mi aye bo bôte ba. 36 Amu melu mvus Taédas a ñga kôlô si, a jô na, Mamien me n' éwôlô môt; bôt be ñga tôñe nye be ñga ye bo mintete minyin: bôt be ñga wôé nye; ane bôte bese be ñga tôñe nye be ñga tyaman, ajô dap ve wu ntuk. 37 Ajô môt at' e maneya, Yudas môte ya Galiléa a ñga to melu be ñga tili môé, a dutu bôte bevo'o be tôñe nye: émien f' a ñga wu; an' abime bôt e ñga tôñe nye e ñga tyaman. 38 Ajô te m' ajô mia na, Te boane bôte ba jam, jôka'ane be: amu ñge bôt be ñga bôndé fé'e nyô a jame di, ajô dap d' aye bo momo: 39 ve ñge Zamb' a n' ajô te, mi se ñgule ya tyame de; mi za wosane Zambe. 40 Ane be ñga mé'ete mejô mé: éyoñ be ñga loene minlôman mi zu vôm be ñga to, be ñga bibi be, a jô be beta njôane na, Mi te beta'a kobane jôé Yésus, ane be ñga jô'é be. 41 Ane be ñga kôlô be betyi'i mejô a wô' avak amu Zamb' a ñga lô be aka'a bôt d' ayiane jibi ékpwe'ele amu jôé te. 42 Melu mese tempel été a menda menda, be nji jô'é ye'ele bôt a kate be na Yésus a ne Kristus.

6 Melu mete, éyoñ beyé'é be ñga bo abui, Beyude ya Grikenland be ñga kobô Behébrér abé amu be nji bulu simesan miñkuse miap éyoñ be ñga kape bôte biôm môse mise. 2 Ane minlôman awôm a mibaé mi ñga loene nsamba beyé' ô zu, a jô be na, A nji bo mvaé na bi ali'i mejô me Zamb' a bo ésaé bidi. 3 A bobejañ, jeñane bôte zañbwa nsamba wônan bôte bese b' ajô na be ne mvo'é, be ne Nsisime minlem nelut, be jaéya yeme mam, mmbe bi ne ñgule ya telé ésaé ji. 4 Ve bia bi aye bo mbane ya ye'elane Zambe, a kate bôt mejô mé. 5 Ane bôte bese ya nsamba be ñga wô' ajô te mvaé: ane be ñga tope Stefanus, môt a ñga dañe buni Zambe, Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, a Filipus, a Prôkôrus, a Nikanôr, a Timôn, a Parménas, a Nikôlaus môte ya Antiôkien a ñga li'i mejô y' ayoñe dé a buni Zambe: 6 mmbe bete be ñga telé vôm minlôman mi ñga to: éyoñ be ñga mane ye'elane Zambe, be ñga beté be mo map.

7 Ane mejô me Zambe me ñga fôé; ane beyé'é be ñga dañe bo abui mfa'a ya Yérusalem; ane beta nsamba ya beprister a ñga wôk a buni.

8 Stefanus a mbe mvam a ñgu nelut, a ñga bo beta be mam a mendem vôm bôt be ñga to. 9 Ve bôte bevo'o be mbe bôte ya nda Zambe be ñga loene je na nda Zambe ya Belibertiner, a ba bevo'o ya Tsilitsien a ba be ya Asien,

be ñga sôane Stefanus bisô. 10 Ane be ñga bo te ngule ya yalane mejô mé, amu a mbe ñyeme mam, a Nsisim ô ñga to nye nlem. 11 An' be ñga señe bôt, mmbe bete be ñga jô na bi ñga wô'ô ny' a kobô'ô Môze a Zambe mejô m' ébiasé. 12 Ane be ñga dutu bôt, a bivete ya nda Zambe, a betili bekalate, be ñga ke vôm a ñga to, a bi nye, a ke ve nye betyi'i mejô, 13 a telé bôte b' abôte nye mejô, mmbe bete be ñga jô na, Môte nyô a bo te jô'é kobô mba vôme nyô a metiñe me Zambe abé: 14 Amu bi ñga wô'ô ny' a jô'ô na, Yésus ya Natsaret a ye tyame vôm nyô, a kôñelane fe biyem Môze a ñga ve bia. 15 Bôte bese be ñga to si vôm be ñga tyi'i mejô, be ñga lôbô nye mis, a yen asu dé, ñg' e mb' asu éñgel.

7 Ane njô beprister a ñga jô na, Yene mejô ma me nto nalé? 2 Ane Stefanus a ñga jô na, A bôt a bôbejañ a betate, vô'ôla'an. Zambe ya étôto' a ñga zu be émvame jañgan, Abraham, éyoñ a ñga to Mesôpôtamien, éyoñe t' a ñgenane te tabe Haran, 3 an' a ñga jô nye na, Kôlô'ô si jôé a bôt be vumane wo, ô ke mfa'a si m' aye liti wo. 4 An' a ñga kôlô si ya Bekaldér, a ke tabe Haran: éyoñ ésa wé a ñga wu, Zamb' a ñga va nye vôm ate a lôme nye si nyô nje mi to éyoñe ji: 5 a nji ve émien si te, momo, te k' abime vôme ya telé abo dé: v' a ñga tiñeti na a ye ve nye si éte, j' aye bo énjé a bon a ye biaé, éyoñe t' a ñgenane te mon. 6 Ane Zamb' a ñga jô fe na mvoñe bôte jé j' aye tab' éza si, bôte bete b' aye bo be belo a kpwe'ele be mimbu mintete minyin. 7 Zamb' a ñga jô be na, M' aye tyi'i ajô bôte b' aye bo be belo: éyoñ ajô te e maneya, wôna b' aye zu bo me bisaé vôme nyô. 8 An' a ñga ve ny' atiñe ya tyi'i metye: nalé Abraham a ñga biaé Isak a tyi'i nye atye melu mwom; ane Isak a ñga biaé Yakôb, a Yakôb a ñga biaé bimvam biañgan awôm a bibaé. 9 Ane bemvamba bete be ñga señgane Yôsef a kuane nye bôt be ke nye mfa'a ya Égipten: Zamb' a ñga to be nye, 10 an' a ñga va nye mbia be mam mese be ñga bo nye, a bo nye mvam a ve nye fe'e nlem asu Faraô njô bôte ya Égipten, an' a ñga telé nye njô bôte ya Égipten a nda j' ése. 11 Ane mfum bale ya zaé a ñga kui si se ya Égipten, a Kana'an ase, a mbia be mam abui: bimvam biañgan bi nji yene bidi. 12 Éyoñ Yakôb a ñga wô'ô na bidi bi ne Égipten, a ñga taté lôme bimvam biañgan alôme da. 13 Alôme ba Yôsef a ñga kate bobenyañe foé be yeme nye; ane Faraô a ñga yem ayoñe Yôsef. 14 Ane Yôsef a ñga lôme Yakôb, ésa wé, a bôt be ñga vumane nye bese, bôte mewôme zañbwa a betan, mbañete na be za'ak. 15 Yakôb a ñga ke Égipten; an' a ñga wu, émien a bimvam biañgan; 16 ane be ñga be'e be a ke be Sikem, a jame be mesoñ, Abraham a ñga kuse me a silber be bone be Hémôr, nlame ya Sikem. 17 Éyoñ atiñ Zambe a ñga tiñeti Abraham e ñga bo bebé, bôte be ñga dañe fôé abui Égipten, 18 akekui éyoñ njô bôt mfe a ñga jô bôte ya Égipten, a nji yeme Yôsef. 19 Môt at' a ñga du'u ayoñe dañgan, a kpwe'ele bimvam biañgan, nde be ñga ye wua miñkeñelé mi bone miape fé, mi za nyiñ. 20 Éyoñe te Môze a ñga bialé, a ñga dañ abeñ; a ñga nyañe mebé ñgon éla nda ésa wé: 21 éyoñ be ñga bôé nye fé, ñgone Faraô é ñga to'é nye, a ba'ale ny' ane mone wé. 22 Ane be ñga ye'ele Môze mam mese bôte ya Égipten be ñga yem; an' a ñga bo ñgu a mejô a ñga kobô a mam a ñga bo. 23 Éyoñ a ñga ye bo mimbu mewôm menyin, nleme wé ô ñga kômbô ke yene bobenyañe bé, bôte ya Israél. 24 A ñga yene môte wua, môt mf' a ñga kpwe'ele nye, an' a ñga kame nyô a ñga wu ébôm a wôé môte ya Égipten a butan abé a ñga bo: 25 a ñga si'a kona bobenyañe bé be ñga yeme na Zambe, a wo wé, a ñga ye nyi be; ve be nji yem. 26 Tyé kpwa, a ñga beta koé bôt be juan, an' a ñga kômbô ve be ñgbwa, a jô na, A bôt, mi ne bobenyañ; mi abo miabebien abé a jé? 27 Ve nyô a ñga bo monyañ abé a ñga tindi nye, a jô na, Z' a ñga telé wo njô a ntyi'i mejô woñgan? 28 Ye wo aye wôé me an' ô ñga wôé môte ya Égipten añgô'é? 29 Ane Môze a ñga mate amu njôane te, a ke bo ntabe si ya Midian, vôm at' a ñga biaé

bone befam bebaé. 30 Éyoñ mimbu mewôm menyin mi ñga lôt, a ñga yene éñgel fé été ñkôle ya Sinai, a to ñkaba'a nduan mon élé été. 31 Éyoñ Môze a ñga yene jame te, a ñga semé: au' a ñga ke bebé a tu'a lôbô, ane Tat' a ñga jô na, 32 Me ne Zambe ya benyo bimvam, me ne Zambe y' Abraham, ba Isak, a Yakôb. Ane Môze a ñga fô'ôban, te jibi lôbô. 33 Ane Tate a ñga jô nye na, Va'a bikôndé mebo môé: amu vôm ô tele le a ne mbamba si. 34 Me yeneya fo'o mbia be mam bôte bam b' ayen Égipten a wô'ô mintaé miap, a ma me soya yôp a zu va be: ajô te za'ak, m' aye lôme wo Égipten. 35 Môze nyô, nny' ate be ñga ben, a jô nye na, Z' a ñga telé wo njô bôt a ntyi'i mejô? nny' ate Zambe a ñga lôm a bo njô bôt a nyi bôt, a wo éñgel a ñga yene mon élé été. 36 Môt at' a ñga nyoñe b' a ke be, éyoñe te a maneya bo bitua bi mam a mendem si ya Égipten, a mañ me n' évele, a fé été, mimbu mewôm menyin. 37 Nnye a ne Môze a ñga jô bôte ya Israél na, Ñkulu mejô Zamb' a ye telé be mia a ye so bobenyañe benan, a funane ma. 38 Nny' ate fe ba éñgel a ñga kobô nye ñkôle ya Sinai, be ñga to ésulane bôt mfa'a fé été, ba be bimvam biañgan be ñga to: a ñga nyoñe mejô y' ényiñ a ve bia me: 39 nny' ate bimvam biañgan bi ñga vini be wô'ôk ane be ñga tindi ny' a kôlô vôm be ñga to, amu be ñga kômbô bulane Égipten, 40 ane be ñga jô Arôn na, Bo'o bia bezambe befe b' aye ke bia ôsu amu ajô Môze nyô, ny' a ñga so bia éyoñ bi ñga so si ya Égipten, bi te yeme jôm é boya nye. 41 Melu mete be ñga bo mon nyat, a zu ve biôm ñgunemelan éte, a wô' avak amu mam bebien be ñga bo a mo map. 42 Ane Zamb' a ñga kôñelan, a li'i be kañe biôm bise ya yôp; nd' e ne ntilane bekalate bekulu mejô na,

Ye mi ñga tyi'i me betit, a ve me biôm
Mimbu mewôm menyin fé été, a nda bôte ya Israél?

43 Mi ñga be'e nda Molok, a ôteté ya Zamb' ô ne jôé na Remfan,
Bive'ela'a bite mi ñga bo a kañe bie:
M' aye ke mia miñkôm Babilôn yat.

44 Bimvam biañgan bi ñga bili nda Zambe a ñga kañete mejô mé fé été an' a ñga tiñeti, a ñga jô Môze na, Lôñe j' éve'ela' an' ô ñga yen. 45 Nje fe, bimvam biañgan be ñga k' éyoñ be ñga bialé, be ñga ke j' éyoñ ba be Yôsua be ñga nyoñe mesi ya meyoñe mese Zamb' a ñga titan, meyoñe mete me ñga mate bimvam biañgan, akekui melu David a ñga to; 46 Nny' at' a ñga yene mvam be Zambe, a kômbô yen nda vôm Zambe ya Yakôb a ye tabe. 47 Ve Salômô a ñga lôñe nye nda. 48 Akôsa bo nalé, Nyô A dañe Yôp te tabe menda me ne nlôñan a mo; aval' ane ñkulu mejô a jô na,

49 Yôp e n' éto jam,
A si, jôm m' atelé mebo mam:
Tat' a jô na, Z' aka'a nda mi aye lôñe ma?
Ñge vôm m' aye wo'an a ne vé?

50 Ke wo wom ô ñga té mam ma mese?

51 A bôt, mi ne melo, mi te nye'e metiñe me Zambe, te wôk, mi aben Mbamba Nsisim melu mese: ane bimvam bienan bi ñga bo, nalé fe mi abo. 52 Môt mbé ya bekulu mejô bimvam bienan bi ñga bo te kpwe'ele? be ñga wôé ba be ñga liti ôsu na, Môt a ne zôsô a ye so; éyoñe ji mi maneya koñe nye, a wôé nye; 53 mia mi ñga nyoñe metiñe me Zamb' ane b'éñgel be ñga tiñeti, ve mia te ba'ale.

54 Éyoñ be ñga wô'ô mejô mete, be ñga dañe wô' ôlune minlem, ve ye kô'é nye mesôñ. 55 Ve Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, an' a ñga bo mbane ya lôbô yôp, a yen étôto'o Zambe, a Yésus a tele mbo nnôme Zambe, 56 a jô na, Tamaka yenan, me lô yôp de kanda'an, a Mone môt a tele mbo nnôme Zambe. 57 Ane be ñga bete metyiñi a dibe melo map, a ke mimbile vôm a ñga to, nleme wua; 58 be ñga va nye nlam été, a lume nye mekok: beyen be ñga bôé meñgômesane map mebo me ndôman é mbe jôé na Saulus. 59 Ane be ñga lume Stefanus mekok, a ñga loene Tate, a jô na, A Tate Yésus, nyoñ nsisime wom. 60 An' a ñga kute meboñe si, a bete tyiñi yôp, a jô na, A Tat, te ve bôte ba

8 mekua mbia ajô nyô. A maneya jô ajô te, an' a ñga wu. 1 Ane Saulus a ñga me'ete na be wôé nye.

Môse te be ñga taté dañe kpwe'ele kirk' é mbe Yérusalem; ane be ñga tyamane bese mefôla mese ya Yudéa a Samaria, ve minlôman étam mi ñga li'i. 2 Ane bôte ya zôsô be ñga jame Stefanus soñ, be ñga dañe yi nye. 3 Ane Saulus a ñga tyame kirke, a nyi menda mese, a dutu befam a biñga, a ke be nda mimbôk.

4 Ajô te bôt be ñga tyaman be ñga ke minlam minlam, a kate bôt mejô me Zambe. 5 Ane Filipus a ñga ke nlame ya Samaria, a kañete bôte Kristus. 6 Bôt be ñga to ésulan be ñga bo nleme wua, a vô'ôlô mejô Filipus a ñga kobô éyoñ be ñga wôk a yene fe mendem a ñga bo. 7 Amu mimbia minsisim mi ñga to bôte minlem été abui mi ñga kôlô, a yôn, a bete metyiñ: a bôte befe abui be mbe nyemelan a minyeyem be ñga saban. 8 Ane bôte ya nlame te be ñga dañe vak.

9 Ane môt éziñ, a mbe jôé na Simôn, a ñga bo a bo'o mame ya bemvi'i nlame te melu mvus, ane bôte ya Samaria be ñga semé nye, émien a ñga jô na, Me n' éwôlô môt: 10 be ñga vô'ôlô nye bese, ba be mbe boñgô a ba be mbe benya bôtô, a jô na, Môte nyô a ne ñgule Zambe nje b' ajô na é ne Anen. 11 Ane be ñga buni nye, amu melu abui be ñga semé bitua bi mame ya medu'an a ñga bo. 12 V' éyoñ be ñga buni mbamba foé Filipus a ñga kate b' ajô ayoñe Zamb' a jôé Yésus Kristus, be ñga baptizôban, befam a biñga. 13 Ane Simôn émien f' a ñga buni: a ñga baptizôban, a ke tabe vôme Filipus a ñga to; éyoñ a ñga yene mendem a beta be mam Filipus a ñga bo, a ñga semé.

14 Éyoñ minlôman mi ñga to Yérusalem mi ñga wô'ô na bôte ya Samaria be nyoñeya mejô me Zambe, be ñga lôme be Pétrus ba Yôhanes: 15 éyoñ be ñga kui, be ñga ye'elane Zamb' ajô dape na be nyoñ Mbamba Nsisim: 16 amu a ñgenane te kui be môte wua ya nsamba wop: ve be ñga baptizôban a jôé Tate Yésus. 17 Éyoñe te be ñga beté be mo, ane be ñga nyoñ Mbamba Nsisim. 18 Éyoñ Simôn a ñga yen ane bôt be ñga nyoñ Mbamba Nsisim, amu minlôman mi ñga beté be mo, a ñga ye ve b' akum, a jô na, 19 Va'ane fe me ñgul éte, wôna môt ase m' abeté mo a ye nyoñ Mbamba Nsisim. 20 Pétrus a ñga jô nye na, Silber wôé ve jañe be womien, amu wo ate si'a kona wo aye kuse jôm Zamb' a ve, a akum. 21 Ô nji bo ñgab ñge jôm ajô di été: amu nleme wôé ô nji bo zôsô asu Zambe. 22 Ajô te kôñelan nlem jam abé wo ate bo di, ô ye'elane Tate, ndô'ôtô ajô wo ate simesan nleme wôé d' aye jamban. 23 Amu me yeneya na wo asiñe Zambe, a mam abé me biya wo. 24 Ane Simôn a ñga yalan a jô na, Mi ye'ela'ane Tat' ajô dame na mam mi ate jô te ke jame da d' aye zu be ma.

25 Éyoñ be ñga mane kobô a kate mejô me Tate, be ñga bulane Yérusalem, a kate mbamba foé minlam abui ya Samaria.

26 Ane éñgele Tat' a ñga kobô Filipus, a jô na, Kôlô'ô, ô ke mfa'a ye sid akekui zen j' akôlô Yérusalem a ke Gatsa: vôm at' a ne fé. 27 An' a ñga kôlô si a ke: an' a ñga koé môte ya Étiôpien a mbe miak, a mbe beta évete ya Kandatse miñga a mbe njô bôt si ya Étiôpien, a ñga ba'al' akume dé ese, a ñga ke Yérusalem a ye'elane Zambe; 28 éyoñ a ñga bulan, a ñga to si vagan, a lañe kalate ñkulu mejô Yésaya. 29 Nsisim ô ñga jô Filipus na, Kele bebé vagan, ô ke nsamba te. 30 Ane Filipus a ñga ke mbile vôm môt at' a ñga ke, a wô' an' a lañe kalate Yésaya ñkulu mejô a jô nye na, Ye wo ayem mejô wo alañ? 31 Au' a ñga jô na, Me ne ñgule ya yem aya, ñge môt mfe te liti ma? An' a ñga ye'elane Filipus a jô na, Betek, ô zu tabe ne. 32 Mejô ya kalate Zamb' a ñga lañ me mbe na,

A mbe ndutan ane ntômba b' ake wôé;
Aval' ane mon ntômba a to évô éyoñ bôte b' atyi'i nye mevu,
Nalé f' a nji kui anyu dé:
33 Éyoñ be ñga kpwe'ele nye, be nji tyi'i ajô dé zôsô:
Z' a ne kañete mame ya miaé wé?
Amu be ñga wôé ny' a va nye si nyô.

34 Ane miak ô ñga kobô Filipus, a jô na, M' aye'elane wo na, z' a n' ajô ñkulu mejô a kobô di? y' émien, ye môt mfe? 35 Ane Filipus a ñga yalan, a kañete mejô me Yésus, a taté vôm a ñga lañ. 36 Éyoñ be ñga ke zen be ñga kui ôsôé; ane miak ô ñga jô na, Tame yen, mendim me ne va; jé j' akame me m' aye baptizôban? 38 An' a ñga jô mba'ale vagane na, Tebe'e, ane be ñga ke mendim été beba, Filipus a miak; an' a ñga baptizô nye. 39 Éyoñ be ñga kôlô mendim été, Nsisime Tat' ô ñga to'é Filipus; miak ô nji beta yene nye, an' a ñga ke zene jé a vak. 40 Ane be ñga yene Filipus Asdôd: éyoñ a ñga lôt, a ñga kate mbamba foé minlam mise, akekui Tsésaria.

9 Saulus a ñgenan ayo'o nlem, a kômbô wôé beyé'é be Tate, an' a ñga ke be njô beprister, 2 a sili nye na a ve nye bekalat' a ke menda me Zambe ya Damaskus, ñg' a ye yene bôte b' abuni Zen éte, ñge befam ñge biñga, a ñga ye ke be ñka'an ñgata'a Yérusalem. 3 A ñga bo na, éyoñ a ñga ke zen, a ñga kui bebé Damaskus: atemeteme na éfufup é ñga faé vôm a ñga tele é so'o yôp. 4 An' a ñga ku si, a wô'ô tyiñ a jô nye na, A Saulus, A Saulus, wo akpwe'ele m' a jé? 5 An' a ñga jô na, Ô ne za, A Tat? Nye na, Me ne Yésus wo akpwe'ele: 6 kôlô'ô si, ô ke nlam, b' aye kate wo ane wo ayiane bo. 7 Ane bôt ba be be be ñga ke zen be ñga tele bivô, be ñga wô'ô tyiñ, te yene môt. 8 Ane Saulus a ñga kôlô si; éyoñ a ñga kui mise mé, a nji yene jôm; an be ñga bi nye wo, a ke nye Damaskus. 9 An' a ñga to melu mela, te yen, te di, te nyu.

10 Ve nyé' éziñ a ñga to Damaskus, a mbe jôé na Ananias; ane Tat' a ñga jô nye biyiyeme na, A Ananias. An' a ñga jô na, A Tat, me nyô. 11 Tat' a ñga jô nye na, Kôlô'ô si, ô ke nseñ ô ne jôé na Zôsô, ô ke nda Yudas a sili môt ane jôé na Saulus, môte ya Tarsus: amu a ye'elane Zambe: 12 a yeneya môt a ne jôé na Ananias a nyin nda, a beté nye mo, ajô te a ye bo ñgule ya yen. 13 Ananias a ñga yalane na, A Tat, me maneya wô' a bôt abui ajô môt ate, abim mbia be mam a ñga bo mbamba be bôte bôé Yérusalem: 14 nalé fe va, a bili ñgule ya ka'a bôte bese b' aloene jôé dôé, ñgul éte j' aso be bemie beprister. 15 Ve Tat' a ñga jô nye na, Kelek: amu a ne mbo ésaé me ñga top, a ye kate jôé dam bôt be ne te yeme Zambe, a bejô bôt, a bôte ya Israél: 16 amu m' aye liti ny' abime mam a yiane jibi amu jôé dam. 17 Ananias a ñga kôlô, a nyi nda; an' a ñga beté nye mo mé, a jô na, A mojañe Saulus, Tate Yésus, nny' ô ñga yen zene yôp éyoñ ô ñga zu, émien a lômeya ma, nde wo aye bo ñgule ya beta yen a mis, a Mbamba Nsisim a ye jaé wo nlem nelut. 18 Biôm bi afunan ane bibas bi ñga ji'a ku mise mé, an' a ñga beta yen; ve kôlô si a baptizôban; 19 an' a ñga di bidi, a bo ñgu.

A ñga to abe melu Damaskus, ba beyé'é be mbe wôé. 20 An' a ñga ji'a kañete bôte menda me Zamb' été na Yésus a ne Mone Zambe. 21 Ajô te bôte bese be ñga wô'ô nye be ñga dañe semé, a jô na, Ke nyin' a ne môt a ñga tyame bôt Yérusalem be ñga buni jôé di? an' a ñga zu ne amu ajô di na a ye ke be miñka'ane be bemie beprister. 22 Ane Saulus a ñga dañe bo ñgu, Beyude be ñga to Damaskus be ñga to nevema amu mejô mé éyoñ a ñga liti be na môt at' a ne Kristus.

23 Éyoñ melu abui me ñga lôt, Beyude be ñga bôndé fek ane b' aye wôé nye: 24 ane Saulus a ñga yeme fe'e jap. Ane be ñga mombô mimbé alu ba môs be ñga ye wôé nye: 25 ane beyé'é bé be ñga nyoñe ny' alu, a da nye mbé akak, a sili nye si a to ñkoé été.

26 Éyoñ a ñga kui Yérusalem a ñga ve'ele tabe nsamba beyé'é: ane be ñga ko nye woñe bese, te buni na a ne ñyé'é. 27 Ve Barnabas a ñga nyoñe nye, a ke nye be minlôman, a kate be an' a ñga yene Tate zene yôp, a kate fe b' ane Tat' a ñga kobô nye, a kate fe b' an' a ñga kañete mejô, te ko woñ, Damaskus a jôé Yésus. 28 An' a ñga tabe nsamba wop a bo kelek a bulan Yérusalem, an' a ñga kate mejô a jôé Tate, te ko woñ: 29 an' a ñga kobô, a sôane Beyude bisô, ane be ñga jeñ ane be ne wôé nye. 30 Éyoñ boben-

yañ be ñga yem ajô te, be ñga ke nye Tsésarien, a lôme nye Tarsus.

31 Nalé bôte ya kirke afôla ya Yudéa a Galiléa a Samaria ase be ñga tabe mvo'é, a yé'é benya mejô; éyoñ be ñga semé Tate, a Mbamba Nsisim a ñga volô be minlem, ane be ñga kô'ôlane bôt abui.

32 A ñga bo na, éyoñ Pétrus a ñga ke mefôla mese, a ñga ke be bôte Yésus be nga to Lida. 33 An' a ñga koé môt éziñe wôé, a mbe jôé na Enias, a ñga bômbô énoñe jé mimbu mwom, amu a mbe nyemelan. 34 Ane Pétrus a ñga jô nye na, A Enias, Yésus Kristus a saé wo: kôlô'ô si, ô kôm énoñe jôé. An' a ñga ji'a kôlô si. 35 Bôte bese be ñga to Lida a Sarôn, be ñga yene nye, ane be ñga kôñelane minlem a buni Tate.

36 Nyé' éziñ a ñga to Yopé a mbe jôé na Tabita, ñkobô mfe b' alo nye na Gatsele: miñga at' a ñga jaé bo mame ya mvam a éñgôñgo. 37 A ñga bo na, melu met' a ñga ya'a, ve wu: éyoñ be ñga wo'o nye mendim, be ñga bôé ny' étun nda ya yôp. 38 Amu Lida a mbe bebé Yopé, beyé' éyoñ be ñga wô'ô na Pétrus a ne wôé, be ñga lôme bôte bebaé be ke ye'elane nye na a ji'a zu. 39 Ane Pétrus a ñga kôlô si, ba be be be ñga ke. Éyoñ a ñga kui, be ñga ke ny' étun nda ya yôp: ane biñga be ñga to miñkus bese be ñga tele fefele jé, be ñga yi, a liti biwoman a meñgômesan Gatsele a ñga bo bie éyoñ a ñga ve. 40 Ane Pétrus a ñga kuli bôte bes' atan, a kute meboñe si, a ye'elane Zambe: an' a ñga veñesan mfa'a ya mbim ô ñga bô, a jô na, A Tabita, kôlô'ô si. An' a ñga kui mis; éyoñ a ñga yene Pétrus, a ñga tebe teto. 41 An' a ñga bi nye wo, a bete nye si; an' a ñga loene bôte ya Yésus a biñga be ñga to miñkus, a ve be ny' a nyiñeya. 42 Ane bôte bese ya Yopé be ñga semé ajô te: abui be ñga buni Tate. 43 An' a ñga tabe Yopé melu abui be Simôn, môt a ña bo kôme bikôp.

10 Môt éziñ a ñga to Tsésaria, a mbe jôé na Kôrnélius, évet nsamba bezimbi ntete wua b' alo wô na nsamba ya Italien, 2 a mbe môte ya zôsô, a ñga ko Zambe woñ a nda j' ése, a ñga jaé ve bôte biôm a ye'elane Zambe melu mese. 3 A ñga yen étua jôm éyoñe môs ô ñga ye bo mewolo ébu, éñgele ya Zamb' a ñga zu vôm a ñga to, a jô nye na, A Kôrnélius. 4 An' a ñga lôbô nye, a ko woñ, a jô na, E n' aya, A Tat? A ñga jô nye na, Meye'elane môé a mvean wo ave bôte biôm, Zambe a yen a simesan. 5 Éyoñe ji lôme bôt Yopé be zu Simôn, a ne jôé fe na Pétrus: 6 a to be Simôn môt a wô'ô kôme bikôp, nda j' é ne bebé nsele mañ. 7 Éyoñ éñgel a ñga kobô, a ñga kôlô, an' a ñga loene bôte bebaé be ñga bo ésaé nda jé, a bezimbi ba be be be ñga to melu mese, a ñga lo ny' a mbe zôsô: 8 a maneya kate be mam mese, an' a ñga lôme be Yopé.

9 Tyé kpwa, éyoñ be ñga ke zen, a kui bebé nlame te, Pétrus a ñga ke ye'elane Zamb' andile yôp, éyoñe t' a mbe bebé mewolo mesamen: 10 a ñga wô'ô zaé, a kômbô di: be ñgenane be yame bidi an' a ñga ku som a yen étua jôm: 11 a ñga yene yôp e kanda'an a jôm é sisek, aval' ane ndombo éndelé ntiñetan mesu menyin, be ñga jô'é je si: 12 Betit mevale mese me mb' été, a biôm bi anyi'itane si, a anone ya yôp. 13 Ane tyiñ é ñga so a jô nye na, Kôlô'ô si, Pétrus; wôék, ô di. 14 Ve Pétrus a ñga jô na, Sa nalé, A Tat; amu me nji di jôm é ne mvin a étyi. 15 Ane tyiñ é ñga so aso ba na, Jôme Zamb' a tuneya, wo te yene j' ane jôm é ne mvin. 16 Jame t' e ñga bo mebo mela: an' éndelé t' é ñga ji'a bulane yôp été.

17 Pétrus a ñgenane te fe'e nlem mfa'a ya jam a ñga yene biyiyem ane d' asu'ulan, ateme na bôt Kôrnélius a ñga lôm, be maneya sili nda Simôn, be ñga tele mbé akak, 18 ane be ñga loen a sili ñge Simôn, a ne jôé afe na Pétrus, a ne wôé. 19 Pétrus a ñgenan a simesane jôm a ñga yen biyiyem, ane Nsisim ô ñga jô nye na, Tame yen, bôte bela b' ajeñe wo. 20 Kôlô'ô si, ô sise si, ô ke nsamba wop, te sôane bisô: amu me ñga lôme be. 21 Ane Pétrus a ñga sise si, a ke vôm bôte bete be ñga tele, a jô na, Ma me ne môt mi ajeñ: za jôm mi ate zu bo? 22 Ane be ñga jô na, Mbamba éñgele Zamb' a ñga jô Kôrnélius, évete be-

zimbi ntete wua, môte ya zôsô, a ko fe Zambe woñ, bôte bese ya Beyude b' akañete nye mvaé, na a lo wo, ô ke nda jé, a wô'ô mejô môé. 23 An' a ñga loene be nda été, a ba'ale be.

Alu da e lôteya, an' a ñga kôlô si, a ke nsamba wop, a bobenyañe bevo'o ya Yopé be ñga ke liti nye. 24 Tyé kpwa, ane be ñga kui Tsésaria. Kôrnélius a ñga yañge be, a maneya sulane bôt be ñga vumane ny' a bemvôé bé. 25 Éyoñ Pétrus a ñga nyi nda, Kôrnélius a ñga tôbane nye, an' a ñga ku si bebé mebo mé a kañe nye. 26 Ane Pétrus a ñga bete nye si, a jô na, Tebe'e tetele: mamien fe me ne môt. 27 A ñgenan a kobô'ô nye, an' a ñga nyi nda, a koé bôt abui be maneya sulan; 28 an' a ñga jô be na, Mibebien mi ayeme na metiñ me ne na môte ya Beyude te ke fulane môte ya ayoñe fe; ve Zamb' a maneya liti me na me ne te yiane loene môte wua mvin ñge étyi: 29 ajô te nde me ñga zu, te sôane bisô éyoñ mi ñga loene ma. Nde m' asili na mi ñga loene m' a jé? 30 Ane Kôrnélius a ñga jô na, Melu me lôteya menyin, nne me ñga bo me ye'elane Zambe nda jam a va, éyoñ môse wo abo mewolo ébu ane bôte be wô'ô bo be ye'ela'an; ateme na môt a ntele m' ôsu a be' étôto'o ñgômesan, 31 a jô na, A Kôrnélius, Zamb' a wô'ôya meye'elane môé, a yeneya f' a simesane mvean wo ave bôte biôm. 32 Ajô te, lôme bôte Yopé, a loene Simôn, a ne jôe afe na Pétrus; a to nda Simôn môt a wô'ô bo kôme bikôp é ne mfôme mañ. 33 Ajô te me ñga ji'a lôme bôt be zu loen wo; ô boya mvaé amu ô soya. Ajô te bi ne va éyoñe ji, Zamb' a lô, a bi wô'ô mam mese Tat' a ñga jô wo. 34 Ane Pétrus a ñga kobô a jô na,

Me yemeya fo'o na Zamb' a nji nye'e ñgumba môt: 35 ve meyoñe mese môt a ko nye woñ a bo mame ya zôsô, nnye Zamb' a yen mvaé. 36 Mejô a ñga lôme bôte ya Israél, a kate be foé ya mvo'é amu Yésus Kristus (nny' a n' Ésa bôte bese)—37 mejô mete mibebien mi ayem, mme a ñga kañete si ya Yudéa ése, atatê Galiléa, éyoñe te mbaptizô bôte Yôhanes a ñga kañete ô ñga man; 38 akôsa bo Yésus ya Natsaret, ane Zamb' a ñga wo'o nye Mbamba Nsisim a ñgu: émien a ñga ke minlam minlam, a bo bôt mvam, a saé bôte bese Satan a ñga kpwe'ele; amu Zamb' a ñga to be nye. 39 Bia bi ne bekañete ya mam mes' a ñga bo si ya Beyude a Yérusalem; nnye fe be ñga wôé, a tyelé nye kroitse yôp. 40 Nny' ate Zamb' a ñga wômôlô môse lale, a ve nye bôt be yene nye, 41 sa bôte bese, ve ba Zamb' a ñga taté top, bi be be bi ñga di a nyu a nye, éyoñe t' a wômôya. 42 An' a ñga jô bia nya njôane na bi kate bôte mejô me Zambe, a kañete bôte na nyin' a ne môt Zamb' a ñga telé a bo Ntyi'i mejô ya bôte be ve a ba be ne miñwuan. 43 Bekulu mejô bese b' akañet' ajô dé na môt as' a buni ny' a ye jambane mam abé.

44 Pétrus a ñgenan a kobô'ô mejô mete, ane Mbamba Nsisim a ñga zu be bôte bese be ñga wô'ô mejô me Zambe. 45 Bôte be mbe mintyi'iban metye a mbunan be ñga semé, bôte bete be ñga so nsamba Pétrus, amu Zamb' a ñga ve bôt be ne te yeme Zambe Mbamba Nsisim. 46 Amu a ñga wô'ô be be kobô'ô miñkobô a wumu Zambe. 47 Éyoñe te Pétrus a ñga jô na, Ye môt a ne ñgule ya kame mendim bôte ba be bo te baptizôban, mmbe bete be maneya nyoñ Mbamba Nsisim ane bia? 48 An' a ñga jô be na be baptizôban a jôé Yésus Kristus. Ane be ñga ye'elane nye na, Tame tabe va abe melu.

11 Minlôman a bobenyañ be ñga to Yudéa be ñga wô'ô na bôt be ne te yeme Zambe be maneya buni mejô me Zambe. 2 Éyoñe Pétrus a ñga kui Yérusalem, bôt be mbe mintyi'ibane metye be ñga sôane nye bisô, 3 a jô na, Ô ñga ke be bôt be ne minsôso, mi be be mi ñga di. 4 Pétrus a ñga taté kobô a kañete be mam mes' a ñga yen, a jô na, 5 Me ñga to nlam ô ne jôé na Yopé, me ye'elane Zambe: me ñga ku som a yene jôm é sise si, aval' ane beta ndombo éndelé é so'o yôp été ntiñetane mesu menyin; an' é ñga kui vôm me ñga to: 6 éyoñ me ñga lôbô je, me ñga fombô, a yene betite ya nlam a betite ya fé, a biôm bi anyi'itan a anone ya yôp. 7 Ane me ñga wô'ô

fe tyiñ é jô'ô me na, Kôlô'ô si, Pétrus; wôéôk, ô di. 8 Ve me ñga jô na, Sa nalé, A Tat, amu jôm é ne mvin ñge étyi é nji nyine m' anyu. 9 Ane tyiñ é ñga beta so yôp aso ba, a jô na, Jôm Zamb' a tuneya, te yene je mvin. 10 Jame t' e ñga bo mebo mela: ane biôm bise bi ñga beta bulane yôp été. 11 Atemeteme na bôte bela be ntele mbala'a si nda bi ñga to, be ñga so Tsésaria be za'a loene ma. 12 Ane Nsisim ô ñga jô me na, Mi be be, kelan, te sôan. Bôbejañe ba besaman be ñga ke liti ma; ane bi ñga ke nyi nda môt ate. 13 An' a ñga kate bia an' a ñga yen éñgel a tele nda j' été, a jô na, Lôme bôte Yopé be loene Simôn, a ne jôé afe na Pétrus, a zu; 14 nny' a ye jô wo mejô m' aye nyi wo a nda jôé ése. 15 Éyoñ me ñga taté kobô, Mbamba Nsisim a ñga zu be be, aval' an' a ñga taté zu be bia. 16 Ane me ñga simesan ajô Tat' a ñga jô na, Yôhanes a ñga baptizô fo'o bôt a mendim; ve mia mi aye baptizôban a Mbamba Nsisim. 17 Ajô te ñge Zamb' a ñga ve be Mbamba Nsisim an' a ñga ve bia éyoñ bi ñga buni Tate Yésus Kristus, me mbe za me ñga bo ñgule ya bame Zambe? 18 Éyoñ be ñga wô'ô mejô mete, be ñga tabe bivô, a kañe Zamb' a jô na, Nalé ate Zamb' a maneya ve fe bôt be ne te yeme Zambe ñkôñelane minlem be nyiñ.

19 Ajô te bôt be ñga tyamane mimfa'a mis' amu ékpwe'ele be ñga taté kpwe'ele bôt amu Stefanus, be ñga ke kui Fénitsien a Tsipern a Antiôkien, a kate mejô me Zambe, ve Beyude étam. 20 Bôte bevo'o be mbe bôte ya Tsipern a Kiréne, éyoñ be ñga kui Antiôkien, be ñga kobô fe Begrike, a kañete be mejô me Tate Yésus. 21 Ñgule Tat' é mbe be be: bôt be ñga buni abui be ñga kôñelane minlem be Tate. 22 Ane foé y' ajô bôte bete é ñga ke melo me bôte ya kirke é mbe Yérusalem: ane be ñga lôme Barnabas a ke Antiôkien: 23 éyoñ a ñga kui wôé a yen mvame Zambe, a ñga vak; an' a ñga tu'a lebe be bese na be tabe'e be Tate ñgule minlem: 24 amu a mbe môte ya zôsô, nalé fe Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, a ñga jaé buni: be ñga kô'ôlane bôt abui be Tate. 25 An' a ñga kôlô a ke Tarsus, a jeñe Saulus: 26 éyoñ a ñga yene nye, a ñga ke nye Antiôkien. A ñga bo a bo'o na ñgum mbu be sulane kirke, a ye'ele bôt abui; ane be ñga taté loene beyé'é na Bekristen, Antiôkien.

27 Melu mete bekulu mejô be ñga so Yérusalem a ke Antiôkien. 28 Bôte bete môte wua a ñga tebe tetele, a mbe jôé na Agabus, a liti bôt a ñgule ya Mbamba Nsisime na beta mfum bale ya zaé a ye kui si se: jame t' e ñga bo melu me ya Klaudius. 29 Beyé'é be ñga jô na b' aye volô bobenyañe be to Yudéa, a lôme be biôm, môte wua a ye ve abim a ne ñgule ya ve: 30 nalé be ñga bo, be ñga lôme bie bivete ya menda me Zambe nsamba Barnabas ba Saulus.

12 Melu mete njô bôt Herôdes a ñga taté kpwe'ele bôte bevo'o ya kirke. 2 A ñga wôé Yakôbus, monyañ Yôhanes, a ñkpwaté mekôn. 3 Éyoñ a ñga yene na Beyude be ñga nye'e ajô te, a ñga ke fe bi Pétrus. Melu mete be ñga di fembé é ne te vus. 4 Éyoñ a ñga bi nye, a ñga ke nye nda mimbôk, a telé minsamba bezimbi minyin, nsamba wua bôte benyin, be nonô nye; a ñga kômbô na Paska é mane lôt, a ke ve nye bôt. 5 Ajô te Pétrus a ñga va nda mimbôk: ve bôte ya kirke be ñga bo mbane ya ye'elane Zamb' ajô dé. 6 Éyoñ Herôdes a ñga ye ke ny' atan, alu te Pétrus a ñga to ôyo zañe bezimbi bebaé, ñka'an a ñgôkop ébaé: a beba'ale be to mbé si be nonô nda mimbôk. 7 Atemeteme na éñgele Tate a tele nye fefe, an' éfufup é ñga faé nda été: an' a ñga bibi Pétrus avel abum a vele ny' ôyo, a jô na, Kôlô'ô si avô. Ane ñgôkop é ñga sotane mo mé. 8 An' éñgel a ñga jô nye na, Tiñeti'i ases añgeteñ, a jaé bikôndé mebo. An' a ñga bo nalé. An' a ñga jô nye na, Vutu'u ñgômesane jôé nyô, ô tôñe ma. 9 An' a ñga k' atan a tôñe nye: a nji yeme na ajô éñgel a ate bo e ne nya ajô, a ñga si'a kona a yeme biyiyem. 10 Éyoñ be ñga lôt mba'ale wua a nyô ba, be ñga kui mbé aka' ô mbe étyé mfa'a ya nlam; ñwô ôbien ô ñga di be tele: ane be ñga kui yat a ke lôte nseñe wua: ane éñgel a ñga ji'a jañe nye mis. 11 Éyoñ fe' é ñga bo Pétrus

nlem, a ñga jô na, Éyoñe ji m' ayeme fo'o na Tat' a lômeya éñgele wé a va me mo me Herôdes, a mbunan ôse Beyude be ñga buni. 12 Éyoñ a ñga bôndé fek, a ñga ke nda Maria nyia Yôhanes. Yôhanes a mbe jôé afe na Markus; vôm ate bôt abui be ñga sulane be ye'ela'an Zambe. 13 Éyoñ a ñga kute mon mbé ya beta mbé ya akak, ñgon é ñga zu jom é mbe jôé na Rôde. 14 Éyoñ a ñga yeme tyiñe Pétrus, a nji di mbé amu a ñga wô' avak, an' a ñga ke mbi nda été a kate bôte na Pétrus a tele mbé akak. 15 Ane be ñga jô nye na, Wo aso' étyi. An' a ñga tu'a jô na, M' abele e ne nalé. Ane be ñga jô na, A n' éñgele wé. 16 Ve Pétrus a ñga bo mbane ya kut mbé: éyoñ be ñga di wô, be ñga yene nye, ane be ñga semé. 17 An' a ñga fepe be wo be tabe bivô, a kate b' ane Tat' a ñga va nye nda mimbôk. An' a ñga jô na, Mi kate Yakôbus mam ma, a bobejañ. An' a ñga kôlô a ke vôm mfe. 18 Éyoñe tyé é ñga lendé, bezimbi be ñga dañe fô'ôban, te yeme jôm j' ate bo Pétrus. 19 Éyoñ Herôdes a ñga jeñe nye, te yene nye, a ñga fas ajô te be beba'ale, a jô bôte na, Wôéôkane be. An' a ñga kôlô Yudéa a ke Tsésaria, a lañgane wôé.

20 A ñga dañe ya bôte ya Tirus a Sidôn: ane be ñga zu vôm a ñga to nleme wua wua, be maneya lat ñbwa be Blastus, mba'ale njô bôt ate, be ñga sili na be bo ñbwa, amu bôte ya si jap be ñga nyoñe bidi ya si njô bôt ate. 21 Éyoñ môs be ñga tiñeti ô ñga kpwan, Herôdes a ñga jaé ñgômesan njô bôt, an' a ñga tab' éto njô bôt a kobô be mejô. 22 Ane bôt be ñga bete metyiñ yôp, a jô na, Tyiñe Zamb' éziñe nyô, é nji bo tyiñe môt. 23 An' éñgele Tat a ñga ji'a bi nye, amu a nji ve Zambe duma: ane minsoñ mi ñga di nye, an' a ñga wu.

24 Ane mejô me Zambe me ñga fôé a mialan.

25 Ane Barnabas ba Saulus be ñga bulan be ñga ke Yérusalem, éyoñ be ñga mane bo ésaé, ane be ñga so Yôhanes, a mbe jôé afe na Markus, ba be be be ñga ke.

13 Bekulu mejô a beye'ele bôt be ñga to bekirke ya Antiôkien, Barnabas a Simôn, a mbe jôé afe na Niger, a Lutsius môte ya Kiréne, a Manahen monyañe Herôdes njô bôt, bôte befe be ñga biaé nye, a Saulus. 2 Éyoñ be ñga bo Tate bisaé a bômbô zaé ya kañe nye, Mbamba Nsisim a ñga jô nye na, Topane me Barnabas ba Saulus be bo ésaé m' ajô be be bo. 3 Éyoñ be ñga bômbô zaé ya kañe Zamb' a ye'elane nye, ane be ñga beté be mo a lôme be be ke.

4 Nalé be ñga ke Mbamba Nsisim nlôman, a ke Sélaétsia; be ñga kôlô vôm at' a ke miel été Tsipern. 5 Éyoñ be ñga to Salamis, be ñga kate mejô me Zambe menda me Zambe ya Beyude: Yôhanes a ñga volô fe b' ésaé. 6 Éyoñ be ñga lôt ékôte mañ és' a kui Pafôs, be ñga yene môt éziñ a bo a bo'o mame ya bemvi'i, a mbe ñkulu mejô ya minal, môte ya Beyude, a mbe jôé na Bar Yésus: 7 a ñga to be njô bôt Sérgius Paulus, a mbe nyeme mam. Môt ate a ñga loene Barnabas ba Saulus, a kômbô wô'ô mejô me Zambe. 8 Ve Élimas, môt a ñga bo a bo'o mame ya bemvi'i (amu jôé dé e ne nalé) a ñga kame be, a kômbô dutu njô bôt at' a bo te buni. 9 Ve Saulus, a mbe jôé afe na Paulus, Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, a ñga lôbô nye, 10 a jô na, Wo, medu'ane mese a mbia be mam mese bi ne wo nlem nelut, wo, mone Satan wo avini mam mese me ne zôsô, ye wo aye bo te jô'é zametane mame ya Tate me ne zôsô? 11 Tame yen, éyoñe ji wo Tate ô biya wo wo aye bo ndim, te yene jôp abe melu. Éyoñe te bijujuk a dibi bi ñga bo nye mis; an' a ñga ke jeñe môte ya bi nye wo a liti nye zen. 12 Éyoñ njô bôt ate a ñga yene jam e ñga bo, a ñga buni a semé nye'elane ya Tate.

13 Paulus ba be nsamba bôte wé be ñga ke mie' a kôlô Pafôs, a kui Pérge nlame ya Pamfilien: ane Yôhanes a ñga li'i b' a timane Yérusalem. 14 V' éyoñ be ñga kôlô Pérge, be ñga kui Antiôkien, nlame ya Pisidien; ane be ñga nyin nda Zambe môse sondô a tabe si. 15 Éyoñ be ñga mane lañe metiñe me Zamb' a mejô ya bekulu mejô, bivete ya nda Zambe be ñga lôme be bôt a jô na, A bobejañ, ñge mi ne mejô ya jô bôt, jô'an. 16 Ane Paulus a ñga tebe tetel' a fepe be wo, a jô na,

A bôte ya Israél a bôte befe mi ako Zambe woñ, vô'ôla'an. 17 Zambe bôte ya Israél a ñga tope bimvam biañgan, a wumu b' éyoñ be ñga to mintabe si ya Égipten, a ñga va be si ét' a ñgule ya wo wé. 18 Mimbu mi ñga ye bo mewôm menyin a ñga ba'ale be fé été, an' ésa a ba'ale mon. 19 Éyoñ a ñga jiane meyoñe zañbwa si ya Kana'an, a ve be si é bo éto jap tañe mimbu mintete minyin a mewôm metan: 20 éyoñ melu mete me ñga man, a ñga ve be betyi'i mejô, akekui éyoñ Samuél a mbe ñkulu mejô. 21 Melu mete me maneya, be ñga jeñ njô bôt: ane Zamb' a ñga ve be Saulus, mone Kis, môte ya ayoñe Benyamin, a ñga jô be mimbu mewôm menyin. 22 Éyoñ a ñga và nye, a ñga telé David a bo njô bôte wop: a ñga kañet' ajô dé, a jô na, Me yeneya David mone Yese, môt a funane nleme wom, nny' a ye bo mam mese m' anye'e. 23 Ane Zamb' a ñga tiñeti, a veya Israél Nyi bôt, Yésus, a ñga so mvoñe bôte nyô; 24 éyoñe te, émien a ñgenane te zu, Yôhanes a ñga taté kate bôte bese ya Israél mbaptizô ya ñkôñelane minlem. 25 Éyoñ Yôhanes a ñga bo ésaé jé, a ñga jô na, Mi afuna kona me ne jé? Me nji bo nye. Ve môte wua a zu me mvus, me ne te yiane kuli nye bikôndé mebo. 26 A bobenyañ, mvoñe bôt Abraham, a bôte befe, mi ako Zambe woñ, a lômeya bia mejô m' anyi bia. 27 Amu bôt be to Yérusalem a bejô bôte bap, amu be nji yeme nye, te yeme fe mejô ya bekulu mejô b' alañe me môse mi sondô mise, be ñga jaé bo m' éyoñ be ñga ve nye mekua. 28 Akôsa bo be nji yen ajô ya wôé nye, be ñga sili Pilatus na be wôé nye. 29 Éyoñ be ñga mane bo mam mese me mbe ntilan ajô dé, be ñga va nye élé yôp a jame nye soñ. 30 Ane Zamb' a ñga wômôlô nye mbim: 31 bôt be ñga so nsamba wé Galiléa a ke Yérusalem be ñga yene nye melu abui, éyoñe ji b' akañete bôt mejô mé. 32 Bi akate mia mbamba foé ajô atiñ bemvamba be ñga nyoñ, 33 ane Zamb' a ñga sondô bo de be bone bañgan, éyoñ a ñga wômôlô Yésus; e ne fe ntilan psalm ébaé na, Ô ne mone wom, me biaéya wo den. 34 Ajô Zamb' a ñga wômôlô ny' a to mbim a bo te beta wu, émien a ñga jô ajô te na, M' aye ve wo mbamba be mam be David me ne te selan. 35 Amu a ñga jô kalate bepsalme vôm mfe na, Wo aye bo te me'ete mbim mbamba môt wôé ô bo ébo. 36 Amu David, éyoñ a ñga mane bo ésaé miaé wé a fe'e Zambe, a ñga wu, ane be ñga jame nye soñ aval' ane be ñga jame bimvame bié, ane mbime wé ô ñga boé: 37 ve nyô Zamb' a ñga wômôlô a nji boé. 38 Ajô te, bobejañ, yemane na b' akañete mia njamane mam abé amu môte nyô: 39 bôte bese b' abuni nye, a jamé be mam mese, mam mete metiñe me Môze me se ñgule ya jamé mia. 40 Ajô te taba'an ntye, mam mete me za kui be mia, bekulu mejô be ñga jô me na,

41 Tama yenan, mia bôt mi abiasé,
sema'an, mi aye fe jañ:
Amu m' abo ésaé melu menan,
Jame te mi aye bo te buni ñge môt
a kate mia de.

42 Éyoñ be ñga k' atan be ñga ye'elane be na be beta kate be mejô mete sondô y' ôsu. 43 Éyoñ ésulane bôte ya nda Zamb' é ñga man, Beyude abui a bôte ya zôsô meyoñe mefe be ñga buni ane Beyude b' abuni be ñga tôñe Paulus ba Barnabas: be ñga kobô a tu'a jô be na be bo mbane ya tabe mvame Zambe.

44 Môse sondô y' ôsu, bôte ya nlame te be ñga sulan a wô'ô mejô me Zambe bebé bese. 45 V' éyoñ Beyude be ñga yene bôt be ñga sulan, be ñga dañe bo meseñgan, ane be ñga sôane mejô Paulus a ñga jô, a biasé. 46 Ane Paulus ba Barnabas be ñga kobô, a biasé mise me bôt, a jô na, A ñga yiane bo na mejô me Zambe m' aye taté katebane be mia. Amu mi avini mejô met' a tyi'i na miabebien mi ne te yiane tab' ényiñ ya melu mese, mi lô, bi aveñesan a ke be bôt be ne te yeme Zambe. 47 Amu Tat' a ñga jô bia na,

Me teléya wo éfufupe ya bôt be ne
te yeme Zambe,
Ajô te wo aye nyi bôt akekui vôme
si j' adañ ôyap.

48 Éyoñ bôt be ne te yeme Zambe be ñga yem ajô te, be ñga vak, a kañe mejô me Zambe: a tañe bôt Zamb' a ñga top b' aye tab' ényiñ ya melu mese, be ñga buni. 49 Ane mejô me Tate me ñga mialan afôla te se. 50 Ve

Beyude be ñga dutu biñga be ñga to benya bito a benya bôtô ya nlame te, a dutu bôt be kpwe'ele Paulus ba Barnabas, a titane be be kôlô afôla dap. 51 Ane be ñga sas mbulu'u mebo map ajô bôte bete, a ke Ikônien. 52 Ane beyé'é be ñga dañe vak, a Mbamba Nsisim a ñga to be minlem nelut.

14 A ñga bo Ikônien na be ñga ke nda Zambe ya Beyude bebane, a kobô, ajô te beta nsamba ya Beyude ba Begrike be ñga buni. 2 Ve Beyude be ñga bo te buni be ñga dutu bôte ya meyoñe mefe be bo ve siñe bobenyañ be ñga buni. 3 Ajô te be ñga lañgane wôé melu abui, a kobô a ñgule ya Tate, te ko woñ, nny' a ñga kañete bôt ajô ya mvame jé, a ve mendem a bitua bi mam bi aye boban a mo map. 4 An' ésulane bôte ya nlame t' é ñga kandane zañ: bevo'o be ñga tabe mfa'a Beyude, ba bevo'o mfa'a minlôman. 5 Éyoñ meyoñe mef' a Beyude a bejô bôte bap be ñga ye ke tyame be a kpwe'ele b' a lume be mekok, 6 be ñga yem ajô te, ane be ñga mate a ke minlame ya Likaônien, a Listra, a Dérbe, a afôla te: 7 vôm ate be ñga kate mbamba foé.

8 Môt a ñga to si Listra, te ñgule mebo, a ñga bialé mbôbôk, a nji wulu. 9 Môt at' a ñga wô'ô Paulus a kobô'ô: ane Paulus a ñga lôbô nye, a yeme na a ñga buni na a ne ñgule ya saban, 10 an' a ñga bete tyiñ yôp a jô na, Tebe'e tetele mebo môé. An' a ñga valé si a wulu. 11 Éyoñ bôt be ñga to ésulan be ñga yene jam Paulus a ñga bo, be ñga bete metyiñ yôp a ñkobô ya bôte ya Likaônien na, Bezambe be soya bia yôp b' afunane bôt. 12 Ane be ñga yôlé Barnabas na Yupiter; a Paulus na Mérkurius, amu a ñga dañe kobô. 13 Ane prister ya Yupiter, tempele wé a mbe mfôm nlam, a ñga ke beyôme benyate a bikate bi sam mimbé mi akak, émien a bôt be ñga to ésulan be ñga ye tyi'i be benyate bete. 14 V' éyoñ minlôman, Barnabas ba Paulus, be ñga wô' ajô te, be ñga nyape meñgômesane map, a ke mimbi vôm bôt be ñga to ésulan, a bete metyiñ a jô na, 15 A bôt, mi abo mam ma amu jé? Bia fe bi ne bôte minlem aval' ane mia, bi azu mia mbamba foé na mi kôñelane minlem a kôlô mam ma me ne momo, a zu be Zambe, nny' a ve, a ñga té yôp a si a mañ, a biôm bise bi n' été: 16 nny' a ñga jibi meyoñe mese me wulu mezene map miaé mi ñga lôt. 17 Akôsa bo nalé, a nji li'i émien te ñkañete, amu a ñga bo mvam, a ve mia mveñe j' aso yôp, a mimbu mi ne afok, a jalé minlem mienan a bidi a mevak. 18 Éyoñ be ñga kobô mejô mete, be ñga yene nju'u ya bame bôt be ñga to ésulan be za tyi'i be betit.

19 Ve Beyude be ñga so Antiôkien, a Ikônien, be ñga ke wôé: éyoñ be ñga dutu bôt be ñga to ésulan, ane be ñga lume Paulus mekok, a dutu nye si a va nye nlam, be ñga si'a kona a wuya. 20 V' éyoñe beyé'é be ñga tebe a bômane nye, a ñga kôlô si a ke nlam: tyé kpwa ba Barnabas be ñga kôlô a ke Dérbe. 21 Éyoñ be ñga mane kate mbamba foé nlame te a dutu bôt abui be bo beyé'é, be ñga bulane Listra Ikônien a Antiôkien, 22 be ñga beta lebe beyé'é be bo ñgule minlem, ane be ñga tu'a lebe be be bo mbane ya buni, a jô na, Bi ayiane jibi ékpwe'el' abui éyoñ bi anyin ayoñe Zambe. 23 Éyoñ be ñga telé be bivete bekirke bese, a ye'elane Zamb' a bômbô zaé ya kañe nye, be ñga li'i Tat' a ba'ale be, nnye be ñga buni. 24 Ane be ñga lôte Pisidien a kui Pamfilien. 25 Éyoñe be ñga mane kobô mejô me Zambe Pérge, be ñga ke Atalien; 26 akôlô ya vôm ate, be ñga ke miel Antiôkien, vôm be ñga taté kôlô éyoñ bôt be ñga lôme b' a mvame Zambe, be ke bo ésaé be ñga mane bo. 27 Éyoñ be ñga so, a sulane kirke, be ñga kate be mam mese Zambe a ñga ve be ñgule ya bo, a kate f' an' a ñga di meyoñe mefe mbé ya buni. 28 Ane be ñga lañgan melu abui be beyé'é.

15 Ane bôte bevo'o be ñga so Yudéa, a ye'ele bobenyañe ya mbunan na, Ñge mi abo te tyi'ibane metye an' éyeme Môze, mi se ñgule ya yen ényiñ ya melu mese. 2 Éyoñe ba be Paulus a Barnabas be ñga jaé sôane bisô a luman, bôt be ñga jô na Paulus ba Barnabas a bôte bevo'o ya nsamba wop b' aye ke Yérusalem be minlôman a bivete ya kirke, amu ajô te. 3 Ane bôte ya kirke be ñga ke li'itane be zen,

be ñga bô Fénitsien a Samaréa a kate bô ane meyoñe mefe me ñga kôñelane minlem: ane bobenyañe bese be ñga wô' ava' anen ajô te. 4 Éyoñ be ñga kui *Yérusalem, bôte ya kirke a minlôman a bivete ya kirke be ñga nyoñe be, ane be ñga kate be mam mese Zamb' a ñga ve be ñgule ya bo.* 5 *Bôte bevo'o be ñga buni be mbe ñgama Befarisér be ñga kôlô si a jô na, Bi ayiane tyi'i be metye a tu'a lebe be na be ba'ale metiñe me Môze.*

6 *Ane minlôman a bivete ya kirke be ñga sulan a bôndé ajô te ñek.* 7 *Éyoñ be ñga jué sôan, Pétrus a ñga kôlô si, a jô be na,*

A *bôt a bobejañ, mi ayeme na Zambe a ñga tope ma be mi' aboñ, meyoñe mefe mi' aye wô'ô mejô ya mbamba ñué anyu dam, a buni.* 8 Zambe, nny' a yeme minlem mi bôt, a ñga kañese b' a ve be Mbamba Nsisim aval' an' a ñga ve bia; 9 a njî kandé bia be be, a ñga tune be minlem amu be ñga buni. 10 Ajô te mi ave'ele Zamb' amu jé, éyoñ mi abete mvabe tyiñe beyé'é, nje bia bimvam biañgan bi njî bo ñgule ya jibi? 11 Ve bi abuni na bi aye yen éuyiñ ya melu mese amu mvame Tate Yésus aval' ane be.

12 Ane bôte bese ya ésulan be ñga tabe bivô, be ñga vô'ôlô Barnabas ba Paulus be kate ñué ya mendem a bitua bi mam Zamb' a ñga ve be ñgule ya bo meyoñe mefe. 13 Éyoñ be ñga ku bivô, Yakôbus a ñga yalan a jô na,

A bôt a bobejañ, vô'ôla'ane ma: 14 Simôn a maneya kañet' ane Zamb' a ñga tatê bo meyoñe mefe mvam, a ayoñe bôte bevo'o ya meyoñe mefe amu jôé dé. 15 Bekulu mejô b' ane'ete ajô t' ane be ñga tili, amu e ne utilan na,

16 Éyoñ mam ma me maneya, me timan,
M' aye beta lôñ nda Zambe David é ñga kui:
M' aye beta lôñ utu'u nda te,
M' aye telé je tetele.
17 Nalé bôte b' ali'i b' aye jeñe Tate,
A meyoñe mefe mese, b' aloene be na bone bam.
18 Nalé Tat' a jô, nny' a ye'ele bôte mejô m' ane atata'a.
19 Ajô te m' atyi'i na bi te ndeñele

bôte ya meyoñe mefe b' akôñelane minlem a buni Zambe: 20 ve na bi tili be be sa'ale mbia be mame ya beñgunemelan, a biôm bi awu abuk, a metyi, nalé fe fam te fulan ñgon énoñ, te yen a za lu'u je. 21 Amu Môze a ne bôte b' akate mejô mé minlam mise ataté miaé bôte kôa, b' alañe me menda me Zambe môse mi sondô mise.

22 Wôna minlôman a bivete menda me Zamb' a ñgume kirke be ñga yen mvaé ya tope bôte ya nsamba wop, a lôme be Antiôkien, ba be Paulus a Barnabas; be mbe môé na Yudas b' aloene nye jôé afe na Barsabas, a Silas, benya bôtô ya bobenyañ: 23 ane be ñga ke be kalate ntilane na, Bia minlôman a bivete ya kirke, bi ne mia bobenyoñ, bi ajô mia bobejañe ya meyoñe mefe mi to Antiôkien a Siria, a Tsilitsien na, Mbôlané: 24 amu bi ñga wô'ô na bôte bevo'o be ñga kôlô nsamba woñgan, a ndeñele mi a mejô map, a ndamane minlem mienan; ve bi ñji ve b' atiñ; 25 éyoñ bi ñga bo nleme wua, ane bi ñga yen mvaé ya tope bôt a lôme be be mia, ba be Barnabas a Paulus, mmbe bi anye'e, 26 bôte bete be ñga ve ényiñe jap amu jôé Tate Yésus Kristus woñgan. 27 Ajô te, bi lômeya Yudas ba Silas, bebiene fe b' aye kate mia mejô mete a ñkobô y' anyu. 28 Amu bi be Mbamba Nsisim bi ñga yen mvaé bi bo te bete mia mvabe j' adañe mam mme mi ayiane bo: 29 mme me ne na mi sa'ale biôm be maneya ve beñgunemelan, a metyi, a biôm bi awu abuk, nalé fe fam te fulan ñgon énoñ, te yen a za lu'u je; ñge mi atyi'i mam mete, mi aye bo mvo'é. Taba'ane mvo'é.

30 Nal' éyoñ be ñga kôlô ésulan, be ñga ke Antiôkien; éyoñ be ñga loene bôt be zu ésulan, be ñga ve be kalate ate. 31 Éyoñ be ñga lañe nye, be ñga wô' ava' amu mbamba mejô mete. 32 Ane Yudas ba Silas, mmbe fe be mbe kekulu mejô, be ñga tu'a lebe bobenyañe mejô abui a ve be ñgule minlem. 33 Éyoñ be ñga to wôé abe melu, ane bobenyañ be ñga lôme be be ke mvo'é be bulane bôt be ñga lôme be. 35 Ve Paulus ba Barnabas be ñga li'i Antiôkien a ye'ele bôt a kate mejô me Tate, ba be bôte bevo' abui.

36 Éyoñ abe melu e ñga lôt, Paulus a ñga jô Barnabas na, Ñke, bi bulan éyoñe ji, a ke yene bobejañe minlam mise bi ñga kate mejô me Tate, a yen ane be to. 37 Barnabas a ñga kômbô na be nyoñe fe Yôhanes a ke nsamba wop, be ñga loene nye jôé afe na Markus. 38 Ve Paulus a nji nye'e na be nyoñe ny' a ke nsamba wop, nny' at' a ñga li'i be Pamfilien, te ke volô be ésaé. 39 Ane be ñga dañe luman, ajô te be ñga kandan, nyin' a ke mfa'a wua, nyô mbo'o mfa'a mfe, Barnabas a ñga nyoñe Markus a ke ny' a ñga ke, a ke miel été Tsipern, 40 ve Paulus a ñga tope Silas a ke, bobenyañ be ñga li'i ny' a mvame Tate. 41 An' a ñga ke lôte Siria a Tsilitsien, a bo bôte ya kirke ñgule minlem.

16 An' a ñga kui fe Dérbe a Listra: a zu koé na nyé' éziñ a ñga to wôé, a mbe jôé na Timôtéus, mon ñgone Beyude, a ñga buni: ésa wé a mbe mone Begrike. 2 Bobenyañ be mbe Listra a Ikônien be ñga kañete môt ate mvaé. 3 Paulus a ñga kômbô na ba nye be ke; an' a ñga nyoñe ny' a tyi'i ny' atye, amu Beyude be ñga to afôla te: amu be bese be ñga yeme na ésa wé a mbe mone Begrike. 4 Éyoñ be ñga wulu minlam minlam, be ñga kate bôte metiñe be ba'ale me, metiñe mete minlôman a bivete ya kirke be ñga to Yérusalem be ñga tiñeti. 5 Ajô te bôte ya kirke be ñga buni ñgu, ane bôt be ñga kô'ôlane môse mise.

6 Ane be ñga ke lôt afôla ya Frigien, a Galatsien, amu Mbamba Nsisim a ñga kame be be bo te kobô mejô me Zambe Asia; 7 éyoñ be ñga kui bebé Misien, be ñga ve'ele ke Bitinien, ve Nsisime Yésus ô nji me'ete: 8 éyoñ be ñga lôte Misien, be ñga kui Trôas. 9 Ane Paulus a ñga yeme biyiyem alu na: Môte ya Matsedônien a tel' a ye'elane ny' a jô na, Za'a Matsedônien, ô volô bia. 10 Éyoñ a ñga yeme biyiyem bite, bi ñga ji'a jeñe zene ya ke Matsedônien, bi ñga jô na, Zamb' a loeneya bia bi ke kate be mbamba foé.

11 Ajô te bi ñga kôlô Trôas a ke miel été, a ke zôsô zen a kui Samôtratsien, bi ñga bô zen alu da, ane bi ñga kui Néapôlis; 12 akôlô ya vôm ate, bi ñga kui Filipi, nlame Matsedônien, aku'u nlame ya si éte, bôte bete be ñga so Rôm; ane bi ñga bômbô nlame te abe melu. 13 Môse bi ñga lôt mbé akak, a ke nsa' ôsôé, vôm ate bi ñga si'a kona a ne vôm be wô'ô bo be ye'elane Zambe; ane bi ñga tabe wôé a kobô biñga be ñga to ésulan. 14 Miñga éziñ a mbe jôé na Lidia, a ñga bo kuane bivindi bindelé, miñga ya Tiatira, a ñga bo a kañe Zambe, a ñga wô'ô bia; Zamb' a ñga dutu nye nlem a tu'a wô'ô mejô Paulus a ñga jô. 15 Éyoñ a ñga mane baptizôban, émien a bôte ya nda jé, a ñga ye'elane bi' a jô na, Ñge mi maneya tyi'i na me tu'uya buni Tate, za'an nda jam, a tabe wôé. An' a ñga bu'u bia.

16 A ñga bo na, éyoñ bi ñga ke vôm be wô'ô bo be ye'elane Zambe, ñgon éziñ é mbe nsisime ya kulu mejô, é ñga tôbane bia, bôt be ñga bili nye be ñga nyoñ akum abui amu a ñga kulu mejô. 17 Ñgon éte é ñga tôñe bia be Paulus mvus, a bete tyiñ yôp a jô na, Bôte ba be ne bebo bisaé be Zambe A Dañe bôte bese Yôp, mmbe b' akañete mia zene y' ényiñ ya melu mese. 18 A ñga bo nalé melu abui. Ane Paulus a ñga dañe wô' abé, a kôñelan, a jô nsisime te na, M' ajô wo a jôé Yésus Kristus na, Kôlô'ô be nye. An' ô ñga kôlô awolo te.

19 V' éyoñ bôt be ñga bili nye be ñga yene na be nji bo ñgule ya beta nyoñ akum, ajô te be ñga bi Paulus ba Silas, a dutu be si, a ke be be bejô bôt vôm bôt be ñga bo be sula'an, 20 éyoñ be ñga ke be be betyi'i mejô, be ñga jô na, Be ne bôte ya Beyude, b' adañe zametan nlame woñgan, 21 b' akate bôte biyem mmbie bi nji bo ñgule ya nyoñ ñge bo, bi za tyame metiñ, amu bi ne bôte ya Rôm. 22 Ane bôt be ñga to ésulan be ñga kôlô si nsamba wua a siñe be: ane betyi'i mejô be ñga nyape be meñgômesan, a wua be si a jô bôte na, Biba'ane be miñkasa. 23 Éyoñ be ñga jaé bibi be, be ñga ke be nda mimbôk, a jô mba'ale nda mimbô'ô na, Tuka'a ba'ale be: 24 éyoñ a ñga wô' ajô te, a ñga ke be mon nda mfe été, a ve be bibom mebo. 25 Bebé zañ alu, Paulus ba Silas be ñga ye'elane Zambe a yia bia, ane mimbô'ô mi ñga vô'ôlô be; 26 atemeteme na si é ñga

fô'ôsan, ajô te mekoñ ya nda mimbô'ô si me ñga fô'ôsan; ane mimbé mise mi ñga ji'a diban; a meñgata'a ya bôte bese me ñga kulan. 27 Éyoñ mba'ale nda mimbô'ô a ñga ve ôyo, a yene mimbé ya nda mimbô'ô mi nto ndian, a ñga té ñkpwaté mekôn, a ye wôé émien, amu a ñga si'a kona mimbô'ô mi maneya ti. 28 Ane Paulus a ñga dañe bete tyiñ yôp, a jô na, Te ndaman nyôle jôé, amu bia bese bi ne va. 29 An' a ñga loene belampe a ke mbil nda été, a fô'ôban a ko woñ, a ku si mebo me Paulus ba Silas, 30 a ke b' atan a jô na, A betate, m'aye bo aya m' aye tab' ényiñ ya melu mese? 31 Ane be ñga jô na, Buni'i Tate Yésus, wôna wo aye yen ényiñ ya melu mese, wo a bôte ya nda jôé. 32 Ane be ñga kate nye mejô me Tate, a bôte bese be ñga to nda jé. 33 An' a ñga nyoñe be awolo t' alu se, a sôpe be meveñ; an' a ñga ji'a baptizôban, émien a bôte bese ya nda jé. 34 An' a ñga ke be nda j' été, a telé be bidi be di, a ñga dañe vak, a bôte bese ya nda jé, amu a ñga buni Zambe.

35 Éyoñ tyé é ñga lendé, betyi'i mejô be ñga lôme bebo bisaé bap, a jô na, Su'u bôte bete. 36 Ane mba'ale nda mimbô'ô a ñga kate Paulus mejô mete, a jô na, Betyi'i mejô be lômeya foé na me su mia: ajô t' éyoñe ji, za'an, mi ke mvo'é. 37 Ve Paulus a ñga jô be na, Be maneya bôme bia bôt be to, te ke na bi ñga ku, bia bôte ya Rôm; be maneya ke bia nda mimbôk: éyoñe ji ye b' aye su bia asoé? nalé a ne momo; ve bebien b' aye zu nyoñe bia, a ke bi' atan. 38 Bebo bisaé be ñga kate betyi'i mejô mejô mete: ane be ñga ko woñ, éyoñ be ñga wô'ô na be ne bôte ya Rôm; 39 ane be ñga ke ye'elane be; éyoñ be ñga ke b' atan, be ñga sili be be kôlô nlame te. 40 Ane be ñga kôlô nda mimbôk, a ke nyi nda Lidia: éyoñ be ñga yene bobenyañ, be ñga volô be minlem, ane be ñga kôlô.

17 Éyoñ be ñga lôt Amfipôlis a Apôlônia, be ñga kui Tesalônik, nda Zambe ya Beyude é mbe vôm ate; 2 Paulus a ñga nyi nda be ñga to môse mi sondô mila an'a ñga bo bo'ok, a kate be mejô me ne ntilane kalate Zambe, 3 a ñga ye'ele b' a jô na, Kristus a ñga yiane jibi awu, a beta wômô soñ; a ñga jô fe na, Yésus ate, nnye m' akate mia, a ne Kristus. 4 Ane bevo'o be ñga buni, a tôñe Paulus ba Silas; nalé fe beta nsamba ya Begrike be mbe zôsô a biñga abui be ñga to benya bôtô. 5 Ane Beyude be ñga señgan, be ñga nyoñ mbia be bôt nsamba wop, be mbe te ñgum ésaé, be ñga sulane bôt a zametan nlame te, a nyi nda Yasôn a évô, be ñga ke bi b' a zu b' atan bôte be mbé. 6 Éyoñ be ñga bo te yene be, be ñga dutu Yasôn ba bobenyañe bevo'o si, a ke be be bejô bôte ya nlame t' a jô na, Bôte ba be maneya buti bôte bese mesu si, be zuya fe mfa'a ya ne; 7 mmbe fe Yasôn a nyoñeya: a bôte ba bese b' atyam metiñe me Kaéser, a jô na, Njô bôt mfe a nto, Yésus. 8 Ane be ñga zametan ésulane bôt a bejô bôte ya nlame te, éyoñ be ñga wô'ô mejô mete. 9 Ane be ñga nyoñ éban Yasôn ba bôte bevo'o be ñga ve, a su be.

10 Ane bobenyañ be ñga ji'a lôme Paulus ba Silas Béréa alu: éyoñ be ñga kui, be ñga nyi nda Zambe ya Beyude. 11 Ane bôte ba be ñga dañe bôte ya Tesalônik mbamba minlem, amu minlem miap mi ñga bo avôle ya buni mejô me Zambe, a fombô mejô me ne ntilane kalate wé môse mise, a yen ñge mejô mete me ne nalé. 12 Ajô te bôt abui be ñga buni; nalé fe biñga abui be mbe Begrike be ñga to benya bôtô, a befam abui. 13 V' éyoñ Beyude ya Tesalônik be ñga yeme na Paulus a ñga kate fe mejô me Zambe Béréa, be ñga ke fe wôé, a zametan a ndeñele bôt. 14 Ane bobenyañ be ñga ji'a lôme Paulus a mañ; ane Silas ba Timôtéus be ñga li'i be to wôé. 15 Ane bôt be ñga ke liti Paulus be ñga ke nye Atén: éyoñ be ñga mane wô'ô mbañete Paulus a ñga lôme Silas ba Timôtéus na be za'a avô, be ñga kôlô.

16 Éyoñ Paulus a ñga yañge be Atén, a ñga wô' abé nleme wé, amu a ñga yen nlame te beñgunemelan nelut. 17 Ajô t' a ñga fase Beyude a bôt be mbe zôsô mejô me Zambe nda Zamb' été, a ba be ñga zu koé nye vôm bôt be ñga bo be sula'an, melu mese. 18 Ane bôte bevo'o ya B'epikurer a Bestôiker be mbe befase mam be ñga

sôane nye. Bevo'o be ñga jô na, Môte nyô a kobô nelobolobolop a ye jô aya? ba bevo'o na, A funan ane môt a liti bôte mimfefé bezambe: amu a ñga kañete bôte Yésus a ñwômôlane soñ. 19 Ane be ñga bi ny' a ke nye ñkôle ya Ariôpagus, a jô na, Ke bi akômbô yem aka'a mfefé nye'elan wo aye'ele bôte di? 20 Amu wo akobô bia mimfefé mejô: ajô te bi akômbô yem ane mejô ma me né. 21 (Bôte bese ya Atén a mintabe y' été be ñga bo te bo jam afe, ve kobô a vô'ôlô mimfefé mejô). 22 Ane Paulus a ñga tebe abôbôn ñkôle ya Ariôpagus a jô na,

A bôte ya Atén, m' asimesane na mi adañe kañe biôm abui. 23 Amu éyoñ me ñga lôte minseñ a yene biôm mi akañ, me ñga koé fe altar, ñkpwelan ô to été na, MFA'A YA ZAMB' ÉZIÑ BÔT BE NE TE YEM. Ajô te, jam mi akañe vôm mi adimi, nde te m' akañete mia. 24 Zamb' ate, nny' a ñga té si a biôm bise bi n' été, nny' a ne Tate ya yôp a si, a nji tabe betempel be ne nlôñan a mo; 25 nalé fe bôt te bo nye bisaé a mo, aval' ane ñg' a jeñe jôm, amu émien a ve bôte bese ényiñ, a mvebe, a mam mese; 26 an' a ñga bo bôte ya meyoñe mese be so'o be môte wua a tabe si se, a ñga telé mimbu miap an' a ñga tiñeti, a tyi'i minné vôm b' aye tabe; 27 nde b' aye jeñe Zambe, ndô'ôtô b' aye bôpe ny' a yene nye, akôsa bo bia bes' a Zambe bi nji bo ôyap: 28 amu ñgule jé, bi anyiñ, a wulu, a tabe, ane bôte benan b' atili bia bevo'o be ñga jô na, Amu bi ne fe bone bé! 29 Amu bi ne bone be Zambe, ajô te bi ayiane bo te simesane na Zamb' émien a funan ane gôld ñge silber ñge mekok, bôt be n' atyeñ a mefe'e b' akpwele bie. 30 Ajô te Zamb' a ñga jibi melu be ñga dimi, v' éyoñe ji a jô bôte bese vôm ase na, Kôñela'ane minlem: 31 amu a ñga tiñeti môs éyoñe te môt émien a ñga telé a ye tyi'i mejô me bôte bese zôsô; nd' a ñga ve bôte bese ñgule ya buni éyoñ a ñga wômôlô nye soñ.

32 Éyoñ be ñga wô'ô foé na bôte b' awômô mesoñ, bevo'o be ñga biasé ajô te; ba bevo'o be ñga jô na, Bi akômbô beta wô' ane wo akobô ajô di. 33 Ane Paulus a ñga kôlô vôm be ñga to. 34 Ane bôte bevo'o be ñga tôñe ny' a buni: Diônisius, ntyi'i mejô ya ñkôle ya Ariôpagus, a ñga to nsamba te, a miñga a mbe jôé na Damaris, ba be bôte bevo'o be ñga buni.

18 Mam mete me maneya, a ñga kôlô Atén, a ke Kôrint. 2 A ñga koé môt a mbe mone Beyude, a mbe jôé na Akuila, v' a ñga bialé Pôntus, a ndôme so Velshland, ba miñga wé Pristsila, amu Klaudius a ñga jô Beyude bese be kôlô Rôm: an' a ñga ke koé be; 3 amu ba nye be mbe ésaé jia, a ñga tabe, ane be ñga bo ésaé te; amu ésaé jap é mbe ésaé ya lôñe menda bindelé. 4 An' a ñga ye'ele bôt nda Zambe môse mi sondô mise, a dutu Beyude a Begrike be buni.

5 V' éyoñ Silas ba Timôtéus be ñga so Matsedônien, Paulus a ñga bo ñgule nlem amu mejô me Zambe, an' a ñga kañete Beyude na Yésus a mbe Kristus. 6 Éyoñ be ñga sôane bisô a biasé, a ñga samese ñgômesane jé, a jô na, Metyi menan me tabe'e mia minlô; me ne mfuban: éyoñe ji m' aye li'i mia, a ke meyoñe mefe. 7 An' a ñga kôlô vôm at' a ke nda môt a mbe jôé na Titus Yustus, môt at' a ñga buni Zambe, nda j' é mbe bebé nda Zambe. 8 Ane Krispus, évete ya nda Zambe, a ñga buni Tate, a bôte bese ya nda jé: nalé fe bôt abui ya Kôrint, éyoñ be ñga wôk, be ñga buni a baptizôban. 9 Ane Tat' a ñga jô Paulus biyiyem alu na, Te ko woñ, ve kobô, te tab' évô: 10 amu me to be wo, a nji bo môt a ye ndamane wo, ñge bi wo: amu me ne bôt abui nlame wu. 11 An' a ñga tabe wôé mbu wua a ñgon ésaman, a ye'ele be mejô me Zambe.

12 Éyoñ Galiôn a mbe njô bôte ya Akaya, Beyude be ñga bo nleme wua a kôlô si a siñe Paulus, ane be ñga ke nye vôm ntyi'i mejô a ñga to, a jô na, 13 Môte nyô a dutu bôt be kañe Zambe, te aval' ane metiñ. 14 V' éyoñ Paulus a ñga ye kobô, Galiôn a ñga jô Beyude na, A Beyude, ñg' a ñga bo fo'o ajô ékotekot, ñge mbia jam, e ne zôsô ñge m' ajibi mia: 15 ve ñge mi ne minsili ajô mejô a môé a metiñe menan, fomba'an ajô te, mibebien; me te nye'e me tyi'i mejô mete. 16 An' a ñga titane be be kôlô éto ntyi'i mejô.

17 Ane bôte bese be ñga bi Sosténes, évete ya nda Zambe, a bibi nye vôm ntyi'i mejô a ñga to. Galiôn a nji simesane mejô mete.

18 Ajô t' e maneya, ane Paulus a ñga beta tabe wôé melu abui, an' a ñga ya'ane bobenyañ a ke miel été Siria, Pristsila a Akuila ba be be be ñga ke; a ñga soté ntui, Kenkréa: amu a ñga tiñeti atiñ. 19 Be ñga kui Efésus, an' a ñga li'i be wôé: v' émien a ñga nyi nda Zambe, a ye'ele Beyude. 20 Éyoñ be ñga bu'u nye na, Tabe'e melu mefe, a nji kañese; 21 an' a ñga ya'ane be, a jô na, M' aye bulane be mia ñge Zamb' a kañese, an' a ñga ke miel a kôlô Efésus.

22 Éyoñ a ñga kui kindi'i Tsésaria, a ñga ke batane bôte ya kirke, an' a ñga ke Antiôkien. 23 A ñga bômbô wôé abe melu, an' a ñga kôlô a lôte minlam minlam afôla ya Galatishland a Frigien, a bo beyé'é bese ñgule minlem.

24 Mone Beyude éziñ, a mbe jôé na Apôlus, v' a ñga bialé Aleksandria, a mbe nyemane mam, a ñga ke Efésus; a ñga dañe yeme ye'ele mejô me ya kalate Zambe. 25 Môt ate, bôt be ñga mane ye'ele nye zene ya Tate; a mbe ñgule nlem, an' a ñga kobô a tu'a ye'ele bôt mame ya Yésus, a ñga yeme ve mbaptizô Yôhanes étam: 26 an' a ñga taté kobô, te ko woñ, nda Zambe. Éyoñ Pristsila ba Akuila be ñga wô'ô nye, be ñga nyoñe nye, a tu'a lebe nye zene Zambe. 27 Éyoñ a ñga kômbô lôt a k' Akaya, bobenyañ be ñga me'ete, ane be ñga tili beyé'é kalate na be nyoñe nye: éyoñ a ñga kui a ñga dañe volô be, mmbe bete be ñga buni amu mvame Zambe: 28 amu a ñga dañe kpwe Beyude bivô bôt be to, a liti be kalate Zamb' été na Yésus a ne Kristus.

19 A ñga bo na, éyoñ Apôlus a ñga ke Kôrint, Paulus a ñga lôte si ya miñkô, a kui Efésus, a koé beyé'é bevok: 2 an' a ñga jô be na, Ye mi ñga nyoñ Mbamba Nsisim éyoñ mi ñga buni? Be na, Koko, bi nji ke wô'ôtane na Mbamba Nsisim a to. 3 A ñga jô na, Nde mi ñga baptizôban a z' ajô? Be na, Mbaptizô Yôhanes. 4 Ane Paulus a ñga jô na, Paulus a ñga baptizô bôte mbaptizô ya ñkôñelane minlem, a jô bôte na, Buna'ane ny' a ye zu me mvus, nny' a ne Yésus. 5 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga baptizôban a jôé Tate Yésus. 6 Éyoñ Paulus a ñga beté be mo, Mbamba Nsisim a ñga zu be be: ane be ñga kobô miñkobô mevale meva, a kulu mejô. 7 Bôte bete bese be mbe ñge awôm a bebaé.

8 An' a ñga bo a nyi'i nda Zambe, a kobô, ñgon éla, te ko woñ, a fase bôte mejô, a dutu be mfa'a y' ayoñe Zambe. 9 V' éyoñe bevo'o be ñga bo melo, te wôk, ve kobô Zen ét' abé vôm bôt be ñga sulan, a ñga li'i be, a nyoñe beyé'é, a kañete be mejô môse mise nda Tiranus a ñga bo a ye'ele bôt. 10 A ñga bo nalé mimbu mibaé; ajô te bôte bese be ñga to Asien be ñga wô'ô mejô me Tate, Beyude a Begrike. 11 Ane Zamb' a ñga bo bitua bi mam mo me Paulus: 12 nalé bôt be ñga be'e biyañese ñge bone bindelé b' atiñeti añgeteñ, a ñga be'e nyôle jé, a ke bie bôt be ñga ya'a, an' akon e ñga yete be, a mimbia minsisim mi ñga kôlô. 13 Ve Beyude bevo'o be ñga bo be wulu minlam minlam, be mbe mimbibiañ, be ñga jô na, Bi ne ñgule ya va mimbia minsisim, be ñga kobô bôt be mbe mimbia minsim a jôé Tat' a jô na, M' ajô mia a ñgule Yésus, nnye Paulus a kañete. 14 Ane Skéva, mone Yude mie prister, a mbe bone zañbwa be ñga bo nalé. 15 Ane mbia nsisim a ñga yalan a jô be na, Yésus m' ayem, a Paulus m' ayem; ve mia mi ne beza? 16 Môt ate, a mbe mbia nsisim, a ñga yô, a ke bi b' a dañe be beba ñgu a dume be si, nalé be ñga mate a kôlô nda éte, be mbe soé a mimbalane meveñ. 17 Ane bôte bese, Beyude a Begrike, be ñga to Efésus, be ñga wô' ajô te: bôte bese be ñga ko woñ, ane jôé Tate Yésus e ñga bo duma. 18 Bôt be ñga buni, abui fe be ñga zu, a mem a kate mam be ñga bo. 19 Bôt abui, be ñga bo bitua bi mame me ne medu'an, be ñga kôane bekalate bap, a di'i be nduan bôte bese be to: ane be ñga lañe tañe marke ya bekalate bete, a yeme je bifase bi silber betoyini mewôm metan. 20 Ane mejô me Tate me ñga dañe yaé a bo fo'o ñgu.

21 Éyoñ mam mete me ñga man, Paulus a ñga bôndé fe'e nleme wé na éyoñ a ye lôte Matsedônien a Akaya, a ye ke Yérusalem, an' a ñga jô na éyoñ me kuiya wôé, wôna m' ayiane fe ke yene Rôm. 22 A ñga lôme bôte bebaé be ñga bo nye bisaé Matsedônien, Timôtéus a Erastus, an' émien a ñga li'i a to Asien abe melu.

23 Bebé melu mete, ézezam abui é ñga bo ajô zen éte. 24 Môt éziñ, a mbe jôé na Démétrius, nlui silber, a ñga lôñe bone menda ya Diana a silber, a ñga ve bôt be mb' atyeñ bisaé abui; 25 mmbe bet' a ñga loen, be zu sulan, a bôt be ñga bo bisaé y' été, a jô be na, A bôt, mi ayeme na ésaé ji nje bi ayen akume dañgan. 26 Mi ayen a wô'ô na sa Efésus étam, Paulus nyô a maneya dutu bôt abui a kôñelane be minlem, a jô na bezambe bôt b' abo a mo be nji bo bezambe: v' e nto bebé ayian afôla ya Asien ese: 27 ajô te, bi ayiane ko woñe na ésaé jañgan é za wu ntuk; nalé fe tempel ya beta zambe miñga, a ne jôé na Diana, a za bo momo; a za bo fe na b' aye va nye duma dé, Asien as' a bôte ya si se b' akañe nye. 28 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga jaé ya, a bete metyiñ yôp, a jô na, Beta Diana ya bôte ya Efésus! 29 Ane nlam ôs' ô ñga to nezametezametan, ane bôte bese be ñga ke mbile vôm bôt b' abo be sula'an, éyoñe te be maneya bi Gayus ba Aristarkus, bôte ya Matsedônien, be ñga bo be kele'e nsamba Paulus. 30 Éyoñ Paulus a ñga ye ke nyine vôm bôt be ñga to, beyé'é be ñga kame nye. 31 Bôte bevo'o fe, bejô bôte ya Asien be mbe bemvôé bé, be ñga lôme nye bôt, a ye'elane nye na a bo te ve'ele ke vôm bôt be ñga bo be sula'an. 32 Ane bôte bevo'o be ñga bete metyiñ yôp ajô da; ba bevo'o, ajô afe: amu ésulane bôt é ñga bo ézezam: bôt be ñga dañ abui be nji yeme jôm be ñga zu bo ésulan. 33 Ane be ñga loen Aleksander a to ésulane bôt, Beyude be ñga telé ny' ôsu. An' Aleksander a ñga fepe wo, a ñga ye kame bôte bé, bôt be to. 34 Éyoñ be ñga yeme na a mbe mone Beyude, bebé mewolo mebaé bôte bese be ñga bete metyiñ yôp tyiñe jia, a jô na, Beta Diana ya bôte ya Efésus! 35 Éyoñ ntili bekalate ya nlame t' a ñga kpwe ésulane bôte bivô, a ñga jô na, A mia bôte ya Efésus, môte mbé a ne te yeme na nlame ya Efésus wo aba'ale tempel ya beta Diana, wo aba'ale fe ñgunemelan é ñga ku é so'o yôp? 36 Amu bôt be nji bo ñgule ya sôane mejô ma bisô, mi ayiane tabe bivô, te boan ajô e ne te fek. 37 Amu mi maneya zu bôte bana ne, be nji wupe biôme ya be-tempel, te biasé fe zambe miñga woñgan. 38 Ajô te, ñge Démétrius ba be bôt b' abo ésaé te be n' ajô ya jô môt, nda b' atyi'i mejô é yo, a bejô bôt be to: bebien b' aye kat a bo'olô bebien. 39 Ve ñge mi ajeñ ajô e ne mam mefe, bôt be ne ñgule ya tyi'i de éyoñ b' asulan. 40 Amu bi ayiane ko woñe na be za ve bia mekua amu ézezam j' ate bo den, te ñgum ajô: ajô te bi aye bo te ñgule ya kobô ésulane ji zôsô. 41 Éyoñ a ñga mane kobô nalé, a ñga jô ésulane bôte na, A maneya.

20 Éyoñ zô'é ét' é ñga man, Paulus a ñga bañete beyé'é, a lebe be, an' a ñga ya'ane be, a kôlô a ke Matsedônien. 2 Éyoñ a ñga lôte mefôla mete, a lebe bôt mejô abui, a ñga kui Grikenland. 3 Éyoñ a ñga to wôé ñgon éla, a Beyude be ñga bôndé fe'e ya bo nye jam, a ñga ye ke miele Siria, an' a ñga viane bulane zene ya Matsedônien. 4 Ane be ñga fubu nsamba wé, a ke Asien Sôpater môte ya Béréa, mone Pirhus; a ba be ya Tesalônik, Aristarkus a Sekundus; a Gayus ya Dérbe a Timôtéus: a ba be y' Asien, Tikikus a Trôfimus. 5 Bôte ba be ñga k' ôsu, ane be ñga yañge bia Trôas. 6 Ane bi ñga ke miel a kôlô Filipi, melu be ñga di fembé é ne te vus me maneya, ane bi ñga ke koé be Trôas melu metan; vôm ate bi ñga bômbô melu zañbwa.

7 Môs sondô mf' a ñga taté, éyoñ bi ñga to ésulan a be'e fembé, Paulus a ñga kate be mejô, a ye'e kôlô mame tyé; an' a ñga jaé kobô a kui zañ alu. 8 Belampe abui be mbe nda yôp vôm bi ñga to ésulan. 9 Ndôman éziñ é mbe jôé na Aétikus, a ñga to mbé yôp, an' ôyo ô ñga dañe bo nye mis; éyoñ Paulus a ñga beta kobô ayap, amu ôyo ô ñga dañe bi nye mis, an' a ñga ku si, a ñga to nda yôp menda mefe mebaé

si, ane be ñga zu to'é ny' a wuya. 10 Ane Paulus a ñga sise si, a ku nye yôp, a wubane nye, a jô na, Te yônan; amu a ñgenan a ve. 11 Éyoñ a ñga beta ke nda yôp, a ñga be'e fembé, a dí, an' a ñga beta kobô ayap, azukui ésala tyé, wôn' a ñga kôlô. 12 Ane be ñga zu ndôman é nyiñeya, ane minlem mi ñga vobô be.

13 Bi ñga k' ôsu a ke miel, ane bi ñga kôlô a ke Asôs, vôm ate bi ñga nyoñe Paulus: amu émien a ñga tiñeti nalé, amu a ñga ke kindik. 14 Éyoñ a ñga tôbane bia Asôs, bi ñga nyoñe nye, ane bi ñga kui Mitiléne. 15 Ane bi ñga kôlô miel vôm ate, alu da e lôteya, bi ñga kui bebé Kiôs; tyé kpwa bi ñga kui Samôs; tyé fok bi ñga kui Milétus. 16 Amu Paulus a ñga jô na a ye yale zene fe te kui Efésus, ajô t' a ye bo te bômbô melu abui Asien: amu a ñga k' avô, ñg' a ne ñgu, a ñga yi kui Yérusalem ésulane l'fiñgaten.

17 Éyoñ a ñga to Milétus a ñga lôme mbañete Éfésus, a loene bivete ya kirke. 18 Éyoñ be ñga zu vôm a ñga to, a ñga jô be na,

Miabebien mi ayem, atatê môse me ñga tatê telé abo dam Asien, ane me ñga to be mia melu mese, 19 a bo ésaé Tate, nlem ôvôvoé, a mili'i mis, a meve'ele Beyude be ñga ve'ele me éyoñ be ñga ke bimo'o: 20 mi ayeme fe na me nji ko woñ a kate mia jam d' ayiane mia, a ye'ele mia vôm bôt be to, a menda menda, 21 a kañete Beyude a Begrike na be kôñelane minlem a buni Zambe, a buni fe Tate Yésus Kristus woñgan. 22 Éyoñe ji, mi lô, m' ake Yérusalem, nsisim wo adutu ma, te yeme mam m' aye bo me wôé: 23 ve na Mbamba Nsisim a kate me minlam mise, a jô na, ñgata' a ékpwe'ele bi ayañge ma. 24 Ve me te simesane na éuyiñe jam é ne jôm, ane m' anye'e je mamien, ajô te m' aye mane bo dulu dam, a ésaé te me ñga nyoñe je be Tate Yésus, a kate mbamba foé ya mvame Zambe. 25 Éyoñe ji, mi lô, me ñga zu vôm mi ñga to a kate mia mejô y' ayoñe Zambe, m' ayeme na mia bese mi aye bo te beta yeu asu dam. 26 Ajô te m' akate mia môse wu na me ne mfuban mfa'a ya metyi me bôte bese. 27 Amu me ñji ko woñ ya kate mia mejô me Zambe mese. 28 Tuka'a ba'alane miabebien, nsamba ôse, ñwô Mbamba Nsisim a ñga telé mia beba'ale, a ve kirke ya Zambe bidi, kirke éte a ñga kus a metyi mé. 29 M' ayeme na éyoñ m' aye kôlô, beze b' aye kui vôm mi to, be ne te simesan nsamba; 30 bôt b' aye kôlô nsamba wônan, a kobô mejô me ne medu'an, a dutu beyé'é be tôñe be. 31 Ajô te, momba'an, mi simesane na mimbu mila me nji jô'é lebe bôte bese alu ba môs, ve kulu mili'i mis. 32 Éyoñe ji m' ali'i mia be Zamb' a mejô ya mvame jé, me ne ñgule ya bete mia yôp, a ve mia éto nsamba bôte bese be ne mfuban. 33 Me nji nyamete éza silber, ñge gôld, ñge meñgômesan. 34 Miabebien mi ayeme na mo ma me ñga bo ésaé ya kôane biôm bi ayiane ma, a bôt bi be be bi ñga to. 35 Mam mese me ñga ve mia éfunan, ane mi ayiane bo ésaé a volô bôt be n' atek, a simesane mejô me Tate Yésus an' émien a ñga jô na, Môt a ve, a nyô a nyoñ, nyô a ve a dañe yen ébotan.

36 Éyoñ a ñga mane kobô nalé, a ñga kute meboñe si, a ye'elane Zamb' ajô dap bese. 37 Ane bôte bese be ñga dañe yi, a wubane nye tyiñi, a latane nye menyu, 38 be ñga dañe yi amu ajô a ñga jô na b' aye bo te beta yen asu dé. Ane be ñga ke litane nye mie'.

21 A ñga bo na, éyoñ bi ñga kandane be, a kôlô, a ke miel été, bi ñga ke zôsô zen a kui Kôs; alu da e lôteya, bi ñga kui Rôdus: akôlô vôm ate, bi ñga kui Patara: 2 Éyoñ bi ñga yene miel ô kele Fénitsien, bi ñga ke été, a ke. 3 Éyoñ bi ñga kui bebé Tsipern, a yen ékôte mañ éte, bi ñga li'i je mbo ñga, a ke Siria a zu kui kindi' ya Tirus, amu vôm ate be ñga yiane va akume miel été. 4 Bi ñga koé beyé'é wôé, ane bi ñga bômbô melu zañbwa: bôt bete be ñga jô Paulus a ñgul Nsisim na a ye bo te telé abo dé Yérusalem. 5 A ñga bo na, éyoñ melu mete me ñga lôt, bi ñga kôlô, a ke mfa'a bi ñga ke, a be bese, beyal a bon, be ñga zu litane bia susu'a nlam: bi ñga kute meboñe si mfôme mañ, a ye'elane Zambe, 6 ane bi ñga

ya'an; bi ñga ke miel étέ, ane be ñga bulane jal mvus.

7 Éyoñ bi ñga so Tirus miel étέ, bi ñga kui Ptolémaés; ane bi ñga batane bobenyañ, a bômbô be be alu da. 8 Tyé kpwa, ane bi ñga kôlô, a kui Tsésaria: ane bi ñga nyin nda Filipus, nny' a ñga bo a kate mbamba foé, bôte besaman nny' a mbe zañbwa, bi ñga to nda jé. 9 Môte nyô a mbe bo be biñga benyin, be ñga to te yaé befam, be ñga kulu mejô. 10 Bi ñga bômbô wôé abe melu, ane ñkulu mejô éziñ, a mbe jôé na Agabus, a ñga so Yudéa. 11 A ñga zu vôm bi ñga to, a nyoñ asese Paulus, a ka'a mebo mé a mo me émien, a jô na, Mbamba Nsisim a jô na, Nalé Beyude ya Yérusalem b' aye ka'a môt a bili asese di, b' aye ve nye mo me bôt be ne te yeme Zambe. 12 Éyoñ bi ñga wô'ô mejô mete, bi be bôte ya vôm ate bi ñga ye'elane nye na a bo te ke Yérusalem. 13 Ane Paulus a ñga yalan, a jô na, Jé mi abo, mi ayi du a ve m' éñgôñgol nyô? amu me ne ñgule ya ke sa ke ñka'an ñgata' étam, ve wu fe Yérusalem, amu jôé Tate Yésus. 14 Éyoñ a ñga bo te wô'ô bia, bi ñga jô'é, a jô na, Mam Tat' a nye'e me bo'ok.

15 Melu mete me lôteya, bi ñga kôme biôm biañgan, a ke Yérusalem. 16 Beyé'é bevo'o be ñga so, Tsésaria be ñga ke fe liti bia, ane be ñga ke Mnasôn môte ya Tsipern, môt a ñga taté bo nyé'é, bi ñga yiane tabe nda jé.

17 Éyoñ bi ñga kui Yérusalem, bobenyañ be ñga nyoñe bia a avak. 18 Tyé kpwa, bia Paulus bi ñga ke be Yakôbus; ane bivete ya nda Zambe bise bi mbe wôé. 19 Éyoñ a ñga batane be, a ñga kate be mam mese Zamb' a ñga bo bôt be ne te yeme Zambe, amu ésaé jé. 20 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga kañe Zambe; ane be ñga jô na, A mojañ, ô yeneya tañe betoyini be bôte ya Beyude be ñga buni; be bese b' adañe nye'e be ba'ale metiñ: 21 be wô'-ôya foé ajô dôé na wo aye'ele Beyude bese be to meyoñe mefe na b' aye li'i Môze, a jô be na b' aye bo te tyi'i bone bap metye, nalé fe te bo biyeme biap. 22 Ajô t' e nto aya? b' aye fo'o wô'ô na ô soya. 23 Ajô te, bo' ajô di ane bi ajô wo: bi bili bôte benyin, bebien be tiñetiya atiñ; 24 nyoñe be, a tune womien ane b' aye bo, a ve biôm mfa'a wop be sôté mintul: bôte bese b' aye yeme na mam mete be ñga wô'ôtan ajô dôé me nji bo étέ; ve na womiene fe wo awulu zene ya zôsô a ba'ale metiñ. 25 Ve mfa'a ya bôt be ñga bo te yeme Zambe be buniya, bi ñga tili kalate a tyi'i na b' aye sa'ale biôm b' atyi'i ñgunemelan, a metyi, a biôm bi awu abuk, nalé fe fam te fulan ñgon énoñ te yen a za lu'u je. 26 Wôna Paulus a ñga nyoñe bôte bete, tyé kpwa a ñga tun émien ane be fe be ñga bo, a nyine tempel étέ, a tiñeti tañe melu b' aye tune bebien, akekui éyoñ a ye mane ve biôm ajô bôte bete bese.

27 Éyoñ melu zañbwale mete me ñga ye man, Beyude be ñga so Asien, éyoñ be ñga yene nye tempel étέ, be ñga zametan ésulane bôte bese, a bi nye, 28 a bete metyiñ yôp a jô na: A bôte ya Israél, vola'ane bia: Nyin' a ne môt a ye'ele bôte bese vôm ase na be siñe bôt, a metiñe me Zambe, a vôme nyô: ajô af' a ñga zu Begrike tempel étέ, a biasé mbamba vôme nyô. 29 Amu melu mvus be ñga yene nye nlam, ba Trôfimus, môte y' Efésus, be ñga si'a kona Paulus a zuya nye tempel étέ. 30 Nlam ôs' ô mbe nezametazametan, ane bôt be ñga ke mimbile vôme wua; ane be ñga ji'a dibe mimbé. 31 Éyoñ be ñga kômbô wôé nye, foé é ñga ke be évet énene ya nsamba bezimbi na Yérusalem és' é nto nezametazametan. 32 An' a ñga ji'a loene bezimbi a bivete ya minsamba bezimbi ntete wua, a ke mbile vôm be ñga to: éyoñ be ñga yen évet énene ya bezimbi, a bezimbi, be ñga jô'é, te beta bibi Paulus. 33 Wôn' évet énene ya bezimbi é ñga zu bebé, a bi nye, a jô na, Ka'ane ny' a ñgôkop ébaé; a ñga sili na, A ne za, a ate bo za jam? 34 Bôt be ñga to ésulan be ñga bete metyiñ yôp, ban' ajô da, ba bevo' ajô afe: éyoñ a ñga bo te ñgule ya tu'a yem, amu zô'é éte, a ñga jô na b' aye ke nye nda bezimbi étέ. 35 Éyoñ a ñga kui vôm b' abet nda yôp, a ñga bo na bezimbi be ñga be'e nye mo yôp amu évô y' ésulane bôt; 36 amu abui bôte y' ésulan e ñga zu be mvus, a bete metyiñ yôp, a jô na, Va'ane nye.

37 Éyoñ be ñga ye ke Paulus nda
bezimbi été, a ñga jô évet énene ya
bezimbi na, Ye me ne ñgule ya jô wo
ajô? An' a ñga jô na, Ye wo ayem
ñkobô Begrike? 38 K' ô ne môte ya
Égipten, nny' a ñga dutu bôt melu
mvus be zametan nlam, a ke fé été
bôte betoyini benyin be ñga bo be wôé
bôt? 39 Ane Paulus a ñga jô na, Me
ne mone Beyude, môte ya Tarsus si ya
Tsilitsien, môte ya nlam ô ne te duma
tyôtyoé: m' aye'elane wo na me'ete'e
na me kobô bôt. 40 Éyoñ a ñga kañ-
ese, Paulus a ñga tele abete ya nda
yôp, a fepe bôte wo; éyoñ be ñga tu'a
ku bivô, a ñga kobô be ñkobô Beyude,
a jô na,

22 A bôt, bobejañ a betate, vô'ôla'-
ane mejô m' aye kate mia éyoñe
ji ajô dam.
2 Éyoñ be ñga wô'ô ny' a kobô'ô
be ñkobô Beyude be ñga dañe tabe
bivô: an' a ñga jô na,
3 Me ne mone Beyude, me ñga bialé
Tarsus si ya Tsilitsien, nne me ñga yaé
nlame wu, me ñga to si fetel éto Ga-
maliél, be ñga dañe fo'o ye'ele me
zôsô ane be ñga bo be ye'ele bôte
metiñe bimvam biañgan, me ñga dañe
nye'e Zambe, aval' ane mia bese mi
abo môse wu: 4 me ñga kpwe'ele Zene
nyô, a wôé bôte bevo' été, me ñga ka'a
befam a biñga, a ke be nda mimkôk.
5 Njô beprister f' a kañet' ajô dam,
a bivete ya menda me Zambe bise:
mmbe fe be ñga ve ma bekalate be
ñga tili bobenyañ, a ke Damaskus, a
kômbô bi bôt be mbe wôé a zu be
miñka'ane Yérusalem be yene melep.
6 A ñga bo na, éyoñ me ñga ke zen,
a kui bebé Damaskus, éyoñe te zañe
môs é nto bebé, atemeteme na beta
éfufup a ñga so yôp a faé vôm me ñga
tele. 7 Ane me ñga ku si, a wô'ô
tyiñ é jô'ô me na, A Saulus, Saulus,
wo akpwe'ele m' amu jé? 8 Ane me
ñga yalan a jô na, Ô ne za, A Tat? An'
a ñga jô me na, Me ne Yésus ya Nats-
aret, nnye wo akpwe'ele. 9 Bôt bi be
be bi ñga ke, be ñga yene fo' éfufup
éte, ve be nji wô'ô tyiñe môt a ñga
kobô ma. 10 Ane me ñga jô na, M'
aye bo aya, A Tat? Ane Tat' a ñga jô
me na, Kôlô'ô si, ô ke Damaskus: b'
aye kate wo wôé mam mene me ñga
tiñeti wo na wo aye bo. 11 Éyoñ me
ñga bo te ñgule ya yen amu étôto'o
y' éfutup éte, bôt bi be be bi ñga ke
be ñga bi me wo, a ke ma, ane me ñga
kui Damaskus. 12 Ananias, môte ya
zôsô mfa'a ya metiñe me Zambe,
Beyude bese be ñga to wôé be ñga
kañete nye mvaé, 13 a ñga zu vôm me
ñga to, a tebe me fefe, a jô me na, A
mojañ Saulus, yenek. Awolo te, me
ñga lôbô nye. 14 An' a ñga jô na,
Zambe ya bimvam biañgan a topeya
wo, wo aye yeme mam a nye'e, a yene
fe Môte ya Zôsô, wo aye wô'ô fe ñkobô
y' anyu dé. 15 Amu ajô dé wo aye bo ô
kañete'e bôte bese mam ô maneya yen
a wok. 16 Éyoñe ji wo ayañge amu
jé? kôlô'ô si, ô baptizôban, a va mam
abé môé, ô loene jôé dé. 17 A ñga bo
na éyoñ me ñga bulane Yérusalem, ane
me ñga ye'elane Zambe tempel été,
nlem ô ñga ndeñe me mfa'a mfe, 18
ane me ñga yene nye a jô'ô me na,
Jika'a kôlô Yérusalem ana'ana: amu
b' aye bo te buni ñkañete wôé ajô
dam. 19 Ane me ñga jô na, A Tat,
bebien b' ayeme na me ñga ke be nda
mimbôk, a bibi bôt be ñga buni wo me-
nda me Zambe mese: 20 éyoñ metyi
me Stefanus, môt a ñga bo a kañete'e
mejô môé, me ñga kul, me fe me ñga
tele, a me'ete, a ba'ale meñgômesane
me bôt be ñga wôé nye. 21 An' a ñga
jô me na, Kôlô'ô: amu m' aye lôme
wo ôyape bôt be ne te yeme Zambe.
22 Ane bôt be ñga vô'ôlô ny' akekui
ajô te; ane be ñga bete metyiñ yôp, a
jô na, Va'an aka'a môte dina si nyô:
amu a nji bo mvaé ñg' a nyiñ. 23
Éyoñ be ñga bete metyiñ yôp, a wua
meñgômesane mape si, a lô'ôlane mbu-
lu'u mfa'a yôp, 24 évet énene ya
bezimbi a ñga jô na be za'a nye nda
bezimbi, a jô be be bibi nye ñkasa, a
sili nye minsili, nd' a ye yem ajô b'
abete de matyiñ yôp a siñe nye. 25
Éyoñ be ñga mane ka'a nye ñgata'a,
Paulus a ñga jô évet énene ya bezimbi
é ñga tele na, Y' a ne zôsô metiñ wo
aye bôme môt a ne môte ya Rôm, te
ke na a kuya? 26 Éyoñ évete bezimbi
ntete wua é ñga wô' ajô te, a ñga ke
be évet énene ya bezimbi, a kate nye
feé, a jô na, Wo aye bo jé? amu môte
nyô a ne môte ya Rôm. 27 Ane évet

énene ya bezimbi é ñga k' a jô nye na, Kate ma, y' ô ne môte ya Rôm? Nye na, Ya. 28 Ane évet énene ya bezimbi é ñga yalan a jô na, Me ñga kus éto ji beta tañ. Ane Paulus a ñga jô na, Ve ma me ñga bialé môte ya Rôm. 29 Ajô te bôt be ñga ye sili nye minsili be ñga ji'a kôlô vôm a ñga to: ane évet énene ya bezimbi é ñga ko fe woñ éyoñ a ñga yeme na a ne môte ya Rôm, amu a ñga ka'a nye.

30 Tyé kpwa, a ñga kômbô yeme fo' ajô Beyude be ñga bo'olô nye, a ñga kuli nye, a jô bemie beprister a betyi'i mejô bese na be sula'an, an' a ñga ke Paulus a telé nye vôm be ñga to.

23 Ane Paulus a ñga dañe fombô betyi'i mejô, a jô na, A bôt, a bobejañ, me ñga to nlem mvaé asu Zamb' akekui môse wu. 2 Ane njô beprister, Ananias, a ñga jô bôt be nga tele nye fefele na, Biba'an ny' anyu. 3 Ane Paulus a ñga jô nye na, Zambe a ye bibi wo, wo éfumulu mfin: y' ô to si a tyi'i ajô dam aval' ane metiñ, a jô bôt be bibi ma, be tyame metiñ? 4 Bôt be ñga tele be ñga jô na, Ye wo abiasé njô beprister ya Zambe? 5 Ane Paulus a ñga jô na, A bobejañ, me nji yeme na a ne njo beprister, amu e ne ntilane na, Wo aye bo te kobô njô bôte wônan abé. 6 V' éyoñ Paulus a ñga yeme na bôt be ne ñgam ébaé, jia Besadutsér, nyô fo'o Befarisér, a ñga bete tyiñ yôp vôm betyi'i mejô be ñga to, a jô na, A bobejañ, me ne môte ya Befarisér, bôt be ñga biaé ma be mbe bôte ya Befarisér: mi asili me minsili, mfa'a ya mam bôt b' abuni ajô mimbim a ñwômôlane mimbim. 7 Éyoñ a ñga jô nalé, Befarisér a Besadutsér be ñga taté sôane bisô: an' ésulane bôt é ñga kandane zañ. 8 Amu Besadutsér b' ajô na ñwômôlane mimbim ô ne momo, éñgel ba nsisim be ne momo: ve Befarisér b' akañese mejô mete meba. 9 Zô'é énen é ñga bo: ane betili bekalate ya ñgame ya Befarisér bevo'o be ñga tebe betetele a luman, a jô na, Bi yeneya môte nyô te mbia ajô: z' ajô e n' été ñge nsisim ng' éñgel be ñga jô nye? 10 Éyoñ be ñga dañe tyaman, évet énene ya bezimbi é ñga ko woñe na be za té nye zañ, an' a ñga jô bezimbi na, Kele va'an nye bôt be né a ñgu, mi ke nye nda mimbô' été.

11 Alu te Tat' a ñga tele nye fefe, a jô na, Volô'ô nlem: an' ô ñga kañete ajô dam Yérusalem, nalé fe wo ayiane kañete de Rôm.

12 Éyoñ tyé é ñga bo, Beyude be ñga bo ñgum nsamba, a tiñeti bebien, a kan ñgana, a jô na, Bi aye bo te di, te nyu, akekui éyoñ bi wôéya Paulus. 13 Bôt be ñga bôndé mbia fe' ate be ñga dañe bôte mewôm menyin. 14 Ane be ñga ke be bemie beprister a bivete ya menda me Zamb, a jô na, Bi maneya tiñeti biabebien a kan mbia ñgana na bi aye bo te tye'e jôm akekui éyoñ bi wôéya Paulus. 15 Ajô te éyoñe ji, mi be betyi'i mejô, jô'an évet énene ya bezimbi na é zu nye be mia, mi jô'ô na bi aye tu'a fombô ajô dé: bi aye bo na, a ñgenane te kui bebé, bi wôé nye. 16 Ve monekale Paulus a ñga wô'ô na b' ayabe nye, an' a ñga ke nyi nda mimbôk a kate Paulus. 17 Ane Paulus a ñga loen évete bezimbi ntete wua, a jô na, Kele ndômane nyô b' évet énene ya bezimbi; amu a n' ajô a ye jô nye. 18 An' a ñga nyoñe ny' a ke nye b' évet énene ya bezimbi, a jô na, Paulus, a ne ñkôm, a ate loene me, a sili me na me zu ndômane nyô be wo, a n' ajô a ye jô wo. 19 Ane évet énen ét' é ñga bi nye wo a ke ny' émo'o, a sili ny' asoé na, Z' ajô wo aye kata ma? 20 An' a ñga jô na, Beyude be tiñetiya na b' aye sili wo ô zu Paulus be betyi'i mejô akiti, aval' ane b' aye tu'a fombô jam éziñ ajô dé. 21 Te kañese b' ajô te, amu bôt b' ayabe nye b' adañe bôte mewôm menyin, be maneya teñeti bebien a kan ñgana na b' aye bo te di, te nyu, akekui éyoñ be wôéya nye: éyoñe ji be maneya kômesan, b' ayañge v' atiñe dôé. 22 Nalé évet énen ét' é ñga jô ndôman éte na, Kelek, an' a ñga beta tu'a jô nye na, Te kate môte na wo ate zu kate me mejô ma. 23 An' a ñga loene bivet bi ñga to bezimbi ntet, bibaé, a jô be na, Kômesa'ane bezimbi mintete mibaé mi aye ke kui Tsésaria, a bôt b' aye tabe bikabela yôp mewôm zañbwa, a bôte mintete mibaé be bili mekoñ, alu mewolo mela: 24 an' a ñga jô be na be nyoñe betit b' aye bete Paulus yôp, a

ke nye mvo'é be Féliks, njô bôt. 25 An' a ñga tili kalat' avale di:

26 A Féliks, wo adañ mbamba njô bôt, me Klaudius Lisias m' ave wo Mbôlô. 27 M' ajô na, Beyude be ñga bi môte nyô be ñga ye wôé nye, ane me ñga ke bezimbi vôm be ñga to, a ke va ny' éyoñ me ñga yeme na a ne môte ya Rôm. 28 Amu me ñga kômbô yem ajô be ñga bo'olô nye, nde me ñga ke nye be betyi'i mejô bap: 29 me ñga koé bôt be bo'olô ny' ajô minsili ya metiñe map, ve be nji jô ny' ajô a yiane wu de, ñge ka'a nye ñgata'a. 30 Éyoñ be ñga kate me foé na bôt be ñga ke bôndé fe'e ya bo nye jam, ane me ñga ji'a lôme nye be wo, a tu'a jô fe bôt be ñga bo'olô nye na be kat ajô dé vôm ô to.

31 Nalé bezimbi be ñga nyoñe Paulus a ke nye Antipatris alu, an' a ñga jô be. 32 Tyé kpwa be ñga li'i bôt be ñga to bikabela yôp, ba be nye be kelek, ane be ñga bulan nda bezimbi: 33 éyoñ be ñga kui Tsésaria a ve njô bôt kalat' ate, be ñga telé fe Paulus vôm a ñga to. 34 Éyoñ a ñga lañe nye, a ñga sili na a ne môte ya za si: éyoñ a ñga yeme na a ne môte ya Tsilitsien, 35 a ñga jô na, M' aye tu'a vô'ôlô ajô dôé éyoñ bôt b' abo'olô wo b' aye zu: an' a ñga jô na be ba'ale nye nda Herôdes.

24 Melu metan me lôteya, njô beprister, Ananias, a ñga ke wôé, a bivete bivo'o ya nda Zambe; ba be môt a mb' atyeñ ya kobô mejô, Tértulus; ane be ñga kate njô bôt ajô Paulus. 2 Éyoñ be ñga loene nye, Tértulus a ñga taté bo'olô nye, a jô na,

Amu bi yeneya mvo'é abui amu wo, nalé fe mam abé y' ayoñe di me nto zôsô amu fe'e jôé, 3 bi anyoñe me mevale mese a vôm ase, a ve wo akéva anen, A Féliks, wo adañ mbamba môt. 4 Me za jalé wo njuk, m' aye'elane wo na tame wô'ô bia mejô tyôtyoé a mvame jôé. 5 Amu bi ñga yene fo'o môte nyô ézezam, a dutu Beyude bese be to si nyô be zametane mam, a tele f' ôsu ñgame ya Benatsaréner: 6 nnye f' a ñga ve'ele biasé tempel: ane bi ñga bi fe nye: 8 éyoñ womien wo afase nye, wo aye bo ñgule ya tu'a yeme mam ma mese, mme bi abo'olô nye. 9 Beyude fe be ñga kañese mbo'olane te, a jô na mam mete me ne fo' été.

10 Éyoñ njô bôt a ñga fepe nye wo a kobô, Paulus a ñga yalan, a jô na,

Amu m' ayeme na ô tabeya ntyi'i mejô y' ayoñe di mimbu abui, m' awô' ava'a ya kat ajô dam: 11 amu ô ne ñgule ya yeme na me nji dañe melu awôm a mebaé ane me ñga ke Yérusalem a kañe Zambe: 12 be nji koé me tempel été me sôane môte bisô, ñge zametan ésulan, ñge menda me Zambe, ñge nlam été. 13 Nalé fe be se ñgule ya liti wo mam b' abo'olô ma éyoñe ji. 14 V' ajô di m' ameme wo na, Zene ya ñgam be loen abé, nje m' abo ésaé Zambe ya bimvam biañgan, a buni mam mese ya metiñi, mme fe me ne ntilane kalate bekulu mejô: 15 m' abuni Zambe, aval' ane bôte ba b' abuni fe na bôt b' aye wômô mesoñ, ba be ne zôsô a ba be ne bikotekot. 16 Amu mam mete m' ave'ele tabe nlem mvo'é mfa'a ya Zamb' a bôt melu mese. 17 Éyoñe ji abe melu e lôteya, me zuya ve ayoñe dam biôm bôt be ñga lôm amu éñgôñgo, a biôm bôt be ñga bo be va'ak: 18 éyoñ me ñga ve biôm bite be ñga koé me ntunan tempel été, te ésulan, nalé fe te k' ézezam: ve Beyude bevo'o be ñga so Asien-19 mmbe be ñga yiane zu ne vôm ô to, a bo'olô ñge be n' ajô b' aye jô me. 20 Ñge na bôte ba bebien b' aye tame jô mam abé be ñga yen, éyoñ me ñga tele vôm betyi'i mejô be ñga to, 21 v' ajô di étam, me ñga bete tyiñ yôp bôt été na, Ajô ñwômôlane mimbim mi asili me môse wu.

22 Ve Féliks, amu a ñga dañe yem ajô Zen éte, a ñga bu'u be, a jô na, Éyoñ Lisias évet énene ya bezimbi a ye so, m' aye tu'a fas ajô denan. 23 An' a ñga jô évete ya bezimbi ntete wua na a ba'ale nye, a bo nye mvam; te kame bemvôé bé b' aye bo nye bisaé.

24 Abe melu e lôteya, Féliks a ñga zu, a Drusila miñga wé a mbe ñgone Beyude, an' a ñga loene Paulus, a vô'ôlô ny' ajô mam b' abuni ajô Yésus Kristus. 25 Éyoñ a ñga fase ny' ajô zôsô, a évôvoé nlem, a ntyi'i mejô ô ne ôsu, Féliks a ñga ko woñ, a yalane na, Kele wo ke éyoñe ji, éyoñ m' anye'e, m' aye bañete wo. 26 A ñga buni na ndô'ôtô Paulus a ye ve ny' akum; ajô t' a ñga jaé bañete nye, ba nye be kobô. 27 V' éyoñ mimbu

mibaé mi ñga lôt, Pôrtsius Festus a ñga nyoñ éto Féliks, amu a ñga kômbô na Beyude be yene nye mvaé, Féliks a ñga li'i Paulus nda mimbôk.

25 Festus a maneya kui si éte, melu mela me lôteya, an' a ñga kôlô Tsésaria, a ke Yérusalem. 2 Bemie beprister ba benya bôtô ya Beyude be ñga kate ny' ajô Paulus; ane be ñga ye'elane nye, 3 a sili nye na a bo be mvaé ajô Paulus, a lôme bôt be zu nye Yérusalem, bebien be ñga bôndé fe' ane b' aye wôé nye zen. 4 Ve Festus a ñga yalan a jô na, B' aba'ale Paulus Tsésaria, mamien fe m' aye ji'a kôlô a ke wôé. 5 A ñga jô fe na, Ajô te bôt mi be be mi to be ne ñgu, mmbe b' aye ke nsamba wom, ñge môt at' a ne mbia ajô, b' aye bo'olô nye.

6 Éyoñ a ñga bômbô be be, te dañe melu mwom ng' awôm, an' a ñga ke Kaésaria; tyé kpwa a ñga to éto ntyi'i mejô, a jô bôt be zu Paulus. 7 Éyoñ a ñga zu, Beyude be ñga so Yérusalem be ñga bômane nye ñkuk, a bo'olô nye mbia mejô abui, ve be nji bo ñgule ya liti me; 8 éyoñe te Paulus a ñga kat ajô dé na, Me nji bo jame da abé mfa'a metiñ ya Beyude, ñge tempel, ñge Kaéser. 9 Ve Festus a ñga kômbô na Beyude be yene nye mvaé, an' a ñga yalane Paulus, a jô na, Ye wo aye ke Yérusalem, b' aye tyi'i ajô dôé wôé, me to? 10 Ve Paulus a ñga jô na, Me tele vôm éto ntyi'i mejô Kaéser é né, vôm ate b' ayiane tyi'i ajô dam: me nji bo Beyude jam abé, womiene fe wo tu'a yeme nalé. 11 Ajô te, ñge me ne mbo mam abé, ñge me boya jam m' ayiane wu de, me nji vini me wo'ok: ve ñge mam b' abo'olô ma me nji bo été, te ke môt a ne ñgule ya ke me be. M' ak' ajô dam be Kaéser. 12 Éyoñ Festus ba be betyi'i mejô be ñga bôndé fek, a ñga yalane na, Wo ate jô na wo aye k' ajô dôé be Kaéser: wo aye fo'o ke be Kaéser.

13 Éyoñ abe melu e ñga lôt, Agripa, njô bôt, a Bérnitse be ñga zu a kui Tsésaria, a batane Festus. 14 Éyoñ be ñga to wôé melu abui, Festus a ñga kate njô bôt ajô Paulus, a jô na, Môt a ne va Féliks a ñga li'i nye mimbôk: 15 éyoñ me ñga to Yérusalem, bemie beprister a bivete ya Beyude be ñga kate me ajô dé a sili me na me ve nye mekua. 16 Me ñga yalane be na a nji bo éyeme ya bôte ya Rôm na be ve bôte môt, te tame yene bôt b' abo'olô nye ba be be be tele, a ye bo ñgule ya kat ajô dé ajô mam b' abo'olô nye. 17 Ajô te, éyoñ be ñga sulane va, me nji yañge, alu da e ñga lôt, ane me ñga to si éto ntyi'i mejô a jô be na be za'a môt ate. 18 Éyoñ bôt be ñga bo'olô nye be ñga tebe betetele, be nji bo'olô nye mbia mejô me ñga buni na b' aye jô; 19 ve be ñga viane jô ny' ajô mam b' abuni, nalé f' ajô môt éziñ b' aloene na Yésus, nny' a ñga wu, ve Paulus a ñga jô na a ve. 20 Éyoñ me ñga to nevema, te yem ane m' aye fombô mejô mete, me ñga sili nye ñg' a ye ke Yérusalem, b' aye tyi'i mejô mete wôé. 21 V' éyoñ Paulus a ñga sili me me ba'ale nye, akekui Kaéser a ye tyi'i ajô dé, me ñga jô bôt be ba'ale ny' akekui éyoñ m' aye lôme nye be Kaéser. 22 An' Agripa a ñga jô Festus na, Mamiene fe m' akômbô wô' ane môt at' a kobô. A ñga jô na, Wo aye wô' an' a kobô akiti.

23 Ajô te, mame tyé, éyoñ Agripa a ñga zu, a Bérnitse, a melitan abui, a nyin nda vôm be ñga bo be vô'ôlô'ô mejô, ba be bivete binene ya bezimbi a benya bôtô ya nlame te, éyoñ Festus a ñga jô bôt, be ñga zu Paulus été. 24 Ane Festus a ñga jô na, A njô bôt Agripa, a bôte bese bi be be bi to va, mi lô môte nyô, ajô dé bôte bese ya Beyude be ñga ye'elane me Yérusalem a va, a bete metyiñ yôp, a jô na a nji yiane nyiñ. 25 Ve me ñga yene na a nji bo jam a yiane wu dé; v' amu émien a ñga jô na, M' ak' ajô dam be Kaéser, me ñga jô na m' aye lôme nye. 26 Te yene me lô ñgume jame ya tili tate wom ajô dé. Ajô te, m' ate zu nye be mia, a dañe zu nye ve be wo, njô bôt Agripa, nd' éyoñ bi aye fombô ajô dé, m' aye yen ajô ya tili. 27 Amu me lô ajô t' ézezam mfa'a wom, ñge m' alôme môt a ne mbôk, te ke kat ajô b' abo'olô nye.

26 An' Agripa a ñga jô Paulus na, Ô ne ñgule ya kobô ajô dôé. Ane Paulus a ñga same wo, a kobô ajô dé, a jô na:

2 A njô bôt Agripa, m' ayen mvaé

amu m' aye kobô ajô dam asu dôé môse wu ajô mam mese Beyude b' abo'olô ma: 3 m' adañe yen mvaé amu wo adañe yeme biyeme bise a mejô mese ya Beyude: ajô te m' aye'elane wo na ô jibi vô'ôlô ma. 4 Beyude bese b' ayem ane me ñga bo me bo'ok aso moñgô, ane me ñga taté tabe vôm bôte y' ayoñe dam be ñga to, a Yérusalem; 5 b' ayeme ma aso atata'a, ñge b' anye'e be kañete' ane me mbe môte ya Befariséŕ, ñgam éte j' adañe tôñe mam mese bi abuni zôsô. 6 Éyoñe ji me tele va b' atyi'i ajô dam amu m' abuni atiñ Zambe a ñga tiñeti bimvam biañgan: 7 atiñe te meyoñe mañgan awôm a mebaé, m' adañe bo ésaé Zamb' alu ba môs, m' abuni na b' aye yene de. Ajô mam ma m' abuni nde Beyude b' abo'olô ma, A njô bôt! 8 Mi ajô na e ne jam môt a ne te yiane buni amu jé, ñge Zambe a wômôlô mimbim? 9 Mamien me ñga si'a kona m' ayiane bo mam abui a biasé jôé Yésus ya Natsaret. 10 Jame te fe me ñga bo Yérusalem: me ñga dibe bôte b' abuni Yésus abui menda mimbôk, bemie beprister be ñga ve me ñgul éte, nalé f' éyoñ be ñga wôé be, me ñga kañese. 11 Me ñga kpwe'ele b' abui menda me Zambe mese, a dutu be be bo ébiasé: me ñga dañe ya be, a ke minlam mi n' ôyap a kpwe'ele be. 12 Ajô t' éyoñ me ñga ke Damaskus, bemie beprister be ñga ve me ñgul ét' a lôme me, 13 A njô bôt, zañe môs, éyoñ me ñga ke zen me ñga yen éfufup é so'o yôpe j' adañ étôto'o jôp, é ñga faé vôme bôt bi be be bi ñga wulu nsamba wua. 14 Éyoñ bia bese bi ñga ku si, me ñga wô'ô tyiñ é jô'ô me ñkobô Beyude na, A Saulus, Saulus, wo akpwe'-ele m' amu jé? A n' ayaé wo atayñete abo nsoñ. 15 Ane me ñga jô na, Ô ne za, A Tat? Tat' a ñga jô me na, Me ne Yésus, nnye wo akpwe'ele. 16 Kôlô'ô si, ô tebe tetele: me maneya liti wo mamien amu ajô di na m' aye telé wo mbo ésaé a ñkañete mam ô maneya yen a ma, a mam m' aye beta liti wo mamien; 17 m' aye nyi wo mfa'a ya bôt b' ayeme Zambe, a ba be ne te yem, mmbe m' alôme wo, 18 akui be mis, ajô te b' aye kôñelan a kôlô dibi a k' éfufup, akôlô ñgule Satan a ke be Zambe, nalé b' aye nyoñ njamane mam abé a éto vôm bôt be ne mfuban be to amu b' abuni ma. 19 Ajô te, A njô bôt Agripa, me nji bo melo mfa'a ya jôm me ñga yen é so'o yôp: 20 ve me ñga taté kañete bôte ya Damaskus, nalé fe Yérusalem, a si se ya Yudéa, nalé fe bôt be ne te yeme Zambe, a jô na be kôñelane minlem a bulane be Zambe, a bo mam bôt be kôñelaneya minlem b' ayiane bo. 21 Amu ajô di Beyude be ñga bi me tempel été, a yi wôé ma. 22 Amu me ñga nyoñ mvolan ô so'o be Zambe, ajô te nde me tele azukui môse wu a kate ba be ne tyôtyoé a ba be n' anene foé, te kobô mam mefe ve mam bekulu mejô a Môze be ñga jô na m' aye bo: 23 na Kristus a ye fo'o jibi mbia be mam, nalé fe na émien a ye taté wômô soñ, a kate bôt b' ayeme Zamb' a ba be ne te yeme mejô ya éfufup.

24 Éyoñ a ñga kat ajô dé nalé, Festus a ñga jô tyiñ yôpe na, A Paulus, wo aso' étyi; abui nyemane mame dôé e boya wo nso' étyi. 25 Ane Paulus a ñga jô na, Me nji so' étyi, A Festus wo adañ mba môt; m' akobô zôsô a benya bifia. 26 Amu njô bôt a yeme mam ma, nnye fe m' akobô nye, te solé jame da: amu m' abuni na a nji dimi jame da mam ma; amu jame di e nji bo asoé. 27 A njô bôt Agripa, ye wo abuni bekulu mejô? M' ayeme na wo abuni. 28 An' Agripa a ñga jô Paulus na, Wo akômbô dutu me tyôtyoé a bo me môte ya Kristus. 29 Paulus na, M' aye'elane Zambe na ñge m' adutu tyôtyoé ñg' abui, sa wo étam, ve bôte bese b' awô'ô me môse wu, b' aye bo aval' ane me né, ve sa ñgata'a nyô.

30 Ane njô bôt a ñga kôlô si, a njô bôt mbok, a Bérnitse, a bôt ba be be ñga to: 31 éyoñ be ñga kôlô bebien be ñga kobô, a jô na, Môte nyô a nji bo jam a yiane wu de, ñge ñgata'a. 32 An' Agripa a ñga jô Festus na, Môte nyô a ñga yiane kôlô mimbôk, ñg' a ñga ye bo te k' ajô dé be Kaéser.

27 Éyoñ be ñga tyi'i na bi aye ke miel été Italien, be ñga ve Paulus ba mimbô'ô mife évete bezimbi ntete

wua a mbe jôé na Yulius, môte ya nsamba ya Augustus. 2 Éyoñ bi ñga nyine miele y' Adramitium ô ye'e kôlô a ke minlam mi y' Asien, bi ñga ke mañ étê, Aristarkus, môte ya Tesalônik nlam ya Matsedônien, a ñga ke nsamba woñgan. 3 Tyé kpwa, ane bi ñga kui Sidôn: Yulius a ñga bo Paulus mvam a kañese na a ye ke bemvôé bé be né, be ba'ale nye. 4 Ane bi ñga ke miel étê a kôlô vôm ate, a k' a li'i Tsipern mfa' évuñulu é ñga so, amu évuñulu é ñga so mfa'a bi ñga ye ke. 5 Éyoñ bi ñga dañe mañ me ne bebé Tsilitsien a Pamfilien, bi ñga kui Mira, nlame ya Litsien. 6 Vôm at' évete bezimbi ntete wua a ñga yene miele y' Aleksandrieu ô kele Italien; an' a ñga ke bi' étê. 7 Éyoñ bi ñga k' ôtete'e miel étê melu abui, bi ñga kui bebé Knidus, éyoñe te bi ju'uya, te fe ñgule ya k' ôsu amu évuñulu, bi ñga li'i Kréta mfa' évuñulu é ñga so a lôte bebé Salmône; 8 Éyoñ bi ñga lôte bebé kindi' éte, éyoñe te bi ju'uya, bi ñga kui vôm a mbe jôé na Mba Éndumu'-ôsôé; nlam ô mbe jôé na Laséa ô mbe bebé vôm ate.

9 Éyoñ melu abui me ñga lôt, ane dulu ya mañ yôp e ñga bo añgôndô éyoñe te, amu melu me ya Ésulan b' abômbô zaé me ñga mane lôt, Paulus a ñga tu'a lebe be, 10 a jô be na, A bôt, dulu ya miele wu d' aye bo abé, biôm abui bi aye dimi, sa akum étam ñge miel ôbien, v' a ényiñe jañgane fe. 11 V' évete bezimbi ntete wua é ñga dañe wô'ô mba'ale mie a mie miel, sa mejô Paulus a ñga jô. 12 Amu éndumu'-ôsôé é nji bo vôm miel wo atab' ôyôn, ajô te bôt abui be ñga jô na b' aye ke miele mañ étê a kôlô vôm ate, ndô'ôtô be ne ñgule ya kui Fénike a tebe wôé ôyôn, e mbe vôme ya Kréta miele mi ñga bo mi tebe'e, a mb' asu mfa'a nôrdôst a mfa'a sidôst. 13 Éyoñ évuñulu ya sid é ñga vuñe tyôtyoé, be ñga si'a kona e boya ane b' anye'e, be ñga bet étyé j' atimbi miel, a ke lôte bebé kindi'i ya Kréta. 14 Ôbe ntê ô lôteya, évuñulu é ñga vuñ ñgu é so'o kindi' éte, be ñga loene je na, Ôkôse ya Nôrdôst: 15 éyoñ évuñulu é ñga bi miel, ô mbe te fe ñgule ya k' ôsu mfa'a te, bi ñga jô'é an' évuñulu é ñga tindi bia. 16 Éyoñ bi ñga kui vôm mon ékôte mañ a mbe jôé na Klauda a ñga yo'o bia évuñulu, éyoñe te bi mbe ñgule ya da éfuñga miel étê, éyoñe te bi ju'uya: 17 éyoñ be ñga bete je yôp, be ñga nyoñe biôm bi ayemete miel, a bômane bie miele si; be ñga ko woñe na évuñulu é za tindi be ébôm nselek, ane be ñga va biôm bi atimbi miele yôp, nalé évuñulu é ñga tindi be. 18 Éyoñ bi ñga jaé njuk a ôkôs ôte, tyé kpwa be ñga taté wua akum ôsôé; 19 môse lale bebien be ñga wua biôme ya miel ôsôé. 20 Éyoñ jôp a ateté bi ñga bo te beta yené melu abui, an' ôkôs ônen ô ñga vuñe bia miel, éyoñe te bi nji beta buni na bi aye ayiñ. 21 Éyoñ be ñga to ayap te di, Paulus a ñga tebe be zañ, a jô na, A bôt, mi ñga yiane wô'ô m' ane me ñga jô mia na, Te kôlane Kréta, ve mi nji yen abé di ñge biôm bi andamane mia. 22 Éyoñe ji m' atu'a jô mia na, Vola'ane minlem, amu te ke môte wua a ne va a ye dimeli ényiñe jé, ve miel étam. 23 Amu alu ya den, éñgele Zamb' a tele me fefe, Zamb' at' a bili ma, m' abo f' ésaé jé, 24 a jô na, A Paulus, te ko woñ; wo aye fo'o ke teb' asu Kaéser: tame yen, Zamb' a veya wo bôte bese mi be be mi ake miel étê. 25 Ajô te, A bôt, vola'ane minlem, amu m' abuni Zambe na jame te d' aye bo aval' an' a ate jô ma. 26 V' évuñulu j' aye fo'o sô'ôlô bia ékôte mañ.

27 Éyoñ melu awôm a mela me ñga lôt, alu nyin, ane mañ b' aloene na Adria, me ñga tindi bi' ake li ake li, éyoñe zañ alu é ñga bo bebé, ane bôt be ñga bo ésaé miel étê be ñga si'a kona be kuiya bebé si éziñ; 28 ane be ñga soñ ôsôé a yene méter mewôm menyin a nyin; be ñga k' ôsu tyôtyoé, ane be ñga beta soñ ôsôe, a yene méter mewôm mela a éla. 29 Bi ñga ko woñe na mam me za sô'ôlô bia kindik vôm a ne mekok, ane be ñga futi bityé binyin bi atimbi ébône miel ôsôé, a kômbô na tyé é lendé. 30 Éyoñ bebo bisaé ya miel be ñga ye kôlô miel a sôlan, be ñga su éfuñga mañ étê aval' ane b' asu bityé bi atimbi miel mfa'a ya miel ôsu, 31 Paulus a ñga jô évete

bezimbi ntete wua a bezimbi na, Ñge bôte ba b' abo te tabe miel étế mi se ñgule ya nyiñ. 32 Éyoñe te bezimbi be ñga tyi'i miñkole y' éfuñga, a jô'é je si. 33 Éyoñ tyé é ñga taté lendé, Paulus a ñga ye'elane be bese na be di, a jô na, Mi nto melu awôm a menyin mi ñga yañge ve tabe; te di, te nyoñe jôm. 34 Ajô te m' aye'elane mia na, Ja'ane bidi: amu jame di d' aye ve mia ñgu: amu mi ne va te ke môte wua koñ ésile jia ya nlô wé j' aye dimi. 35 Éyoñ a ñga mane jô ajô te, a ñga to'é fembé a ve Zamb' akéva vôm bôte bese be ñga to: an' a ñga be'e je, a taté di. 36 Ane bôte bese be ñga volô minlem, a di bidi. 37 Bi ñga to miel étế bese bôte mintete mibaé a mewôme zañbwa a besaman. 38 Éyoñ be ñga jaé di, be ñga ve miel éveves, a wua bidi mañ étế. 39 Éyoñ tyé é ñga lendé, be nji yeme si éte: ve be ñga yen éndumu'u-mañ mfôm nselek, ane be ñga bôndé fe'e ñge be ne ñgule ya ke miele kindi'i vôm ate. 40 Ane be ñga wua bityé bi atimbi miel ôsôé, a li'i bi' ôsôé si, éyoñe te be ñga kuli miñkole ya biôm bi akôñelane mie', a tyelé éndelé asu mie', ane be ñga taté ke miele kindik. 41 Be ñga kui vôm mañe mebaé me ñga fulan, ane miel ô ñga yem mañe si; asu miel e ñga bembe si, ve yem, te ñgule ya vas, an' ébôn é ñga taté bu'i, amu mintyôa mi ñga bo ñgu. 42 Bezimbi be ñga bôndé fe'e na b' aye wôé mimbôk, mivo'o mi za jo' ôsôé a ti. 43 Ve évete bezimbi ntete wua é ñga kômbô nyi Paulus, an' a ñga kame be jam be ñga ye bo; a jô na bôt be ne ñgule ya jok b' aye ku ôsôé, a taté kui kindik: 44 ba b' ali'i, bevo'o b' aye tabe bityimbi yôp, ba bevo'o biôm bife ya mie'. Ajô te nde bese be ñga kui de kindi'i mvo'é.

28 Éyoñ bi ñga kui mvo'é, ane bi ñga yeme na ékôte mañ ét' é mbe jôé na Mélite. 2 Ane bôte ya si éte be ñga bo bi' étua mvam; amu be ñga kôban nduan, a nyoñe bia bese, amu mveñ é ñga noñ, a avep abui. 3 Éyoñ Paulus a ñga tya'a nja'a, a kôbane je di, nyo é ñga so étế amu ayôñ, a lôpe nye wo. 4 Éyoñ bôte bete be ñga yen nyo ét' é tyele nye wo, ane bebien be ñga jô na, Môte nyô a ne fo'o ñwôé bôt, akôsa bo a maneya so mañ mvo'é, Zôsô a nji me'ete na a nyiñ. 5 V' a ñga samese nyo nduan étế, te yene jôme j' abo nye. 6 Be ñga si'a kona wo wo aye bime nye, ñge ku si a ji'a wu: v' éyoñ be ñga jaé lôbô a yañge, te yene jôm é bo'o nye, be ñga viane kôñelan, a jô na, A ne Zamb' éziñ.

7 Mefupe me mie nlame ya ékôte mañ ét' a mbe jôé na Publius, me mbe bebé vôm ate; émien a ñga nyoñe bia, a ba'ale bia melu mela a bo bia mvam. 8 A ñga bo na ésa Publius a ñga bô esi a kon nyôle mintaé, a tui fe metyi: Paulus a ñga nyin nda jé a ye'elane Zambe, a beté nye mo mé a saé nye. 9 Éyoñe jame t' e ñga bo, bôte befe be mbe miñkôkon ékôte mañ éte be ñga zu, an' a ñga saé be: 10 mmbe fe be ñga bo bia mvam abui; éyoñ bi ñga kôlô, be ñga ke biôm bi ñga yiane bia miel étế.

11 Ñgon éla é lôteya, bi ñga kôlô miele ya Aleksandrien étế, ñwô ôyôn ô ñga mane lôt ô tele ékôte mañ étế, ô mbe ñkañane na, Mimbiase Befam Bebaé. 12 Bi ñga kui Sirakus, a tebe valé melu mela. 13 Akôlô ya vôm ate, bi ñga tyiñelan a kui Régiôn: tyé kpwa, évuñulu ya sid é ñga taté vuñ, alu ba bi ñga kui Putéôli: 14 bi ñga yene bobejañe wôé, ane be ñga bu'u bia bi bômbô'ô wôé melu zañbwa; ane bi ñga kui Rôm. 15 Éyoñ bobejañ be ñga wô'ôtane bia vôm ate, be ñga so a zu tôbane bia Apifer a bevo'o Menda Beyeñ Mela: éyoñ Paulus a ñga yene be, a ñga ve Zamb' akéva, a volô nlem.

16 Éyoñ bi ñga kui Rôm, be ñga me'ete na Paulus a tabe' étam ba mone bezimbi a ñga ba'ale nye.

17 A ñga bo na, éyoñ melu mela me ñga lôt, a ñga loene benya bôtô ya Beyude ésulan: éyoñ be ñga sulan, a ñga jô be na, A bôt, a bobejañ, akôsa bo me nji bo bôte jam ñge biasé biyeme bemvamba, be ñga va me Yérusalem a ke me bôte ya Rôm ñkôm: 18 mmbe bete, éyoñ be ñga fombô me, be ñga kômbô su ma me ke, amu be nji yen ajô m' ayiane wu de. 19 V' éyoñ Beyude be ñga kobô ajô t' abé, ane me ñga jô na, M' ak' ajô dam be

Kaéser; sa amu me n' ajô ya jô ayoñe dam. 20 Amu ajô di me ñga ye'elane mia mi zu yene ma a kobô ma: amu mam bôte ya Israél b' abuni, nde me ne ñka'an ñgôkope nyô. 21 Ane be ñga jô nye na, Bi nji nyoñe bekalate be so'o ajô dôé, nalé fe bobejañ te ke môte wua a ñga zu ne a kate foé ñge kobô ajô dôé abé. 22 Ve bi akômbô wô' ane wo kobô mam wo asimesan: amu ajô ñgame nyô bi ayeme na bôt b' akobô j' abé vôm ase.

23 Éyoñ môs be ñga tiñeti ny' ô ñga kpwan, bôt abui be ñga zu nda a ñga to; an' a ñga tu'a kate b' ajô t' a kañete fe be mam y' ayoñe Zambe, a dutu be be buni ajô Yésus, mejô mete me mbe ntilane kalate metiñe me Môze a bekulu mejô, a ñga taté mame tyé a kui mame ñgô'é. 24 Bevo'o be ñga buni mejô a ñga jô, ba bevo'o te buni. 25 Éyoñ be ñga bo te fulane nleme wua, be ñga kôlô, éyoñe te Paulus a maneya kobô ajô da na, Mbamba Nsisim a ñga kobô bimvam bienan mvo'é anyu Yésaya, ñkulu mejô, 26 a jô na,

Kele be bôte ba, a jô na,
Awôk mi aye wôk, ve mi aye bo te yem;
Ayen mi aye yen, ve mi aye bo te yemelan:
27 Amu minlem mi bôte ba mi n' ayaé ya buni,
A melo map me ne te tu'a wôk;
Be ñga dibe mise map;
Be za yen a mise map,
A wô' a melo map,
A yem a minleme miap,
Be za beta kôñelan,
Ane me ne saé be.

28 Ajô te, yemekane na ényiñ ya melu mese ji Zamb' a ve é ne nlômane mfa'a bôt be ne te yeme Zambe: mmbe fe b' aye wôk.

30 An' a ñga to éza nda miñgum mimbu mibaé a bo yaka'ane mie nda, a nyoñe bôte bese be ñga zu be nye, 31 a kañete mame y' ayoñe Zambe, a ye'ele bôte mam ajô Tate Yésus Kristus, an' a ñga nye'e, môt a nji kame nye.